

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

35'inci Birleşim 13 Aralık 2021 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve trnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	311
II.- GELEN KÂĞITLAR	317
III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	339,354,379,405,446,496, 506,520,527,535
<i>A) KANUN TEKLİFLERİ</i>	339:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:550
1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281)	339:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:550

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282)

339:353,354:368,379:402,
405:442,446:494,496:497,
506:507,520:526,527:532,
535:550

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

339:353,354:368,379:402,
405:442,446:494,496:497,
506:507,520:526,527:532
535:536,537

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

339:353,354:368,379:402,
405:442,446:494,496:497,
506:507,520:526,527:532,
535:536,537

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

339:353,354:368,379:402,
405:442,446:494,496:497,
506:507,520:526,527:532,
535:536,537

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

339:353,354:368,379:402,
405:442,446:494,496:497,
506:507,520:526,527:532,
535:536,537:538

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

339:353,354:368,379:402,
405:442,446:494,496:497,
506:507,520:526,527:532,
535:536,537

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	339:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,538
<i>C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</i>	339:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,538:539
1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	339:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,538
2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	339:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,538:539
<i>Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</i>	340:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,539:540
1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	340:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,539
2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	340:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,539:540

<i>D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI</i>	340:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,540
---	---

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	340:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,540
--	---

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	340:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 535:536,540
---	---

<i>E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</i>	340:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 536,541
------------------------------------	---

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	340:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 536,541
---	---

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	340:353,354:368,379:402, 405:442,446:494,496:497, 506:507,520:526,527:532, 536,541
--	---

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

340:353,354,368,379:402,
405:442,446:494,496:497,
506:507,521:526,527:532,
536,541:542

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi

Yönetim Bütçesi

340:353,354:368,379:402,
405:442,446:494,496:497,
506:507,521:526,527:532,
536,541:542

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi

Yönetim Kesin Hesabı

340:353,354:368,379:402,
405:442,446:494,496:497,
506:507,521:526,527:532,
536,542

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

340:353,354:368,380:402,
406:442,447:494,497,
507,521:526,528:532,536,
542:543

1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi

Yönetim Bütçesi

340:353,354:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,
542:543

2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi

Yönetim Kesin Hesabı

340:353,354:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,543

Ğ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

340:353,354:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,
543:544

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî
Yönetim Bütçesi

340:353,354:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,543

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezî
Yönetim Kesin Hesabı

340:353,354:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,544

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,
544:545

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,544

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,
544:545

İ) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,545

1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,545

2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,545

İ) TÜRK DİL KURUMU

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,546

1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,546

2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,546

J) TÜRK TARİH KURUMU

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,546:547

1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,546:547

2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,547

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI 340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,547:548

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,547:548

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,548

L) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI 340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,548

1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,548

2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,548

M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,549

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,549

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,549

N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,
549:550

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,549

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

340:353,355:368,380:402,
406:442,447:494,497,507,
521:526,528:532,536,
549:550

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**353**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, hatiplere ilaveten verilen birer dakika ek konuşma süresinin 60 konuşmacı olduğundan dolayı toplamda altmış dakikaya tekabül ettiğine ilişkin konuşması

353:354

V.- AÇIKLAMALAR368,404,445,499,504,507,
527,532,534

- 1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, CHP Grubu adına konuşan hatiplerin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 368:370
- 2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 370:372
- 3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Garibe Gezer'in şüpheli ölümünü protesto eden Kandıra Cezaevindeki HDP'li tutsaklara disiplin soruşturması açıldığına ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın cezaevinde rehin tutulan Selahattin Demirtaş'a miting çağrısı yapmasının akıl dışı bir açıklama olduğuna ilişkin açıklaması 372:373
- 4.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki, İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 373:375
- 5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 375
- 6.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Merkez Bankasının dövizî yandaşlara peşkeş çektiğine, fiyat artışlarının nedenini stokçulara bağlamanın ekonomiyi kötü yönetip faturayı birilerine kesmek olduğuna, Türkiye'nin üzerine kumar oynayan bir Maliye Bakanı olduğuna ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin yurt dışından saldırı olmadığına dair açıklamasının Recep Tayyip Erdoğan'ın bütün söylediklerini çürüttüğüne ilişkin açıklaması 376:378

- 7.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Ahmet Yıldız'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 404
- 8.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 445
- 9.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 445
- 10.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 499
- 11.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 499:500
- 12.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 500
- 13.- Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 501

- 14.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 501:502
- 15.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 502
- 16.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 504:505
- 17.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 507:510
- 18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 510:511
- 19.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 511:514
- 20.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 514:515

21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 515:518

22.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Cumhuriyet Halk Partisi ve AK PARTİ Grupları arasında meydana gelen bir tartışmada uygunsuz bir dil kullanıldığına, milletvekillerinin ifadelerinde temiz bir dil kullanmakla yükümlü olduğuna ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 518:520

23.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, önceki açıklamasında kullandığı "Ben senin yerinde olsam o gazeteciye iki tokat atardım." ifadesini düzeltmek istediğine çünkü şiddetin her türüsüne, özellikle gazetecilere yönelik şiddete karşı olduklarına ilişkin açıklaması 527

24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 532:533

25.- Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 533

26.- Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 534:535

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

403,442,494,498,502,533

1.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz'ün 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 403:404

- 2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 442:443
- 3.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 443:444
- 4.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 444
- 5.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 494:495,498
- 6.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 502:503
- 7.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 503
- 8.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 504
- 9.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine sataşması nedeniyle konuşması 533:534

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

551

- 1.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Erasmus+ Öğrenci Değişim Programı kapsamındaki öğrencilerin hibe desteği alamadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/54833) 551:554

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.00'de açılarak yedi oturum yaptı.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 282) görüşmelerine devam edilerek,

Millî Eğitim Bakanlığı,
Yükseköğretim Kurulu,
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı,
Yükseköğretim Kalite Kurulu,
Üniversiteler;
Ankara Üniversitesi,
Orta Doğu Teknik Üniversitesi,
Hacettepe Üniversitesi,
Gazi Üniversitesi,
İstanbul Üniversitesi,
İstanbul Teknik Üniversitesi,
Boğaziçi Üniversitesi,
Marmara Üniversitesi,
Yıldız Teknik Üniversitesi,
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi,
Ege Üniversitesi,
Dokuz Eylül Üniversitesi,
Trakya Üniversitesi,
Bursa Uludağ Üniversitesi,
Anadolu Üniversitesi,
Selçuk Üniversitesi,
Akdeniz Üniversitesi,
Erciyes Üniversitesi,
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi,
Çukurova Üniversitesi,
Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
Karadeniz Teknik Üniversitesi,
Atatürk Üniversitesi,
İnönü Üniversitesi,

Fırat Üniversitesi,
Dicle Üniversitesi,
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
Gaziantep Üniversitesi,
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü,
Gebze Teknik Üniversitesi,
Harran Üniversitesi,
Süleyman Demirel Üniversitesi,
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi,
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi,
Mersin Üniversitesi,
Pamukkale Üniversitesi,
Balıkesir Üniversitesi,
Kocaeli Üniversitesi,
Sakarya Üniversitesi,
Manisa Celal Bayar Üniversitesi,
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi,
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi,
Afyon Kocatepe Üniversitesi,
Kafkas Üniversitesi,
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi,
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi,
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi,
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
Kırıkkale Üniversitesi,
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi,
Galatasaray Üniversitesi,
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi,
Kastamonu Üniversitesi,
Düzce Üniversitesi,
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,
Uşak Üniversitesi,
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi,

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,
Aksaray Üniversitesi,
Giresun Üniversitesi,
Hitit Üniversitesi,
Yozgat Bozok Üniversitesi,
Adıyaman Üniversitesi,
Ordu Üniversitesi,
Amasya Üniversitesi,
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi,
Sinop Üniversitesi,
Siirt Üniversitesi,
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi,
Karabük Üniversitesi,
Kilis 7 Aralık Üniversitesi,
Çankırı Karatekin Üniversitesi,
Artvin Çoruh Üniversitesi,
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi,
Bitlis Eren Üniversitesi,
Kırklareli Üniversitesi,
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi,
Bingöl Üniversitesi,
Muş Alparslan Üniversitesi,
Mardin Artuklu Üniversitesi,
Batman Üniversitesi,
Ardahan Üniversitesi,
Bartın Üniversitesi,
Bayburt Üniversitesi,
Gümüşhane Üniversitesi,
Hakkâri Üniversitesi,
Iğdır Üniversitesi,
Şırnak Üniversitesi,
Munzur Üniversitesi,
Yalova Üniversitesi,
Türk Alman Üniversitesi,
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,

Bursa Teknik Üniversitesi,
İstanbul Medeniyet Üniversitesi,
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi,
Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Abdullah Gül Üniversitesi,
Erzurum Teknik Üniversitesi,
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi,
İskenderun Teknik Üniversitesi,
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi,
İzmir Bakırçay Üniversitesi,
İzmir Demokrasi Üniversitesi,
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi,
Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
Konya Teknik Üniversitesi,
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Malatya Turgut Özal Üniversitesi,
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa,
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi,
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi,
Samsun Üniversitesi,
Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
Tarsus Üniversitesi,
Trabzon Üniversitesi,
Kayseri Üniversitesi,
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi,
Eskişehir Teknik Üniversitesi,
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi,
Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı,
Karayolları Genel Müdürlüğü,
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu,
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

2022 yılı merkezî yönetim bütçeleri ile 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesapları kabul edildi.

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, barınma sorunlarıyla ilgili dertlerini anlatmak için Ankara'ya gelen 40 öğrencinin gözetlmesine alındığına ve serbest bırakılmaları için gereğinin yapılmasını rica ettiğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, yurt isteyen 40 öğrencinin neden gözetlmesine alındığını ve Sakarya merkez ile Karasu Limanı arasındaki demir yolu inşaatının neden durduğunu öğrenmek istediğine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, “Barınmıyoruz” hareketinden 40 öğrencinin işkenceyle gözetlmesine alındığına, HDP Cizre ilçe binasının basılarak 26 yöneticinin gözetlmesine alındığına, Mücahit Birinci'yle ilgili paylaşımları nedeniyle bazı “YouTuber”ların gözetlmesine alındığına, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dünkü konuşmasında sosyal medyayı doğrudan hedef aldığına, Erzurum'daki Kur'an kursundaki erkek çocuklara cinsel istismar dosyasına gizlilik kararı verildiğine ve iktidar grubunun söylediklerine değil yaşananlarla aradaki makasa bakılması gerektiğine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sosyal medyayla ilgili yaptığı konuşmasından sonra bazı sokak habercilerinin gözetlmesine alınmaları ve Ankara'ya gelen öğrencilerin gözetlmesine alınarak kötü muameleye tabi tutulmaları gibi uygulamalardan Hükümeti uzak durmaya davet ettiklerine ve bu kabil gözetlilerin Türkiye'ye yakışmadığına,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki; Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yerinden sarf ettiği, Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş ve Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, HDP Grubu adına konuşan hatiplerin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın ve Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin altıncı tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar AKAR;

Hatırların Türkçe dışındaki dillerde birkaç kelime söyleyebileceğine ama bir metnin tümünün okunup bütün sürenin kullanılmayacağına, Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın da metnin tümünü okumadığına,

Türkçenin Anayasa'ya göre resmî dil ve ortak dilimiz olduğuna, Genel Kurulda konuşmacıların sözlerinin tüm üyeler tarafından tam olarak anlaşılması ve tutanaklara geçirilebilmesi için ortak dilimiz Türkçenin kullanılması gerektiğine ve deyim, özlü söz, atasözünü aşacak şekilde uzun cümlelerle başka dillerde konuşulması durumunda sözü kesmek zorunda kalabileceğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 13 Aralık 2021 Pazartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere 23.14'te birleşime son verildi.

Haydar AKAR

Başkan Vekili

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 51****13 Aralık 2021 Pazartesi****Milletvekili Teklifleri**

1.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un; Belediye Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4016) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2021)

2.- Halkların Demokratik Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4017) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2021)

3.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ve 40 Milletvekilinin; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4018) (Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2021)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'nde meydana gelen iş kazalarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54784) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

2.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, siyasi parti grup toplantılarının TRT'de yayımlanma sürelerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54785) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2021)

3.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Hasankeyf'te inşa edilen konutların dağıtımına dair bazı iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54786) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

4.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yapılan bir toplantıya ve harcamalara dair bazı iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54787) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

5.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, KYK öğrenim kredi borçlarının yapılandırılması veya silinmesi talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54788) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

6.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, bir gazete yazarının yazısında yer verdiği iddia edilen bazı ifadelere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54789) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

7.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, bir gazetecinin ölümü ile ilgili yürütülen soruşturma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54790) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

8.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Tarsus T Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54791) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

9.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Tokat T Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen bazı hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54792) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

10.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, cezaevlerindeki kişilerin sağlık hizmetlerine erişimine ve cezaevlerinde uygulanan karantinaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54793) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

11.- Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, Siirt merkez ve ilçelerinde yerine kayyum atanan ve haklarında ev hapsi kararı verilen bazı HDP'li yöneticilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54794) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

12.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, bazı hasta tutuklu ve hükümlülerin tahliye edilmemesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54795) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

13.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Patnos L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ve bazı iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54796) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

14.- İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu'nun, İzmir 2 Nolu F Tipi Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun infazının ertelenerek salıverilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54797) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

15.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Hatay'da gerçekleştirilen bir anma töreninde bulunan bazı kişilerin hapis cezası almalarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54798) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

16.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Mardin'in Nusaybin ilçesinde zırhlı araçların sebep olduğu ölümlü bir kazanın soruşturulmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54799) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

17.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde meydana gelen adli bir vakanın soruşturulmasında failer hakkında tahliye kararı verilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54800) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2021)

18.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Diyarbakır'da görev yapan ve tutuklu olan bir korucunun tahliye edilmesine ve korucuların çeşitli suçlara karıştıkları iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54801) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2021)

19.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54802) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2021)

20.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde meydana gelen bir cinsel istismar vakasının soruşturulmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54803) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

21.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Diyarbakır Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54804) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2021)

22.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54805) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2021)

23.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Tarsus 3 Nolu T Tipi Cezaevinde bulunan bir hükümlünün koşullu salıverilme hükümlerinden yararlanma talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54806) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

24.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 24.11.2019 tarihinde gerçekleştirilen Arabuluculuk Sınavının bazı sorularının iptal edilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54807) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54808) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ T Tipi 1 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile ilgili bazı iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54809) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

27.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Bandırma T Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54810) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

28.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Bakanlık bünyesinde istihdam edilen kadın personel, hakim ve savcı sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54811) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri 7 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54812) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkuma telefonla görüşme hakkının kullandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54813) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

31.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri 2 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile ilgili bazı iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54814) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

32.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir Kırıklar Buca 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54815) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

33.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman'da meydana gelen bir kadın cinayetinin soruşturulmasına ve kadın cinayetlerinde faillerin cezalandırılmasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54816) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2021)

34.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Bakanlığın kadın hakları, engelli istihdamı ve sosyal destek ödemeleri gibi konularda çalışmalarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54817) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2021)

35.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, kadına yönelik şiddet vakalarına dair çeşitli verilere ve yayımlanan istatistiki bilgilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54818) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

36.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Diyarbakır'da yaşanan çocuk istismarı vakalarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54819) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

37.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, bir firmanın inşaatında çalışan işçinin iş kazası sonrası tedavi edilmediği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54820) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

38.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, asgari ücret düzeyine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54821) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

39.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin'de yaşanan bir olaya ve çocuk işçiliğine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54822) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

40.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, çocuk işçiliği ile ilgili verilere ve Bakanlığın bu konudaki çalışmalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54823) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

41.- Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçın'ın, iş kazalarının önlenmesi ile iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54824) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

42.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, kamuda taşeron uygulamasının sona erdirilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54825) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

43.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, istihdamın artırılması ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54826) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

44.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak'taki TOKİ konutlarından bazı hak sahiplerinin yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54827) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

45.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'da TOKİ'ye olan borçlarını ödeyemeyen kişilerden faiziyle birlikte borçların talep edildiği iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54828) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2021)

46.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgıl Sütlü'nün, Boğaziçi Üniversitesi yerleşkesi ve yakın çevresinin ikinci ve üçüncü derece doğal sit alanı ilan edilmesine ve hazırlanan bir rapora ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54829) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

47.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Hasankeyf'te inşa edilen konutlara yapılan yerleştirmede yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54830) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

48.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Kırşehir'in Mucur ilçesinde bulunan Seyfe Gölü'nün kurumasının sebeplerine ve son 5 yılda kuruyan doğal su kaynağı sayısına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54831) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

49.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, ÖSO ile ilgili bazı iddialara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54832) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

50.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Erasmus+ Öğrenci Değişim Programı kapsamındaki öğrencilerin hibe desteği alamadığı iddiasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54833) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

51.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Türkiye Taşkömürü Kurumu envanterine kayıtlı bir taşınmazın bir vakfa kiralınmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54834) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

52.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Gaziantep'te meydana gelen elektrik kesintilerine ve bu sebeple yaşanan mağduriyetlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54835) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

53.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Eti Maden Ankara A.Ş.'de kullanılan makinaların zorunlu bakımlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54836) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

54.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli'nin İzmit ilçesinde enerji nakil hatlarında yapılan değişiklik nedeniyle TEİAŞ'ın bazı taşınmazlar hakkında yıkım talebinde bulunmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54837) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

55.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde görev yapan geçici işçi statüsündeki kişilerin kadroya geçirilmesi talebine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54838) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

56.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü özel güvenlik personel alımı mülakatı ile ilgili iddialara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54839) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

57.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, yeniden değerlendirme oranındaki artışa ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54840) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2021)

58.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, 1990 yılından itibaren çeşitli suçlar sebebiyle tutuklanan ya da hüküm giyen köy korucularına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54841) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

59.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 1935-1938 tarihli Dersim olaylarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54842) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

60.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, bir gazete yazarının yazısında yer verdiği iddia edilen bazı ifadelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54843) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

61.- Van Milletvekili Tayip Temel'in, Van'da yapılacak bir gösterinin engellendiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54844) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

62.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 2020-2021 yılları arasında ruhsatlı ve ruhsatsız silahlarla öldürülen kadınlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54845) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

63.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, son üç yılda ülkemize kaçak yollarla giren ve geri kabul anlaşmasıyla ülkemizden diğer ülkelere gönderilen kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54846) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

64.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Tatvan Belediyesinden ihraç edilen kişiler için haklarında işe iade edilmelerine dair mahkeme kararı olmasına karşın göreve başlatılmamalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54847) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2021)

65.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Diyarbakır'da görev yapan ve tutuklu olan bir korucunun tahliye edilmesine ve korucuların çeşitli suçlara karıştıkları iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54848) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.11.2021)

66.- Batman Milletvekili Aysel Acar Başaran'ın, Batman Park AVM'nin Batman Belediyesi tarafından satışa çıkarılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54849) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

67.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, 17 Kasım 2021 tarihinde yapılan operasyonlar sonucu gözaltına alınan kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54850) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

68.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, son üç yılda valiliklerce izin verilen SMA hastaları için yapılan yardım kampanyalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54851) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

69.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, bireysel silah bulundurma ruhsatına sahip kişilere ve ateşli silah ve kesici aletlerin teminine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54852) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

70.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmakta olan atık depolarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54853) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

71.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 2012-2021 yılları arasında silah taşıma ruhsatına sahip erkeklere dair bazı verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54854) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

72.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, RTÜK bünyesinde daire başkan yardımcısı olarak görev yapanlara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54855) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

73.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, okullarda toplanan aidat ödemelerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54856) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

74.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, pandemi nedeniyle okullarda alınan önlemlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54857) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

75.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da bulunan Milli Eğitim Müdürlüğü lojmanlarındaki bazı malzemelerin satıldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54858) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

76.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde bir ilkokulun kadrolu öğretmen ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54859) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

77.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir okul servisinin karıştığı kazaya ve okul yöneticileri hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54860) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

78.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Türkiye'nin F-35 uçakları için ABD ile yaptığı sözleşmeye ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54861) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

79.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır'da çeşitli ilaçların temin edilememesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54862) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2021)

80.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da hava kirliliğine bağlı hastalıklara yönelik verilere ve bu hastalıkların azaltılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54863) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

81.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da bulunan ağız ve diş sağlığı hastanelerine ve bu hastanelerde görevli diş hekimlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54864) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

82.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, gribal enfeksiyona karşı alınacak önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54865) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

83.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Denizlerin Terkedilmiş Av Araçlarından Temizlenmesi Projesi kapsamında denizlerden çıkarılan hayalet ağlara ve bunların geri dönüşümüne ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54866) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

84.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, soğan üreticilerine destek verilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54867) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

85.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020-2021 yıllarındaki çelik ve ham çelik ihracat ve ithalat verilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54868) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

86.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, bazı kamu özel işbirliği projelerindeki garanti geçiş ödemeleri için belirlenen para birimlerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54869) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

87.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Milas-Bodrum Havalimanında taksi hizmetlerinin yürütülmesi için DHMİ tarafından açılan ihaleye ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54870) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

88.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, İzmit-Kandıra Devlet Yolu projesi için yapılan kamulaştırma işlemlerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54871) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

89.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Çukurova Havalimanı inşaatının akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54872) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

90.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Bayburt-Gümüşhane Havalimanı inşaatının akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54873) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

91.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, TPAO'nun Türkiye Varlık Fonu'na devrine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54874) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

92.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, THY'nin vakıf ve derneklerle yaptığı sponsorluk anlaşmalarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54875) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

93.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa'nın 104'üncü maddesi kapsamında cezası hafifletilen ya da kaldırılan hasta tutuklu ve hükümlülere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54876) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

94.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, çocuk işçiliği ile mücadele etmek için yürütülen çalışmalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54877) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

95.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, AFAD'ın yaptığı görevde yükselme sınavına dair bazı iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54878) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

96.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, ülkemizdeki yabancı yatırımcılara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54879) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

97.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, fındık üretimine ve fiyatlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54880) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

98.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Silivri 7 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54881) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2021)

99.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'te yapılan değişikliğe ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54882) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2021)

100.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54883) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2021)

101.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54884) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2021)

102.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54885) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2021)

103.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, İstanbul Silivri 3 Nolu L Tipi Cezaevi ile ilgili hak ihlali iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54886) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

104.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Adana F Tipi Cezaevinde bulunan bir hükümlünün sevk talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54887) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

105.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun sağlık durumuna ve tedavisi için tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54888) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

106.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Malatya Akçadağ T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54889) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

107.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, gözaltına alınan 2 kişinin iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54890) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

108.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Bandırma 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi ile ilgili hak ihlali iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54891) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

109.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırkkale F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun kötü muameleyle maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54892) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

110.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54893) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

111.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevinde bulunan bir kişinin denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54894) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

112.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Hilvan T Tipi Kapalı Cezaevinde mahkumlara kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54895) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

113.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bazı mahkumlara kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54896) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

114.-Adana Milletvekili Tulay Hatmoğulları Oruç'un, Kürkçüler Ceza İnfaz Kurumu ile ilgili hak ihlali iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54897) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

115.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Cumhurbaşkanına hakaret suçu nedeniyle yürütülen soruşturma ve kovuşturmalara dair bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54898) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

116.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2015 yılından bu yana inşa edilen cezaevlerine ve cezaevlerinde bulunan mahkum sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54899) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

117.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, kızının cenaze törenine katılması için izin verilen bir hükümlünün izin sürecindeki hak ihlali iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54900) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

118.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta bir tutuklunun sağlık sorunlarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54901) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

119.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Muş'ta intihar ettiği iddia edilen bir çocuğun ölümü hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54902) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

120.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, eşlerden ikisi de cezaevinde bulunan çocuklu çiftler için yapılan bir çalışma olup olmadığına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54903) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

121.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Edirne F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşadığı iddia edilen bazı sorunlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54904) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

122.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54905) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

123.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün sağlık durumuna ve nakil talebinin reddedildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54906) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

124.-Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı sonrasında kadına karşı şiddet vakalarına ve kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54907) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

125.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, son 20 yılda kadına yönelik şiddete dair açıklanan verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54908) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

126.-Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, çocuk işçiliği ile mücadele etmek için yürütülen çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54909) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

127.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, son 20 yılda görülen kadına yönelik şiddet vakalarına ve konuyla ilgili verilerin güncel tutulması talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54910) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

128.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, eşi cezaevinde olan bir kişinin Bakanlığa yaptığı eğitim yardımı başvurusunun olumsuz sonuçlanmasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54911) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

129.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Ağrı'da kadınların maruz kaldığı şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54912) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

130.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul'da yaşayan görme engelli bir vatandaşın sosyal yardım talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54913) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

131.-Kırklareli Milletvekili Tüرابi Kayan'ın, emeklilerin ekonomik koşullarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54914) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

132.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Bağ-Kur'a kayıt ve tescil yaptırmamış kişilerin geriye dönük borçlarını ödemek suretiyle emeklilik hakkı sağlanması önerisine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54915) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

133.-Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, çocuk işçiliği ile mücadele etmek için yürütülen çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54916) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

134.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edilen bir kişinin işyeri hekimliği sertifikasının verilmediği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54917) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

135.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde faaliyet gösteren bir maden firmasının atık havuzunda meydana gelen patlamaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54918) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.2021)

136.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Türkiye genelindeki millet bahçesi projelerine dair bazı verilere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54919) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

137.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın su arıtma tesisleriyle ilgili yürüttüğü projelere dair bazı verilere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54920) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

138.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, millet bahçelerinin yapım aşamasında ekolojik dengenin korunması ve projelerin kamuya tanıtılması için yapılan çalışmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54921) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

139.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, TOKİ Sekbanlı-Sepetçi konutlarında bulunan evlerin fiyatlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54922) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

140.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, DEDAŞ tarafından Şırnak'a bağlı Gümüşyazı köyünde gerçekleştirilen elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54923) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

141.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, elektrik üretimindeki maliyet artışına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54924) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

142.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, akaryakıt fiyatlarına gelen zamlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54925) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

143.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, doğal gaz fiyatlarında yapılan artışa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54926) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

144.-Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, Tunceli'de il müdürlüğü bünyesinde yapılan personel alımına yönelik iddialara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54927) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

145.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Spor Toto Teşkilat Başkanlığının yönetim kurulu üyelerine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54928) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

146.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından sağlanan öğrenim kredisinden faydalanan ve borcu bulunan kişi sayısına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54929) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

147.-Tekirdağ Milletvekili Faik ztrak'ın, ihracat yapmak için getirilen hibe koşulunun kaldırılması sonucu bazı firmaların yaşadıkları sorunlara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54930) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

148.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2021 yılı Ekim ayı itibarıyla Kredi Garanti Fonu kredisine başvuran işletme ve kişi sayısına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54931) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

149.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2021 yılı Ekim ayı itibarıyla İzmir ilinde Kredi Garanti Fonu kredisine başvuran işletme ve kişi sayısına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54932) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

150.-İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, TÜİK'in 2020 yılı ölüm ve ölüm nedeni istatistikleri ile uluslararası g istatistiklerini aıklamamasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54933) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

151.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, zelleştirme İdaresi Başkanlığının uzman kadrosuna atanan personelin 666 sayılı KHK nedeniyle farklı statülerde değerlendirilmesine ve uygulanan ek gösterge rakamlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54934) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

152.-Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Main'in, zırhlı araçların sebep olduğu kazalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54935) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2021)

153.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, bir kişinin kolluk kuvvetleri tarafından darp edildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54936) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

154.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 2017 yılında gözaltına alınan bir kişinin kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54937) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

155.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır'daki Sise Mezarlığında toplanan bazı kişilerin kötü muameleye maruz kaldıkları iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54938) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

156.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, parti üyesi bir kişinin kolluk kuvvetleri tarafından kötü muameleye maruz bırakıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54939) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

157.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, herhangi bir soruşturma geçiren özel güvenlik görevlilerinin kimliklerinin soruşturma sona ermeden iptal edildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54940) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

158.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de ele geçirilen metamfetamine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54941) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

159.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, yenilenen Atatürk Kültür Merkezinin orkestra çukurunun kapasitesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54942) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2021)

160.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Kapalıçarşı'da devam eden restorasyon çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54943) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

161.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2022 yılı bütçesinden turizmde tanıtım ve markalaşma için ayrılan paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54944) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

162.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2022 yılı bütçesinden kütüphane yapımı ve rehabilitasyonu için ayrılan paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54945) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

163.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2020 ve 2021 yıllarında Bakanlığın eserlerin dijitalleştirilmesine yönelik harcamalarına ve 2022 yılı bütçesinde aynı kalem için ayırdığı paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54946) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

164.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2022 yılı bütçesinde tarihi ve kültürel varlıkların korunması için ayrılan paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54947) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

165.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Alsancak Tekel Fabrikası'nın restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54948) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

166.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki çevreye duyarlı tesis belgesine sahip tesislere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54949) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

167.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın son üç yıldaki bütçelerinden kış turizmi için ayırdığı paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54950) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

168.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın tarihi eser kaçaklığı ile mücadeleyle yönelik aldığı tedbirlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54951) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

169.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yılı Bakanlık bütçesinden turizm altyapısına yönelik ayrılan bütçeye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54952) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

170.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, termal turizm alanında çalışan tesislere ve 2022 yılı bütçesinden termal turizm için ayrılan paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54953) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

171.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Erzurum'un Şenkaya ilçesinde bulunan tarihi Vank Kilisesi'nin restore edilmesi talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54954) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

172.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, çalışma izninin geri verilmesi için yaptığı başvuruları reddedilen iki öğretmene ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54955) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

173.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, kamu görevinden ihraç edilen bir öğretmenin iddialarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54956) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

174.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'da çok sayıdaki okul binasının depreme dayanıksız olduğu iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54957) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

175.-İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Sultanahmet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin restore edilmesi kararına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54958) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

176.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edilen bir kişinin işyeri hekimliği sertifikasının verilmediği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54959) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

177.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Tuzla Devlet Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54960) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

178.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Sultanbeyli Devlet Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54961) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

179.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Şile Devlet Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54962) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

180.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54963) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

181.-İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, ülkemizdeki immun yetmezliğinden muzdarip hastalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54964) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

182.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki aşılama oranlarına ve covid-19 hastalarında görülen varyantlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54965) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

183.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54966) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

184.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Marmara Üniversitesi Prof. Dr. Asaf Ataseven Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54967) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

185.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Kartal Yavuz Selim Devlet Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54968) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

186.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Üsküdar Devlet Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54969) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

187.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Maltepe Devlet Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54970) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

188.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54971) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

189.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54972) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

190.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Çekmeköy Devlet Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54973) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

191.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki görevinden istifa eden ve emekli olan doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54974) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

192.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki devlet hastanelerinde yer alan tıbbi cihaz sayısına ve eksikliklerin giderilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54975) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

193.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kandıra 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevindeki bir hükümlünün sağlık durumuna ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54976) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

194.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan ağır hasta bir kişinin infazının ertelenmesi talebine ve tedavisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54977) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

195.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'da bulunan ecza depolarının dağıtım yapmadığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54978) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

196.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, SMA hastası bebeklerin ihtiyacı olan ilacın teminine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54979) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

197.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, Türkşeker A.Ş.'nin Türkiye Varlık Fonu'na devrine ve şeker fiyatlarına dair alınan zam kararına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54980) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.2021)

198.-Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, gübre fiyatlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54981) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

199.-Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, Karacabey TİGEM'deki büyükbaş ölümlerine dair iddialara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54982) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

200.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Afrin'den yapılan zeytinyağı ithalatına ve yerli üreticilerin yaşadığı sorunlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54983) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

201.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, pestisit, aflatoksin ve mikotoksin kalıntısı nedeniyle ihraç edilemeyen ürünlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54984) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

202.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, kırsal kalkınmanın desteklenmesi ve tarımsal üretimin artırılmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54985) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

203.-İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, bir şirketin faaliyetlerine ve işçilerine yaptığı ödemeye ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54986) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

204.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Yayladağı sınır kapısının ne zaman açılacağına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54987) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

205.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Rusya'nın nar ve biber ithalatını durdurmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54988) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

206.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 2021 yılında Zafer Havalimanını kullanan yolcu sayısına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54989) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

207.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Zafer Havalimanı, İstanbul Havalimanı ve Ankara Tren Garı ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54990) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

208.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, yap işlet devret modeliyle yapılan bazı köprü, otoyol ve tüneller ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54991) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

209.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Kuzey Ege Çandarlı Limanı projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54992) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2021)

210.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, coğrafi bir bölgenin adlandırılma biçimine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54993) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2021)

211.-İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, KKTC eski Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş adına yapılacak anıt mezar projesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54994) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

212.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2010-2021 yılları arasında TOKİ'nin ülke genelinde ve Mersin'de yaptığı konutlara dair çeşitli verilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/54995) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

213.-İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, Kocaeli Üniversitesi yönetimiyle ilgili bazı iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54996) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

214.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, yolsuzluk ve usulsüzlük incelemesi, soruşturma ve dava sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54997) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

215.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Balıkesir Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun annesi ile yaptığı görüşmeye müdahale edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54998) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

216.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Giresun Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Covid-19'a karşı yeterli tedbir alınmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/54999) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

217.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Tokat T Tipi Cezaevinde bulunan ve sağlık sorunları olan bazı tutukluların tedavi edilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55000) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

218.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda mahkumların aranmasında yönetmelikteki şartların yerine getirilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55001) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

219.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir hükümlünün Şanlıurfa'ya nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55002) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

220.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, İskenderun T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan ağır hasta bir tutuklunun hayatını kaybetmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55003) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

221.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Mersin Tarsus 3 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan ağır hasta bir mahkumun infazının ertelenmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55004) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

222.-İğdir Milletvekili Habip Eksik'in, Ağrı Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55005) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

223.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, fikri ve sınai haklar ihtisas mahkemelerinde görülen dava sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55006) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

224.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2021 yılları arasında hakkında adli işlem yürütülen gazeteci sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55007) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

225.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2021 yılları arasında cezaevinde bulunan hasta tutuklu ve hükümlü sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55008) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

226.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55009) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

227.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, engelli bireylere dair istatistiki verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55010) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

228.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, evde bakım hizmeti için yapılan ödemelere yönelik düzenleme yapılması talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55011) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

229.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, engelli kadınların eğitim, istihdam, sağlık gibi sosyal haklara erişiminin artırılmasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55012) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

230.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, 2021 itibarıyla engellilere dair verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55013) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

231.-İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, Kocaeli Üniversitesi yönetimiyle ilgili bazı iddialara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55014) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

232.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, çiftçiler ile esnaf ve sanatkarların desteklenmelerine yönelik çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55015) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

233.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, kamu kurumlarında çalışan taşeron işçilere kadro verilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55016) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

234.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, süresiz sözleşmeli personelin kadroya alınması önerisine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55017) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

235.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ülkemizde açlık ve yoksulluk sınırına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55018) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

236.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, engelli istihdamına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55019) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

237.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Urla'da bulunan bir alanın eğitim merkezi ve yurt yapılması için bir vakfa tahsis edilmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55020) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

238.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Batman'da anız yakımlarından kaynaklanan hava kirliliğine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55021) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

239.-Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana'da yapımı devam eden Hunutlu Termik Santralinin inşaatının durdurulması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55022) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

240.-Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Kızılırmak üzerinde yapılması planlanan HES projelerinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55023) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

241.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde faaliyet gösteren bir maden firmasının atık havuzunda meydana gelen patlamaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55024) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

242.-İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, orta ve küçük ölçekli işletmelerdeki poşet kullanımına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55025) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

243.-Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün, Bilecik'in Söğüt ilçesinde yapılması planlanan entegre çimento fabrikasının çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55026) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

244.-İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde faaliyet gösteren bir maden firmasının atık havuzunda meydana gelen patlamaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55027) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

245.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Erasmus kapsamında yurtdışına giden öğrencilere verilecek hibelerin ödenmediği iddiasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55028) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

246.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'da rüzgar enerjisine dayalı yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenen bölgelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55029) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

247.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, son 10 yılda maden arama sahası olarak belirlenen orman arazilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55030) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

248.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla'nın bazı ilçelerinin yenilenebilir enerji kaynak alanı ilan edilmesine ve yapılması planlanan RES projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55031) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

249.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55032) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

250.-Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın bazı ilçelerinin yenilenebilir enerji kaynak alanı ilan edilmesine ve yapılması planlanan RES projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55033) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

251.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Beden Eğitimi ve Spor Meslek Yüksekokulu mezunlarının istihdamına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55034) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

252.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Kahramanmaraş'ta bulunan 12 Şubat stadyumunun yıkılacağı iddiasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55035) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

253.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, engellilerin ÖTV indiriminden yararlanmaları için Özel Tüketim Vergisi (II) Sayılı Liste Uygulama Tebliği'nde belirlenen üst sınırı revize edilmesi talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55036) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

254.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Şırnak'ın Cizre ilçesinde yaşanan bir olaya ve çeşitli iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55037) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.11.2021)

255.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2018-2021 yılları arasında Türkiye genelinde ve Mersin özelinde sosyal yardım talebiyle valiliklere yapılan başvurulara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55038) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

256.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 28 Kasım 2021 tarihinde imtihan eden bir polis memuruna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55039) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

257.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, ateşli silah yaralanması nedeniyle hayatını kaybeden bir kişiye ve ateşli silahla meydana gelen ölüm vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55040) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

258.-Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın turizm payından elde ettiği gelire ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55041) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

259.-Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın reklam giderlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55042) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

260.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce'nin Akçakoca ilçesinde yapılması planlanan yapay dalgakıran projesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55043) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

261.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, arkeoloji konulu tematik kültür rotaları belirlenen alanlara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55044) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

262.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik'e ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55045) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

263.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020 ve 2021 yıllarında taşınmaz kültür mirasımızın korunmasına yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55046) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

264.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, coğrafi işaret tescili yapılan ürünlere ve bunların artırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55047) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

265.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, güzel sanatlar ve arkeoloji bölümlerinde verilen derslere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55048) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

266.-İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, Kocaeli Üniversitesi yönetimiyle ilgili bazı iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55049) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2021)

267.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, Konya'da bulunan bir okulun isminin değiştirilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55050) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

268.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van'ın Başkale ilçesine bağlı Deringeçit köyündeki öğrencilerin taşınmalı eğitimden yararlandırılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55051) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

269.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde eğitim alan öğrencilere sağlanan desteğin artırılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55052) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

270.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Ankara Çankaya'da yapımına 4 yıl önce başlanan okulun akıbetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55053) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

271.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, üniversite yemekhanelerindeki yemeklerin kalitesinin artırılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55054) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

272.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine yapılan özel eğitim ödemelerinin artırılması önerisine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55055) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

273.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, engelli öğretmen istihdamına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55056) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

274.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 1 Aralık 2021 tarihi itibarıyla mesleki ve teknik liselerden mezun olup mobilya sektöründe çalışan kişi sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55057) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

275.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 1 Aralık 2021 tarihi itibarıyla ülke genelinde ve OSB'ler içinde bulunan mesleki ve teknik lise sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55058) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

276.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de OSB'ler içinde açılan mesleki ve teknik liselere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55059) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

277.-Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun'da köy statüsünde olan yerleşim birimlerindeki okulların kapalı olmasına ve ildeki taşınmaz eğitim kapsamındaki öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55060) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

278.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, vatandaş olan Suriye uyruklu kişilerden askere alınan kişilere ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55061) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

279.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, SMA hastalığının tedavisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55062) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

280.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, SMA hastalığının tedavisinde kullanılan bir ilacın SGK'nın geri ödeme kapsamına alınması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55063) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

281.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'e onkoloji hastanesi kurulması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55064) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

282.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, HIV virüsü taşıyan kişi sayısı ve tedavi imkanlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55065) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

283.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, acil servis hekimlerinin Covid-19'a karşı korunmasına yönelik alınan tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55066) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

284.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, yapımı devam eden İzmir Şehir Hastanesinin inşaat sürecine dair bazı iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55067) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

285.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, acil servis hekimlerinin çalışma koşullarının yeniden düzenlenmesi önerisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55068) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

286.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Turkovac aşısının faz-3 çalışmalarına ve uygulanma zamanına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55069) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

287.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, KOSGEB kredi desteğinden faydalanan işletmelere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55070) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

288.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi kuran OSB'lere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55071) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

289.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, bazı tarım ürünlerinde kullanılması yasak olan klorpirifos tarım ilacına rastlanmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55072) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

290.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı Şeker Fabrikası tarafından üreticiden alınan şeker pancarının ödemelerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55073) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2021)

291.-Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, bir kişinin Orman Genel Müdürlüğü bünyesindeki bazı yöneticilere yönelik iddialarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55074) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

292.-Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün, Bilecik'e kurulması öngörülen entegre çimento fabrikasının çevreye ve insan sağlığına olan etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55075) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

293.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışan mevsimlik işçilerin iş akitlerinin askıya alınmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55076) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

294.-Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Nevşehir'de hasat edilen şeker pancarlarının bekletilmesinden dolayı mağduriyet yaşayan çiftçilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55077) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

295.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, son 10 yılda maden arama sahası olarak belirlenen orman arazilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55078) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

296.-Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Muğla'da çıkan yangınlar sonrası yapılan ağaç kesimlerine ve iyileştirme çalışmalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55079) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

297.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, tarım danışmanlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55080) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

298.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, klorpirifos kullanımına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55081) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

299.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, bir markanın aynı ürünü Avrupa'da ve Türkiye'de farklı içeriklerle satışa sunduğu iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55082) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

300.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bergama'da ihale ile satılan arazilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55083) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

301.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesinde ürünleri don ve kuraklık nedeniyle zarar gören üreticilerin mağduriyetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55084) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

302.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, klorpirifos kalıntısı içeren ürünlere ve pestisit analizlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55085) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

303.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Keşan-Enez yolunun akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55086) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

304.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Keşan ilçesine bağlı Mercan köyünde bulunan tarihî köprü'nün restorasyon çalışmalarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55087) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

305.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce'nin Akçakoca ilçesinde yapılması planlanan yapay dalgakıran projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55088) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.12.2021)

306.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi 2019-2022 Eylem Planının akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55089) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

307.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, mobil haberleşme ağı altyapısının genişletilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55090) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

308.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, raylı sistem araçların bileşenlerinin yerli üretimine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55091) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

309.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir ikinci çevre yolu projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55092) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

310.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, toplu taşıma sistemlerinde tek kart uygulamasına ne zaman geçileceğine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55093) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

311.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, demiryolu yolcu taşımacılığına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55094) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

312.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, akıllı ulaşım sistemleri projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55095) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

313.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan demiryolu projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55096) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

314.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, raylı sistem araçlarının tasarımı ve üretimi için gerekli uzman personele ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55097) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

315.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, raylı sistem aracı ve yedek parçalar üreten kamu ve özel sektör kuruluşlarının kapasitelerinin artırılması için yürütülen çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55098) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

316.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, milli elektrikli tren projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55099) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

317.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, eşya taşımacılığı faaliyetlerine ve kayıtdışı karayolu taşımacılığı yapan araç sayısına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55100) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

318.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kent içi toplu ulaşım sistemlerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55101) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

319.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, karasal yük taşımacılığında demiryolu payının artırılmasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55102) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

320.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamu entegre veri merkezi projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55103) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

321.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, internet erişiminin sağlanamadığı yerlere ve evrensel internet erişimi için yapılan çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55104) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

322.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, elektronik haberleşme ağı eksikliklerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/55105) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2021)

13 Aralık 2021 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN (İstanbul), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün yedinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Yedinci turda Kültür ve Turizm Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Kapadokya Alan Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Başkanlığı ve Türk Akreditasyon Kurumunun bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III. - KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (xx)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (xx)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

(xx) 281, 282 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 6/12/2021 tarihli 28'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

*Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI**1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI**1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI**1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU**1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ**1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ**1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**J) TÜRK DİL KURUMU**1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**J) TÜRK TARİH KURUMU**1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI**1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**L) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI**1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI**1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU**1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakika söz verilecek, bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gerekçesiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Yedinci turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Ünal Çeviköz, Sayın Çetin Osman Budak, Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Sayın Özcan Purçu, Sayın Mürsel Alban, Sayın Atila Sertel, Sayın Nihat Yeşil, Sayın Yüksel Özkan, Sayın Jale Nur Süllü, Sayın Faruk Sarıaslan, Sayın Utku Çakırözer, Sayın Yunus Emre, Sayın Sibel Özdemir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Tuba Vural Çokal, Sayın Mustafa Canbey, Sayın Ravza Kavakcı Kan, Sayın Hacı Ahmet Özdemir, Sayın Şeyhmus Dinçel, Sayın Ceyda Çetin Erenler, Sayın Zafer Sırakaya, Sayın Mustafa Levent Karahocagil, Sayın Tamer Akkal, Sayın Ahmet Çakır, Sayın Mustafa Açıkgöz, Sayın Ahmet Yıldız, Sayın İsmail Emrah Karayel, Sayın Mustafa Köse.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Orhan Çakırlar, Sayın Aylin Cesur, Sayın Yavuz Ağırlioğlu, Sayın Abdul Ahat Andican, Sayın Aydın Adnan Sezgin, Sayın Ahmet Kamil Erozan.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Erbaş, Sayın Erkan Haberal, Sayın Cemal Çetin, Sayın Kamil Aydın, Sayın Ramazan Kaşlı, Sayın İsmail Özdemir, Sayın Arzu Erdem.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Alican Önlü, Sayın Garo Paylan, Sayın Zeynel Özen, Sayın Serpil Kemalbay Pekgözge, Sayın Ebrü Günay, Sayın Hişyar Özsoy, Sayın Feleknaş Uca, Sayın Tulay Hatımoğulları Oruç, Sayın Berdan Öztürk.

Şahıslar adına lehinde Sayın Yücel Menekşe.

Yürütme adına Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy, Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu.

Aleyhinde Sayın Gültekin Uysal.

Şimdi, ilk söz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ahmet Ünal Çeviköz'e ait.

Buyurun Sayın Çeviköz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; 2022 yılı Dışişleri Bakanlığı bütçe görüşmeleri hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Dışişleri Bakanlığının bu yılki bütçesine baktığımda dikkatimi çeken çarpıcı bir hususu sizinle paylaşmak isterim. Dışişleri Bakanlığının bu yılki bütçesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin genel bütçesindeki oranı itibarıyla son yedi yılın en düşük payına sahip: Yüzde 4,27. Sayın Bakan, yaklaşık yedi yıldır Dışişleri Bakanlığı yapıyorsunuz, görünen o ki sizin görev süreniz uzadıkça Dışişleri Bakanlığının bütçesinin genel bütçedeki payı azalıyor. Türk lirasının kuşa döndüğü bir ortamda, herhâlde, dış politika da kuş bakışı olarak sürdürülecek. Aman Sayın Bakan, sizden rica ediyorum, bunu yaparken kelimenin “kuş” unsuruna değil de “bakış” unsuruna ağırlık verin lütfen. Bu ricayı dile getirme ihtiyacı duymamın bir sebebi var elbette, geçen yıllarda da dile getirdiğimiz bir konu var. Bakanlığın hizmet gerekçesi ve

hedeflerinde, Türkiye aleyhine sürdürülen propaganda ve eylemlerle mücadele etmek, FETÖ hakkında uluslararası toplumun bilgilendirilmesi için çalışma yürütmek üzere görev yapan bir birimi var: Araştırma ve Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü. Bu Genel Müdürlük bu konularla akademik, siyasi, diplomatik, kültürel ve hukuki alanlarda mücadele edilmesi için çalışmalar yürütüyor, aynı zamanda sözde soykırım iddialarıyla mücadele ediyor ama bütçesi 2019 yılı bütçesinden daha az. 2019 yılında 11,22 milyon lira olan bütçe, 2022 yılı için 9 milyon 570 bin lira olarak teklif edilmiş yani 680 bin dolar. Bu parayla, sözü edilen mücadele nasıl yapılır? Bütçedeki bu kısıntının gerekçesi nedir? Söz konusu mücadeleler bitti mi? Örneğin Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Biden, 24 Nisanda, 1915 olaylarını ilk kez “soykırım” olarak niteledi. 19 Mayıs 2021 tarihinde Avrupa Parlamentosu Genel Kurulunda 2019-2020 Türkiye Raporu’nun oylanması sırasında son anda verilen bir değişiklik önergesiyle rapora, ülkemizde sözde Ermeni soykırımını tanıma çağrısında bulunan bir paragraf eklendi. Bu gelişmeler tezlerimizin yeterince anlatılmamasından kaynaklanıyor olmasın. Ne kadar kaynağınız olursa tezlerinizi o kadar güçlü savunabilirsiniz. İşte kuş bakışı dış politika derken endişem bu nedenledir, bütçe kuşa dönerken dış politikanın da kuşa dönmemesi içindir.

Şimdi, şunu itiraf etmem gerekir Sayın Bakan: Muhalefet olarak ne söyledikse yavaş yavaş ve gecikmeli de olsa bunların haklılığını kabul ediyor ve uygulamaya koyuyorsunuz. “Afganistan’da Mehmetçik’i daha fazla tehlikeye atmayın.” dedik, askerlerimizi geri çektiniz. “Birleşik Arap Emirlikleri’yle ilişkiler kötü gidiyor.” dedik, düzeltmek için hamleler yapmaya başladınız. “Mısır ve İsrail’le ilişkilerimizi düzeltin, karşılıklı büyükelçileri atayın.” dedik, Mısır’la 2 tur, Dışişleri Bakan Yardımcıları düzeyinde görüşmeler yaptınız, İsrail’le de yüksek düzey telefon görüşmeleri gerçekleştirildi. Yani ne desek yapıyorsunuz, yapıyorsunuz da biz artık korkmaya başladık; acaba yapmasanız mı? Zira Birleşik Arap Emirlikleri’yle ilişkiler düzelmeye yoluna girer girmez, ASELSAN’ın akıbetinin tehlikeye girdiğine dair söylentiler çıkmaya başladı. Tank Palet Fabrikasıyla ilgili durum sadece Türkiye halkının değil, neredeyse tüm dünyanın duyduğu bir skandala dönüştü. ASELSAN’la ilgili benzer söylentiler çıkınca inanın endişelerimiz artıyor çünkü Birleşik Arap Emirlikleri’yle yapılanları Mısır ile İsrail’le de yapmaya hazırlandığımızı söylüyorsunuz. Tehlike de burada işte. Acaba akıbeti tehlikeye girecek başka kuruluşlarımız da mı var sırada? Bakın, herhangi bir ülkeye karşı Cumhuriyet Halk Partisi olarak hiçbir ön yargımız yok ama şunu vurgulamadan geçmek de mümkün değil: Katar, ExxonMobil’le ortak olarak Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’yle 5’inci parselde doğal gaz arama ve üretim paylaşımı anlaşması imzaladı yani Tank Palet Fabrikasıyla ilgili durum daha taptazyken, gözümüze parmak sokarak, sizin iktidarınızın o çok yüksek sesle dile getirdiği Kıbrıs Türklerinin haklarını savunma gayretinizle alay ediyor. Sayın Cumhurbaşkanı Katar ziyareti sırasında “Katar’ın milletimizin gönlünde farklı bir konumu vardır.” dedi, emin olun vardır. Türkiye halkının gözünde çok farklı bir konumu olan Katar’ın, Güney Kıbrıs’la iş birliği hâlinde haklarını gasbettiği Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkının gözünde de çok farklı bir konumu vardır. Bu “halk gözündeki konum” tabiri aklıma ister istemez, son günlerde çok konuşulan “helalleşme” tartışmasını da getiriyor. Geçtiğimiz günlerde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti basınında da yayınlanması sayesinde öğrendik ki 2017 yılında Crans-Montana’da Kıbrıs görüşmeleri sırasında önemli tartışmalar olmuş; bir oturumda, heyetler arasında değişilen belgelerin içeriğinin açıklanmaması için belli bir mutabakata güvenerek hareket edildiği söyleniyor ama sonradan Türkiye heyetinin tekliflerinin dışarı sızdırıldığı anlaşılıyor, bunun üzerine siz de Anastasiadis’e güvenmediğinizi dile getiriyorsunuz. Anlıyoruz ki Kıbrıs gibi, Türkiye’de herkesin millî dava olarak gördüğü önemli bir konudaki görüşmelerde savunulacak bir

tez, Türkiye'nin, Kıbrıs Türkünün güvenliği tehlikeye girdiğinde tek taraflı olarak kullanacağı müdahale hakkında taviz verme konusu Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen partilerle paylaşılmadan Crans-Montana'da savunulabiliyor. Yani neredeyse Anastasiadis'e Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi partilere güvenildiğinden daha çok güveniliyor. Bu konuyu bizimle paylaşıydınız sizi Anastasiadis gibi hayal kırıklığına uğratmadık. Zira 1974'te Kıbrıs'taki kardeşlerimizin Rumların mezalimine maruz kalmasını engelleyen Barış Harekâtı, dönemin koalisyon ortakları merhum Bülent Ecevit ile merhum Necmettin Erbakan'ın ortak iradeleriyle kullandıkları o tek taraflı müdahale hakkı sayesinde sağlanmıştır. Biz Kıbrıs davasına parti gözüyle bakmadık, bakmıyoruz; biz, 1974'te olduğu gibi Kıbrıs Türkünün haklarına bugün de millî dava olarak sahip çıkmaya devam ediyoruz. Sizin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle helalleşmeye ihtiyacınız var.

Bugünlerde Afrika'yla helalleşmekten de söz ediliyor. Tüm Türkiye halkının gurur ve iftiharla bilmesini isterim, Afrika ülkeleri 1960 yılından itibaren tek tek bağımsızlık ve egemenliklerini kazanırken Mustafa Kemal Atatürk'ü ve Kurtuluş Savaşı'mızı örnek almışlardır. Bugün hangi Afrika ülkesine giderseniz gidin "Atatürk" adı en çok bilinen isimdir, hepsinde Atatürk'e karşı bugün hâlâ büyük bir saygı vardır. Örneğin Etiyopya Başbakanı Abiy Ahmet bu yıl ağustos ayında ülkemizde gerçekleştirdiği ziyarette Atatürk için "Büyük reformist ve karizmatik lider Mustafa Kemal Atatürk." ifadesini kullanırken bu sözleri tercümede sansürlendi. Bizim Afrika'yla helalleşmemize ihtiyaç yok, zira Afrika'yla ilişkilerimiz bu helal tarihe dayalı ama Afrika'yla helalleşmesi gerekenler işte o sansürü uygulayanlardır.

İktidar tarafından sıkça dile getirilen bir hususa da dikkat çekmek isterim: Sayın İçişleri Bakanı da kendi bütçesi konuşulduğu gün, Afrika açılımının kendi dönemlerinde yapıldığını ileri sürdü. Ben Dışişleri Bakanlığına 1978 yılında girdim. Türkiye'nin Afrika'yla ilk yoğun temasları Başbakan merhum Bülent Ecevit döneminde başlamıştır; Gana ve Tanzanya Büyükelçiliklerimizin açılışı o tarihe kadar dayanır. Türkiye'nin gerçek Afrika politikası ise 1998 yılında kabul edilen Afrika'ya Açılım Eylem Planı'yla Dışişleri Bakanı merhum İsmail Cem döneminde başlamıştır yani AKP iktidarından çok çok öncedir; halkımızın bunları bilmesi, yanlış bilgilendirmeden kurtarılması gerekir. İşte onun için, asıl helalleşmeye kimin ihtiyacı olduğu ve olacağı ortada. Merak etmeyin, çok kalmadı, helalleşmeniz yakınlaştı. (CHP sıralarından alkışlar)

Sanırım sizin helalleşmeniz gereken bir yer daha var, o da Dışişleri Bakanlığının fedakâr ve cefakâr kadrolarıdır. Bugün yurtdışındaki misyon şeflerimizin yüzde 10'undan fazlası liyakat esasına göre tayin edilen Dışişleri kadrolarından değil, sadakat esasına göre görevlendirilen siyasi atamalardan oluşuyor. Dışişleri Bakanlığının yetkin kadrolarına sonsuz sevgim ve saygım var, onların bu siyasi atamalar karşısındaki hayal kırıklıklarını gördükçe üzüliyorum. Bir aralar, siyasi atamaların daha başarılı olduğunu ifade eden bir dil sürçmeniz olmuştu; herhâlde, ülkemizde yaşanan 10 büyükelçinin "istenmeyen kişilik" ilan edilmesi krizinin aşılması, birlikte çalıştığımız kadrolara olan güveninizi artırmıştır. Bakanlığımız kadrolarının üstün diploması zekâsını ve yeteneğini bir kez daha takdir ve saygıyla anıyorum bu vesileyle ama size de haksızlık yapmak istemem, siz de bu krizin aşılmasında Bakanlığınızın tutumuna sahip çıktınız. Ben yine de şunu vurgulamadan geçemeyeceğim: Muhtaç olduğunuz gerçek kudret Dışişleri Bakanlığındaki asil kadrolarda her zaman mevcuttur. (CHP sıralarından alkışlar) O bir zamanlar över gibi gördüğünüz süferayısadıkâ yerine yapacağınız her liyakat esaslı tayin hem sizin hem de Bakanlığın hem de Türkiye'nin itibarının yeniden yükselmesine yol açacaktır.

Son olarak, Avrupa Konseyiyle olan ilişkilere değinmek istiyorum. Sayın Bakan, siz Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Başkanlığı yapmış biri olarak Konseyi ve oradaki uygulamaları en iyi bilen kişilerden birisiniz. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Türkiye hakkında başlattığı ihlal sürecinin de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 18'inci maddesinin ihlalinden dolayı olduğunu pekâlâ biliyor olmalısınız. Bu vahim gelişmeyi Türkiye'de yargıya müdahale olarak nitelemek bizi hiçbir yere götürmemekte, çözüme de hiçbir yarar sağlamamaktadır. Zira, 18'inci madde yargıya asıl müdahalenin nerede yapıldığını çok açık bir şekilde tanımlamaktadır.

Sayın Bakan, ihlal sürecinin devamı, Türkiye'nin sadece Avrupa Konseyiyle değil, belli bir hukuk sistemiyle, hatta neredeyse tüm medeni dünyayla ilişkilerinin kopması anlamına gelecektir. Başkanlığımı yaptığımız Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde daha önce benzer durumla karşılaşan bir başka ülkenin o süreçten nasıl çıktığını da en iyi siz biliyorsunuz, Türkiye'nin de bu krizden nasıl çıkacağını yine en iyi siz biliyorsunuz. Onun için, 10 büyükelçinin "istenmeyen kişilik" ilanı krizinde olduğu gibi bu krizden çıkışı da sağlamanız Türkiye'ye yapacağınız en büyük hizmet olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan, Sayın Bakanlar; sözlerime son verirken yüce Meclisi, değerli milletvekillerimizi, Sayın Bakanları ve emektar Dışişleri Bakanlığı mensuplarını bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Sayın Çetin Osman Budak...

Buyurunuz Sayın Budak. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Turizm bütçesini konuşacağız ama bir ay içinde turizm bütçesi, daha doğrusu, turizm bütçesi de yerle bir olmuş durumda. Biraz önce, gelirken dolara baktım, 14,5 seviyesini görmüş. Şimdi, şöyle diyecek Turizm Bakanımız belki: "E, iyi, dolar yükselsin, Türk parası değer kaybetsin; bizim turizmciler çok büyük paralar kazanıyorlar." İşin aslı öyle değil, işin aslı bütün girdi maliyetleri aynı zamanda yükselecek, bunun hiç kimseye, ihracatçı da dâhil olmak üzere hiç kimseye faydası yok.

Şimdi, geçen gün Sayın Turizm Bakanı Plan ve Bütçe Komisyonunda bir konuşma yapmış ve demiş ki: "2021'de Yunanistan ve İspanya'ya baktığımız zaman ortalama yüzde 20-30 bandında büyüyecekler bu sene, geçen seneye kıyasla. Türkiye ne kadar büyüyecek? 80-100 bandında. Daha ilginç bir şey söyleyeyim size: Türkiye turizm tarihinde, Türkiye ilk kez İspanya'dan daha fazla turist aldı -aynen konuştuğu gibi aldığım için böyle düşük cümleler de var- tarihinde ilktir bakın. Şu anda İspanya'da tek konu Türkiye biliyor musunuz turizm çevresinde 'Nasıl yapıyor bu adamlar bu işi?' diyorlar." Şimdi, Turizm Bakanı da aynı iktidar gibi "Dünya bizi kıskanıyor." moduna girmiş, buradan da gelmiş Komisyonda bize hava atıyor.

Şimdi, aslına bakarsak işin, İspanya 2021 yılının onuncu ayına kadar 24,8 milyon kişiyi ağırlamış, Türkiye -bu, TÜİK rakamları- 21 milyon kişiyi ağırlamış. Ne diyordu: "İspanya bizi kıskanıyor." Ha "Vatandaşlar ve gurbetçiler de bunun içinde." derse o zaman ben başka bir şey söylerim: Bulgaristan'dan girenleri de turist sayıyor musunuz?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Her gün bin kişi!

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – İran sınırından girip ucuz Türk mallarını neredeyse yağmalayan insanları da turist sayıyor musunuz?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Her gün 5 bin kişi!

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Ha, bir de ikinci iddia da şu, söyle demiş Sayın Turizm Bakanı, 16,8 milyar dolar kazanç elde ettiğimizi varsayarak yola çıkıyorum, bu rakamları da TÜİK'ten alıyorum: “830 dolar ortalama gelir elde ettik.” TÜİK veriyor tabii bu rakamı ama eğer “Gurbetçileri de ben bu rakamın içine alıyorum.” diyorsanız rakam 615 dolara düşüyor; eğer almıyorsanız 830 doları nasıl buldunuz, biz bunu merak ediyoruz.

Üçüncü iddia ise Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile ilgili. Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı için “Yapmayın etmeyin, çok büyük kriz var, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile ilgili şu paraları toplamayın.” dedik ama dediler ki yine Komisyonunda Turizm Bakan Yardımcısı: “Eğer TGA olmasaydı biz bu kadar turisti yakalayamazdık.” İyi de 295 milyon lirayla eğer bu olacaksa sadece Cumhurbaşkanının korumasına verilen 230 milyon lira gibi bir rakamı biraz azaltıp turizme aktaralım, çok ihtiyacımız var döviz girişine, o zaman, burada Türkiye’yi uçuralım. (CHP sıralarından alkışlar)

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının harcamalarına da şöyle bir baktık, harcamalarında sadece televizyonlara verilen 240 milyon lira arkadaşlar. 240 milyon lira çok büyük bir rakam, 240 milyon lira nerelere harcandı, tabii biz bunları bilemiyoruz, soruyoruz, cevap alamıyoruz; bunları da açıklamasını rica ediyorum. Fakat TGA’dan elde edilen gelirlerle -değerli arkadaşlar, hepimiz hatırlayacaksınız- pandeminin yükseldiği dönemde bir maske çıkardılar “Aşılıyım.” diye, dünyaya rezil olduk ve ertesi gün kaldırıldı. Buraya kaç para harcadınız? Bu Ajansa kaç para verdiniz? bu maskelere ne kadar para harcadınız? Bunları merak ediyoruz.

Bir de yine, TGA bir yemek kitabına çok ciddi para yatırdı; bu yemek kitabı da Sayın Emine Erdoğan’ın yemek kitabıydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Gurmelerin lideri olan Emine Erdoğan’ın kitabına devasa bir bütçe aktarıldı. Ama soruyoruz, onun da cevabı yok.

Şimdi, süre bitti, beş dakikada ne konuşacaksınız? Ama Dışişleri Bakanımız da buradayken... Avrupa Konseyi 19 Ocakta Osman Kavala davasıyla ilgili bir karar verecek. Turizm şöyle bir şeydir; turizm barış sektörüdür, turizm demokrasi sektörüdür. İnsanlar bir ülkeye giderken o ülkede insan hakları ihlal ediliyor mu edilmiyor mu buna bakarlar, özellikle Avrupalılar. Şimdi, bu karar çıkacak, bu karar çıkarken Avrupa Konseyinin yaptırımlarıyla karşı karşıya kalacağız. Bu arada, burada Dışişleri Bakanımız da varken bu konuyu da bir not olarak ben burada iletayım. Turizm her konudan etkilenir, en ürkek sektördür ama en çok ihtiyacımız olan dövizi de Türkiye’ye doğrudan getiren yegâne sektördür. Burada sizlerden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, selamlayın.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir de tabii, TGA’nın Yönetim Kurulu üyeleriyle ilgili birkaç şey söyleyeyim. TGA’da şu anda 9 otel yatırımcısı var, 4 Bakanlık temsilcisi, 3 Bakanlık temsilcisi, 1 Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanı, bir tek seyahat acentesi var. Seyahat acenteleri, Türkiye’ye turistin yüzde 90’ını getiriyor arkadaşlar. Seyahat acentelerini temsil eden de TÜRSAB’dır; yasayla kurulmuştur, yarı resmîdir fakat maalesef TÜRSAB Başkanı burada yok. Neden? Aynı zamanda restoranlardan da pay alıyorlar, seyahat acentesinden de pay alıyorlar. Restoranlardan, yeme içme sektöründen de bir kişi yok. Böyle bir yönetim olmaz.

Bir de KOMER meselesi var -eğer şu yedi saniyede söyleyebilirim- dünyanın en büyük kongre merkezlerinden biri Kuşadası'nda üç senedir yatıyor, üç senedir çürütülüyor. Bunun sebebini Sayın Bakandan rica ediyoruz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Bursa Milletvekili Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu...

Buyurunuz Sayın Altaca Kayışoğlu.

CHP GRUBU ADINA NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Tren geçti, tren gelmiyor!

BAŞKAN – Maşallah, yılbaşına hazırlanmış gibi geliyorsunuz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 yılı bütçesinde Kültür Bakanlığı Devlet Opera ve Balesi ile Devlet Tiyatroları hakkında söz aldım. Aslında, Devlet Tiyatrolarıyla ilgili birçok şeyi Bütçe Komisyonunda dile getirmiştik, niyeti olan zaten gereğini yapar diye düşünüyorum. Çok tekrara düşmeden birkaç şey söyleyeceğim Sayın Bakan.

Personel alımıyla ilgili nisan ayında bir sınav gerçekleşmişti ve sonucu açıklanmamıştı, dün sordum, hâlâ açıklanmamış. Hakikaten hem camia hem biz merak ediyoruz neden açıklanmadığını. Acaba sanatçı olacak TÜGVA'cılar bulunamadığı için mi hâlâ açıklanmıyor? Ne zaman açıklanacak?

Bir diğer konu 4/B'li personelin yaşadığı haksızlarla ilgili. Hem eşit işe eşit ücret yok, sosyal hakları yok hem de Ankara'dan Halk Dansları Topluluğunun İstanbul'a taşınması sürecinde "Hiçbir personel mağdur edilmeyecek." dediği hâlde 33 sanatçıya sözleşme feshiyle ilgili tebligat yapılmış. Bu mağduriyetin giderilmesi gerekiyor.

Diğer bir konu, DÖSİMM'de büro personeli olarak çalışan kişilerin bazılarının sanatçı olduğu ve sanat icra ettikleri ve bunların da haklarına kavuşması için, sanatçıya gerçek değer verilmesi için bir an önce haklarının verilmesi gerekiyor. Velhasıl dönüp dolaşıp bütün sorunların temeli aslında tek adam rejimine ulaşıyor. Çünkü bu kurumun bütün iç işleyişi üzerinde siyasi bir hegemonyanın olduğu söyleniyor. Davetiye hakları dahi Bakanlık uhdesine alındığı, el konulduğu söyleniyor.

Bu yüzden, biz de şimdi tiyatrocuların da bilcümle bütün sanatçıların da esnafın da işçinin de çiftçinin de emeklinin de gencin de yaşlısının da bu sorunlarının kaynağı olan adaletsiz düzenin adaletsiz bütçesini bir tiyatro eseriyle, Bertolt Brecht'in "Tahterevalli"siyle anlatmaya çalışacağız. Evet, bu bir tahterevalli bütçesi. (CHP sıralarından alkışlar)

"İyice görüyorum artık düzeni.

Orada, bir avuç insan oturuyor yukarıda,
aşağıda da bir çok kişi.

Ve bağırıyor yukardakiler aşağıya:

'Çıkın buraya gelin ki,
hepimiz olalım yukarıda.'

Ama iyice gözlediğinde görüyorsun,
neyin saklı olduğunu

yukardakilerle, aşağıdakiler arasında.

Bir yol gibi gözüküyor ilk bakışta.

Yol değil ama.

Bir tahta bu.

Ve şimdi görüyorsun açıkça;
Bu bir tahterevalli tahtası.
Bütün düzen bir tahterevalli aslında.
İki ucu birbirine bağımlı.
Yukardakiler durabiliyorlar orada,
sırf ötekiler durduğundan aşağıda.
Ve ancak;
aşağıdakiler, aşağıda oturduğu sürece
kalabilirler orada.
Yukarıda olamazlar çünkü,
ötekiler yerlerini bırakıp çıksalar yukarı.
Bu yüzden isterler ki;
aşağıdakiler sonsuza dek
hep orada kalsınlar.
Çıkmasınlar yukarı.
Bir de, aşağıda daha çok insan olmalı yukardakilerden.
Yoksa durmaz tahterevalli.
Tahterevalli.

Evet, bütün düzen bir tahterevalli.” (CHP sıralarından alkışlar)

Bu bütçe de bir tahterevalli. Dünyanın ihalesini alan 5’li çete, saray ve şürekâsı, bir tüpçü, Londra’daki bir avuç tefeci yukarıda kalabilsin diye aşağıdaki 83 milyonun sırtına bindirilmiş ağır bir yükür bu bütçe! (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, bu bütçe, bir yüzükle gelip milletin parmağındaki yüzükleri alan, son olarak da milletin yastığının altındakilere göz koyanlar yukarıda kalabilinler diye hazırlanmış bir bütçedir; doğayı vahşice katleden, ekolojik dengeyi bozan, dünyayı yok edenler, Cengizler yukarıda kalsın diye aşağıdakilere yandaş basından bayat eklemek tarifleri veren, “Aman, et yemeyin, süt içmeyin, peynir yemeyin; inekler metan gazı çıkarıyor, dünya yok oluyor.” diye sahtekârca propaganda yaptırınların bütçesidir! Ama söz veriyoruz 83 milyona; işçisine, çiftçisine, köylüsüne, kentlisine, gencine, yaşlısına, esnafına, emeklisine, emekli olamayanına, bütün halka buradan söz veriyoruz: Geliyor gelmekte olan, ilk seçimde yukarıya çıkacak milyonlarca insan. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Özcan Purçu...

Buyurun Sayın Purçu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Bakanlar, sizler nasılsınız, iyi misiniz? Allah iyilik versin. Vatandaşın haber getirdim size; yalnız, vatandaş hiç iyi değil, haberiniz olsun, hiç iyi değil; bir sokağa çıkın da görün. Hiç pazara gittiniz mi bilmiyorum ama -tahmin etmiyorum gittiğinizi- vatandaş tane tane domates, biber alıyor arkadaşlar, tane tane; gram gram gıda alıyor artık, 50 gram zeytin, 70 gram salça alıyor arkadaşlar; para yok, pul yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yarım simit alıyor.

ÖZCAN PURÇU (Devamlı) – Çöplerin başında insanlar kavga ediyor artık, “O çöpten elmayı ben alacağım, bu çöpten domatesi ben alacağım.” diye. Sayın Bakanlar, durum bu. Ya, cumhuriyet tarihinde Türk

lirası bu kadar değer kaybetti mi hiç? Vatandaş bu kadar fakirleşti mi hiç? Rekor kırdınız yani. Haberinizi yoksa söyleyeyim, sokak ağlıyor, kan ağlıyor; açlıktan millet vallahi marketlere saldıracaktır, haberinizi olsun -ben size söyleyeyim- açlıktan gıda marketlerine saldıracaktır, haberinizi olsun. Hele, bizim Roman mahalleleri; arkadaşlar, devlet yok, Hükümet yok. Ne zaman geliyor biliyor musun bizim mahalleye? Çocuk doğacak, kimlik verecek ya, devlet o zaman beliriyor. Aç mısın, susuz musun, elektriğin kesik mi, suyun kesik mi, bugün kaç para kazandın... 6 milyon insan sınırsız, sadece kimliği var. O kimlikle de gurur duyuyoruz, Türkiye Cumhuriyeti kimliğiyle gurur duyuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Yoksul da olsak, aç da kalsak, bu Hükümet, bu iktidar bizi sormasa da bizim, devletimize, milletimize saygımız, sevgimiz bitmez, bitmeyecek de. Ama bakın, bu kadar vurdumduymazlık olmaz; bu işi yapamıyorsanız terk edin, bırakın, erken seçime gidelim ya! Vatandaşını düşünüyorsan gel, erken seçim yapalım, gelin! Gelin ya! Bu ülkeye bu kadar işkence çekirtmeyin artık! Yazıklar olsun ya! (CHP sıralarından alkışlar)

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bırakın!

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Bakın, yandaş şirketlere neden euroyla, dolarla ihaleleri verdiniz? Biliyordunuz doları bu kadar yükselteceğinizi. Siz kendinizi bilmez misiniz ya! Doları, euroyu bu kadar yükselteceğinizi biliyordunuz; onun için, onları korumak için yaptınız bunu. Açık söyleyin...

Bakın, şu an, Dünya Ekonomik İşbirliği Teşkilatına göre, Türkiye'deki nüfusun yüzde 50'si yoksulluk sınırının altında, temel ihtiyaçlarına kavuşamıyor, temel ihtiyaçlarına ulaşamıyor. Arkadaşlar, bakın, biz, özellikle Roman mahalleleri açlıkla karşı karşıyayız artık; 6 milyon Roman'ın yüzde 97'si kayıt dışı, işsiz zaten, günlük geçimini sağlıyor. Çocuk bezinin fiyatı 2 kat artmış -geçen sene ile bu sene arasında- bakın, bez alamıyor, çocuk bezi alamıyor artık; evden eşyasını, elbisesini kesiyor, çocuğuna bez yapıyor -eski sisteme döndük- naylon bağlıyor çocuğun altına; süt, mama zaten alamıyor. Haberinizi olsun Sayın Bakanlar, sizin durumunuz çok kötü, artık ülkeyi yönetemiyorsunuz. Son yaptığımız Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve Eylem Planı'na bir kuruş para ayırmadınız. Altı seneden beri bağıryorum burada; yok, yok, yok. Siz de yok olacaksınız, gideceksiniz, gömüleceksiniz tarihin karanlık sayfalarına bu ülkeyi bu hâle getirdiğiniz için.

Bakın, müzisyenlerimiz Türkiye'nin en değerli insanları ya, bütün sanatçıların arkasında çalışıyorlar. Dünyanın en değerli müzisyenleri Türkiye'de ya, ta Amerika'ya kadar gidiyorlar. Sayın Bakan, bir kere, iki kere para verdiniz, olmuyor. Bakın, bunların emeklilikleri yok, geriye dönük emeklilik hakları için geriye borçlanma sistemini getirin; getirin, bu insanlar emekli olsun. Sizin en neşeli günlerinizde, en mutlu günlerinizde sizlerle, bizlerle beraberler bu insanlar ama açlar; aletlerini satıyorlar, müzik aletlerini satışa çıkardılar; inanın çoğu aç. Bülent Ersoy, Zeki Müren, İbrahim Tatlıses, Orhan... Hepsinin arkasında çalışıyorlar ama sigortaları yok.

ATILTA SERTEL (İzmir) – Canlarına kıydılar, canlarına.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Ve intihar etti, Türkiye'deki en ünlü Roman müzisyenleri -200'den fazla- intihar etti. Ben çok üzülüyorum; değerimiz kayboldu, sanatımız bitti, bitiyor. Sahip çıkın bunlara, bu insanlara sahip çıkalım, lütfen, yoksa sanat bitti. Türk sanat müziğini, Türk halk müziğini en iyi icra eden müzisyenler Romanlarda, bizde. (CHP sıralarından alkışlar) Yok ama yok, bitti artık. Bin lira vermekle kaç gün geçinebilecek? Bin lirayla bir ay mı geçinecek, iki ay mı? İnanın, CHP'li belediyeler olmasa Romanlar aç kalmıştı, onların erzaklarıyla geçiniyorlar, onların erzaklarıyla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMAL BEKLE (İzmir) – Ne yapmış ya? Hangi belediye ne yapmış ya? Hangi belediye bir şey yapmış ya?

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Cemal Bey... Cemal Bekle...

CEMAL BEKLE (İzmir) – Ya, Kültür Bakanlığının verdiği...

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Sayın Başkan, son cümle...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Sayın Cemal Bekle, Suriyelilere bu Hükümet 35 milyar dolar para harcadı, bir kuruş şuraya para koydurmadın ya!

CEMAL BEKLE (İzmir) – Yazıklar olsun ya!

ÖZCAN PURÇU (Devamla) - Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve Eylem Planı'na bir kuruş para harcatmadın, bir kuruş.

CEMAL BEKLE (İzmir) – Çeşme'de, Seferihisar'da Selçuk'ta ne yaptınız? Rezil ettiniz ya!

ÖZCAN PURÇU (Devamla) - Roman mahallelerine gidemeyeceksiniz! Mahallelere gidemeyeceksiniz, gidemeyeceksiniz!

CEMAL BEKLE (İzmir) – Yağmurlu havada çadır yıktınız ya! Çadırları kaldırdınız! Çadır mühürlettiniz ya!

ÖZCAN PURÇU (Devamla) - Sayın Bakan, Allah aşkına, Suriyelilere 35 milyar dolar para harcandı, bize bir kuruş niye harcamadınız?

CEMAL BEKLE (İzmir) – Kültür Bakanlığının yaptıkları olmasa...

ÖZCAN PURÇU (Devamla) - Bak, “eylem planı” dediniz, Cumhurbaşkanı bizi kandırdı, romanları kandırdı.

CEMAL BEKLE (İzmir) – Yalan söylüyorsunuz ya! Yalan söylüyorsunuz!

ÖZCAN PURÇU (Devamla) - 2009 yılında dedi ki: “Romanlar çadırda kalmayacak, işleri olacak, müzisyenleri koruyacağız.” Hani nerede? Altı yıl geçti. Geçen gün, Aile Bakanlığının kitapçığında şu yazıyor... 2016'daki Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nı açın, diyor ki: “İzleme değerlendirme kurulu kuracağız 2016 Haziran ayı için.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Çok özür diliyorum, son cümlem...

BAŞKAN - Selamlayın efendim.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Şimdi, bu yılki Komisyon görüşmelerinde, kitapçık basmışlar, bir açtım, ilk sayfada, Aile Bakanlığının kitapçığında 2016'da ilk yapılacak eylem yazıyor, diyor ki: “Biz şimdi 2022 için izleme değerlendirme kurulu kuracağız.” Hâlbuki 2016 Haziranda yapmaları lazımdı ama -onu da bilmiyor Sayın Bakan- proje bitti arkadaşlar bu aralık ayı itibarıyla, Roman Strateji Belgesi ve Eylem Planı bitti, beş yıl bitti, elde var sıfır. Avrupa Birliği, Avrupa Komisyonu bu yıl da size raporlarda -Sayın Bakan bilir- eleştiride bulundu, “Roman Strateji Belgesi ve Eylem Planı'yla ilgili Hükümet hiçbir şey yapmadı.” dedi. 10 milyon civarında para geldi Avrupa Birliğinden, o paranın da nereye gittiği belli değil.

Hepinize sevgiler saygılar sunuyorum.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Muğla Milletvekili Sayın Mürsel Alban.

Buyurunuz Sayın Alban. (CHP sıralarından alkışlar)

CEMAL BEKLE (İzmir) – Raporlarda sizin belediyeler eleştiriliyor Sayın Purçu, raporlarda sizin belediyeler eleştiriliyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Cemal, Romanları satma, satma.

CEMAL BEKLE (İzmir) – Ağabey, Romanları kimin sattığı belli. Sizin, belediyelerde ne yaptığınızı da belli.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bırak bu işleri, bırak!

CEMAL BEKLE (İzmir) – Çadır mühürlediniz, çadır; bu ayıp yeter!

Ya, bırak bu işleri! Çadır mühürledin, çadır. İzmir Çeşme’de, Selçuk’ta çadır mühürledin. Yağmurlu havada çadır mühürlediniz.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Bu çuval ne ya?

CHP GRUBU ADINA MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Şimdi, ne olduğunu anlatacağım çuvalın.

Başkan, süremi yeniden başlatırsanız...

Sayın Bakan, bu torbaya bakınca aklınıza hangi torba geliyor, onu birazdan anlatacağım. Geliyor mu bir torba aklınıza?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Çuvallama gibi bir şey.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Şimdi çuvallama mı, torbalama mı ne olduğunu size anlatacağım birazdan, sen de göreceksin.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Vallaha bu çuvallama!

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığın turizmde karnesine bir baktığımız zaman, 2019 yılında 51 milyon turist gelmiştir, 34 milyar dolar girdi olmuştur. 2020 yılında 15 milyon turist gelmiştir, 12 milyar dolar girdi elde edilmiştir. 2021 yılına bakıldığında, 21 milyon turist gelmiştir, 16 milyar dolar girdi elde edilmiştir. Anlaşılan o ki bunlardan hiçbir ders alınmamış. 16 milyar dolar turizmde girdi oluyorsa 2020’yi 2019’la karşılaştırdığımızda ciddi bir kamu zararı oluşuyor. Bu yıl turizmi tek bir cümleyle özetlersek 2020 yılından hiç ders alınmamıştır. 2020 yılı turizm için kayıp bir yıl olmuştur, bunun da tek sorumlusu sizsiniz Sayın Bakan. Otelde kullanılan yeme içme malzemelerinde enflasyon oranı yüzde 50 olmuştur ve malzeme olarak giderlere yansımıştır. Ortalama bir otelde elektrik, doğal gaz ve temizlik ürünleri maliyetin yüzde 65’ini aşmıştır.

2021 yılının büyük bölümünde İngiltere, Almanya, Rusya gibi ülkeler -uzun süre- Türkiye’ye seyahat kısıtlaması getirmiştir.

Muğla ve Antalya’da bu yaz cumhuriyet tarihinin en büyük orman yangınları yaşanmış, Tarım ve Orman Bakanlığının beceriksizliği nedeniyle yangınlar söndürülemedi, turizm büyük bir darbe almıştır.

Pandemi sürecinde tüm sektör içinde en çok mağdur olan turizm emekçileri olmuştur. Çoğunluğu zaten turizmde sezonluk, mevsimlik, sigortasız çalışan turizm emekçileri pandemi sürecinde kısa çalışma ödeneğinden de yararlanamadılar. 2021 yılında turizm sektöründe yaklaşık 500 bin kişi işsiz kaldı. Pandemide turizm sektörü iflas ederken, turizm emekçisi kan ağlarken, evine ekmek götüremezken tek adam rejiminin Turizm Bakanı servetine servet, parseline parsel kattı. Sizlere nasıl olduğunu anlatacağım.

Elimde gördüğünüz bu torba, işte bu torba... Bodrum’da Torba diye bir belde Büyükşehir Belediyesi Yasası’yla mahalle oldu. Bunun içine bakın, neler yaşandı? Torba Mahallesi yolsuz kaldı, Bakan yolunu buldu orada. Yolunu arsaya nasıl dönüştürdü, onu anlatacağım şimdi size.

Bakın, 23 Mayıs 2019’da Turizmi Teşvik Kanunu’nu getiriyor Sayın Bakan ve süreç nasıl başlıyor; 20 Ekim 2019’da Resmî Gazete’de Cumhurbaşkanlığı kararıyla o bölgeyi turizm alanı ilan ettiriyor. Evet, Bakan, 25 Martta, gördüğünüz şu yolu, 1.903 metrekare yolu, planlıyor, Bakanlığın yetkisini kullanarak arsaya dönüştürüyor; bu yolu burada terk etmiyor; öyle bir süreç başlatıyor ki Bakan, bu süreçte, burayı Resmî Gazete’de ilana çıkarttırıyor ve Hazine ve Maliye Bakanlığına ihale açtırıyor, 1.903 metrekare yolu parseline katıyor ve geliyor -bu nasıl bir hızlı işleyiş- ondan sonra buraları satın alıyor Sayın Bakan. Şimdi, bu yollar halkın yoluydu Sayın Bakan, halkın yolu, buraya bakın da, biraz sıkılın, sıkılın. Halkı yolsuz bıraktınız, kendinize yol açtınız, yolunuzu buldunuz orada, yolunuzu. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Bakan, Büyükşehir yazı yazıyor, Turizmi Teşvik Kanunu’nu çıkarttırıyor, yasayı elde ediyor, bunların hepsini, kanunu, yetkiyi eline alıyor bu süreçte. Bakın, 23 Mayıs’ta Turizmi Teşvik Kanunu, 20 Ekimde Cumhurbaşkanlığı kararıyla Resmî Gazete’de ilan, 25 Martta Bakanlık İnceleme ve Değerlendirme Kurulunun 6 sayılı Kararı’yla plan yapılandırma yetkisi alıyor. 16 Haziranda bir ay süreyle Muğla Büyükşehir Belediyesine askıya gönderiyor, askıya çıkarttırıyor. Ulaşım Daire Başkanı şöyle bir yazı yazıyor: “Buranın, bu yerlerin genişletilmiş yollara, yük indirme bindirme alanlarına ihtiyacı vardır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Alban, süre vereceğim ama izinizle, mikrofon biraz hassas, muradınız da gerçekleşti, onu ya aşağıya...

Teşekkür ediyoruz efendim.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ulaşım Daire Başkanı: “Yol ihtiyaç.” diyor, Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi diyor ki “Bu yaptığının planda atık su terfi istasyonları yolda kalmaktadır.” Bunların cevabını alıyor; Sayın Bakan geçen bütçede çıktı burada neyi anlattı? Muğla’ya 250 milyon liralık kanalizasyon altyapısı yapıyorum, 250 milyon bütçe ayırdım.” dedi. O 250 milyonu sırf bu atık yapıyı kurtarmak için ayırdın, yine kendi oteline çalıştın Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar) Bu planlama ne hızdır burada? 5 milyon, burayı 5 milyon TL’yle çıkarttın; 2 dönüm yer orası, en az 25 milyon lira eder Sayın Bakan.

Bakın, buraya kaç kişi girdi soruyorum size? Rekabet oluştu mu? Bu ihaleyi ne kadardan aldınız, ne kadara aldınız? Bunların cevabını bekliyorum sizden. Yani neticede şu oldu Sayın Başkan: Türkiye’de, Muğla’da halkı yolsuz, yola muhtaçken Bakan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Sayın Başkanım, selamlayacağım...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Alban.

Sayın Alban, o zaman Genel Kurula hitaben konuşun efendim.

Buyurun, selamlayın.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Muğla’da Torba halkı yolsuz kaldı, Bakan yolunu buldu, yolu parseline kattı, satın aldı. Şimdi burada şunu söylüyorum: Bakan vardır bulunduğu makama güç katar, değer katar; Bakan vardır bulunduğu makamın gücünü kendi şirketine, parsellerine, yandaşlarına kullanır. Siz bunu yaptınız Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu durumda şunu söylüyorum: Bu maliye arazisinde, bu arsada, burada halkın hakkı vardır, tüyü bitmemiş yetimin hakkı vardır. Sizin, kamunun mallarını kendi şirketlerinize peşkeş çekmekten dolayı

burada bütçe konuşması değil, gelip burada halkın önünde “Evet, ben bunları yaptım, ben istifa ediyorum, doğrudur bunlar.” demeniz lazım, sizi istifaya davet ediyorum. Yok eğer “Bunlar yanlış, bunlar yanlış bilgi.” diyorsanız -bütün Genel Kurula hitap ediyorum- buyurun, bir araştırma komisyonu kuralım bu süreci baştan sona araştırın. Yüreğin yetiyorsa gel ya istifa et ya araştırma komisyonu öner Sayın Bakan.

Ben bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, süreye riayet konusunda hassasiyet göstereceğinizi ümit ediyorum, lütfen ona dikkat edelim efendim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Verin, konuşsunlar.

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Atıla Sertel...

Buyurunuz Sayın Sertel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ATILA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün 13 Aralık. 13 Aralık 1980’de faşist diktatörlük, faşist Kenan Evren, cuntacı Kenan Evren ve darbeci generaller 17 yaşında bir gencimizi, Erdal Eren’i idam ettiler. Erdal Eren yaşıyor ama cuntacılar, faşistler, faşist diktatörler asla bu ülkede anılmadı, anılmıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün, ben, RTÜK’le ilgili konuşma yapacağım; olması gereken adı Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ama açılıma baktığımız zaman benim aklıma gelen “Recep Tayyip üst kurulu” oluyor. Sarayın talimatlarını harfiyen yerine getiren RTÜK’te bugün 771 kişi çalışıyor. Bunların 605’i memur, 166’sı işçi olan bir RTÜK Kurulu var, 771 kişi çalışıyor. 12 AKP milletvekili var Genel Kurulda, dikkatle dinlesinler, Grup Başkan Vekili de not alsın, incelesin. 12 AKP milletvekiline de teşekkür ediyorum, diğerleri oy kullanmaya geliyor çünkü, dinlemiyorlar. Bu RTÜK’te 8 daire başkanı var, 8 daire başkanının tam 46 başkan yardımcısı var yani 46 daire başkan yardımcısı 11 ile 15 bin lira arasında maaş alıyor. Bunların RTÜK bütçesine maliyetini söylüyorum, yıllık 9 milyon 120 bin lira. Bu 771 kişi RTÜK’te ne yapıyor Allah aşkına? 14 personele 1 daire başkan yardımcısı düşüyor, bu israf değil mi, bu yazık değil mi, günah değil mi, bu kanunsuzluk değil mi? 771 kişilik dev RTÜK kadrosu ne yapıyor onu da söyleyeyim: 5 kanal var, Halk TV, KRT, TELE1, FOX TV ve TV5; bu 5 kanalı izliyor 771 kişi, çünkü yazdıkları bütün cezalar bu 5 kanala ve bazı yerel kanallara. Yerel TV’lerden de birkaçına ceza uyguladılar ama asıl cezayı bu 5 kanala uyguladılar. 771 kişinin işi 5 kanalı takip ederek ceza yazmak. Böyle RTÜK olur mu, böyle sistem olur mu, böyle düzen olur mu? Sabahtan akşama kadar Genel Başkanımıza küfreden, hakaretler yağdıran, Cumhuriyet Halk Partisine hakaretler yağdıran A Haber’e, 24 TV’ye, Akit’e, Kanal 7’ye, Ülke TV’ye, TGRT’ye, TV Net’e en ufak bir uyarı cezası dahi gitmemişken sizin 5 kanala verdiğiniz cezaları saymak istiyorum: TELE 1’e 18 ceza yolladınız bu dokuz ay içerisinde -eylül ayına kadar- Halk TV’ye 18 ağır ceza yolladınız, FOX TV’ye 9 ceza yolladınız, KRT’ye 9 ceza yolladınız ve birkaç yerel televizyona da cezalar yolladınız.

Bakın, devlet kendisine imkân tanımış, RTÜK Başkanı yapmış; o kişiye geçenlerde uğradım Romanlara hakaret dolu bir diziyeye karşı tepkimizi göstermek için, orada kendisine anlattım. Benim Halk TV’de Ayşenur Arslan’la yaptığım konuşmadan 23 saniyelik dilimi kesmişler, Akit’ten tutun, A Haber’e kadar hepsinde haber yapmışlar ve beni Müslümanlara hakaret eden insan olarak kamuoyuna sunmuşlar. Sordum Sayın Ebubekir Bey’e, dedim ki: Bunu izlediniz mi? “Evet, izledim. Ceza yazdık.” dedi. Öncesinde söylediklerimi izlediniz mi? “Hayır, izlemedim.” Sonrasında söylediklerimi izlediniz mi? “Hayır.” 23 saniyelik dilimi sarayda oturup kırıyorlar ve insanı dine düşman, Müslümanlığa düşman ilan edebiliyor bu alçaklar, bu şerefsizler. (CHP sıralarından alkışlar) Onlara en ufak bir ceza yokken Halk

TV'ye haksız ve hukuksuz ceza yazmış Ebubekir Şahin. Özür dilemesi lazım çünkü benim söylediğim şeydi arkadaşlar: “Bu medya sistemi içerisinde öyle yalakalar var ki öyle dönekler var ki...” İşte, bunların içerisinde örnekler de verdim programda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ATİLA SERTEL (Devamla) – Dedim ki: “Bunlar camiye gitse camide tespih çekerken bile ‘euro dolar, euro dolar’ diye çekerler.” Almışlar o kısmı bütün gerici kanallar, bütün iktidar yalakaları beni Müslümanlığa hakaret eden insan olarak addetmişler, yazıklar olsun ve Ebubekir Şahin de bunu izlememiş, sonunu da izlememiş, izleyip düzeltereğini söyledi.

Bakın arkadaşlar, Numan Kurtulmuş diyor ki: “Devletin kendisine vermiş olduğu Türk lirasını gidip dövize yatırmak ahlaksızlıktır.” Buradan soruyorum: Siz yerel televizyonlar dâhil bütün çanakta olan, TÜRKSAT'ta olan bütün kiralari niye dolarla alıyorsunuz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ahlaksızlık.

ATİLA SERTEL (Devamla) – Madem ahlaksızlıksa siz dolarla bu kiralamayı yaparken hangi vicdana sığdırıyorsunuz? Bunun adını ne koyalım?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ahlaksızlık.

ATİLA SERTEL (Devamla) – Ne koyalım bunun adını? Ben söylemek istemiyorum arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir dakika daha verin Başkanım.

BAŞKAN – Selamlayın.

ATİLA SERTEL (Devamla) – Selamlıyorum.

Bakın, medya yalakaları dönüyor. Ülkede hızla bir dönüş var, medya yalakaları dönüyor, Cumhuriyet Halk Partisine, İYİ Partiye, HDP'ye yalakalık yapmaya başladılar ve dönenler biliyorlar ki gelecekte olan iktidar şekillendikçe dönmeler çoğalacak ve size samimiyetimle söylüyorum, Ebubekir Şahin de duysun: Şu anda bu iktidara muhalefet edenler yarın Cumhuriyet Halk Partisinin içinde bulunduğu iktidara da muhalefet edecek olan gerçek gazetecilerdir, onlar yalaka değildir, onlar gazeteci oldukları için yanlışlıkları söylemektedirler. Siz biat eden ve yalakalık yapanlarla yürüdüğünüz takdirde asla ve asla doğruyu yapmış olmayacaksınız. O cezalarınız haksızdır, hukuksuzdur, mesnetsizdir, kanunsuzdur, uygunsuzdur, hükümsüzdür. O cezaların da hesabını siz vereceksiniz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, hatiplere ilaveten verilen birer dakika ek konuşma süresinin 60 konuşmacı olduğundan dolayı toplamda altmış dakikaya tekabül ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir hususu sizinle paylaşmak istiyorum. Şimdi, beş artı bir; malumunuz sistem böyle devam ediyor. İlaveten bir dakika daha verdiğimiz zaman sayın hatip için elbette ki “Bir dakikada ne var, bir dakika uzatsanız ne olur?” haklı olarak böyle bir talebi olabilir ama 60 konuşmacımız var. O bir dakika altmış saniye değil, efendim, altmış dakikaya tekabül ediyor; bunu paylaşmak istedim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Olsun, bir saat geç gidelim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bakanlar otuz dakika yerine iki saat konuşuyor, konuşsun milletvekilleri de.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

- 1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

- 1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

- 1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

- 1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

L) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Sayın Nihat Yeşil...

Buyurunuz Sayın Yeşil. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu yıl da iki yakası bir araya gelmeyen saray bütçesini konuşuyoruz. Bütçenin sunulduğu 16 Ekimde dolar kuru 9 lira 27 kuruş iken şu an itibarıyla dolar kuru 14 lira 35 kuruş oldu. Yani elli sekiz günde yüzde 54 arttı. Yani 1 trilyon 750 milyarlık bütçenin yarısı 2022 yılına girmeden uçtu gitti. 16 Ekimde Meclise sunulan bütçenin toplamı 188 milyar dolar ederken, bugün itibarıyla daha onaylanmadan bütçe 125 milyar dolara denk geliyor yani 2022 bütçesini daha başlamadan yüzde 54 erittiniz, giderleri de sadece elli sekiz günde yüzde 54 artırdınız. Olmayan bütçe geliriyle 16 Ekimde dolar alınmış olsaydı elli sekiz günde 735 milyar fazla olacaktı. “O akibeti belli olmayan 128 milyar dolar nerede?” diye sordüğümüzde Merkez Bankasının kasasında olsaydı, 128 milyar dolar o dönemki kurla 875 milyar 520 milyon lira ederdi. Bugünkü 14 lira 35 kuruşla satılıysaydı 1 trilyon 836 milyar 800 milyon Türk lirası edecekti yani bugünkü hesapla 916 milyar 280 milyon lira boş yere gitmeyecekti, bütçe denk gelecekti, birilerini zengin etmeyecekti.

Değerli arkadaşlar, altmış gün sonrasını dahi görmeyen bu bütçe bir yıllık hesabı nasıl tutturacak, belli değil. Faize sözde karşıydınız ama bu yıl 240 milyar da faiz ödeyecek. Bu bütçeyle bir yıl nasıl geçecek, belli değil; ekonomi nasıl düzleşecek, dertleri değil; halkın nasıl geçineceği umurlarında değil; bu vesileyle kurumların bütçelerini tartışıyoruz.

Vakıflar Genel Müdürlüğümüze gelecek olursak; Türk Medeni Kanunu gereği vakıfları denetleyen kurum Vakıflar Genel Müdürlüğümüzdür. Vakıflar Genel Müdürlüğünün en önemli görevlerinden biri kültür varlıklarımızın kurumlarını, vakıflarını denetlemek, korumak ve kollamaktır. Vakfın mantığında esas olan ticari kazanç değildir, birikimi ve kültürü gelecek kuşaklara en doğru şekilde, bozulmadan aktarmaktır. Vakıfların amacı, yüzyıllardır dayanışma kültürü içerisinde tüzel ve gerçek kişilerin yarattığı değerleri yardıma ihtiyacı olanlarla paylaşmaktır. Ama artık vakıf denilince akıllara başka şeyler geliyor. Vakıflar ne yazık ki merdiven altı tarikatların akçeli işlerini yürüttüğü kurumlara dönüştü. Türk Medeni Kanunu'nun vakıfları tanımlayan 101'inci maddesinde "Anayasanın temel ilkelerine, hukuka, ahlaka, millî birliğe ve millî menfaatlere aykırı veya belli bir ırk ya da cemaat mensuplarını desteklemek amacıyla vakıf kurulamaz." denmesine rağmen Hükûmet tam tersini yapıyor. Belli amaçlara hizmet eden ticaret -siyaset- tarikat üçgeni içinde devleti sömürmeye devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, vakıflar, mütevellî heyetlerinde dönen kirli işlerin rant merkezi olmamalıdır. Vakıflar kaynak yaratma, yandaşlara iş bulma kurumu da olmamalıdır. Vakıflar Genel Müdürlüğü kurumsal yapısıyla bu vakıfları denetlemeli; özgür, bağımsız, kamu yararına hizmet eden, çağdaş bir yapıya mutlaka kavuşturmalıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

AKP'nin değerli milletvekilleri, tıpkı Vakıflar Genel Müdürlüğünde olduğu gibi iktidarınız da her alanda kurumları bitirdi. Tarım politikanız tarımı bitirdi, sanayi politikanız sanayiye bitirdi, sağlık politikanız sağlığı bitirdi, eğitim politikalarınız eğitimi bitirdi, sosyal güvenlik politikalarınız sosyal güvenliği bitirdi, gençlik politikalarınız gençliği bitirdi, dış politikanız Türkiye'nin itibarını bitirdi. Ülkede; üretici maliyet artışının altında eziliyor, işçi enflasyonun altında eziliyor, çiftçi kredi borçlarının altında eziliyor, esnaf kira borçlarının altında eziliyor, emekliler gün yüzü görmeden yaşamaya çalışıyor, gençlerimiz işsizlik sarmalında yurt dışına giderek çare arıyor, atanmayan öğretmenlerimiz kadro bekliyor, sağlıkçılarımızın taleplerine kulak tıkıyor, derdini anlatan vatandaşın sesi kesiliyor. O nedenle diyoruz ki: Bu bütçede hiçbir derde çare yok, işçiye çare yok, çiftçiye çare yok, esnafa çare yok, emekliye çare yok, atanmayan öğretmenlere çare yok, sağlık emekçilerine çare yok, gençliğe çare yok, sanayiciye çare yok. Kısacası, ülkeyi yirmi yılda iflasın eşiğine getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

NİHAT YEŞİL (Devamla) – 2002 yılında asgari ücretle 10 tane çeyrek altın alınırken 2021 yılında sizin bütçenizde 20 tane 32'lik tuvalet kağıdı alınıyor. Ülkemizi bu ayıptan kurtarmak da Cumhuriyet Halk Partisi olarak boynumuzun borcu olsun. Geliyor gelmekte olan, gidiyor gitmekte olan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Özkan...

Buyurunuz Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakanlar, değerli bürokratlarımız, basın emekçilerimiz, ekranları başında ve sosyal medyadan bizleri izleyen değerli vatandaşlarımız; hepimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

TİKA ve YTB bütçeleri hakkında söz almış bulunuyorum.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Bizim, dünyanın farklı coğrafyalarında dili ve inancı bir, öz kardeşlerimiz vardır. Onlara sahip çıkmaya hazır olmalıyız. Köklerimize inmeli ve olayların bölüdüğü tarihimizin içinde bütünleşmeliyiz.” sözleri bizlere birer vasiyettir.

TİKA, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 1992 yılında bu amaçla kurulmuş, ülkemizin çok önemli diaspora kuruluşudur. 2018, 2019 ve 2020 yılı TİKA Sayıştay raporları karşılaştırıldığında bazı uygunsuzlukların aynen devam ettiği ve düzenleme yapılmadığı görülmektedir. Misyonu doğrultusunda kuruluşundan bugüne TİKA'nın yaptığı çalışmalar için teşekkür ediyoruz ve destekliyoruz ancak Sayın Bakan, Sayıştay raporlarına yansıyan hatalı muhasebe kayıtlarının bir sonraki yıl düzeltilmemiş olmasının asla haklı bir nedeni olamaz. 2020 yılında 489 milyon TL bütçesi olan TİKA'yla ilgili Sayıştay raporlarında en önemli bulguların başında Başkanlık projelerinin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına yönelik usul ve esasların belirlenmemiş olduğu vurgulanmaktadır. Sayın Başkan, kısacası, yıllardır devam eden bir plansızlık söz konusudur.

Kuruluş amaçları doğrultusunda çalışırken halkın cebinden ayrılan bütçeyle yapılan yatırımlar ve harcamalar büyük bir hassasiyet içinde yapılmalıdır ancak TİKA, âdeta birilerine kaynak aktarır şekilde yatırım ihalelerini pazarlık usulüyle yapmaya devam etmektedir. Ayrıca, söz konusu yatırım ve harcamalar bu alanda çalışan diğer ilgili kuruluşlarımızla iş birliği içinde yapılmalıdır. Yaptığımız saha ziyaretlerimizde gözlemlerimiz, bu koordinasyonun olmadığı ve geri dönüşlerin de çok zayıf olduğu yönündedir.

Sayın Bakan, bu yatırımların etkinlik analizlerini yapıyor musunuz? Yakın zamanda FETÖ'nün bir enstrümanı olarak çalışmış olan TİKA, son günlerde bir çok kurumda olduğu gibi sosyal medyada mafya ve benzeri yapılarla ilişkilendirilmektedir. Yatırım harcamalarının karanlık güçler tarafından paylaşılıp yönetildiği iddiaları ortaya atılmıştır. Kurumun saygınlığına ve güvenilirliğine gölge düşüren bu tür iddialar araştırılıp ortaya çıkarılmalıdır. TİKA'nın OECD'nin içinde yer alan Kalkınma Yardımları Komitesi üyesi olmamasının nedeni acaba Sayıştay raporlarına yansıyan bu eksiklikler midir?

Diğer bir diaspora kuruluşumuz YTB yani Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı. Sayıştay raporlarında cari harcamalar, transferler için 308 milyon TL harcama yapıldığı görülmektedir. Bunların içinde vakıf ve derneklere yapılan karşılıksız yüklü miktardaki ödemeler ve yine oldukça yüklü burslar yer almaktadır. Vakıf ve derneklere karşılıksız olarak yapılan yüklü miktardaki ödemelerin amaçları ve finansal destek sağlanan faaliyetlerin etkinliği araştırılmakta mıdır Sayın Bakan? Öğrenci bursları tabii ki olmazsa olmaz ancak burs verilen öğrencilerin uluslararası alanda kültürel, sosyal ve ekonomik açıdan geliştirdiği ilişkilere olan katkısı, ülkemizin yükseköğrenim kurumlarının küreselleşmesine sundukları değer, öğrencilerin akademik, sosyal ve mesleki gelişimlerindeki ilerleme, mezun olduktan sonra ülkelerinde iş bulma potansiyelleri, ülkelerine döndükten sonra ülkemiz hakkında izlenimleri ve ülkemiz lobi çalışmalarına katkıları gibi katma değer etki analiz raporlarının Sayıştay denetim raporlarında yer almadığı vurgulanmaktadır. Sayıştay raporlarında, ayrıca, iç kontrol sisteminin gelişiminin yeterli olmadığı, yönetim, denetim ve raporlamada birçok eksikliğin devam ettiği vurgulanmaktadır.

Sayın Bakan, ülkemizde yaşayan ve yükseköğrenim gören Suriyeli öğrencilere Türk dünyasının ve diğer ülkelerden gelen öğrencilere göre ayrımcılık yapıldığı iddiası doğru mudur?

Değerli milletvekilleri, 2022 bütçesine “evet” dememiz mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YÜKSEL ÖZKAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu bütçe, milletin alın terini sömüren, fakirden alıp zengine veren bir faiz bütçesidir. Türk lirasını âdeta pul ettiniz, bütçeyi bütçe olmaktan çıkardınız; fakirin fukaranın, işçinin, memurun, sanayicinin, esnafın geleceğini ipotek altına aldınız.

Yıllık 16,5 milyar dolar ihracat yapan, yatırımları yarım kalmış şehir Bursa soruyor: Bu bütçeden ne kadar pay alacağız? Son on beş yıldır Bursa'ya bir çivi çakmadınız, yaptığınız yatırımları da tamamlayamadınız ancak Bursalı size sandıkta bir Osmanlı tokadı atacaktır, bunu sakın unutmayın.

“Ekonominin kitabını yazdım.” dediniz, “Verin yetkiyi, görün, nasıl uçuyoruz.” dediniz, memleketi iflasın eşiğine getirdiniz; esnaf sıftah yapamıyor, sattığının yerine yenisini koyamıyor, kepenk kapatıyor; çiftçiyi tükettiniz, tarlasını ekemiyor; mutfakta tencere kaynamıyor, vatandaş “Yeter artık, derhâl seçim.” diyor. Gidiyor, gitmekte olan; geliyor, gelmekte olan.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Eskişehir Milletvekili Sayın Jale Nur Süllü...

Buyurunuz Sayın Süllü. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Ebedî Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ün ülkemizi düşman postallarından, boyunduruğundan kurtararak kurduğu Türkiye Cumhuriyeti sadece siyasi bağımsızlığın direnişi olmayıp sosyal, ekonomik ve kültürel bağımsızlığın da direnişidir. Bu bağımsızlık sömürü odaklarının işine gelmediğinden cumhuriyet tarihimiz boyunca Atatürk'ün kişiliği, devrimleri, kurduğu kurumların hedef alınmasına yol açmıştır. Özellikle kendi tabanlarını bir arada tutmak için Atatürk karşıtlığını kullananların aslında esas hedefinin ekonomik sömürü olduğunun örneklerini son on dokuz yılda daha sık görür olduk.

Günümüzde ülkemiz, postallarla olmasa da yabancı şirketlerle işgal altında; Arapça sözcükler ile yabancı tabelalarla kuşatma altındayız. Atatürk'ün “Ülkesini, istiklalini korumasını bilen Türk milleti dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır.” anlayışıyla kurduğu Türk Dil Kurumu bizlere, biz milletvekillerine bir sözlük göndermiş, hem de bir üst yazıyla. Bakın, ne diyor üst yazıda? “Türkçenin korunması için katkıda bulunan sizlere armağan etmekten mutluluk duyarız.” deniliyor. Peki, biz milletvekilleri, özellikle de AKP'li milletvekilleri öz Türkçe kullanıyorlar mı? Sık sık duyar olduk; “Külliyeye indik, çıktık.” “Sayın Cumhurbaşkanının tensipleriyle...” sözlerini. Ben sayın milletvekillerine öneriyorum, özellikle “külliye”nin anlamına baksınlar da bundan sonra yanlış kullanmaktan vazgeçsinler. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, şimdi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumundan, özellikle FETÖ bağlantılı kişilerin Atatürk'ün mirasından pay aldığını, maaş aldığını düşünmek ise içimizi iyice acıtmaktadır. Bakın, 1980 darbesiyle kurulan yüksek kurumlar merkezî yönetime bağlanarak ilk darbeyi alan özerk kurumların bu dönemde Atatürk'ün vasiyetindeki İş Bankası sermaye hisselerinin, kâr payı gelirlerinin Tek Hazine Hesabı'na aktarılmasıysa büyük sorundur. Bu el atmanın, herhangi birimizin bankadaki mevduatına el atmasından hiçbir farkı yoktur sayın milletvekilleri. Tek Hazine Kurumlar Hesabı'nda, Tarih Kurumu bilançosunda 1 milyar 663 milyon lira, Dil Kurumu mali tablolarında 1 milyar 965 milyon lira düşük faizle erimektedir.

Sayın Bakan, 2020 Mart ayında bu uygulamanın haksız olduğunu söylemişsiniz ve Hazine ve Maliye Bakanlığının bir düzenleme yapacağından söz etmişsiniz. Burada size sormak istiyorum: Ne oldu bu düzenleme? Ayrıca, BDDK kararı gereği İş Bankası, Türk Dil ve Tarih Kurumuna aktarmadığı

Atatürk hisse payları gelirleri, banka hesabında görünmesi gerekirken kurumun alacak hesabında tutulmaktadır, bu da gelirden düşüşe yol açmaktır. Sürekli el konulmaya çalışılan Atatürk'ün mirası, bakın, 75 bin metrekarelik bir yerleşke için harcanacak -yerleşkenin resmi burada- ve öyle ki ilk ihaleden sonuç alınamayıp inşaat tamamlanamayınca ikinci ihaleye çıkmış ve ikinci ihale davet usulüyle 21/b maddesine göre gerçekleştirilmiş. Sayın Bakan, bu durumda, inşaatın tamamlanmasındaki aciliyet nedir de 21/b maddesi uygulandı bu ihaleye davette? Bunu da özellikle öğrenmek istiyoruz.

Sayın milletvekilleri, peki, siz 1986 yılından beri verilen bu ödülü hatırlıyor musunuz? Hatırlayanınız var mı bu ödülü? Bu ödül "Atatürk Uluslararası Barış Ödülü" en son 2000 yılında Rauf Denktaş'a verilmiş ve 2013 yılında kaldırılmış, yönetmelik değiştirilmiş, daha sonra yeniden düzenlemeyle beşli ve onlu yıllarda yeniden verileceği söylenmiş, 2015'te ödülün ses yok, 2020 yılında da faaliyet raporunda yer alıyor, 3 aday belirlenmiş ve her zaman olduğu gibi Cumhurbaşkanının tavsiyelerine sunulmuş, bari "uygun bulunması" yazılıydı raporda. Şimdi her şey Cumhurbaşkanının uygun bulmasına bağlı ya, her şeye tek bir kişinin karar vermesindeki sonuç, cumhuriyet tarihinde eş benzeri görülmemiş kültürel yozlaşma ve sosyoekonomik çöküş. Aslında bunlar bize hiç de yabancı olmayan ve anlamamız için sadece cumhuriyet öncesi tarihe bakmamızı gerektiren olaylar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika rica edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurunuz.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Bakın, Osmanlı maliyesinin dış borçlanmasıyla iflasa gidiş sonucu, Düyun-ı Umumiye ve Rejiyle ülke hazinesi âdeta, alacaklı devletlere teslim edildi. Yöneticilerin lüks düşkünlüğü ve ithalat artarken ekonomide yabancılar ve yerli iş birlikçileri egemen oldular; tebaaya düşen ise vergi ve savaşlarda can vermektir. Ne padişahlar ne hükümetler milletin derdini dinlemediler, derman aramadılar; köylü içeride devlet, dışarıda yabancı sermaye gruplarının sömürüldü. Arapça, Farsça egemenliği, hakkını aramayan halk; ne kadar da tanıdık geliyor bunlar değil mi? Atatürk'ün "Tarihini bilmeyen uluslar yok olmaya mahkûmdur." vurgulaması bize yol göstermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Sayın Başkan, cümlemi tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Dil ve tarih çalışmalarını yaşatmak için kurduğu derginin ismi de bu konuda bize önemli bir ipucu vermektedir, "Bellekten." Evet, bu sözcük üzerinde herkesin uzun uzun düşünmesi gerekir.

Genel Kurulu saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Nevşehir Milletvekili Sayın Faruk Sarıaslan...

Buyurunuz Sayın Sarıaslan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ulaştırma Bakanlığı bütçesi görüşüldü; her seçim döneminde vadedilen Nevşehir hızlı treninin adı da yok ödeneği de yok. Nevşehir Çevre Yolu yapımı için ne ödenek var ne de proje. Avanos'ta yapılması gereken köprüden bahseden bile yok. Hem Nevşehir'in içindeki sanayimize hem de organize sanayiye beklenen doğal gazın gelmesine ilişkin hiçbir cümle dahi yok. Hacıbektaş'a, Acıgöl'e, Derinkuyu'ya

vadedilen doğal gazın geleceğine ilişkin bu bütçede hiçbir şey yok. Sonuç olarak bu bütçede Nevşehir'in adı dahi yok. Ama bir şey var; rant peşinde koşan AKP'li Ürgüp Belediyesinin istemi üzerine yasalara aykırı biçimde Alan Başkanlığının izniyle ranta açılan Temenni Tepesi var. Sayın Bakanım -siz Ürgüp'ü bilirsiniz- Ürgüp'ün merkezindeki bu tepe 2007 yılında yine imara açılmak istendi, orada 3 can alındı. Umarım bu konuya el atarsınız, oradaki hançeri çıkarırsınız; Ürgüp halkı da Nevşehir de bundan memnun olacaktır diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik çıkmazın nedenini dış güçlere bağlayan AKP iktidarına soruyorum: Dış güçler kim? Mesela, Büyük Orta Doğu Projesi'nin Eş Başkanlığını yaptığınız Amerika Birleşik Devletleri mi? Yahudi Üstün Cesaret Madalyası aldığınız İsrail ya da Yahudi lobisi mi? Kapısında Cumhurbaşkanı ayakta bekleten, bunu da basına servis eden Putin mi, yoksa Rusya mı? Kişi başına millî geliri 40 bin dolar olduğu hâlde, kişi başına millî geliri 6 bin dolar olan Türkiye'yi kıskanan Almanya mı? Başkalarını suçlayarak halkı aldatma dönemi artık kapandı. Hata üstüne hata yaptınız, ülkeyi çok kötü yönettiniz.

Orta Doğu'yu kan ve gözyaşına boğan Büyük Orta Doğu Projesi'nin Eş Başkanlığını yaptınız. Arapların kendi içindeki sorunlarını Türkiye'nin sorunu hâline getirdiniz.

5 milyon Suriyelinin Türkiye'ye göçüne neden oldunuz, bunun Türkiye'ye maliyeti kendi ifadenizle 40 milyar dolar. Diğer sosyal sorunları burada anlatmaya zaman yok. Türkiye'nin etnik yapısıyla, kimlik yapısıyla oynuyorsunuz.

Türkiye'de iki para birimi yarattınız: Türk lirası ve dolar. Türk lirasıyla vergi topluyorsunuz, Amerikan dolarıyla borç ödüyorsunuz, sonra da zam üstüne zam yapıyorsunuz.

Ülkenin eğitim sistemini yazboz tahtasına çevirdiniz. Eğitimi bilim ve akıldan uzaklaştırıp, dünyayla rekabet edecek gençler yetiştirmek yerine; biat eden, ezberlediğiyle konuşan kindar ve dinci gençlik yetiştirmeye çalıştınız. Din eğitimi "hoca efendi" dediğiniz -salya sümük- din simsarlarına bıraktınız ama beceremediniz, beceremeyeceksiniz. Mustafa Kemal Atatürk Gençliğe Hitabesi'nde ne diyordu? "Ey Türk gençliği! Sizi yönetenler gaflet, delalet ve hatta hıyanet içinde olabilirler."

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – "A" ile yazılır dalalet; yanlış söyledi!

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Haksızlığa, hukuksuzluğa, yolsuzluğa, yoksulluğa olan isyanını dinlemek yerine, bu gençliği yok saydınız. Yasaları değiştirerek hukuka ve vicdana hükmetmeye çalıştınız. İstanbul Belediye Başkanlığı seçimlerinde kaybettiğiniz seçimleri kazanmak için hâkimler üstünde baskı kurarak yeniden seçim yaptırınız, 15 bin farkı 800 bine çıkararak halk karşısında kaybettiniz. Ülkeyi rezil ettiniz, dünyaya rezil ettiniz. Üzerinde baskı kurmak istediğiniz baroları bölmek, parçalamak amacıyla hukuka aykırı yasalar çıkarıp diz çökteceğinizi zannettiniz. Kimsenin efendiliğini kabul etmeyeceğini söyleyen avukatlar karşısında yine kaybettiniz. Yine ülkeyi dünyaya rezil ettiniz. En büyük hatayı da; 2018 yılında beceriksizliğinizi örtmek için önüne "Türk" kelimesine ekleyerek "başkanlık sistemi" dediğiniz ucube tek adam rejimine geçtiniz. Bu son damlayla bardağın suyunu taşırdınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Bu ucube sistemle üç yılda ülkeyi yokluğa, yoksuzluğa, hukuksuzluğa mahkûm ettiniz. Bunun nedenini de dış güçlere bağladınız. Buradan soruyorum: Siz bostan korkuluğu musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Yakışmadı sana!

FARUK SARIASLAN (Devamla) – “Fırsat deyip dört tarafa dal götür,

Kitabına uydur uydur mal götür,

Yol yaparken yolsuzluk yap, çal götür,

Ondan sonra ‘vay efendim, dış güçler!’

Dış güç, mış güç diye ötmeyin hadin,

Ben inanmam, başka kapıya gidin!

Eğitim sisteminin içine edin,

Ondan sonra ‘vay efendim, dış güçler!’ (CHP sıralarından alkışlar)

Pirinç, buğday, nohut, bulgur, soğan, et,

Ne var ise hep dışardan ithal et...

Üretmeden yaşar mı bir memleket?

Ondan sonra ‘vay efendim, dış güçler!’”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Başkanım, çok az kaldı.

BAŞKAN – Şiiri tamamlayın.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – “Hiç bir sıfat yokken çağırılıp piste,

Ben mi ağırlandım ‘oval ofis’te?

Zeytinyağı gibi çıkmayın üste!

Ondan sonra ‘vay efendim, dış güçler!’

Şerefli Türk ordusuna pusu kur,

‘Ergenekon’ ‘Balyoz’ diye darbe vur,

Gâvur yapamazdı bunu lan gâvur,

Ondan sonra ‘vay efendim, dış güçler!’” (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Bir de saz olsaydı elinde.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Öbür buluşmada getireceğim o sazı da, o sazı da getireceğim.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – İyi olur.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Türklerin Orta Asya’dan getirdiği bir çalgıdır; küçümseme.

(CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Küçümsemiyorum ki.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – “Tek tek saysam çok sayarım daha çok,

Benim artık boş laflara karnım tok!

Satılmayan, fabrika yok, banka yok...

Ondan sonra ‘vay efendim, dış güçler!’

Koktu artık bu dış güçler söylemi!

Kimin işi ‘BOP’ başkanlık eylemi?

Yani sizde, hiç bir suç yok, öyle mi?

Ondan sonra ‘vay efendim, dış güçler!’” (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – İktidara yalakalığı reddeden, kalemini hiçbir zaman kiraya vermeyen Ozan Arif’e de Ahmet Arif’e de buradan selamlar, saygılar; ikisine de Allah rahmet eylesin.

(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer...

Buyurunuz Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanlar, değerli bürokratlar; Gazi Meclisimize hoş geldiniz.

Sayın Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, on yıl önce saygın bir görev olan Avrupa Konseyi Meclis Başkanlığını üstlendiniz, 2014'ten bu yana da orada "Onursal Başkanlık" sıfatınız var ama bugün, Bakanlık koltuğunda oturduğunuz yedi yılın sonunda demokrasideki geri gidişiniz nedeniyle ülkemiz Avrupa Konseyinde yaptırım uygulanan ülke konumuna geldi. Bir Dışişleri Bakanı için bundan daha büyük bir başarısızlık olamaz. Sayın Bakan, neden çıkıp söylemiyorsunuz "Sayın Cumhurbaşkanı, orası Avrupa Birliği değil Avrupa Konseyi; biz kurucusuyuz, bu kararlara uymak Anayasa'mızın emri, kendi yurttaşımızın hakkına saygının gereğidir." Söyleyemiyorsanız çok vahim ama söylüyor da dinletemiyorsanız daha da vahim. Bu durumda istifa etmek için neyi bekliyorsunuz Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar)

Döneminizde dünyadaki itibarımız her geçen gün azalıyor. Türkiye'yi kara para aklayan ülke konumuna düşürdünüz. INTERPOL'de kırmızı bültenimiz bile kabul edilmiyor. Milyonlarca kadının temel güvencesi İstanbul Sözleşmesi'nden sizin döneminizde çıktık. Ülkemizin onuru resmî pasaportlarımız bile insan kaçakçılığı için sizin döneminizde kullanılıyor. Afganistan'da sokak ortasında insanları asan, kadınları, çocukları eve hapseden Taliban'ı kırmızı halıyla siz karşıladınız Sayın Bakan.

Bu yıl 72 yurt dışı ziyaret yaptığınızı söylediniz Komisyonda; sizin kadar seyahat eden başka Dışişleri Bakanı var mı bilemem ama bu kadar ziyaretten ne elde ettiniz Sayın Bakan? İdlib'teki 34 şehidimizin hesabını sorabildiniz mi Rusya'dan? (CHP sıralarından alkışlar) Yazılıyı geçtik, sözlü bir özür dahi alamadınız, üstüne ayaklarına gidip kapıda bekletildiniz. ASALA terörüne en fazla şehit veren kurumun başındasınız. ABD Başkanı hem tarihî hem de hukuki gerçeklerle örtüşmeyen soykırım yalanıyla suçladı ülkemizi "Hamdolsun, gündeme gelmedi." demek dışında ne karşılık verdiniz? (CHP sıralarından alkışlar) Bu konudaki derin sessizliğiniz tarihimize büyük ihanettir.

Birleşik Arap Emirlikleri'nden kalkan uçaklar Libya'da Türk hava savunma sistemlerini vurdu, "Türkiye'ye hak ettiği dersi verdik." dediler, ne yaptınız? "15 Temmuz kanlı darbe girişiminin finansörü" dediğiniz, "Şerefsiz!" diye manşet attığımız kişilerden bir kuru özür olsun alabildiniz mi Sayın Bakan? Ne gezer; tam tersine, turkuaz halıyla, top atışıyla karşıladınız. Ölçüsü şaşmış, ideolojik, İhvançı politikalarınızla duvara toslayıp ülkeyi ekonomik buhrana sokunca düşman ilan ettiklerinizin peşinde koşuyorsunuz. Ne pahasına? Ülke varlıklarımızı haraç mezat satma pahasına.

İşte, en son Katar'a gittiniz, Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî heyetini dilenci yerine koyarak "Buraya para istemeye mi geldiniz?" diye sordular. Katarlı Bakan "Fırsatları bekliyoruz." dedi, batan geminin malını kapmak ister gibi. Bunları duyunca, burada biz utancımızdan yerin dibine geçtik, sizin yüzünüz hiç kızarmadı mı Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar) O Katarlı Bakanın "fırsat" dedikleri nedir biliyor musunuz? Bu cumhuriyetin birikimleridir, yüz binlerce emekçinin alın teridir onlar. Üstüne bir de diyorsunuz ki "Katar bizim özbeöz kardeşimiz." Peki, Katar da bizi öz kardeşi görüyor mu, Türkiye'nin güvenliğini düşünüyor mu? Maalesef, hayır, yok öyle bir şey. İşte ispatı Sayın Bakan: Ülkemizin hak sahibi olduğu sularda petrol anlaşması imzaladı öz kardeşiniz Katar. Kiminle? Türkiye'yle mi? Hayır. Ya, kiminle? Rumlarla. Hem de ilk de değil, bakın, bu ikinci anlaşma, bu da ilk anlaşma, işte onun da fotoğrafı Sayın Bakan. Değerli arkadaşlarım, hani Katar ve Türkiye kederde ve kıvançta ortaktı, o zaman

bu fotoğrafın anlamı nedir? Anlamı şudur: Türkiye'nin de KKTC'nin de hakkını, hukukunu yok saymaktır değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, Kıbrıs konusunda rahmetli Denktaş'ın dediğine geldiniz, yirmi yıl sonra artık "Eşit egemenlik, iki devletli çözüm." diyorsunuz. Peki, ne yaptınız bunun için? Katar, İslam Konferansı, Türk Konseyi, Azerbaycan'a neden tanıtamıyorsunuz KKTC'yi? Ayrıca, kendiniz o egemenliğe saygı duymazken, Türkiye'ye giriş yasağı koyup Kıbrıs Türklerini havaalanından geri yollarken; KKTC Anayasa Mahkemesinin kararlarını yok sayarken, başkasına nasıl tanıtacaksınız o egemenliği?

Sayın Bakan, Bakanlık hiçbir dönem bu kadar erozyona uğramadı. Atamalar şirazesinden çıkmış, bir de diyorsunuz ki: "Benim dönemimde atamalara adalet geldi." Sadece "adalet" gelmedi "kalkınma" da geldi "partisi" de geldi Sayın Bakan! Devletin onuru büyükelçilik makamını AK PARTİ'li milletvekillerinin emellilik kulübüne dönüştürdünüz. Kimler yok ki? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Ayakkabı kutularında rüşvet alan mı, arsa yolsuzluğu yapan mı, resmî sitede yeğeninın şirketini pazarlayan mı, Teksas'ta FETÖ elebaşına kefillik yapan mı, büyükelçiliği reisçilikle karıştıran mı, güven mektubunu lokantada sunan mı, çantasında ay yıldızlı pasaportumuzun yanında başka ülke pasaportu taşıyan mı?

"FETÖ'yle mücadele aynı kararlılıkta devam ediyor." diyorsunuz. Sayın Tuncay Özkan bu kürsüden geçen hafta açıkladı, ne sizden ne de "En başarılı elçim." dediğiniz eski milletvekili büyükelçinizden ses yok.

Washington Büyükelçisi Murat Mercan Henri Barkey'le evinde görüştü mü? Henri Barkey kim? Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinin resmî iddianamesine göre, 15 Temmuz FETÖ'cü darbe girişiminin planlayıcılarından firarı sanık. Osman Kavala, sırf cep telefonu bu kişinin telefonuyla aynı noktada sinyal verdi diye bin beş yüz gündür cezaevinde. Sizin Büyükelçiniz işte bu adamı evinde ziyaret ediyor. Sayın Bakan, çıkın, yanıt verin, Henri Barkey, darbeci ve FETÖ'cüyse Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisinin onunla işi nedir, görüşmeye neden gönderdiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Yok, "Darbeci değil." diyorsanız, o zaman Osman Kavala neden zindanda? Çıkın, yanıt verin. (CHP sıralarından alkışlar)

Selamlayayım efendim.

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Yurt dışındaki 7 milyon kardeşimizi de sahipsiz bıraktınız. On yıllardır gurbette biriktirdikleri üç beş kuruş birikimlerini Almanya'nın, Fransa'nın vergi dairelerine gammazladınız; vatandaşımızın bilgisi olmadan Otomatik Bilgi Paylaşımı Anlaşması'nı hem de iki yıl öncesini de kapsayacak biçimde yürürlüğe sokarak vatandaşlarımızı çaresizliğe mahkûm ettiniz. Bu millet bu sorumsuzluklarınızı hiç unutmayacak.

İktidarınızın 20'nci yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin saygınlığı hızla erimekte. İçeride demokrasiden, adaletten, insan haklarından, güçler ayrılığından uzaklaşılması dışarıda da itibarımızı düşürdü ama kimse merak etmesin, Büyük Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta sulh, dünyada sulh!" ilkesiyle hem içeride hem dışarıda ülkemizi yeniden laik, demokratik, güçler ayrılığına dayalı parlamenter sistemde hak ettiği yere ulaştıracağız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Sayın Yunus Emre...

Buyurunuz Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dışişleri Bakanlığı bütçesi üzerine konuşuyoruz ancak ülkemizin bir Dışişleri Bakanlığı gerçekten var mı?

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Var, var; var ve başarılı bir Dışişleri Bakanı var.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Çok ayıp! Çok ayıp!

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Senin dünyadan haberin var mı?

YUNUS EMRE (Devamla) - Yoksa çok değerli diplomatlarımızın belirttiği gibi, Dışişleri Bakanlığı bir uluslararası Türkiye içi iletişim bürosu hâline mi geldi?

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Çok ayıp, çok ayıp!

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Haberiniz var mı?

YUNUS EMRE (Devamla) – Arkadaşlar, niye laf atıyorsunuz? Dışişleri Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Demek ki var ki görüşüyoruz.

YUNUS EMRE (Devamla) – Dışişleri Komisyonunda Sayın Canbey'den başka üyeniz yok burada; 1 üyeniz var, çoğunluğunuz bulunan Komisyondan 1 üyeniz var burada.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, “He, he” deyin!

YUNUS EMRE (Devamla) – Bundan utanmıyorsunuz, laf atıyorsunuz.

Lütfen, rica ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, he, he...

YUNUS EMRE (Devamla) – Arkadaşlar, bakın... Sayın Bakan, sizin iktidarınızdan önce Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği hedefi vardı, bugün Avrupa Birliği üyeliği hedefi ortadan kalktı; bir hayal hâline geldi ve Türkiye, ne yazık ki Avrupa Birliği için göçmenleri ülkesinde tutan bir sünger ülke hâline geldi.

Değerli arkadaşlar, Avrupa Konseyi... Benden önceki görüşmeciler de konuşmacılar da söylediler. Türkiye'nin kurucusu olduğu bu uluslararası örgütte 2017'den beri tekrar denetim sürecindeyiz. Konseyin tarihinde ilk defa denetimden çıkan bir ülke olarak tekrar denetime girdik; yetmedi, yine sizin iktidarınızda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını uygulamayan bir ülke olarak Türkiye hakkında ihlal prosedürü başlatılıyor.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'de sizden önce iktidarda bulunan hükümetler sözde Ermeni soykırımı iddiaları karşısında gerekli cevapları verirdiler ve başka devletlerde, kimi parlamentolarda böyle kararlar alınmış olsa da yürütme organları her zaman bu kararlara mesafe koyarlardı, bunların dışında bir tutum alırlardı. Sizin iktidarınız döneminde Amerikan Başkanı Biden, sözde Ermeni soykırımını tanıdığıyla ilgili bir açıklama yaptı. Sayın Cumhurbaşkanı, Biden'la görüşmesinin ertesinde, görüşmede böyle bir konunun gündeme gelmemesinden mutluluk duyduğunu söyledi Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, sizden önceki iktidarlarda Mehmetçik saldırıya uğrarsa Dışişleri Bakanları görevlerini yaparlardı. Siz ne yaptınız? Cumhurbaşkanıyla birlikte Suriye'deki saldırıdan sonra ve o saldırıda 34 aslanımız şehit düştükten sonra, o olayın üzerine Rusya'nın gölgesi düşmüşken koşa koşa Moskova'ya gittiniz, kapılarda beklediniz; akşam televizyonlarda, Rusya televizyonlarında millete seyran oldunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, Dışişleri Bakanları Türkiye'nin geçmişte haklılığını dünyaya anlatırlardı, şimdi geliyorsunuz "Türkiye haklı." diye burada bizlere anlatıyorsunuz; bu, utanç verici bir manzardır. Kimse sizin sözünüze itibar etmiyor, Katar'a gidiyorsunuz, Katar'da utanç verici sorularla karşı karşıya kalıyorsunuz. Türkiye bir keleşir ülke muamelesi görüyor. "Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri bizim kadim dostlarımızdır." diyorsunuz. Ya, Sayın Bakan, bu devletlerin sizin kadar yaşı yok ya, nasıl kadim dostumuz oluyor; sizin kadar yaşı yok ya! (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, geçmişte, sizin iktidarınızdan önce büyükelçi atamaları Türkiye bakımından çok önemli atamalarıdır. Türkiye'nin çok önemli bir kurumunun, Dışişleri Bakanlığının en önemli vazifesinden bahsediyoruz. Kendi arkadaşlarınızı, siyasi arkadaşlarınızı sağa sola büyükelçi olarak gönderiyorsunuz; bunların içinde adı rüşvetçiye çıkmış insanlar var. Amerika'da Sarraf'ın verdiği ifadeyi görmediniz mi? Sizin büyükelçi atadığınız kişinin, bankacılar ile Sarraf arasındaki görüşmeleri organize eden kişi olduğunu görmediniz mi? (CHP sıralarından "Görmezler" sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bütün bu hadiseler bize şunu gösteriyor: Türkiye'nin Dışişleri Bakanlığında kurumsal işleyiş falan kalmamıştır. Sizin en yakınınızdaki insanlar, Bakanlığın tepe yönetimine getirdiğiniz insanlar Anadolu'nun bir ilçesine belediye başkanı atamanın peşinde ya! Bununla uğraşiyor, sabah akşam gündemi bu ve o sürecin içerisinde en pespaye şekilde mafyanın bile dâhil olduğu bir sürecin ortasında. Ayıp değil mi? Siz, Dışişleri Bakanlığına gittiğinizde, binaya girerken, Dışişleri Bakanlığının geçmişte verdiği şehitlerden utanmıyor musunuz? Utanmıyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Dışişleri Bakanlığının Türk diplomatlarının, sırf Türk diplomatı olduğu için şehit edilen diplomatlarının, sırf Türk diplomatlarının evladı olduğu için şehit edilen insanların hatırası önünde hiç utanmıyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Siz kendinize bakın ya! Türkiye'yi gidip şikâyet edenler utansın! Türkiye'yi şikâyet edenler utansın!

YUNUS EMRE (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, değerli arkadaşlarım...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Büyükelçilerden medet umanlar utansın.

YUNUS EMRE (Devamla) – Bu laflarla gerçekleri bastıramazsınız, gerçekleri bastıramazsınız. Bırak bunları, bırak bunları. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Bağırma, ne bağırıyorsun!

BAŞKAN – Buyurun efendim.

YUNUS EMRE (Devamla) – Ben Türkiye'nin menfaatlerini savunuyorum, onlar gibi koltuğumu savunmuyorum, onlar gibi koltuğumu savunmuyorum.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ne bağırıyorsun ya, bağırma!

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Türkiye'yi şikâyet etmekten vazgeçin.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Hiç utanmıyor musun oradan bağırma ya!

YUNUS EMRE (Devamla) – Bırak bu işleri, bırak bu işleri. Sarraf'la ilgili cevapları verin. Sarraf'ın komisyoncusunu büyükelçi yaptınız, gelip burada oturuyorsunuz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ayıp ya!

YUNUS EMRE (Devamla) – Ayıpmış, ayıp olan budur.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ayıp ya! Doğru konuş be!

YUNUS EMRE (Devamla) – Sarraf'ın komisyoncusunu büyükelçi yapmak ayıptır; bırak bunları. (CHP sıralarından alkışlar)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Ayıp, ayıp!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Böyle bir şey olabilir mi ya!

YUNUS EMRE (Devamla) – Sayın Başkan, toparlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, değerli arkadaşlarım... Ya, bırakın kardeşim, adı emlak komisyoncusuna çıkmış adamı büyükelçi yapmadınız mı siz? Büyükelçilik görevini emlak komisyoncusu olarak yapan adamı siz büyükelçi olarak tutmuyor musunuz bugün? Ne anlatıyorsunuz? Bırakın bunları!

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; sorunuz açıktır, bakın, sorunuz çok nettir, sorunuz çok açıktır. Dışişleri Bakanlığı bakımından tek sorunuz var. Geçmişte, Türkiye'nin Dışişleri Bakanları geçmişte...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Türkiye'nin tek bir sorunu var o da ana muhalefet sorunudur, sizin büyükelçilere yaptığınız şikâyet mektuplarıdır.

YUNUS EMRE (Devamla) – Bırak, laf atmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gerçekler yine AKP'lileri rahatsız etti konuşmayı bölüyorlar ya.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Emre.

YUNUS EMRE (Devamla) – Selamlıyorum.

BAŞKAN – Peki, selamlayın ama Genel Kurula hitap edin Sayın Emre.

YUNUS EMRE (Devamla) – Tabii, Sayın Başkanım, haklısınız, özür dilerim.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Büyükelçilerden medet umuyorsunuz.

YUNUS EMRE (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, geçmişte Türkiye'nin dış politikasına yön vermek, Türkiye'nin güvenliğini sağlamaktı, Türkiye'nin ekonomik gelişmesine yardımcı olmaktı, Türkiye'nin bölgesinde barış, huzur ortamını sağlamaktı. Bugün Türkiye'nin dış politikası tek bir hedefe kitlemiş durumda, tek bir amaç var: Türkiye'de dış politika iç politika için yapılıyor. Türkiye'de dış politika “Erdoğan'ı biz orada nasıl tutarız?” bunun için yapılıyor; hepimiz bu gerçeği biliyoruz. Ama emin olun, Türkiye bu zorlukları aşacaktır. Benden önceki arkadaşlarım da söylediler: “Geliyor gelmekte olan, gidiyor gitmekte olan.”

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Recep Tayyip Erdoğan geliyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yapıyor yapmakta olan.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Sibel Özdemir...

Buyurunuz Sayın Özdemir.

CHP GRUBU ADINA SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Avrupa Birliği Başkanlığı bütçesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, geçen yılki bütçe görüşmelerinde hatırlıyorsanız Avrupa Birliği üyelik müzakerelerimizde kişisel, günbirlik, popülist söylemlerle ilişkilerin çıkmaza, kısır döngüye girdiğini, somut sonuç almamız gerektiği uyarılarında bulunmuştum, beklentilerimizi paylaşmıştım. Siz de demiştiniz ki: “Bizim de eksikliklerimiz var, sorunları aşarak ilişkilerimizi gidermek istiyoruz.”

Şimdi ben size tekrar soruyorum Sayın Bakan: Avrupa Birliği'yle ilişkilerimizde son bir yılda hangi eksiklerimizi giderdiniz, hangi sorunları aştınız, hangi somut kazanımları elde ettik? Bunlar yapmadığınız gibi ilişkilerde var olan açmazlar daha da derinleşirken yeni sorunların ortaya çıkmasına da engel olamadınız. Özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte partili ve taraflı cumhurbaşkanı

sistemi uygulamaları, güçler ayrılığı, bağımsız özerk kurumlar, denge denetleme, yargı bağımsızlığı, temel haklarda ciddi geriye gidişler sorun alanları, açmazlar olarak karşımızda duruyor ve bizden adım atmamız bekleniyor. Evet, bu alanlarda hazırlanan reform paketleri, yapılan yasal düzenlemeler uygulamada ama ciddi ve somut sonuçlar ortaya çıkarmadı, çıkarmıyor. Neden? Biz burada bir taraftan yargı reform paketlerini hep birlikte kabul ederken ama diğer taraftan Sayın Cumhurbaşkanının çıkıp da “Talimat verdim, bu can bu bedendeyken...” dediğinde işte bu reform paketlerinin Avrupa Birliği nezdinde hiçbir anlamı ve karşılığı kalmıyor Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, işte bu nedenlerle sahada ve masada “güçlü Türkiye” savının Avrupa Birliği sürecinde son bir yılda bir karşılığı ve bir kazanımı olmamıştır. Peki, ne olmuştur? Bırakalım bir ilerlemeyi, hızla geriye gidiyoruz; ilişkilerde güven kaybı, belirsizlik ve öngörülemezlik hâkim; siyasi kriterlerde sorunlar giderek büyüyor; müzakere başlığı açamadık, açılan herhangi bir başlığı da kapatamadık. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakat’a geçerken, bunu tartışırken biz gümrük birliğinin güncellenmesinde bir aşama kaydedemedik hâlâ. Ya göç mutabakatı... Biz söz ve taahhütlerimizi yerine getirdik ama vize muafiyeti hakkını elde etme noktasında bir ilerleme olmadı; dahası, yine yaptırım, fon kesintisi tartışmalarının içinde kaldık. Ama en önemlisi, değerli milletvekilleri, ısrarla sürdürülen kişisel, popülist dış politika tavrına karşı aldığımız cevap da kişisel, popülist tavır noktasına geldi. Bunun sorumlusu kim? Tam da bu noktada sizi uyardığımız, öngördüğümüz beklenen sonuç ve ülkemizin karşı karşıya kaldığı tablo bu oldu maalesef.

Sayın Bakan, bu başarısızlıklarınız için çıkıp -Komisyonda da uyarıştım ve söylemişim- salt, Avrupa Birliğinin çifte standardı, ikiyüzlülüğü, siyasi tavrı, engeli; bunları lütfen, artık öne sürmeyi bırakın. Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde bilinen, veri olan bu koşulları siz yönetemediniz ve başarılı olmadınız Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar) Doğu Akdeniz, Kıbrıs gibi hassas konularımızda malum ülkelerin ikili ilişkilerimizi Avrupa Birliği zeminine taşımalarına engel olmadınız. Haklı tezlerimizi dahi Avrupa Birliği ülkelerine ve kurumsal yapılarına savunamıyor, anlatamıyorsunuz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ama gelinen aşamada Avrupa Birliğiyle sadece müzakere ve üyelik sürecinden uzaklaşmıyor ülkemiz, öncüsü olduğumuz, yüz yıl öncesinde kabul ettiğimiz, içinde itibarla yer aldığımız evrensel değerlerden, kazanımlarımızdan da hızla uzaklaşan tartışmalı bir ülke konumuna geldi ve bu konumdan çıkamıyoruz. Evet, Sayın Cumhurbaşkanı çıkıp kurucu üyesi olduğumuz kurumları ve kararları “Tanımıyoruz.” dediğinde, peki bizim, şimdi, karar alma mekanizmalarında yer almayı hedeflediğimiz Avrupa Birliğine üyelik perspektifimizin bir inandırıcılığı kalır mı sanıyorsunuz Sayın Bakan? Bu çelişkili sürece neden bir ses çıkarmıyorsunuz ve etkisiz kalıyorsunuz? Bu çıkış, Türkiye’nin itibarını, kazanımlarını ve çıkarlarını tehlikeye atmak değil mi Sayın Bakan?

Diğer taraftan, uzun süredir iddianamesiz uzun tutukluluk kararları nedeniyle uluslararası kamuoyuna taşınan hak ihlali davaları varken, imzaladığımız ama bizim de uygulamasından sorumlu olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ni, AİHM kararlarını tanımayan, uygulamayan bir ülke tartışmaları içindeyken, şimdi, bir de çıkıp öncüsü olduğumuz, çekincesiz imzaladığımız insan hakları, kadın hakları konusunda önemli bir eşik olan İstanbul Sözleşmesi’nden çıkarak ülkemizi Avrupa nezdinde yeni bir tartışmaya açmadınız mı? Bir uluslararası anlaşma olan Paris’i onaylarken yine, aynı zamanda bir başka uluslararası sözleşmeden bir gece yarısı, gerekçesiz, şahsi bir kararla çıkma çelişkisi ve güvensizliğini nasıl gidereceksiniz? Bunu nasıl anlatıyorsunuz Sayın Bakan?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemiz bu tartışmaların içine sürüklenirken siz ne düşünüyorsunuz, ne yapıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Ama, Sayın Bakan bugün size asıl sorum: Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde karşı karşıya kaldığımız tüm bu çıkmazlara, tüm bu olumsuzluklara, geri gidişlere –belki şimdi çıkıp yine “ön yargılar” diyeceksiniz- tüm bunlara rağmen siz bugün çıkıp bize bir yol haritası ortaya koyacak mısınız koymayacak mısınız?

Son olarak şunu söylemek istiyorum değerli milletvekilleri: Şüphesiz, Avrupa Birliği Başkanlığı, Avrupa ülkeleri nezdinde kurumsal temsilcilerimiz, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanları, değerli üyeleri –hepimiz- ne olursa olsun ilişkilerin sürdürülmesi ve normalleşme çabaları içindedir. Ben de üyesi olduğum Komisyon gereği bu durumlara şahitlik ediyorum. Ancak, bu kurumsal çabanın ve ilişkilerin arkasında güçlü bir siyasi irade yok; günübürlük, kişisel, popülist söylemlere tüm bu çabalar heba ediliyor, siz de buna izin veriyorsunuz Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Çok özür dilerim Sayın Başkanım, uyarıştınız bizi.

Ben son olarak şunu söylemek istiyorum değerli milletvekilleri: “Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak gerçek anlamda güçlü bir siyasi iradeyi ve reform programını ortaya koyarak Avrupa Birliğiyle adil, eşit, itibarlı bir üyelik zeminini kurarak ülkemize kaybettirdiğiniz tüm bu zamanı ve kazanımlarımızı geri alacağız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, CHP Grubu adına konuşan hatiplerin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, tabii, bütçe görüşmelerini sürdürüyoruz ancak, zaten bakanlarımız ilgili yerlerde kendi cevaplarını da verecekler. Şunun altını çizmek lazım: Futbolda kurallar vardır, siyasetin de etik kuralları vardır; gerçekle, doğruyla yüzleşmek.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ne alaka, ne alaka?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bu anlamda, yahu, kalede bir kaleci olur. Şimdi, bakıyoruz, dış politikayla ilgili “İtibarsızlaştırdınız, zedelediniz, rezil ettiniz, erittiniz.” diyorlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yalan mı, yalan mı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Dün kendileri helalleşmeyenler bizi helalleşmeye davet ediyorlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yalan mı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Yalan mı, doğru mu, bakalım.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Doları 15 liraya kim çıkardı o zaman? Yarı yarıya fakirleştirdiniz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Şimdi, dış politikada Suriye’de ülkemizi tehdit eden PYD’ye, YPG’ye “arkadaşlar” diyen ve terör örgütüne karşı verdiğimiz mücadelede bizleri yalnız bırakanlar, “Afrin’de ne işimiz vardı? Afrin bataklığıdır ha.” diyenler “helallik” diyecekler mi, helallik dileyebilecekler mi, soruyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

Diğer taraftan, Türkiye’de Dışişleri Bakanlığı ASALA terör örgütüne en fazla şehit vermiş kurumdur, “Ne yaptınız ki?” dediler. Biz bir millet iki devlet anlayışıyla, Azerbaycanlı kardeşlerimizin Dağlık Karabağ’ın özgürlük mücadelesinde İHA’larımızla, SİHA’larımızla maddi manevi dayanışma içerisinde oraya gittiğimiz zaman bize bu helalleşmeyi soranlar “Türkiye Cumhuriyeti devleti 300 cihatçı gönderdi.” yalanını uydurarak oradaki haklı davamızı ayaklar altına aldılar. Acaba buradan “helallik” diyecekler mi, helallik dileyecek misiniz, soruyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Mavi vatan ve Karadeniz’de milletimizin hakkı olan enerji kaynaklarına ulaşmak için mücadele verirken, “Orada milyonlarca doları suya gömüyorsunuz.” derken, haklı mücadelemizde hakkımızı ararken acaba bu süreci durdurmak isteyenler helallik dileycekler mi? Mavi vatanı korumak için...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Gemileri niye geri çektiniz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...Libya’ya gittiğimiz zaman oradaki haklı mücadelemizde, “Orası Fizan’dır, ne işiniz var?” diyenler acaba helallik dileycekler mi? İşte helalleşme nedir? Siyasetin helalleşmesi seçimde olur.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Başkası da seçilince...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bugüne kadar AK PARTİ’ye, Cumhuriyet İttifakı’na, aziz milletimiz her seçimde “Durmak yok, yola devam.” diyerek işte helallikini vermiştir, 2023’te de yeniden helallik alacağız, yaptırmayacağız. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Tabii Kültür Bakanlığıyla ilgili itirazlar oldu ancak bir yerler geldi ki tamamen sustular.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bundan altı yıl, yedi yıl evvel yine bütçe bütçe görüşmeleri sırasında Kültür Bakanlığımızın bütçeleri görüşülürken kürsüye her çıkan “AKM’yi yıkılmayız, AKM’ye engel olacağız, yaptırmayacağız.” diyenler bugün kürsüye çıkıp da yahu “Ey AK PARTİ, ey Cumhuriyet İttifakı, bu ne muhteşem AKM, bu ne muhteşem opera salonu. Sizden Allah razı olsun.” dediler mi? (CHP sıralarından gürültüler) AKM yok, kimse konuşmuyor!

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Yer mi bulamadınız, Taksim’den başka yer mi bulamadınız?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Hani neredesiniz?

Ayasofya açıldı, hepimiz coşkuyla alkışladık, hamdolsun yine alkışlıyoruz ancak birileri de sevindi. Birileri niçin sevindi?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Babanızın parasıyla mı yapıyorsunuz? Dolar 17 lira oluyor. Bak, 2023’e...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Dediler ki: “Yahu, Ayasofya’nın açılmasına biz de sevindik.” Niçinmiş? Efendim, siyasi malzeme olmaktan kurtuldu diye. Biz onun için sevinmedik. Biz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – “Özetin özeti” demiştiniz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bir saatin özeti bu kadar olur Başkanım. Bir buçuk iki saat oldu.

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Dediler ki “Yahu Ayasofya’nın açıldığına biz de sevindik.” Niyeymiş? Siyasi malzeme olmaktan kurtulmuş. Bunun için sevinilir mi? Biz niçin seviniyoruz? Fatih’in vasiyetine ve vakfiyesine uygun şekilde yeniden milletimizle buluşturulduğu için. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ayasofya’yı kimse konuşmadı lafi çarptırıyorsun gene ya!

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Başkanım, bu arkadaşısı susturur musunuz? Dolar 15 lira oldu. Lütfen susturun bunu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet, daha bitmedi.

Sümela Manastırı’ndan Ermenilerin, Yahudilerin, Musevilerin inanç özgürlüğü çerçevesinde bu ülkede kadim mabetlerde yeniden ibadet yapılmasının özgürlüğünü hamdolsun biz hayata geçirdik.

Buradan, Sayın Cumhurbaşkanımıza Ayasofya için, Ankara Opera Binası için, Kültür Merkezi için ve kültürel faaliyetler için bir kez daha teşekkürlerimizi arz ederken Kültür Bakanımıza da yürekten teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayasofya’yı açtınız, ya bize daha kimse engel olamayacak, hiç kimse de karşımızda duramayacak. Siz de böyle kürsüde başka, sokakta başka konuşmaya devam edeceksiniz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Dolar 15 lira oldu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Diyecek bir şeyi yok ki. Sizin söylediklerinizi de söyledim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Bir sunum da biz yapalım canım, bir sunum da biz yapalım.

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Zatinalinizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hamaset, siyasetin olmazsa olmazıdır, hiç şüphe yok ama bu hamaset sizin, daha ziyade Hükümetin, yürütmenin kusurlarını, ayıplarını örtmeye yetmedi Sayın Özkan, önce onu söyleyeyim. (CHP sıralarından alkışlar)

Atatürk Kültür Merkezi için teşekkür ediyorum, evet, güzel oldu. Umarım ve dilerim ki...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Güçlü, güçlü, bağırarak...

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Ses tonumu da mı sen ayarlayacaksın?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Ya, bağırarak ya, bağırıyordunuz önce.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Umarım ve dilerim ki Atatürk Kültür Merkezinin inşaatında da kamu-özel iş birliğinde, havalimanlarında, yollarda, tünellerde olduğu gibi, hastanelerde olduğu gibi milletin cebinden paralar çaldırılmamıştır. Umarım orada da bir hırsızlık yoktur diye temenni etmekten başka çarem yok.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin Meclisi, milletin içinde bulunduğu hâli, milletin huzurunu, refahını, mutluluğunu tesis için uğraşması gereken bir organ ve sizin bazı arkadaşlarınızın bu dolar, kur artışı, Türk parasının değer kaybetmesi ve zamlar karşısında “1 kilo domates yerine 2 tane domates alın.” açıklamasına bir diyeceğin varsa onu söyle. Ayasofya, milletin rızından, cebinden çaldığını örtmez; Ayasofya’yla onu örtemezsin. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün Dışişlerini konuşuyoruz;

Sayın Cumhurbaşkanımızın da aklına Egemen Bağış gelmiş, Bakara suresinden alıntı yaparak içinde bulunduğumuz ekonomik çıkmazı, açmazı Allah'a havale etmiş. Allah'a her şeyi havale ederiz, Allah'a her şeyi havale ederiz ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - ...milleti soyup faturayı Allah'a kesmek siyasette yoktur. Allah mı söyledi, Türkiye ekonomisini bu hâle... Allah mı istedi ekonomiyi bu hâle getirmeyi? Bu, milletin aklıyla alay etmektir. Bunu yapmayın; kusurlarınız var, kabahatleriniz var, bunları Allah'a sığınarak, Ayasofya'ya sığınarak kapatamazsınız.

Dışişleri Bakanlığını görüşüyoruz, evet, arkadaşlarımız söyledi. Türkiye bir kara para cennetine dönüştü, yok mu Bakanlığın dahli? Türkiye, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmak gibi bir ayıbı işledi. Dışişleri Bakanlığının bu konuda en karşı durması gereken, en sahip çıkması gereken Bakan olarak yok muydu söyleyeceği bir cümlesi? “Taliban'la ters yanımız yok.” diyen bir Cumhurbaşkanı karşısında Türkiye Dışişleri Bakanının “Efendim, Taliban'la karşıt, ters bir sürü yanımız var.” demesi gerekmez miydi?

Yunanistan yığınağıyla ilgili, ne garip bir Hükûmetsiniz ya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yunanistan'da Amerika'nın yığınağı var, Sayın Çavuşoğlu'na göre bir sorun yok, Cumhurbaşkanına göre sorun var, tehdit var; hangisi doğru söylüyor? Hangisi doğru söylüyor? Ben de buradan Sayın Çavuşoğlu'na soruyorum... Dedeğaç'taki Amerikan yığınağıyla ilgili olarak Sayın Çavuşoğlu mu doğru söylüyor, Sayın Erdoğan mı doğru söylüyor? Buna bir karar vermemiz lazım.

Adalar... Millî Savunma Bakanı diyor ki: “Yunan adaları, silahtan arındırılması gereken adalar silahlandırılıyor. Aidiyeti belirsiz coğrafi formasyonları -yani ada parçası, kayalık diye bilinen- adaları Yunanistan satışa çıkarmış, satıyor.” Şimdi, bugün Dışişleri Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz, buradan soruyorum: Millî Savunma Bakanı mı doğru söylüyor? Ki söylüyorsa gereğini niye yapmıyor, o da ayrı bir tartışma konusu.

Ben, Bakana soruyorum, sana değil.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hayır, bana sataştın canım, cevap vereceğim, kaçış yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İyi, tamam, tamam.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya da Dışişleri Bakanımız desin ki: Millî Savunma Bakanı yalan söylüyor. Burada bir çelişki var arkadaşlar. Bu adalardan bizim olan var, Yunanistan'a ait olan var, ikimize de ait olmayan var. Yunanistan'ın silah koymaması, silah bulundurmaması gereken adalar var. Silah bulundurmaması gereken adalarda silah var, silahlandırıyor Yunanistan, biz de seyrediyoruz. Kaç yıldır bilmiyorum -istikşafi görüşmeler- yaklaşık otuz yıldır belki Yunanistan'la bir istikşafidir gidiyor, nasıl olacak? Avrupa bizi şimdi denetim sürecinden sonra ihlal sürecini başlattı. Yani böyle bir tabloda -daha saymayayım, çok var- dış politikayla ilgili muhalefet sussun mu? Sizin günahlarımıza, kusurlarınıza, ayıplarınıza sessiz mi kalsın? Bu olabilir mi? Olamaz.

Kültür Bakanlığı bakımından da arkadaşlar belli iddialar ortaya koydular.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Torba meselesi var, Devlet Tiyatrolarında, Operada çalışanların eşit işe eşit ücret konusundaki sıkıntıları var, müzisyenlerin sıkıntıları var. Muhalefet bunları Mecliste ortaya koymayacak mı kardeşim? Bunları ortaya koyacağız. Siz de medenice çıkıp cevap vereceksiniz. Her sıkıştığımızda ya bir ayete sarılıyorsunuz ya bir başörtüsüne sarılıyorsunuz, bugün Ayasofya’ya sarıldınız, bakalım akşam üstü neye sarılacaksınız çok merak ediyorum. Ama şunu yapmayın: Bu milleti artık Allah’la aldatamazsınız, milletin bunlara karnı tok çünkü milletin gerçekten karnı aç.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sana bir şey demedim, PYD dedim sadece.

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş...

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Garibe Gezer'in şüpheli ölümünü protesto eden Kandıra Cezaevindeki HDP'li tutsaklara disiplin soruşturması açıldığına ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın cezaevinde rehin tutulan Selahattin Demirtaş'a miting çağrısı yapmasının akıl dışı bir açıklama olduğuna ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cahit Bey bana da cevap verecektir. Önce ben söyleyeyim, nasıl olsa topluca yanıt verir.

Sayın Başkan, doğrusu yeni bir bilgi üzerine söz aldım; iktidar grubuna tabii ki sözlerim. Bilineceği üzere Adalet Bakanlığı bütçesinin görüşüldüğü gün Kandıra Cezaevinden genç bir kadının cenazesi çıkarıldı ve intihar ettiği söylendi ve maalesef, Adalet Bakanı bu konuda tek bir cümle kurmadı. Biz soruşturma istedik, cezaevi yönetiminin alınmasını istedik ve sonra akşam geç saatlerde Grup Başkan Vekilleri soruşturma başlatıldığını söyledi. Bugün bizim Kandıra Cezaevinde rehin tutulan -altını çizerek söylüyorum- Gülten Kışanak, Figen Yüksekdağ, Gülser Yıldırım ve daha onlarca arkadaşımız aileleriyle telefonla görüşmüşler. Garibe Gezer'in bu ölümünü, cinayet gibi şüpheli ölümü protesto etmişler odalarından. Nasıl bir protesto olabilir? Alkış yani buna benzer, cezaevinde başka bir şey yapılamaz ve hemen, yirmi dört saat geçmeden haklarında disiplin soruşturması başlatılmış. Şu ana kadar, bugün dördüncü gün, Garibe Gezer'in ölümüyle ilgili, intiharıyla ilgili ya da cinayetiyle ilgili tek bir açıklama, tek bir bilgi yokken protesto edenler hakkında soruşturma açılıyor. Bu ülkede cinayet işleyenler, intihara sürükleyenler, işkence yapanlar cezasız bırakılıyor, onlara ödül veriliyor ama buna karşı çıkanlar, protesto edenler hakkında soruşturma açılıyor. Biz, iktidar grubundan bu konuda bir izah istiyoruz. Garibe Gezer'e ilişkin hâlâ üç maymunu oynamaya devam ediyorlar ama asla bu konuda susmayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Diğer bir mesele: Bütün siyasetleri bunun üzerine kurulu. Bu Mecliste -2015'te yapılan- dokunulmazlıkların kaldırılmasıyla birlikte HDP'ye yönelik darbeyi bir milyon kere konuştuk. Hâlâ darbe devam ediyor. Geçenlerde Cumhurbaşkanı Erdoğan akla ziyan, hakikaten akıl dışı bir açıklama yaptı, dedi ki: “Demirtaş çıksın, miting yapsın da göreyim.” Ya, insaf ya! Demirtaş'ı sen orada tutuyorsun, rehin almışsın, talimat veriyorsun, Kışanak'ı da Demirtaş'ı da Yüksekdağ'ı da bütün HDP'lileri de... “AİHM kararını -daha üç gün önce- Kavala ve Demirtaş için tanımıyorum.” demişsin. Herhâlde Edirne'de olduğunu unutmuş olacak. Bunu niye söylüyorum? Selahattin Demirtaş bir açıklama

yaptı cezaevinden, dedi ki: “Tek bir megafon verin bana, iki saat Yenikapı’ya çağrı yapalım, diğer gün de sen bütün devlet olanaklarıyla miting çağrısı yap, eksik getiren siyaseti bırakın.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu çağrıya hâlâ cevap yok ama HDP Demirtaş’ın da Kışanak’ın da Yüksekdağ’ın da İdris Baluken’in de Selçuk Mızraklı’nın da partisidir. Eğer mitingleri çok merak ediyorlarsa Tekirdağ ve Mersin mitingimize baksınlar ve dün İstanbul il kongremize katılan on binlerce insana baksınlar. Mecali kalmayan onlardır. Cezaevindeki birine miting çağrısı yapmak işte siyasetin bittiği yerdir demek istiyorum ve buradan cezaevinde tutulan bütün arkadaşlarımıza grubumuz adına sevgi ve selamlarımızı gönderiyorum. Onlarla gurur duyuyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan, bir süre tahdidi var, onu dikkate alarak lütfen...

4.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın yaptığı açıklamasındaki, İstanbul Milletvekili Yunus Emre’nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin yedinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, bizden cevap istendiği için biz söz alıyoruz, abesle iştiğal olsun diye değil.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben Bakanlardan cevap istedim.

Sayın Başkanım, tutanaklara geçsin, ben Bakanlardan cevap istedim, Cahit Bey’den değil.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Doğrudan bizi hedef alarak soru sordular, konuşma yaptılar. Biz de bu çerçevede elbette açıklamak zorundayız.

Her şeyden önce, ben, Sayın Engin Altay’a yürekten teşekkür ediyorum çünkü Engin Altay dobra dobra, sözünün eri, her hâliyle doğruyu da yanlış da söyleyen birisi. Ne demişti? Geçmişte dedi ki: “Yahu ağzımızla kuş tutsanız, ne kadar başarılı iş yapmanız sizi alkışlayacak değiliz.”

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Niye alkışlayalım sizi?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu anlamda...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Niye alkışlayalım sizi?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Muhalefet görevimiz her şeye ‘hayır’ demektir; biz bunu yapıyoruz.” dedi.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Hayır.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Biraz önce.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Öyle değil, eleştirmek farklı, açıklama farklı.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Âdeta konuşmasında düşük tonlu ses de her şeyi gösteriyor ki diyecek söz yoktur.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ekonomiye gel, ekonomiye!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu noktada takdir etmek yerine, dikkatli bir dil kullandığı için de ayrıca teşekkür ediyorum. Ha, efendim, Yunanistan, adaları satıyormuş. CHP satmasın bizi yeter. Biz evelallah oralara da gereğini yaparız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sen de CHP’nin sayesinde bu Meclise geldin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – CHP bizi satmasın yeter. EVELALLAH biz gereğini yaparız.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – CHP olmasa sen Mecliste milletvekili olamazdın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Diğer taraftan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda Cumhuriyet Halk Partisi çıkıp “Roseline-A” isimli gemiye “İrini Operasyonu” adı altında Yunanistan, İtalya ve Fransa’nın ortak girişimiyle gerçekleştirmiş olduğu haksız saldırı ve müdahaleden dolayı Yunanistan televizyonlarında döndürüle döndürüle bir Genel Başkanın ifadeleri yer aldı. Kim? Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı, dedi ki: “İrini Operasyonu’nda Türk makamlarından talepte bulunan yetkililer Türkiye Cumhuriyeti’nden cevap gelmediği için yapmış olduğu bütün müdahale haklıdır.”

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gerçekleri yine çarpıtıyor Sayın Başkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bütün dünya kabul ediyor; Fransa’sı, Almanya’sı, Avrupa’sı, Avrupa Birliği, herkes bu operasyonun hukuksuz olduğunu ifade ediyor, kabul ediyor ancak Yunanistan televizyonlarını cesaretlendiren tek yayın yine Cumhuriyet Halk Partisinden geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Adaları sattılar ve hâlâ konuşuyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şimdi, diyorlar ki: “Dedeagaç’ta yığınak yapıyor ABD’si, şusu busu.” Ee, yapmasın mı? Yapacak. Neden? Çünkü Türkiye Cumhuriyeti, İHA, SİHA teknolojisiyle Suriye’de, Libya’da, Azerbaycan’da neleri başardı? Dosta güven, düşmana korku veren bu savunma teknolojileri, elbette Türkiye’nin ulusal menfaatlerine göz dikenleri tehdit ediyor, korkutuyor, onun için yığınak yapıyor bunlar.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Adalardan bahset, adalardan bahset Cahit.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, son olarak yine, Cumhuriyet Halk Partisi sözcülerinden, hatibin biri -çok ilginç, bu idrak noktasına varmış olmaları nedeniyle memnunuz- diyor ki: “Dış politikayı, iç politika için yapıyor.” Yahu, dış politika, ulusal menfaat için yapılır zaten, ülkemizin ulusal çıkarları için yapılır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Keşke öyle yapılsa.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Milletimizin ekonomik kaynaklarını, 85 milyonun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Toplumunu aldatmak için yapıyorsunuz, ona karşıyız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir kanala gitsin de bunları anlatsın.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan, bu “son”un sonu gelmeyecek mi?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bitiriyorum efendim, cümlemi bitirmeye çalışıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Siyaset, ülkemizin ulusal menfaatlerini 85 milyon milletimizin hizmetine sunmak için yapılır onun için eğer bu menfaat diplomaside, savunmada, uluslararası hukukta, bölgesel ve küresel güç olma mücadelemizde, nerelerde takip edilmesi gerekiyorsa orada takip ediyoruz ve her noktada bölgesel ve küresel tehditlerle mücadele ediyoruz. Cumhuriyet Halk Partisinin de yanımızda olmasını istiyoruz, umudumuz yok ama talebimiz budur.

Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cevap alamadık, kayıtlara geçsin, bir kadının ölümüyle ilgili hâlâ cevap yok. Garibe Gezer’i niye...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Akbaşoğlu geçen ay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sataşmada bulundu efendim, ben de...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, önce şunu söyleyeyim: Cahit Bey, ben burada, söze şöyle başlasam olur mu? “Grup Başkan Vekillerinden biri” Olmaz, bir Grup Başkan Vekili “hatibin biri” demez Cahit Bey.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Birisi” değil, hatip, kürsüdeki hatipten bahsediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aç, tutanağa bak.

“Hatibin biri” denmez, “bir sayın hatip” denir. İsmi hatırlamaya bilirsiniz, sizi biraz nezakete davet ediyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yunus Emre Bey’e söyledim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi “Bizim yanımızda olsunlar” diyor da nasıl olalım? Biz, 34 askerimizin kanı elinde olan birinin kapısında dakikalarca beklemek için AK PARTİ’nin yanında olamayız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Biz, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı mal varlığıyla tehdit edilirken ve o Cumhurbaşkanımız buna boyun eğerken onun yanında olamayız. (CHP sıralarından alkışlar) Biz, “Aptal olma.” diyen, Cumhurbaşkanımıza “Aptal olma.” diyen bir devlet başkanına, o hakaret mektubunu takdim etmeye giderken onun yanında olamayız Sayın Başkan, olamayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ve biz, “FETÖ’nün ve 15 Temmuzun müellifi, finansörü.” diye iddia edilen bir ülkeyi 10 milyar dolara affederken, 252 şehidin kemiklerini sızlatırken AK PARTİ’nin yanında olamayız. O zaman şunu da sorarız: Birleşik Arap Emirlikleri’nin rayici 15 milyar, FETÖ’nün rayici kaç lira? (CHP sıralarından alkışlar) FETÖ’yle de mi helalleşeceksiniz? 15 milyara, 15 Temmuzun arkasında olan bir devletle kanka oluyorsanız, belki 150 milyara FETÖ’yle kanka olursunuz. Şu soruya cevap arıyoruz, şu soruya cevap arıyoruz: Murat Mercan, -neydi o adamın adı- Henri Barkey’le görüştü mü, görüşmedi mi? Görüştüyse ne görüştü? Görüşmediyse bunun ispatlanması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu görüşme de Türkiye Cumhuriyeti olarak Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçimizin 15 Temmuzun mimarlarından olduğu varsayılan, öngörülen bir hainle görüşmesi hepimizin içini acıtmalı. Bu görüşmeden murat nedir? Amaç nedir? Birleşik Arap Emirlikleri’yle yaptığınız gibi bir pazarlık süreci başlatıyorsanız bunun adı vatana ihanettir ve Cumhuriyet Halk Partisinin buna sessiz kalması beklenemez. (CHP sıralarından alkışlar)

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Bu konuda bir cevap verebilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, izninizle Sayın Usta’ya söz vereceğim.

Buyurunuz efendim.

6.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Merkez Bankasının dövizî yandaşlara peşkeş çektiğine, fiyat artışlarının nedenini stokçulara bağlamanın ekonomiyi kötü yönetip faturayı birilerine kesmek olduğuna, Türkiye'nin üzerine kumar oynayan bir Maliye Bakanı olduğuna ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin yurt dışından saldırı olmadığına dair açıklamasının Recep Tayyip Erdoğan'ın bütün söylediklerini çürüttüğüne ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben konuyu değiştireceğim yani AK PARTİ'nin bu tutumundan hakikaten biz sıkıldık artık. Memleket yangın yerine dönmüş, millet artık ekme kuyruklarında, açlık, fakirlik almış başını gitmiş, millet gitgide yoksullaşıyor, burada iktidar partisi -iktidar partisi diye bir kavram kalmadı ama yine eski deyimle kullanacak olursak- grubunun daha sorumlu bir şeyler konuşmasını bekliyoruz Sayın Başkan.

Bugün dolar 14.50 oldu arkadaşlar, haberiniz var mı, bilmiyorum. Yani doların 14.50 olmuş olması...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Erhan Bey, senin dolarla ne işin var ya? Boşver.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi tekrar dördüncü bir müdahale geldi Merkez Bankasından. Müdahalelerin hiçbiri sonuç vermiyor. Yani elimizdeki şeyleri, iyi kötü, borç harç olarak bulduğumuz paraları da birilerine peşkeş çekiyoruz. Muhtemelen, bakın... Bunu da ilk kez şuradan söylüyorum: Tabii, müdahale edildiğinde biliyorsunuz bunlar bankalara satılıyor. Bankalara, kime, ne verildiğini biliyoruz ama bankalardan hangi yandaşa, hangi firmaya ne verildiğini bilmiyoruz. İsteddiği gibi verebilir yani 10 tane firma döviz talep eder, onlardan istediği 5 tanesine verebilir; burada bir peşkeş var Sayın Başkan, bunu görmemiz lazım.

Yani, bakın, birinci müdahaleden beri hep aynı şey oluyor. Bu müdahalelerden sonuç alınmayacağını herkes biliyor. Merkez Bankasının bunu görmüş olması lazım. 1 kere yaparsınız, hadi olmadı 2 kere yaparsınız ya. Hadisîşerif var “Bir Müslüman bir delikten 2 defa geçmez.” Hani referansımız ora olsun diye söylüyorum. Yani, şimdi, 3 yapıyorsunuz, 4 yapıyorsunuz, bu ne? Şu anda Merkez Bankası milletten yani oradan buradan, uluslararası piyasalardan, işte, önce “Şerefsiz ve terörist.” dediği Birleşik Arap Emirlikleri'nden filan bularak getirdiği paraları, dövizleri içeride birilerine peşkeş çekiyor, düşük fiyatla veriyor, dövizî veriyor, hemen yarım saat sonra kur eski seviyesine geliyor; yazıktır, günahdır. Yani, bakın, felaket varken ortalık yanarken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Bazı yankesiciler vardır ya araç takla atar, orada insanlar ölür, o da onların gider bileziğini filan çalar; aynı böyle bir ortam yaşıyor Türkiye. Ya, ülke yanarken bile birileri kârın peşinde ve bunlar iktidarla birlikte hareket ediyorlar. Bu bankalardan -sıkıysa açıklasınlar- bu dövizî alanlar hangi firmalar, hangi firmalara dövizler veriliyor? Duyumlarımız olduğu için söylüyorum, bunu açıklamaları lazım. Dolayısıyla, şimdi ortalık böyle yangın yerine dönmüşken bakın...

Sayın Cahit Özkan, bugün kur artışının Türkiye'ye maliyeti 300 milyar TL, eski parayla 300 katrilyon lira. Bir yılda topladığımız verginin üçte 1'ini bir günde verdik. Bu borçlar nasıl ödenecek, bu borçları kim ödeyecek? Hâlâ başka şeylerden bahsediyorsunuz; yazıktır, günahtır ya. “Üretim, ihracat, yatırım.” diyorsunuz. Fiyatın olmadığı yerde kim yatırım yapar, fiyatın olmadığı yerde kim üretim yapar? Türkiye'de yoklukların başladığını, kıtlıkların başladığını görmüyor musunuz? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani ekonomi kötü yönetilip sürekli birilerine fatura kesiliyor. “Stokçu” deniyor, bilmem ne deniyor. “Fiyat artışlarının nedeni stokçuluktan.” diyor. Ya, o zaman Türkiye’nin en büyük stokçusu BOTAŞ. Çünkü en yüksek fiyat artışları... Sanayiye yapılan doğal gaz fiyat artışlarına bakın yani.

Şimdi, anlamsız anlamsız şeyler konuşuluyor. Nureddin Nebati’nin 2 tane beyanattı düştü bugün gazetelere Sayın Başkan, diyor ki: “Bitersek hep beraber biteceğiz, kazanırsak hep beraber.” Ya, böyle bir şey olabilir mi ya! Bu söz, başlı başına bir millî güvenlik sorunudur. Ya “Türkiye üzerine kumar oynuyoruz.” diyor. “Ya hep beraber biteceğiz, ya hep beraber...” Ya, “bitmek” ne demek arkadaş ya! Yani, bin yıllık bir devletin biteceğinden bahseden bir Maliye Bakanı var, Türkiye’nin üzerine kumar oynayan bir Maliye Bakanı var! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Skandal bu ya!

ERHAN USTA (Samsun) – Bunların hepsi yargılanacak Sayın Başkan. Kimse bu milletin üzerinde kumar oynayamaz arkadaşlar. Buna sizin “Dur!” demeniz lazım...

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Sayın Başkan, bütçeyi konuşuyoruz, bütçeyi. Yeter ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Buna en fazla tepkiyi -Grup Başkan Vekili olduğu için söylüyorum yani millî hassasiyetleri olduğu için söylemiyorum- Cahit Özkan’ın göstermesi lazım iktidar grubunun Grup Başkan Vekili olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Yeter ya! Her şeye aynı şeyleri söylüyor ya!

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim Sayın Başkanım.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Sayın Başkanım, bütçeyi konuşuyoruz, lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet bütçe, bu konuştuğumuz şey bütçe.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ne oldu ya, gerçeği konuşunca niye rahatsız oluyorsun? Bütçeyse bu da bütçe, esas bütçe bu.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Ne alakası var ya! Burası Meclis, Grup Başkan Vekillerinin at koştuğu meydan mı?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 14 lira 60 kuruş olmuş dolar, vicdanınız hiç mi sızlamıyor?

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Saatlerce konuşuyorlar ya! Yeter artık!

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, ikinci bir şey daha var; bu konuda Nureddin Nebati’yi takdir ettim “Yurt dışından saldırı yok.” demiş.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Sayın Başkan, Grup Başkan Vekillerinin milletvekillerinden ayrıcalığı nedir? Yeter artık ya!

ERHAN USTA (Samsun) – “Saldırı filan yok.” demiş, Sayın Erdoğan’ın söylediği bütün şeyleri çürüttü. Sayın Erdoğan da zaten onları daha önce çürütmüştü ama yurt dışında da bir saldırı olmadığını, kendi yurt içinde yerleşiklerin döviz talep ettiğini de bugün Maliye Bakanı söylemiş, bu konuda da kendisini takdir ediyorum.

Ayasofya gündeme geldi, biz Ayasofya’nın...

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Gazı alan, yarım saat konuşuyor ya, burası Meclis arkadaşlar! Aynı şeyleri söylüyor!

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Aynı şeyleri söylüyorsunuz!

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Bütçeyi konuşuyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, konuştuğumuz bütçe Beyefendi, siz ne anlıyorsunuz bundan? Ne anlıyorsunuz bundan?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Aynı şeyleri söylüyorsun, karşı taraf aynı şeyi söylüyor.

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Bütçe değil de ne bu? Bütçe konuşmayan orada, birine tepki göstereceksen oraya tepki göster.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Ezberlemişsin...

ERHAN USTA (Samsun) – Bütçeyi konuşmayan orada!

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Konuşma!

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Aynı şeyi söylüyorsun!

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Böyle bir usul yok!

KEMAL ÇELİK (Antalya) – İç Tüzük'e bakacaksın!

ERHAN USTA (Samsun) – Hamaset yapan orada! Ona bir şey söyle söyleyeceksen. 300 milyar lira bedeli var diyorum, bu, bütçe değil mi? Biz hamaset falan yapmıyoruz.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Sen ne anlarsın! İcraatta mısın sen hiç, sen ne anlarsın!

ERHAN USTA (Samsun) – Hamaset yapılacaksa, o kısma şimdi geliyorum: 9 Haziran 2020'de Ayasofya'nın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Aynı şeyleri ezberlemiş, bir şey bildiği de yok! Anlamıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Sen bankadan ne anlıyorsun, müdahaleden ne anlıyorsun!

BAŞKAN – Bitmiyor Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – 9 Haziran 2020'de Ayasofya'nın açılmasına ilişkin grup önerisi vermiş İYİ Parti. O zaman sizin tutumunuz neydi, hatırlıyor musunuz arkadaşlar? Reddetmiştiniz o önergeyi.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Hayır, siz "Açamazsınız." dediniz ya, çünkü biz açma kararlılığımızdaydık.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi burada hamaset yapıyorsunuz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Siz "Açamazsınız." dediniz.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Dünyadan haberi yok, aynı şeyleri ezberlemiş konuşuyor.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Hukuk belirleniyor orada hukuk.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Önergeyi verdiğinizden bir hafta sonra biz, Ayasofya'yı açtık.

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.11

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.25

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ**KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN (İstanbul), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Đ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Tuba Vural Çokal.

Buyurunuz Sayın Vural Çokal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti geçmişte kurulmuş bütün imparatorlukların kesiŐim noktası olan bir ülke. Birbirinden farklı coğrafyalarda yaşanan her sıkıntıyı göğüsleyebilen, dil, din, milliyet fark etmeksizin her mazlumun her daim sığındığı ve geldikten sonra da yurt bellediği bir ülke. Asırlardır kültürlerin konçertolarını medeniyet senfonisine dönüŐtürebilen bir ülke. Dünyada kültürlerin zirvesi hep kadim topraklardır ve Türkiye'nin sınırları tüm dünyadaki bu 4-5 kadim topraktan bir tanesidir. Tarihin her döneminde birbirinden farklı kültürlerin vatanına dönüşmüş bu ülkede yüce Türk milleti bu toprakların

sahibi olarak insanlığın bir arada olmasının tarihsel örneğini yaratmış, tüm kültürlerin miraslarını da yaşatarak günümüze taşımıştır. Denizinden ormanlarına, göllerinden sahillerine, dağlarından ovalarına kadar coğrafi olarak harika olan ülkemiz, insanlığın devinimine imkân tanıyan kadim coğrafyalar arasında yerini korumaktadır. Tam da bu yüzden, hemen hemen her insanının imkân ve fırsat bulduğu anda gezmek istediği coğrafyalardan biridir. Bu coğrafyalar ve medeni insanlığın temellerini oluşturan kadim tüm kültürlerin mirasını neredeyse her metrekaresinde taşıyan bu ülkenin kültür ve turizm faaliyetleri azımsanamayacak, yadsınamayacak derecede, mirasçısı olduğu coğrafyaya da yakışmak zorundadır.

Bu zorunluluğun farkında olan AK PARTİ Hükümetimiz, kültür ve turizm faaliyetlerini hem tarihî sorumluluk hem de yaşadığımız coğrafyanın her açından önemini göz önünde bulundurarak planlamaktadır. Bakanlığımız, faaliyetlerini, hem kültür hem de turizm ayağında özenle ve geleceği düşünerek yürütmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığımız ile Millî Eğitim Bakanlığımız arasında 2018’de imzalanan protokolle; turizm meslek liseleri, otellerle eşleştirilmiş, turizm üniversitelerinin müfredatı, Anadolu turizm teknik liseleriyle uyumlu hâle getirilmiştir. Turizm öğrencileri için birden fazla yabancı dil öğrenmenin de merkeze alındığı bu süreç tamamlandığında hem turizm sektörünün istenilen düzeyde ve nitelikte insan kaynakları ihtiyaçları karşılanmış olacak hem de Türkiye, dünyaya genel müdür ve genel müdür yardımcısı ihraç eden bir ülke konumuna gelecektir.

Dört bir yanında dört mevsim turizm faaliyetlerini aktif hâle getirmek için Bakanlığımız 81 ilimizde İl Tanıtım ve Geliştirme Programı’nı hayata geçirmiştir. Kültür faaliyetlerinin de gelecek için önemini farkındayız. Bakanlığımız ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi iş birliğiyle Türkiye’nin ilk dijital arşivini de bünyesinde bulunduracak Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü kurulmaktadır. Yine, Bakanlığımız öncülüğünde Türkiye’nin bugüne kadar hazırladığı en büyük uluslararası arkeoloji projesi olan Neolitik Çağ Araştırmaları Projesi hayata geçirilmiştir. Bakanlığımız, dünyanın her yerinde hayatı durma noktasına getiren Covid-19 pandemisinde Güvenli Turizm Sertifikasyon Programı’yla öncü ve örnek alınan ülke olmuştur. Bakanlığımızın çalışmalarıyla “25 milyon turist ve 20 milyar dolar gelir” hedefi “28 milyon turist ve 22 milyar” dolar gelir olarak yukarı yönlü revize edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakanlığımız, bu salgın sürecinde mağdur olan ve gelir kaybına uğrayan müzisyen, eser sahibi ve müzik emekçilerine “Müzik Susmasın” destek programı kapsamında yaklaşık 40 bin müzisyen ve sektör emekçisine toplam 280 milyon lira destek sağlamıştır. Bakanlığımız, Cumhurbaşkanımız liderliğinde ve 2023 hedeflerimiz doğrultusunda hareket etmektedir. Bu hedefler doğrultusunda çağın gereği dijital entegrasyon da ön planda tutulmuştur. Gerek turizm tanıtım faaliyetlerinde gerekse kültürel alanda dijital kanallar etkin kullanılmakta, tanıtım faaliyetlerinden dijital arşivlere; kütüphanelerden sanal müzelere kadar geniş bir yelpaze dijital alanda varlık göstermektedir. Yaşayan şehirleri ifade eden kültür merkezleri de Bakanlığımızın öncelikleri arasındadır. Dünyanın sayılı kültür ve sanat merkezlerinden olan İstanbul Atatürk Kültür Merkezi muhalefetin bütün saptırmalarına rağmen Bakanlığımızın azimli ve kararlı çalışmalarıyla rekor bir sürede yapılmış ve cumhuriyetimizin ilan edildiği 29 Ekim gününde Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz üstünde nice güneşler batmış olan, büyük imparatorlukların bile yönetmekte zorlandığı ve çekilmek zorunda kaldığı bu toprakları yönetiyoruz. Kültürlerin birbiriyle iç içe olduğu bu topraklarda hem yaşıyor hem de siyaset yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Bu toprakların her metrekaresi mitolojiden dinlere en geniş inanç coğrafyasıyken şehirlerden devletlere kadar en geniş tarih hazinesini de bağrında bulunduruyor. Herkesin kendi tarihini arayabileceği bu topraklarda yüce Türk milleti olarak hüküm sürerken Türk hoşgörüsünün de irfanını göstermekle yükümlüyüz. Devlette devamlılık, millette süreklilik esastır ve yüce Türk milleti, kaderini Türk’le birleştirenlerin coğrafyasında devletini devamlı, milletini sürekli kılıyor. Bu kadim topraklarda varlığımızı devam ettirmek, kadim kültürlerin mirasçısı olarak kendi geleceğimizi tayin edecek iradeyi ortaya koymak; planlı, programlı ve özverili bir çalışma disiplini gerektirir. Hem sektörel faaliyetler hem de kültürel varlığımızın coğrafyamızdaki tanınırlığı bu kararlı sürecin merkezini oluşturmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayınız efendim.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

“Geleceğin büyük ve güçlü Türkiye’si” hedefi doğrultusunda, kültür ve turizm faaliyetlerinde de Cumhurbaşkanlığımız liderliğinde Hükümetimiz kararlı bir şekilde çalışmaktadır.

Ben buradan Kıymetli Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu’na ve Kıymetli Turizm Bakanımız Mehmet Nuri Ersoy’a yaptıkları tüm hizmetler için Antalyalı hemşehrilerim, milletim ve ülkem adına teşekkürlerimi sunup bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Sayın Mustafa Canbey... .

Buyurunuz Sayın Canbey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve aziz milletimizi sevgi ve saygıyla selamlıyor, 2022 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığımızın ilişkili kurumu olarak müzakere ettiğimiz Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2022 yılı bütçesine ilişkin olarak görüşlerimi ifade edeceğim.

Konuşmamın başında, 9 Aralıkta Pençe-Yıldırım Harekâtı bölgesinde şehit olan Balıkesir Edremitli hemşehrimiz, kahraman Mehmetçik’imiz Piyade Uzman Çavuş Ali Sarı’ya Allah’tan rahmet, ailesine ve yakınlarına sabırlar diliyorum. Balıkesir’imizin ve aziz milletimizin başı sağ olsun, Rabb’im tüm şehitlerimizin makamını ali eylesin.

Değerli arkadaşlar, 2022 bütçesi milletin bütçesidir. Bu bütçe, işçinin, emekçinin, çiftçinin ve gençlerin bütçesidir. Bu bütçe, üreticinin ve sanayicinin bütçesidir. Bizim yapmamız gereken şey “2022 yılı bütçesine nasıl katkı verebiliriz ve milletimiz adına, devletimiz adına nasıl değer üretebiliriz?” sorusuna doğru cevabı vermektir. Bu sorumluluk hepimize düşüyor. Burada çok önemli konuları milletimizin huzurunda konuşuyoruz. Kutsal bir iş yapıyoruz; en ücra köşedeki köy okulunun elektriğini, en zor zamanda lazım olan hastanenin giderlerini, vatan savunması yapan Mehmetçik’imizin ihtiyacını, çiftçiye yapılan desteği buradan onayladığımız bütçeyle gönderiyoruz.

Milletimizin ve devletimizin dünyada söz sahibi olmasının önemli adımlarından biri ekonomimizin güçlü olmasından geçiyor. AK PARTİ olarak biz, yatırım, üretim, istihdam ve ihracattan yanayız, milletimizin imkânlarını milletimizle paylaşmaktan yanayız. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın yürüttüğü yatırım ve üretim odaklı politikalarla, ülkemizin konumundan kaynaklı lojistik ve tedarik avantajlarımızla birlikte, inşallah, yeni dönemde güçlü bir şekilde yerimizi alacağız. Tüm dünyanın mücadele ettiği pandeminin getirdiği zorlukları da hep birlikte aşacağız.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; mevcut durumda, ülkemizde karasal uydu, kablo ve internet ortamından yayın yapan aktif 1.280 adet özel medya hizmet sağlayıcı kuruluş bulunmaktadır. RTÜK, kurulduğu 1994 yılından bugüne kadar yayın alanında önemli bir boşluğu doldurmuştur. Her birimizin malumu olduğu üzere, RTÜK, özerk ve bağımsız bir yapıya sahiptir, üyeleri de Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yani bizler tarafından seçilmektedir. Üst Kurulun vazifesi, görsel ve işitsel medya hizmetleri alanında, ifade ve haber alma özgürlüğü temelinde, paydaşların hak, menfaat ve değerlerini gözeterek politika geliştirmek, düzenleme ve denetleme yapmaktır. “Medya alanında sektöre yön veren, uluslararası düzeyde söz sahibi bir otorite olmak.” vizyonuyla hareket eden Üst Kurul, yayıncılık sektörünü düzenleyen kamu otoritesi olarak yeni iletişim teknolojilerini sektöre kazandırmakla ve etik ilkelere önem vererek sağlıklı bir izleyici bilinci oluşturmakla da sorumludur. RTÜK, zararlı yayın içeriklerine karşı önlemler alarak milli ve manevi değerlerimizin korunmasına katkı sağlar. Ayrıca, millî güvenliği ilgilendiren konularda da büyük hassasiyet göstermek zorundadır.

1 Ocak 2021 ve 9 Kasım 2021 tarihleri arasında, 6112 sayılı Kanun’da yer alan yayın ilkelerini ihlal eden medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara 1.572 idari para cezası, 188 program durdurma, 658 geçici yayın durdurma ve 25 lisans iptali müeyyidesi uygulanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mart 2020’de başlayan coronavirus pandemisi her sektörü olduğu gibi görsel ve işitsel medya alanını da derinden etkiledi. Bu anlamda da RTÜK hem yerel radyolara hem de televizyonlara önemli ölçüde yardımda bulunmuş ve onların rahatlamasına imkân tanımıştır. Yine, 2021 bir yılında RTÜK, birçok çalıştay organize etmiş; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla birlikte düzenlenen Medya ve Aile Değerleri Çalıştayı, Yeni İletişim Teknolojileri ve Yerel Medyanın Geleceği Çalıştayı, medya ve şiddet konusunda değişik temalarda çalıştaylar düzenlemiştir. Yine, Yunus Emre ve Türkçe Yılı’yla ilgili Türkçe ödülleri verecektir.

Değerli milletvekilleri, Üst Kurul kurulduğu günden 2018 yılına kadar giderlerini kendi gelirleriyle karşılamış ve genel bütçeden hazine yardımı almamıştır. Ancak -bildiğiniz üzere- 6112 sayılı Kanun’da yapılan değişikliklerle radyo ve televizyon kuruluşlarının aylık brüt ticari iletişim gelirleri üzerinden ödedikleri Üst Kurul payının oranı yüzde 3’ten yüzde 1,5’a düşürülmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Üst Kurul payındaki bu indirim RTÜK’ün gelirlerine düşüş olarak yansımıştır. Bu düzenlemeyle geliri azalan Üst Kurul, sadece, 2018 yılından bu yana hazine yardımı almaktadır.

Değerli arkadaşlar, bütçe görüşmelerinin başladığı günden bu yana muhalefet milletvekillerinin sürekli kullandığı bir cümle var; gelmeyle ilgili, gitmeyle ilgili bir cümle: “Geliyor gelmekte...” Nasıldı o Başkanım?

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Dolar 14,50 oldu.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Şöyle bir şey, benim aklıma şöyle bir şey takıldı...

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Doları bilirsiniz ancak.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Ha, benim aklıma da şöyle bir şey takıldı, ben de onu okuyayım: “Yirmi yıldır iktidara gelemiyor iktidara gelmeye çalışan, öyle gözüküyor ki sizin iktidara gelmeniz hayal anlaşılan.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2022 yılının bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Ravza Kavakcı Kan...

Buyurunuz Sayın Kavakcı Kan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığımıza bağlı Devlet Opera ve Balesi ile Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü bütçeleri üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Her iki Genel Müdürlüğümüze salgın şartlarının getirdiği zorluklara rağmen yapmış oldukları başarılı çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Devlet tiyatrolarımız, 12 yerleşik merkezinde ve 11 turne düzeninde 23 il ve 83 sahnesinde 30.062 koltuk kapasitesiyle hizmet vermektedir. Son bir senede devlet tiyatroları, salgından olumsuz etkilenen özel tiyatlara bünyesindeki yerleşik ve turne sahnelerini ücretsiz olarak kullanma imkânı vererek 19 ilde 504 özel tiyatroya destek olmuştur. Kamyon Tiyatrosu Projesi kapsamında 4 farklı oyunu, 3 farklı bölgemizde, 50 bine yakın çocuğumuzla buluşturmuştur. Açık havada yapılan etkinlikler ulusal ve uluslararası festivallerle 40 bine yakın seyirciyi yaklaşık 200 temsil buluşturmuştur. Son senede, Devlet Opera ve Balemi 1 ulusal, 5 uluslararası opera ve bale festivali düzenleyerek 28 eserini, 32 ayrı temsilini yaklaşık 70 bin seyirciyle buluşturmuştur. 2021 senesinde 5 yeni Türk eserinin dünya prömiyeri sergilenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen sene, yine aynı başlıkta söz aldığımda, Ankara’da, başkentimize yakışan bir eserin, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Konser Salonu’nun, Beypazarı’nda gençlerimizin elinden çıkmış yerli, millî orkestra sandalyelerinden doğal akustik prensibine uygun tasarlanmış salonlarıyla görkemli bir açılışla sanatseverlerle buluşmasından bahsetmiştim. Bu sene de 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’nda açılışına şahitlik etmiş olduğum Atatürk Kültür Merkezi’nden bahsediyor olmanın gururunu yaşıyorum. Yenilenen AKM girişinde yer alan 15 bin özel seramik parçasından oluşan çelik konstrüksiyonlu dev kürenin içerisinde dev bir opera salonu bulunuyor. 2.040 kişilik seyirci, 118 kişilik orkestra kapasitesine sahip salonda sahne mekânîği ve sistemleri anlamında dünyanın en önde gelen teknolojisi kullanılmış. Yeni AKM’nin salonları aynı zamanda, akustik konser salonu olarak da kullanılabilir, 4 bin metrekafe fuaye alanı, modern tasarlanmış prova salonları, çalışma atölyeleri, ofisler de yer alıyor içerisinde. İkinci bölümde 805 kişilik büyük bir tiyatro salonu bulunuyor ve tiyatro salonları çok amaçlı salon olarak da kullanılabilir. 95 bin metrekafe kapalı alan içerisindeki Kültür Sokağı’nda 2 katlı kütüphane, çocuk sanat merkezi, sinema ve sergi salonu, müzik platformu, kafeler, tasarım dükkânı ve restoranlar da bulunuyor.

Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar; sanatın birçok farklı kültür, inanç, kimlik, dünya görüşü ve ideolojiyi aynı çatı altında toplama özelliği var. Sıkı bir klasik Türk musikisi, opera, klasik Batı müziği takipçisi ve tiyatrosever olarak böyle muhteşem bir eserin, hem de Sayın Cumhurbaşkanımızın arzusuyla bestelenmiş yeni bir Türk operası olan Sinan Operası’nın prömiyeriyle beraber İstanbul’umuza kazandırılmış olmasından hepimizin gurur duyması gerektiğini düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Gezi’de AKM’nin tadilata muhtaç, perişan hâliyle kalması için ısrar edenlerin de söylemeye cesaret edemeseler de mahcup olduklarını ümit etmekteyim.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – “AVM yapılacak.” diyorlardı.

RAVZA KAVAKCI KAN (Devamla) – Evet, AVM yapılmadı, AKM yapıldı, hem de çok güzel oldu, çok güzel oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

1983'te, cumhuriyet tarihinde ilk olan opera çocuk korosunun ilk öğrencilerinden birisi olarak abidevi bir eser olan yeni AKM binamızın, Taksim Camimizle karşılıklı, İstiklal Caddemize, Taksim Meydanı'mızın ruhuna yeni bir zenginlik kazandırdığını düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kavakcı, buyurun.

RAVZA KAVAKCI KAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bizleri bu güzel, muhteşem eserlerle buluşturan Sayın Cumhurbaşkanımız başta, bütün emeği geçenlere şükranlarımı arz ediyorum. Bu vesileyle bütün sanatseverleri, özellikle her yaştan genci tiyatrolarımızla beraber operamıza da destek vermeye davet ediyorum.

Son olarak, konuşmamı tamamlarken kürsüden bağırarak kendisini ifade etmeye çalışan bazı arkadaşlarıma şöyle hitap etmek istiyorum: Gelmekte olan buyursun gelsin, sandıkta göreceği var.

2022 yılı bütçesinin hayırlar getirmesini diliyor, bizi dinleyen bütün milletimizi, ekranları başındaki seyircileri, sanatseverleri, Genel Kurulu hürmetle, muhabbetle, saygıyla selamlıyorum. Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Konya Milletvekili Sayın Hacı Ahmet Özdemir...

Buyurun Sayın Hocam. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Değerli Başkanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarım ve bizleri televizyonları başında izleyen değerli, aziz milletimiz; sizlere bugün, ben, Kültür Bakanlığımızla alakalı ve herhâlde başkalarının bana yakıştırdığı “bibliyofil” lakabına uygun olarak bir iki konuyu arz etmek istiyorum.

Dünyada en kıymetli hazine ne altındır ne de mücevherdir, bilgidir, bilimdir. Çünkü bilgi olmazsa altına da mücevhere de ne ulaşabilirsiniz ne de ulaştığımızda değerini kavrayabilirsiniz, çarçur etmekle başa kalırsınız.

1970'li yıllarda okutulan ilkokul Türkçe kitaplarından bir okuma parçasını bugünkü gibi net hatırlarım. Çöplükte bir inci tanesi bulan çil horoz, bunu yemciye götürür ve birkaç danı tanesi pahasına satıverir geçer. Dolayısıyla bilgi çok önemlidir. “Bilgi” “kitap” deyince de “arşiv” deyince de -ki Türk milletinin karakteristik özelliği arşivci bir millet olmasıdır- şunu da ifade etmekte yarar görüyorum: Ne yazık ki biz, arşivlerine doğru düzgün sahip çıkamamak gibi bir maluliyetten de çok çekmişizdir, hâlen de çekmekte olduğumuzu söyleyebilirim. Moğol istilasında canım Selçuklu arşivini yitirdik, Timur istilasında Bursa arşivinin yanmasını engelleyemedik fakat bunlar dış güçler tarafından bizim arşivimize yapılan zulümlerdi ve tahribattı, bizim kendi kendimize yaptığımız tahribata ne diyeceksiniz? II. Abdülhamit Han haledildiğinde Yıldız Sarayının çok özel belgeleri imha edildi, 1908-1918 arası çok önemli belgeler de ne yazık ki imha edildi. Talat Paşa'nın yanında götürdüğü evrakın akıbetini Şevket Süreyya Aydemir'e havale ediyorum. Ayrıca, merkezî umumi evrakının akıbetini de Ziya Gökalp'ten okumanızı tavsiye ediyorum. Teşkilat-ı Mahsusa evrakı da benzer sonuçla karşılaşmıştır ne yazık ki. Cumhuriyet dönemine geldiğimizde, 1934'te çıkarılan bir nizamnameyle 10 yaşını geçen evrakın imhası salahiyeti verilmiştir. Bu, 1939'da askıya alınmış, 1957'de yenilenmiş ve nihayet, çok şükür, 1959'da kaldırılmıştır. 12 Eylül'den sonra, kâğıt ihtiyacını karşılamak için ve devlet dairelerinde yer açmak için belirsiz ama çok sayıda evrak SEKA'ya gönderilmiştir. Askerî evrak “zararlı” “zararsız” diye 2'ye ayrılarak zararlı görülenler

imha edilmiştir. Birinci Dünya Savaşı'nda Samsun'a götürülen Trabzon Vilayet Arşivi 1982'de -komik ya, böyle bir şey olabilir mi- yanlışlıkla denize dökülmüştür. Konya Vilayet Arşivimiz, 76 kamyon arşiv, 1987'de kâğıda dönüştürülmüştür. 2000'de II. Beyazıt'ın Haremeyn Vakfına ait evraklar da dâhil olmak üzere SEKA çöplüğünden vatandaşlarca toplanan ben sadece sizin bilgilerinize arz ediyorum. Daha eski bir tarihte ise bir dram yaşanmıştır: 1931'de maliye arşivine ait 30 ila 50 tonluk 120 balya, 500 sandık vesika, okkası 3 kuruş 10 paraya Bulgaristan'a satılmıştır.

Şimdi, adliye evrakının 1933'teki adliye yangınında yandığını mı söyleyelim, yer darlığı sebebiyle adliye evrakının imha edildiğini mi söyleyelim. Ben, bunları sadece sizlerin bilgilerinize arz ediyorum, sizlerle paylaşmak istiyorum ve bizim önemli bir icraatımıza gelmek istiyorum: Bu Bulgaristan'a satılan evrakla ilgili o günkü Maliye Vekili ölüp gitmiş, hesabı Allah'a kalmıştır, biz onunla bugünden hesaplaşacak değiliz ama bilesiniz diye söylüyorum, savunması hakikaten akıllara sezadır: “Yeni harflerin kabulü münasebetiyle bu evrakın tarihî kıymet taşımayanlarını yakmayı düşündük, sonra, imha edileceğine kâğıt fabrikalarına satalım.” dedik. Bu satılan evraktan sadece 1 kitabı İbrahim Hakkı Konyalı merhum hemşehrim buluyor; Herat Hükümdarı Hüseyin Baykara'ya ait bir kitaptır ve değeri milyonlarla ifade edilebilmektedir ancak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Sayın Hocam...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Dolayısıyla bilgi en kıymetli hazineyse onun içinde gizlendiği, saklandığı hazine sandığı, mücevher çekmecesi veya kasa da kitaptır. İşte, 2010 yılında, Recep Tayyip Erdoğan'ın başında olduğu iktidar tarafından bir kurum oluşturulmuştur -Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı- ve bu emsalsiz, paha biçilmez kültür hazinemize sahip çıkma görevini üstlenmiştir. Kurum, 148 eseri restore etmiştir. Ben, dijitalleştirme çalışmaları üzerinde durmuyorum, çok fazla dijitalleştirme var. Her yıl 100 bin eserin kuru temizliği yapılarak okurun istifadesine sunulmaktadır. Yazma ve nadir eserler yayınlanmaktadır. Bunların arasında, bugün, 748'inci vuslat yıl dönümünü idrak ettiğimiz Mevlâna'nın Mesnevi'si de vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Ben, son bir çağrıyla sözlerimi noktalamak istiyorum. Bizim insanımız kadir kıymet bilir ama şunu kendilerinden özellikle rica ediyorum: Tavan aralarında, çatı katlarında, ambarlarda, sandıklarda, çuvallarda “Okuyanı kalmadı.” denilerek toprak altında saklanan eserlerinizi getirin, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığımız, eserinizin değerini belirlesin, bedeli mukabilinde raflarımıza koyalım, satmak istemiyorsanız iade edelim. Eğer eskimiş, fersude eserleriniz varsa getirin, restore edelim, size verelim veya restore edelim, raflardaki yerine koyalım. Okumak farzdır çünkü Kur'an'da Peygamber'imize inen ilk ayet “Oku.” diye başlar. Osmanlıca öğrenelim, ecdadın miras dillerini öğrenelim; okuyalım çünkü okumaktan ve kitaptan kimseye zarar gelmez. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Mardin Milletvekili Sayın Şeyhmus Dinçel... (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sayın Dinçel, süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ ADINA ŞEYHMUS DİNÇEL (Mardin) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Peygamberlerin mirası, medeniyetimizin kıymetli bir unsuru olan vakıf müessesesi yüzyıllar boyunca devlet geleneğimizin ayrılmaz bir parçası olmuştur. Vakıflar, dayanışma ve yardımlaşma duygusunun kurumsallaşmış hâlidir. Ecdadımız, çağdaşlarının çok ilerisinde, insani bir anlayış içerisinde, varlıklar ile ihtiyaç sahipleri arasında denge sağlayan bir sosyal devlet aracı olarak vakıfları kullanmışlardır. İslam medeniyeti, tarih boyunca, toplum için gerekli hizmetlerin ifasını bir dinî görev olarak vakıflara devretmiştir. Vakıflar siyaset üstüdür. Modern dünyaya egemen olan vahşi kapitalizm, benliği en öne koyup şahıslara fâniliğini unutturmakta, hiç ölmeyecek gibi mülk edinmelerini telkin etmektedir. Vakıflar işte bu anlayışın tedavisidir. Hayır hasenatta yarışmak medeniyetimiz için her zaman önemli olmuştur. Vakıflar, eşsiz mimari eserleriyle bu anlayışımızı dünyanın dört bir yanına taşımıştır. Eserlerimiz âdetâ milletimizin faziletinin taşa işlenmiş hâlidir.

Bugün, Vakıflar Genel Müdürlüğü, tarihten aldığı güçle, aynı gayret ve heyecanla görevini yerine getirmeye devam etmektedir. Yirmi yıldır il ve bölge ayrımı yapılmaksızın yaklaşık 5.600 vakıf eserinin proje ve onarımı tamamlanmıştır. Sivas Gök Medrese, Erzincan Mama Hatun Külliyesi, İstanbul Selimiye Camisi, Bursa Emir Sultan Camisi, Ayasofya-ı Kebir Camisi gibi birçok eserimiz, Vakıflar Genel Müdürlüğü çalışmalarıyla ilk günlerindeki canlılığa kavuşturulmuştur. Bu yıl da Edirne Selimiye Camisi restorasyona alınmıştır. İhya edilen eserlerimiz yalnızca yurt içinde de değildir, Suriye’de, terör örgütü DEAŞ tarafından kullanılmaz hâle getirilen El Bab Ulu Camisi, Afrin Zeytindalı Ömer Bin Hattab Camisi yeniden ayağa kaldırılmıştır. Bosna Hersek’te Saraybosna Başçarşı Camisi ve Gradiška Derviş Hanım Medresesi; Kosova’da Hadım Süleyman Ağa Kütüphanesi; Kuzey Makedonya’da Manastır Haydar Kadı Camisi ve Ohri Ali Paşa Camisi başarıyla restore edilmiştir.

Genel Müdürlüğümüz, taşınmaz kültür varlıklarının yanı sıra taşınır kültür varlıklarımızı da koruma gayesiyle hareket etmektedir. Yıllar boyunca depolarda kaderlerine terk edilen taşınır kültür varlıkları artık müzelerde sergilenmektedir. Bu kapsamda, 2002 yılından önce 4 olan müze sayısı 2021 yılı itibarıyla 12’ye çıkarılmıştır. Son iki yılda Erzurum’un simgelerinden Çifte Minareli Medrese Vakıf Eserleri Müzesi ile Sivas’ın mavi simgesi Gök Medrese Vakıf Müzesi restore edilerek halkımızın hizmetine sunulmuştur.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, vakfedenlerin iradelerine uygun olarak hayır hizmetlerini özenle yerine getirmek için çalışmaktadır. Bu amaçla, yurt genelinde 81 il merkezinde 35 bin ihtiyaç sahibi aileye kuru gıda yardımı ve İstanbul Eyüp’te bulunan Mihrişah Valide Sultan İmaretinde 3.500 kişiye sıcak yemek yardımı yapılmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yıl boyunca 4.481 ihtiyaç sahibine muhtaç aylığı verilmekte, 20.400 öğrenciye burs yardımı yapılmaktadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne, Bosna Hersek’e, Kosova’ya, Makedonya’ya ve Karadağ’a gıda yardımı yapılmaktadır. 600 yabancı uyruklu yükseköğrenim öğrencisine burs verilmektedir. Yıllarca Vakıflar Genel Müdürlüğü yapan ve şu anda da aramızda bulunan Tokat Milletvekilimiz Yusuf Beyazıt Ağabey’imiz de tekrar teşekkür ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Konuşmamda bahsettiğim restorasyon çalışmaları ve yapılan yardımlar bütünün küçük bir parçasından ibarettir, sayamadığımız daha birçok restorasyon ve yardım çalışması bulunmaktadır.

Şu an, bu bölümde de şehrimizle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum: Mardin’de -yaklaşık- son yirmi yılda Şehidiye Medresesi, merkez Ulu Camisi, merkez Tekke Camisi, Mazıdağı Sultan Şeyhmus Külliyesi, Kızıltepe Ulu Camisi, Artuklu Eminüddin Camisi, Nusaybin Zeynel Abidin Camisi ve Türbesi gibi birçok vakıf ve eserin restorasyon çalışması yapılmıştır.

Bölgede Süryanilere, Hristiyanlara, Ermenilere, Müslümanlara ve daha birçok ırk ve dine ait vakıf eserleri hem vakfedenler hem de devletimiz eliyle ihya edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ŞEYHMUS DİNÇEL (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bunlar, hiçbir kişi veya gruba ait değildir, tüm insanlığın ortak mirasıdır; sınırlarını aşan etkileriyle dünyanın her yerinden ziyaretçileri kendilerine çekmektedir.

Yapımına Artuklular döneminde başlanıp Akkoyunlular döneminde bitirilen Kasımiye Medresesi dönemin en büyük üniversitelerinden biridir; bugün, çok sayıda yerli ve yabancı turist kendini ziyaret etmekte ve büyük bir hizmet vermektedir. Aynı zamanda, Ulu Camisi de bu eserlerden biridir. Dört bin yıllık tarihe sahip olan Süryani Ortodoks Kadim Kilisesi Deyrulzafaran da yılda 2 milyon kişinin ziyaretiyle şehrimizin önemli turistik alanlarından biridir. Zinciriye Medresesi, Şehidiye Medresesi bu eserler arasındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞEYHMUS DİNÇEL (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Mardin’e davetinizi yenileyin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞEYHMUS DİNÇEL (Devamla) – Sağ olun Başkanım.

Ayrıca, Midyat’ta bulunan Anıtlı-Hah-Kilisesi, sahip olduğu mimari özellikleri açısından “unique” özellikli tekil bir yerdir.

Burada tüm milletvekillerimizi ve halkımızı eşsiz tarihimizi görmeye davet ediyorum.

Bu duygu ve düşüncelerimizle 2022 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Sayın Ceyda Çetin Erenler...

Buyurunuz Sayın Çetin Erenler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEYDA ÇETİN ERENLER (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 yılı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TİKA, 1992 yılında bağımsızlıklarını kazanan Türk cumhuriyetlerinin kalkınma yolculuklarına destek olunması amacıyla kurulmuştur. AK PARTİ hükümetlerimizin desteğiyle gelişmiş, 2002 yılında sadece 12 ülkede olan yurt dışı ofis sayısı bugün, 62’ye yükselmiştir. Bine yakın personeli ile 30 bin projesiyle 170’ten fazla ülkeye ulaşarak kalkınma ve iş birliği alanında dünyada adından övgüyle bahsedilen bir kurumumuz hâline gelmiştir. “Dünyanın her yerine uzanıp nerede dertli varsa Türkiye olarak oraya gidip az veya çok yardımda bulunacağız.” vizyonunu misyon edinen TİKA, Türkiye’mizin “en merhametli ülke” unvanına yakışır şekilde, 5 kıtada faaliyetlerini sürdürmektedir. Gittiği her yeri inşa ve ihya eden şanlı ecdadımızın izinde, ata yurdumuz Türk dünyasındayız, Kafkasya’dayız, Afrika’dayız, Amerika’dayız, Avrupa’dayız, akıncı cetlerimizin izinde Balkanlardayız, gönül coğrafyamızdaki tüm kardeşlerimizin yanındayız. Yunus Emre misali “Dostun evi gönüllerdir, gönüller yapmaya geldik.” diyerek gönüller yapmaya devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Çoğu ülkenin emperyalist emellerini sözde “yardım” adı altında gizledikleri bir ortamda TİKA, tüm sömürgeci ve ırkçı zihniyetlerin aksine dil, din, ırk ayırt etmeksizin birbirinden farklı gelişmişlik

düzyindeki ölkelere Türk insanının yüce gönüllülüğünü, merhametini, cömertliğini ve samimiyetini ulaştırmaktadır. Ecdat yadigarı eserler yeniden ayağa kaldırılırken eğitimin sağlığa, kültürel ve sosyal hayatın geliştirilmesinden tarım ve üretim sektörlerinin desteklenmesine, kadınların, kız çocuklarının toplumsal etkinliğinin artırılmasına kadar hayatın her alanına dokunan projelerle ölkemizin uluslararası alandaki imajı güçlendirilmektedir.

Covid-19 sürecinde, Covid-19'la mücadele ettiğimiz 2021 yılında bile Ukrayna'daki Kırım Tatarlarına, Mexio City'deki Türkiye İlköğretim Okulumuza, Pakistan Karaçi'deki damak ve dudak yarığı hastalarına, Bangladeş'teki hasta çocuklara, Gürcistan'daki Ahıskalı çiftçilere, Musul Telaar'deki sporcu gençlere, Libya Trablus'taki mühendis adayı kızlarımıza, Nijer'deki kadın girişimcilerimize, Kuzey Makedonya'daki çiftçi ailelere ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yönelik projeleri hayata geçiren TİKA çalışanlarını insan odaklı bu çalışmalarını nedeniyle canıgönülden kutluyorum.

Hayırseverlerimizin projelerini de destekleyen TİKA, Filistin'de Kütahya Altın Çocuk Eğitim, Kültür ve Yardımlaşma Derneği tarafından kurulan yetimhaneye de önemli katkılarda bulunmuştur. Kuruluşun, kurtuluşun, medeniyetlerin şehri, çini sanatının başkenti Kütahya'mızın iyilikte yarışan cömert insanları değerli hemşhilerime, 120 yetim çocuğa sıcak bir yuva olan bu yurdun yapımına vesile oldukları için teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dünya kuruldu kurulu her daim vakur ve mağrur olan, devletler kuran, medeniyetler inşa eden, çağ açıp çağ kapatan, dünyanın tarihine mührünü vuran bir milletin sesini ve yardım elini dünyanın en ücra köşelerine ulaştıran, çağdaş birer alperen gibi gönülleri fetheden, gittikleri her yerde ölkemizin ismini ve itibarını zirveye taşıyan TİKA'nın bugünlere gelmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

“Maziden atıye giden medeniyet yolunda bizim en büyük silahımız mazlumların duasıdır.” diyen Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın izinde tüm kuruluşlarımızla dünyanın dört bir yanındayız. 84 milyon hep birlikte büyük, güçlü Türkiye yolunda ilerledikçe tüm dünyada ay yıldızlı şanlı bayrağımızla “Dünya 5'ten büyüktür.” ve “Daha adil bir dünya mümkün.” sesi de yükselmeye devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu duygu ve düşüncelerle 2022 yılı bütçemizin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

Yüce Meclisimizi, aziz milletimizi, Kütahyalı hemşhilerimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Zafer Sırakaya...

Buyurunuz Sayın Sırakaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'nin derin tarihini, coğrafyasını ana vatanlarından uzakta yaşamakta olan vatandaşlarımıza aktarmayı ve onların sorunlarının yanında olmayı kendisine hedef edinen Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, bugün sayıları 6 milyonu aşan yurt dışındaki vatandaşlarımızın derdiyle dertlenmekte, yabancı düşmanlığından aile birleşimindeki sıkıntılara, eğitim sorunundan eşit katılıma kadar çeşitli sorunlara çözüm ve çözüm önerileri geliştirmekte. Türkiye'yi sadece Türkiye'nin sınırlarına hapsedmek tarihe yakışmadığı gibi, bizlere de yakışmaz. Bizler medeniyet olarak 780 bin kilometrekarelik toprak parçasından çok daha büyük bir gönül coğrafyasına sahibiz. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar

Başkanlığı, bir taraftan aynı tarihi, aynı kaderi, aynı sevinci, aynı acıyı paylaşan soydaşlarımız ile Türkiye arasında gönül köprüsü kurarken bir taraftan da yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sorunlarına çözüm üretmekte; etkili diplomasi, güçlü diaspora, etkin lobi faaliyetleri ve on bir yıllık tecrübesiyle nerede yaşarsa yaşasın vatandaşlarımızın yanında olmayı kendisine ülkü edinmiştir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı yurt dışındaki yaklaşık 6,5 milyon Türk'ün yaşadıkları ülkede tam bir fırsat eşitliğine sahip bireyler olarak içinde buldukları toplumlara daha aktif, daha faydalı, saygın bir şekilde katılımlarını hedefleyen faaliyetlerinin yanı sıra, vatandaşlarımızın talep ve ihtiyaçlarına yönelik olarak ayrımcılıkla mücadele, insan hakları, siyasi katılım, Mavi Kart, çift dillilik, gençlik ve tecrübe paylaşımı, kültür ve sanat, tarih ve medeniyet gibi çeşitli sahalarda da çalışmalar yürütmektedir.

Sayın milletvekilleri, yurt dışındaki mevcudiyetimizin varlık ve saygınlığını nesiller boyu sürdürecektir olan özellikle genç vatandaşlarımız ve çocuklarımız için Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının yürüttüğü faaliyetler medeniyet yolculuğumuzun da lokomotifini oluşturmaktadır. İktidara geldiğimiz günden bugüne kökü mazide, gözü istikbalde olan bir gençlik için var gücümüzle çalışıyoruz, çalışmaya da devam edeceğiz. Şu ana kadar yurt dışında doğup büyüyen ve akademik eğitimlerine devam eden farklı ülkelerden yüzlerce gencimiz Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından düzenlenen ve kendilerinin eğitim ve özgüvenlerine katkı sunan Yazarlık Akademisi, Medya Akademisi, Senaryo Okulu, Türkçe öğreticiliği sertifika programı ve Türkçe ödülleri programlarına katılmışlardır. Aileleriyle birlikte senede bir kere memleketlerini görme imkânı olan çocuklarımıza yönelik gerçekleştirilen YTB Çocuk Akademisi ve Benim Bayramım gibi programlarla 2 binin üzerindeki katılımcının ayağına ortak değerlerimizin götürülmesi sağlanmıştır. Hükümetimizin ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının yurt dışında yaşayan çocuklarımızın en önemli kültürel kimlik unsurlarından olan ana dil bilgilerini artırmak, eğitim seviyelerini yükseltmek ve başarılı olanlarını ödüllendirmek en fazla önem atfettiği hususlardan olmuş ve olmaya devam etmektedir. Bu çalışmalar sayesinde artık gençlerimiz Çanakkale'yi, Bursa'yı, Söğüt'ü, Ahlat'ı, Tokat'ı, Ankara'yı, İstanbul'u ve en önemlisi millî kimliğini biliyor; işte, bu farkındalıkla birlikte edebiyatta, sanatta, sporda, eğitimde, iş hayatında yani hayatın her alanında var oluyor; dünya çapında başarılarla imza atarak göğsümüzü kabartıyor.

Tüm bunların yanı sıra, bilhassa Avrupa ülkelerinde son yıllarda gözlemlenen ırkçılık, göçmen karşıtlığı ve İslam düşmanlığındaki artış kaygı uyandıracak seviyelere gelmiş olmakla birlikte yurt dışındaki Türk toplumumuz için de ciddi bir tehdittir. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığımız, bu tehdide karşı, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza ait cami ve sivil toplum kuruluşlarını hedef alan saldırılar hakkında Türkçe, İngilizce, Fransızca, Almanca raporlar hazırlayarak vatandaşlarımızın maruz kaldıkları hak ihlallerine yönelik uluslararası kamuoyunda hukuki destek sağlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ZAFER SIRAKAYA (Devamla) – Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız özellikle izin dönemlerinde ülkemize giriş ve çıkışlarında hoşça karşılanıp Kapıkule'de vatandaşlarımızla temas kurulmuş, sıra yolunda vatandaşlarımızın tüm sorunlarıyla 7/24 ilgilenilmiştir.

Sözlerime son verirken, bu gazi kürsüden bir kez daha, yurt dışında vatan aşkıyla yanan, Türk Bayrağı gördüğünde gözleri parlayan her bir kardeşimizi en kalbî duygularıyla selamlıyor; yurt dışı Türklerin altmış yıldan uzun bir süredir devam eden hikâyesinde on bir yıldır özne olan Yurtdışı Türkler ve Akraba

Topluluklar Başkanlığının tüm çalışanlarına, yürüttükleri bu özverili çalışmalar için, yurt dışı Türkler adına canıgönülden teşekkür ediyor, yüce Meclise saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Amasya Milletvekili Sayın Mustafa Levent Karahocagil konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Karahocagil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi görüşmeleri kapsamında, Türk Tarih Kurumu hakkında görüşlerimizi açıklamak üzere AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Türk Tarih Kurumu bizzat Atatürk'ün direktifleriyle kurulmuştur. Türk Tarih Kurumuna baktığımız zaman Türk tarih ve medeniyetini bilimsel yollardan incelemek amacıyla 28 Nisan 1930 tarihinde Türk Tarih Heyeti olarak teşkil etmiştir. Sonraki yıllarda 15 Nisan 1931'de Türk Tarihi Tedkik Cemiyeti 3 Ekim 1935'te ise Türk Tarih Kurumu adını almıştır. 1982 Anayasası'yla Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu kurulur ve bu Kurumun bünyesinde Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu olmak üzere toplam 4 kurum birleştirilir.

Türk Tarih Kurumunun görev alanına baktığımız zaman Türk tarihini bilimsel yollardan incelemek, bunun yanında bilimsel yayınlar yapmak; çalıştay, sempozyum gibi bilimsel toplantılar düzenlemek ve lisans, yüksek lisans, doktora öğrencilerimize burs desteği vermek olarak sınıflandırabiliriz. 2020 yılında Türk Tarih Kurumu tarafından desteklenen 62 adet arkeolojik kazı 2021 yılında yüzde 100 artırılaarak 123 adete çıkarılmıştır. Ayrıca, Müzeler Genel Müdürlüğüyle yapılan iş birliği protokolüyle belirlenen kazılara ek olarak 2021 yılında 47 kazı ve yüzey araştırmasını destekleme kararı alınmıştır. Hamdolsun, bu Kurumumuzda olduğu gibi, tüm bakanlıklarımızda bir önceki yılı misli misline katlayan çalışmalar sergiliyoruz. Liderlerin lideri, dünya lideri Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın emrinde on dokuz yıldır Peygamber'imizin “İki günü eşit olan zarardadır.” hadisi mucibince başarıdan başarıya koşan kurumlarımızın rakibi yine kendileri olup milletimizin takdirini her zaman kazanmışlardır.

Türk Tarih Kurumu tarafından 2021 yılında tek başına veya ortaklaşa düzenlenen veya desteklenen 14'ü ulusal, 7'si uluslararası olmak üzere, toplam 21 tane bilimsel etkinlik gerçekleştirilmiştir. Türk Tarih Kurumu, Kurum içinde yürütülen ve Kurum dışında desteklenen 6 proje çalışmasını sürdürmüştür. Kurum içindeki çalışmalar şunlardır: Külliyyât-ı Kavânin Projesi; “Enver Kadıç Kronika” Adlı Eserinin Yayına Hazırlanması, Türkçe ve Boşnakça Özetlerinin Çıkarılması ve Basımı Projesi; İstanbul Rami Kışlası 3'üncü Etap Restorasyon Projesi. Kurum dışında desteklenen projeler ise İzmir Agora Ören Yerinde Bulunan Osmanlı Bakiyeleri Projesi, Envanter Çalışması: Karadağ'da Osmanlı Mimari Eserler Projesi, Geç Antik Çağda Kurumlar ve Kavramlar Projesi. Tüm bu çalışmalar hızla devam ediyor.

Türk Tarih Kurumumuzun 2021 yılında gerçekleştirdiği yayınlar ise 25 yeni yayın, 29 tıpkıbasım ve 2 süreli olmak üzere 56 eser yayımlanmıştır. 2022 yılında 52 yeni yayın, 40 tıpkıbasım ve 3 süreli yayın olmak üzere toplam 97 eserin yayımlanması planlanmaktadır. Türk Tarih Kurumu tarafından 2021 yılında 315 lisans, 72 yüksek lisans, 178 doktora ve 1 doktora sonrası olmak üzere toplam 566 kişiye burs imkânı sağlanmıştır. 2022 yılında ise 912 lisans, 64 yüksek lisans, 196 doktora sonrası olmak üzere 1.174 kişiye daha burs verilmesi planlanmaktadır. Tüm kurumlarımızda olduğu gibi, bu Kurumumuz da her yıl çalışmalarını misli misline katlayarak ifa ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Devamla) – Öncelikle, Türkiye’ye ve bütün kurumlarımıza çağ atlatan Cumhurbaşkanımıza yüreктen teşekkür ediyorum. Ayrıca, bu 20’nci bütçemizde çalışmalarıyla tarih yazan tüm bakanlarımı tebrik ediyorum. Bugün bütçesini görüştüğümüz Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu ve ekibini kutluyorum. Söz aldığımız Kurumumuzun takdire şayan çalışmalarından dolayı öncelikle Kültür ve Turizm Bakanımız Mehmet Nuri Ersoy’a, Bakan Yardımcılarımıza teşekkür ediyor, bütçemizin hayırlı olmasını diliyor; Gazi Meclisi, milletimizi ve Amasyalı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Manisa Milletvekili Sayın Tamer Akkal...

Buyurunuz Sayın Akkal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA TAMER AKKAL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubu adına Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkezi 2022 yılı bütçeleri üzerine söz almış bulunuyorum. Asil milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Türk kimliğini ve değerlerini inşa eden cumhuriyet kazanımlarını kültür ve sanata yaptığımız yatırımlarla gelecek kuşaklara aktarma hedefimiz millî şuur üzerine inşa edilmiştir. Bu şuurla Türk kültürünü dünyaya tanıtmayı amaçlayanların kendi kültürlerine kör olanlarla aynı yolda yürümedikleri hepimizin tanık olduğu toplumsal meselelerle de kanıtlanmıştır. Yıkıcı terör eylemlerini “kültürel mirası ve çevreyi koruma” söylemleriyle meşrulaştırmaya çalışanların millî şuur ve vatan sevgisinden yoksun olduğu aşikârdır. Atatürk’ün emanet ettiği cumhuriyeti korumayı rozet takmak, heykel dikmek sananların Türk ulusunun geleceğini emanet edeceğimiz gençlerimize hangi tarih bilincini, hangi ulus bilincini bırakacakları kaygı verici düzeyde tartışılmalıdır.

29 Ekim 2021 tarihinde yeniden ülkemize ve milletimize kazandırılan Atatürk Kültür Merkeziyle, vatandaşlarımızı mesnetsiz bilgi akışıyla manipüle edenlerin, iktidarı kültür ve sanat düşmanı ilan etmeye çalışanların oyunları bozulmuştur. PCR testi, otopark yetersizliği gibi suni gündemlerle, inşa edilen eserin niteliğine gölge düşürmeye çalışanların çabalarını ancak gizli bir hayranlıkla açıklamak mümkündür. Çok sayıda kültüre ve imparatorluğa ev sahipliği yapan, dünyanın gözünün üzerinde olduğu İstanbul’umuza kazandırılan bu eserin kıymeti ortadadır. Eserin inşa sürecindeki iftiralara 2.040 kişilik opera salonu, 802 kişilik tiyatro salonu ve çok amaçlı salonlarıyla sahnelerinde yüzlerce sanatçıyı, binlerce izleyiciyi ağırlayacak olan estetik mimariye sahip bir sanat merkeziyle cevap verilmiştir. Özetle, boş söz üretim merkezleri kurmakla meşhur olanların popülist söylemleri, hizmet üretenlere yenik düşmüştür. “Kentın belleği yok ediliyor, tarih siliniyor.” diyenler, “Atatürk” sözcüğünü zikretmekten imtina eden şahısları partilerinde barındırırken, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün ismini taşıyan kurumların onuruna yine iktidarımız sahip çıkmaktadır.

81 ilde, yaklaşık 600 kitabın yer alacağı Atatürk kitaplığının çalışmaları, muhalefet tarafından sözde kültür, sanat düşmanı ilan edilen iktidarımız tarafından yapılmaktadır. 12 ülkeden getirilen, Atatürk hakkındaki 30 bin adet belgenin yayınlanması sürecine yönelik çalışmalar ise devam etmektedir.

İlgili kurumlarımız ve araştırmacılar tarafından çalışmalarımız hızla devam etmekte, millî değerlerimize ve kültürümüze sahip çıkma bilinci sözde bırakılmamaktadır. Millî Mücadele Dönemi, Atatürk ve cumhuriyet tarihimiz, Türk dünyası ansiklopedisinin hazırlanmasına ait çalışmalarla Atatürk Araştırma Merkezinin kuruluşundan bugüne toplam 527 adet eser yayımlanmış, Türk tarihi ve kültürümüzle ilgili çalışmaların teşvik edilmesi yönünde binin üzerinde araştırmacı ve öğrenciye burs sağlanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gazi Mustafa Kemal Atatürk “Nutuk” adlı eserinde “Dünyanın bize

hürmet göstermesini istiyorsak ilk önce biz kendi benliğimize ve milliyetimize, bu hürmeti davranış ve hareketlerimizle gösterelim. Çünkü millî benliği bulunmayan milletler başka milletlerin avidir.” demektedir.

Değerli milletvekilleri, Türk ulusunun şanlı tarihinde başka milletlerin avı olmak yoktur. Bağımsızlık ve hürriyetinden asla taviz vermeyen ecdadımızın torunları olarak gelecek kuşaklara tarihî ve kültürel birikimimizi anlatmak ve yaşatmak boynumuzun borcudur.

Bu güzel ülke, Türk düşmanlarından medet umanlarla, ABD Büyükelçisinden icazet alanlarla kurtuluş mücadelesi vermemiştir. Millî Mücadele’yi yapanlar, yalnızca kendisinden medet uman milletin ta kendisidir. Bugüne kadar sadece yakma, yıkma ve talan etme üzerine kurulu bir zihniyet, elbette yapılanları kötüleyip türlü bahaneler bulmaya devam edecektir.

Sol yumruğunu havaya kaldırıp sanattan ve kültürden sadece kendilerinin anladıklarını iddia edenler ve kendileri gibi olmayanları kültürden, sanattan yoksun olarak damgalayanlar unutmasın ki bizim sanat ve kültür tarihimiz binlerce yıl öncesinden kök salmış ve kenetlenmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, meydanlarımızın, sokaklarımızın, caddelerimizin, kentlerimizin ve üniversitelerimizin talan ve kaos kültüründen beslenenlerin yuvası olmasına da asla izin vermeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

TAMER AKKAL (Devamla) – Ülkemizin her bir köşesinde bilim, kültür ve sanat alanında üretim yapanların, gecesini gündüzüne katarak vatanına aşkla hizmet edenlerin, millîlik ve yerlilik ilkesiyle özgün eserler üretenlerin önünü açmaya da devam edeceğiz.

Beklentilerini dikkatle değerlendirdiğimiz genç kuşağımızın kültürel ve tarihî miraslarımıza sahip çıkarak ülkemizi medeniyet ve insanlığın önderi hâline getireceğine olan sonsuz inanımla konuşmamı sonlandırıyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Malatya Milletvekili Sayın Ahmet Çakır.

Buyurunuz Sayın Çakır.

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇAKIR (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanlığımız bütçesi üzerinde, AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Tabii, burada Kültür ve Turizm Bakanımız ile Dışişleri Bakanımıza gerçekten teşekkür ediyorum; Malatya’ımızdaki çok değerli Arslantepe Höyüğü’ müzün UNESCO’ya dünya mirası olarak kaydedilmesi konusunda vermiş oldukları destekten dolayı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bütçemiz, üretim, kalkınma, istihdam odaklı; güçlü, büyük Türkiye yolunda, çiftçimizin, esnafımızın, sanayicimizin, kısacası 84 milyon vatandaşımızın bütçesidir. Bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bugünkü konumuz Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumuyla ilgili. Dil ve tarih insanlığın hem en büyük mirasları hem de geçmişe ve geleceği ışık tutan unsurlarıdır. Devletler dilleriyle yaşar, dilleriyle öz değerlerini yaşatır ve tarihleriyle var olurlar. Sanatın, edebiyatın, düşüncenin hatta sözden beri ilimlerin; matematiğin, fiziğin, astronominin bile bir dili vardır. Bu bağlamda dilin korunması, yaşatılması, özüne sahip çıkılması, özünün korunması çok değerlidir. Aynı şekilde toplumların tarihsel gelişim süreçlerinin doğru şekilde yazılması, yazılanların korunması, geleceğe aktarılması, her alanda ortaya konulan eserlere sahip çıkılması da milletler ve toplumlar için hayati önem arz etmektedir.

İşte, Türk Dil Kurumumuz ve Türk Tarih Kurumumuz bu hayati konularda çok değerli, çok önemli misyonlar taşımaktadır. Belirli bir süreç zarfında taşıdığı bu önemli misyonlar noktasında yeterli faaliyet gösteremeyen, bizzat Atatürk'ün direktifleriyle kurulan güzide bu iki kurumumuz AK PARTİ iktidarları döneminde yeniden azami şekilde aktif hâle getirilmiş ve birçok proje, çalışma ve esere imza atmışlardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu çalışmalar hususunda kısa bilgi vermenin faydalı olacağı kanaatindeyim.

Türk Dil Kurumumuz, 2002 yılından bu yana, başta Türk tarihine mal olmuş büyük şair ve yazarların eserlerinin araştırılması ve toplanması, Göktürk Yazıtları'nın albümleştirilmesi gibi, gelecek nesillerimize dilimizi tanıttak ve aktaracak 15'den fazla dev araştırma projesini başlatmış ve nihayetlendirmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu çalışmaların değeri gelecek nesillerimiz tarafından çok daha iyi anlaşılacaktır. Kurumumuz, aynı dönemde, lisans, master ve doktora düzeyinde olmak üzere 2.650 öğrencimize dilimizin yaşatılması anlamında da destek vermiştir. Yine, aynı dönemde, dilimizin uluslararası alanda tanınması, ulusal anlamda korunması ve geliştirilmesi için 754'ü ulusal, 290'ı uluslararası olmak üzere 1.044 bilimsel toplantı düzenlemiştir. Dilimizin gelişimi ve tanıtımı konusunda yeni eserlerin basımı gibi, 1.490'dan fazla eserin basım ve yayımı gerçekleştirilmiş, bu yayımların tamamı dijital ortamlar üzerinden milletimizin ve tüm dünyadaki dil araştırmacısı akademisyen ve alan çalışması yapanların ulaşımına açılmıştır. Şu anda Kurum kütüphanemizde korunan yazma eserler dâhil olmak üzere 73 binin üzerinde eser, milletimizin ulaşımına açık olmakla birlikte, gelecek nesillerimize miras bırakmak üzere muhafaza edilmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkçe bir dünya dilidir, bugün geniş bir coğrafyada konuşulan dünyanın en zengin dillerinden biridir; bu hususta Kurumumuzun yaptığı çalışmalar çok daha değerlidir ve bu çalışmaların artarak devam etmesi noktasında milletimizin her ferdine görev düşmektedir. Dolayısıyla dili yaşatmak, kültürümüzü yaşatmak, ülkemizi yaşatmak anlamına gelir.

Benzer önemli bir misyona sahip diğer bir kurumumuz da yine üzerinde konuştuğumuz Türk Tarih Kurumudur. Türk tarihini ve Türkiye tarihini tüm yönleriyle, hakikate uygun şekilde, ortaya konulan karalamalar ve yalan yanlış bilgilerden arındırarak yaşatma görevini üstlenen Kurumumuzun, aynı zamanda uluslararası kamuoyunu da bu hususlarda aydınlatma noktasında önemli bir görevi vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET ÇAKIR (Devamla) – Bu hususlarda çok önemli çalışmalara imza atan Kurumumuz, AK PARTİ iktidarları döneminde önceki dönemlere göre faaliyetlerini yüksek oranda artırmış, yarısına yakını uluslararası olmak üzere 400'e yakın bilimsel etkinlik gerçekleştirmiştir. Türkiye'nin birçok bölgesinde, tarihimizin ortaya çıkarılması noktasında, kazı ve restorasyonlar dâhil birçok projeyi ilgili kurumlarla birlikte çalışarak yürüten Kurumumuz her yıl onlarca da etkinliğe imza atmaktadır. Yine, bu süreç zarfı içerisinde, baktığımız zaman, binin üzerinde eserin yayımlandığını görmekteyiz. Yine, aynı şekilde, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde de 7 binin üzerinde öğrencimize destek vererek araştırmaları bilimsel ve akademik olarak da desteklemektedir.

Dolayısıyla ben bu vesileyle bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

2050'yi, 2071'i hedeflemiş güçlü Türkiye yolunda alacağımız kararların milletimiz ve ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Nevşehir Milletvekili Sayın Mustafa Açıkgöz...

Buyurunuz Sayın Açıkğöz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Sayın Başkan, çok kıymetli Divan, değerli milletvekili arkadaşlarım, aziz milletim; hepinizi saygıyla, muhabbetle ve hürmetle selamlarım.

Sayın milletvekillerim, dünya 2020, 2021 yıllarını Covid mücadelesiyle geçirdi ve bu mücadele hâlâ devam ediyor. Küresel salgının en çok etkilediği sektör, mutlak suretle turizm sektörüdür. Tüm dünyayı kasıp kavuran pandemi dönemi özellikle turizm sektörünü çok derinden etkilemiştir. 2019 yılında turist sayısı 1,5 milyar kişi, gelir de 1,5 trilyon dolardı. Dünyanın turizm ticaretinden kaybı 1 trilyon dolardır. Hamdolsun, Sayın Cumhurbaşkanımızın dirayeti, Sayın Bakanımızın vizyonu ve turizmin içinden gelmesiyle bu hasar en az şekilde atlatılmıştır. Tabii ki bu durum bizim turizm gelirimizi de çok etkiledi. Bu kaybı önlemek için devletimiz gerekli tedbirleri almıştır, almaya da devam ediyor.

Yeni turizm anlayışı da hijyen, temizlik, sağlık, kalabalık olmayan, az temaslı hizmet alma ekseninde olacaktır. Bu yeni modelin dünyadaki en iyi uygulayıcısı tabii ki Kapadokya'dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hem doğal yapıdaki butik otellerin konseptleri hem de bölge insanımızın turizm bilgisi, birikimi, becerisi ve bu işe olan özelemleri bu altyapıyı oluşturmuştur.

Sayın milletvekillerim, Sayın Cumhurbaşkanımızın, Sayın Bakanımızın ve çok kıymetli, değerli milletvekillerimizin destekleriyle 23 Mayıs 2019 tarih ve 7174 sayılı Kanun'la kurulan Kapadokya Alan Başkanlığı vesilesiyle, dünyada eşi ve benzeri olmayan, tüm insanlığın ortak mirası, ülkemizin en önemli turizm bölgesi ve değeri olan Kapadokya, korunacak, yaşatılacak, geliştirilecek, tanıtılacak, çocuklarımıza miras bırakılacak, doğru planlanacak ve ülkemizin turizm lokomotifleri olarak ülke ekonomisine en büyük katkıyı sağlayacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Alan Başkanlığı kuruluş aşamasının getirdiği uğraş rağmen, Alan Başkanımız, Başkan Yardımcılarımız, Komisyon Başkanımız, Komisyon üyelerimiz ve Alan Başkanlığında çalışan tüm personelimiz mesai mefhumu gözetmeden gece gündüz canhıraş gayretleriyle birçok güzel işe imza atmışlardır. Her birini ayrı ayrı tebrik ediyorum, şehrim ve şahsım adına onlara minnettarız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Alan Başkanlığının getirdiği en önemli kolaylıklardan bir tanesi, çok başlı yapıdan yerelde çözüm odaklı bir yapının oluşmasıdır. Kapadokya Alan Başkanlığı süreye bağlı çalışma sistemiyle başvuru dosyalarını ve bölgedeki birçok problemi yerelde hızlı bir şekilde çözüme kavuşturmuştur. Alan Başkanlığı tanıtım, sportif faaliyetler gibi bölgeye değer katacak birçok çalışmada bulunmuştur.

Birkaç örnek vermek istiyorum: Nevşehir ilimiz, Asya İşbirliği Diyaloğunun kuruluşunun 20'nci yıl dönümü vesilesiyle, 2022 yılı için "AİD Asya Turizm Başkenti" ilan edilmiştir; Nevşehir'imize ve ülkemize hayırlı olsun. "En İyi Turizm Köyü Mustafapaşa": Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü girişimiyle 75 ülkeden 170 başvuru arasından, eşsiz güzellikleriyle, medeniyetlerin çakıştığı, üst üste bindiği ve tarihî dokusuyla turizmimizin gözdesi Mustafapaşa Nevşehir'imizin ve Türkiye'mizin gurur oldu.

İnşallah, şimdi, büyük müjdeyi vermek istiyoruz. Dünya çapında düzenlenen uluslararası bisiklet yarışmalarından anıt yarışmaları 5 etap olarak İtalya, Belçika ve Fransa gibi ülkelerde yapılıyor; inşallah, 6'ncı etabın da Türkiye-Kapadokya'da olması için Sayın Bakanımız uhdesinde çalışmalar devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dünyanın en çok takip edilen, en çok merakla izlenen, çok büyük maddi gelir getiren, küresel anlamda 150 milyar euroluk bir gelir sağlayan anıt yarışları, Türkiye/Kapadokya etabı 133 kilometrelik mesafesiyle, eşsiz güzelliklerin arasında hem izleyenlere hem yarışanlara çok keyifli anlar yaşatacaktır ve mutlak suretle bu parkur, bu yarışmanın en güzel, en doğal parkuru olacaktır.

Bu parkur, nice dünya, Avrupa ve olimpiyatlara, hatta gençlik oyunlarına ev sahipliği yapacaktır ve bu organizasyon, üst düzey turist potansiyelimize, marka değerimize, reklamımıza ve ayrıca da tanıtımımıza çok büyük katkı sağlayacaktır.

Alınan bu kararlar sadece yazılı bir metni göstermiyor, bölgemizden ve ilimizden başlayarak hem siyasi birlikteliği hem de turizm zekasını taşıyan Nevşehirli hemşehrilerimizin ortak çabasını yansıtıyor.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki ak kadrolar ve Cumhuriyet İttifakı olarak, turizm potansiyelini artırma çabalarımız hem Kültür ve Turizm Bakanlığımız hem Dışişleri Bakanlığımız hem de diğer Bakanlıklarla koordineli bir şekilde devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu vesileyle Sayın Cumhurbaşkanımıza ve bütün Bakanlıklarımıza teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Sayın milletvekilleri, sadece doğası, kültürü değil, manevi büyüğü ve değeri olan sevgi, barış ve hoşgörü piriyle ve bugünlerde bazılarının çok ihtiyaç duyduğu “Eline, beline, diline sahip ol.” öğretisinin sahibi Pir Hacı Bektaş Veli’nin ilçesi Hacibektaş’ımız, Avanos’umuz, Kozaklı’mız, Gülşehir’imiz, Derinkuyu’muz, Acıgöl’ümüz, Ürgüp’ümüz ve merkezimizle ayrı ayrı güzellikleri olan ve özellikleri olan sevdamız Nevşehir’e...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Devamla) - Her bir misafirimizin gelip gördüğü, hayran kaldığı ve hepsinin giderken de “Çok güzelmış.” dediği Kapadokya’ya bütün aziz milletimizi ve milletvekili arkadaşlarımızı davet ediyorum.

Aslında bugün Kapadokya’ydı ama... Sayın Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan, kürsüde, aslında şehirden ve şehrin tarihinden ne kadar uzak olduğunu bir kez daha göstermiş oldu, kendi ispat etti. Aslında konuşmasının sadece bir kısmı doğruydu, sadece bir kısmı doğruydu; o da 2007 yılında imara açmak isteyen belediye başkanı CHP’li Belediye Başkanıydı, aslında rant peşinde koşan dönemin CHP’li Belediye Başkanıydı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hatta, o zaman, yıkılan yeri düzeltmeden şehirden kaçmıştır vekil adayı olarak. Yine, orayı düzeltmek, orayı güzelleştirmek, imar etmek, ihya etmek AK PARTİ’li Belediye Başkanına düşmüştür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Devamla) – 2012, 2014, 2017, 2021 yıllarında kültür varlıklarını koruma kurullarının, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın ve Alan Başkanlığımızın koruma amaçlı imar planı ve kentsel tasarım projesi uygun olarak yürütülüyor. Hatta Müze Müdürümüz ve Müdürlük personelimiz orada, her anını dikkatli bir şekilde inceliyor; anıt veya kaya parçası çıktığı zaman proje revize ediliyor. Dolayısıyla yine yalana sarılan Vekilimiz, işin aslını bilmeden ithamda bulunmuştur. Ürgüp Belediyemiz gayet güzel bir şekilde çalışıyor; rant peşinde değil, hizmet üretme peşindedir, Ürgüp’ü güzelleştirme peşindedir.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; 2022 bütçemiz berekete ve hayırlara vesile olsun. Bu bütçe, şehidimiz Eren Bülbül’ün mirası nesillerin, şehit öğretmenimiz Aybuke Yalçın’ın ideallerinin, büyük ve güçlü Türkiye’nin, aziz milletimizin; makûs İslam coğrafyasının, Kudüs’ün, Arakan’ın, Semerkant’ın ve gözünü Türkiye’ye dikmiş olan mazlum coğrafyaların bütçesidir.

Yüce Meclisimizi ve kahraman milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Konuşmalar tamamlandıktan sonra...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, ben de onu teyit edeyim diye...

Sayın Sariaslan’a açık bir satışma var, AK PARTİ Grubu adına yapılan konuşmalar bittikten sonra kendisi de satışmadan söz talebinde bulunacaktır. Bu vesileyle bizi izleyen Nevşehirliyle duyuralım ki ekranda yerlerini alsınlar.

BAŞKAN – Sağ olun Sayın Başkan.

Denizli Milletvekili Sayın Ahmet Yıldız...

Buyurunuz Sayın Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET YILDIZ (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Dışişleri Bakanlığımızın bütçesi üzerinde grubumuz adına beş dakika içinde görüşlerimi paylaşacağım.

Şimdiden hayırlı olsun Sayın Bakan, her ne kadar döviz cinsinden mütevazı gibi görünse de meslektaşlarımızın dirayetli, liyakatli, özverili ellerinde bu bütçenin, ulusal çıkarlarımızın ilerletilmesinde, devletimizin temsilinde, vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın hak ve çıkarlarının korunmasında optimal şekilde kullanılacağına inanıyorum. Zaten gerek parlamenter diplomasi vesilesiyle gerek vatandaşlarımızdan gelen talepler nedeniyle gerek merkezdeki çalışanlarıyla gerek ziyaret ettiğimiz ülkelerde temsilciliklerimizdeki görevlileriyle Bakanlığımız mensuplarının, meslektaşlarımızın bu konuda çok başarılı ve dirayetli bir çalışma yürüttüğünü görüyoruz; kendilerine ben parti grubumuz adına çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, hatırladığım kadarıyla, geçen yılki bütçe konuşmalarında, daha çok Karabağ zaferini konuşmuştuk, Libya’yı konuşmuştuk. Aradan geçen sürede birçok gelişme oldu ama benim çok değer verdiğim, belki başkaları tarafından değinilmeyeceğini düşündüğüm için dile getireceğim birkaç konu var. Bir tanesi: Sayın Bakanı ve çalışanları tebrik ediyorum; Türkiye ülkemize çok yakıştı, sembol bir eser oldu. İnşallah, adına yakışır bir şekilde hem ülkemiz için hem vatandaşlarımız, soydaşlarımız için hem diğer Türk devletlerinin New York’taki temsili, BM’deki temsili bakımından da optimal şekilde kullanılacak bir eser oldu; darısı merkezin başına diyelim, Sayın Bakan zaten biliyor, projelendirilmişti. Ziyaretlerimizde görüyoruz, belki merkezde ofis koşulları bakımından şu anda en yetersiz bakanlıklarımızdan bir tanesi. En kısa zamanda merkez binasının da yapılmasını, yerleşkesinin yapılmasını ümit ediyorum. Türkiyeye öncelik verilmesi ülkemizin temsili bakımından ve dünyaya tanıtımı bakımından çok duyarlı bir davranış olmuştur.

İkinci bir konu: Geçen sene Karabağ zaferini konuşmuştuk. Aradan geçen süre zarfında ülkemiz, kurumlarıyla, işgalden kurtarılan topraklarda Azerbaycan’a yardım etmeyi sürdürdü. Geri dönüşlerin sağlanması, buranın yeniden imar edilmesi, hayatiyete kavuşturulması bakımından, altyapının tamamlanması bakımından ülkemizin yaptığı katkıyı, verdiği desteği hakikaten takdire şayan ve Türk dünyasının geleceği bakımından, güveni, öz güveni bakımında da çok önemli buluyorum.

Değerli arkadaşlar, parlamenter diplomasi nedeniyle gittiğimiz örgütlerde de okuduğumuz makalelerde de devletlerin davranışlarında da görüyoruz ki en köklü ittifaklarda, uluslararası kuruluşlarda dahi baş döndürücü gelişmeler yaşanıyor, çok kutupluluğun getirdiği kısa dönemli ittifaklar, iş birlikleri, gruplaşmalar hakikaten önemini artırıyor. Dışişleri Bakanlığımızın bu gelişmeleri takip ederek ulusal çıkarlarımızın tespiti ve korunması bakımından gerekli gayreti gösterdiğine şahit oluyoruz. Girişimci ve insani dış politikayla, sahada ve masada güçlü olarak birçok kazanımı elde ettiğimiz zaten gittiğimiz

yerlerde görülüyor, bazen kıskançlıkla, bazen takdirle. Bu sadece askerî alanda değil, İHA'larla, SİHA'larla değil, aynı zamanda dost devletlere verdiğimiz destek; Afrika; Latin Amerika açılımlarımızın başarısı; Suriye'de, Libya'da oynadığımız rol; çeşitli sebeplerle ilişkilerimizin bozulmuş olduğu, kötüleşmiş olduğu ülkelerle yeniden ilişkilerimizi düzeltmek; bunlar çok takdire şayan gelişmeler. İç politika saikleriyle eleştirirken dikkatli olmak lazım.

Değınmem gereken diğer bir konu tabii, Avrupa Konseyi; Heyet Başkanı olmam nedeniyle. Tabii ki Konseyin en eski üyelerinden biriyiz. Konseyin yarattığı değerler, kabul ettiği değerler, kabul edilen sözleşmeler bakımından kendimizi bağlı hissediyoruz ama -karşı tarafta da bir durum var ki- Türkiye'nin hassasiyetlerine dikkat etmeyen söylemler de zaman zaman Konseyin, kamuoyunda, kamuoyumuzda itibarına zarar veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

AHMET YILDIZ (Devamla) – Ben bu konuda da kendilerini oradaki görevim sırasında uyarıyorum. İçeride de aynı şekilde, bu şekilde bizim dilimize ve eylemimize dikkat etmemiz lazım. Büyükelçiler konusu böyle bir konu.

Şimdi, ben büyükelçilik yaptım, diğer partilerde büyükelçilik yapan arkadaşlarımız var. Büyükelçiler buldukları ülkelerde böyle şeyler yapmazlar, yapmamaları gerekir. Dolayısıyla gösterilen tepkiyi doğru buluyorum. İnşallah, bundan sonra tekrarlanmaz. Büyükelçilerin buldukları ülkede yüzlerini korumaları gerekir, itibarlarını korumaları gerekir; o işleri merkezde başkalarının yapması gerekir. O hatanın ülkemizin kararlı duruşuyla düzeltilmiş olması önemlidir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – AİHM kararlarına uymayacak mısınız?

AHMET YILDIZ (Devamla) – Ayrıca, Dışişleri Bakanlığımıza destek olan diğer birimlerimiz Yurtdışı Türkler, Maarif, TİKA, Türk Hava Yolları, Diyanet Vakfı gibi kurumlarımıza da katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – AİHM kararlarına bir şey demediniz.

AHMET YILDIZ (Devamla) – Asya, Latin Amerika ve Afrika açılımlarımızın -tabii ki geçmişte denemeleri olmuştur bunun ama- ilerletilmesi, odak noktası olması ve başarıya ulaşması tabii ki AK PARTİ hükümetlerinin başarısıdır.

İNŞALLAH, önümüzdeki bütçe döneminde daha ileri başarıları konuşuyor olunuz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani böyle bir sıfatla konuşup AİHM kararlarına değınmemek nasıl bir maharet, gerçekten anlamak mümkün değil yani.

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Sayın İsmail Emrah Karayel...

Buyurunuz Sayın Karayel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL EMRAH KARAYEL (Kayseri) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli Bakanlarımız, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime büyük mütefekkir, dava adamı Sezai Karakoç'u rahmet ve minnetle anarak başlıyorum. Sezai Karakoç'un "Diriliş yeniden doğuş demektir; tekrar kendi özünü hatırlamak, kendini bulmak ve geçmişle irtibat kurarak geleceğe yeni ve taze çıkmak demektir." dediği gibi; özünü bilen, köküne ve aslına

sadık kalarak geleceğe yürüyen Türkiye Cumhuriyeti, hedefleri doğrultusunda ilerlemektedir. Türkiye'nin stratejik hedefleri arasında Avrupa Birliğine tam üyelik de bulunmaktadır. Avrupa Birliği süreci hem ülkemizin sosyoekonomik dönüşümüne katkı sağlaması hem Türkiye'nin küresel siyaset ve ekonomide daha güçlü rol oynayabilmesi bakımından önem taşımaktadır. AB süreci ve bu süreçte gerçekleştirdiğimiz reformlar istikrar içinde üreterek büyüyen, küresel ölçekte rekabet gücü yüksek daha güçlü bir Türkiye olma hedefimizin de önemli bir parçasıdır. Türkiye olarak AB'ye tam üyelik adına atılması gereken adımları atıyor, kararlı bir reform süreci içerisinde atılması gereken adımları atmaya devam ediyoruz. Bu kapsamda AB'den de adil bir yaklaşım bekliyoruz. Yeni fasılların açılmasını, gümrük birliğinin güncellenmesi sürecinin başlamasını ve vize serbestisinde de gerekli adımların 2022 yılı içerisinde atılmasını Avrupa Birliğinden bekliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) AB'yle yürünen bu yolda özellikle stratejik çıkarlarımız ve Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanları konusunun da gerekli hassasiyetle ele alınmasını bekliyoruz. AB'nin Kıbrıs'taki çözümsüzlükte, Kıbrıs Rum kesiminin çözümden uzak, Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni yok sayan tezleri yerine, 2 devletli çözümün sağlanmasını desteklemesini bekliyoruz. Kıbrıs meselesinin çözümü egemen 2 devletten geçmekte ve Kıbrıs Türk halkının egemen eşitliğinin ve eşit uluslararası statüsünün ön yargısız bir anlayışla kabul edilmesi gerekmektedir. Doğu Akdeniz'de ve Ege Denizi'ndeki sorunlarda da Türkiye'yi yok sayan anlayıştan bir an evvel vazgeçilmelidir. Eğer çözüm isteniyorsa ve bir çözüm masası kurulmak isteniyorsa Türkiye olarak ilk günden bugüne ülke çıkarlarımıza ters düşmeyecek her türlü çözüm, diyalog ve iş birliğine açık olduğumuzu bir kez daha ifade ediyoruz.

Suriye'den Yemen'e, Afganistan'dan Arakan'a kadar yaşanan insani dramalara gözlerini kapatanlar, Akdeniz'in göçmenlere mezar olmasına göz yumanlar bu krizlerden, özellikle insani krizlerden önümüzdeki süreçte daha fazla etkilenecektir. Bu kapsamda, Yunanistan'ın göçmenlere yaptığı zulme sessiz kalanları insanlık onuruna yakışacak davranışlara davet ediyorum.

Bölgemizde Filistin halkına yönelik zulmün devam etmesi hem Müslümanlık adına hem insanlık adına bizleri derinden yaralamaktadır. İsrail-Filistin sorununun çözümü bölge için ve dünya barışı için son derece önemlidir. Kudüs'e sahip çıkmak, hakka, hukuka, barışa, adalete, medeniyete sahip çıkmaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Harem-i Şerif'in mahremiyetine ve Filistin halkının haklarına yönelik haksız ihlallerin karşısında dimdik durmayı ve gereken adımları atmayı büyük bir kararlılıkla sürdüreceğiz ve bu vesileyle bunu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

AK PARTİ iktidarı olarak "Daha adil bir dünya mümkün." diyerek tüm dünya mazlumlarına umut olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Sultan Alparslan'ın açtığı kapıdan Anadolu'ya yayılan binlerce yıllık tarihimizin ışığında emin adımlarla 2023 vizyonuyla diklenmeden dik durmaya, 2053 ve 2071 hedeflerine kararlılıkla yürümeye milletimizin teveccühüyle devam ediyoruz.

Bugün dünyada büyük ve güçlü Türkiye'den bahsediyorsak, bu, devletimizin AK PARTİ iktidarıyla ulusal ve uluslararası platformlarda yapmış olduğu doğru ve yerinde hamleler sayesinde. Türkiye, artık, dünyanın hemen her yerinde varlığını gösteren, uluslararası siyasette "Acaba Türkiye bu konuda ne der?" diye bakılan bir ülke konumundadır. Farklı uluslararası platformlarda varlık gösteren Türkiye, insani ve kalkınma yardımlarıyla mazlumların yanında, savunma sanayisi alanında gerçekleştirdiği atılımlarla sahada ve diplomasiyle masada etkin olarak bulunmaktadır. Ekonomik ve teknolojik hamlelerle üreterek büyüyen Türkiye'nin yeniden yapılanan uluslararası sistemde lider ülke olarak var olması adına gerekli tüm adımlar kararlılıkla atılmaya devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun efendim.

İSMAIL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu duygu ve düşüncelerle 2022 bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Sayın Mustafa Köse...

Buyurunuz Sayın Köse. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dışişleri Bakanlığımızın ilgili kuruluşu Türk Akreditasyon Kurumunun 2022 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türk Akreditasyon Kurumu, kısa adıyla “TÜRKAK” uygunluk değerlendirme kuruluşlarını ulusal ve uluslararası standartlarla akredite etmek amacıyla 1999’da kurulmuştur. Akreditasyon, tüm dünyada uluslararası ticareti kolaylaştırmak, ürün ve hizmet kalitesini sağlamak ve ticaretin önündeki engelleri ortadan kaldırmak amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Türkiye’de uygunluk değerlendirmesi alanında akreditasyon hizmeti vermeye yetkili tek kurum olan TÜRKAK, Avrupa Birliği’nin saygın teşekkülü Avrupa Akreditasyon Birliği’nin 2002 yılından beri tam üyesi olarak ülkemizin AB üyesi bir kurumudur. Ülkemizdeki uygunluk değerlendirme kuruluşları tarafından verilen bir rapor veya belge yeniden değerlendirmeye tabi tutulmadan uluslararası çevrelerde TÜRKAK sayesinde kabul görmektedir. Sera gazı emisyonundan gıda yönetim sistemlerine, araç muayene istasyonlarındaki muayenelerden maskelerin test edilmesine, güvenli turizmde biyobankalara kadar birçok konu akreditasyon kapsamına girmektedir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İyi oku, iyi oku. Yazılanı okuyamıyorsun ya. Mustafa Bey, yazılanı okuyamıyorsun sen daha, yazılanı okuyamıyorsun, düzgün oku!

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sataşma, sataşma!

AHMET KAYA (Trabzon) – Sabah çok sataştınız. O hiç durmadı, bir dakika durmadı burada. Ha bire laf atıp durdu.

MUSTAFA KÖSE (Devamla) – TÜRKAK 184 personeli ve 1.600’e yakın dış denetçi ve teknik uzmanıyla 2 bine yakın uygunluk değerlendirme kuruluşunu akredite etmiştir. Pandemi koşullarına rağmen 2020 yılında 1.015, 2021 yılında 1.344 denetim gerçekleştirmiştir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Senin konuşmanı da gördük biz burada, bağırarak konuşmaksa!

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Ayıp vallahi, ayıp!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Mustafa sabahki sataşmada çok bağırdı. Çok bağırdı o, çok bağırdı.

MUSTAFA KÖSE (Devamla) – Kısacası, TÜRKAK ülkemizin uluslararası ticarete gururu olan ürünlerinin “Made in Türkiye” ibaresiyle tanıtılmasına, tüm dünyayla buluşturulmasına ve bunun en iyi şekilde temsiline hizmet eden ülkemizde uygunluk değerlendirme kuruluşlarının ihtiyaçlarını karşılayarak...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Çok bağırdı o, çok bağırdı, sabah çok bağırdı.

MUSTAFA KÖSE (Devamla) – ...tarafsız, etkin, güvenilir, etik değerlere bağlı paydaşlarla iş birliği içerisinde çalışan, uzmanlık ve yetkinliğini geliştirerek uluslararası kabul edilebilir bir akreditasyon hizmeti sunan millî bir kurumumuzdur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dışişleri Bakanımız, Antalya’mızın gururu Sayın Mevlüt Çavuşoğlu her zaman şunu ifade ediyor: “Biz girişimci ve insani dış politika uyguluyor ve bundan hiçbir

şartta taviz vermiyoruz.” Merhum Aliya İzzetbegoviç’in bir sözü var, diyor ki: “Tarihi Allah yazar, bizler sadece nerede duracağımıza karar veririz.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Öğren, öğren!

MUSTAFA KÖSE (Devamla) – Evet, biz Cumhur İttifakı olarak nerede duracağımıza çoktan karar verdik: Haksızın karşısında, haklının yanında; zalimin karşısında, mazlumun yanında. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yedi düvelle iş tutup Türkiye’ye diz çöktürmek isteyen millet düşmanlarının karşısında, milletin yanında duruyoruz; Allah’ın izniyle de durmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Yol üstünde bağı olanın başı dertten kurtulmaz.” diye bir söz var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Her zaman öyle olmuştur, her zaman.

MUSTAFA KÖSE (Devamla) – Evet, böylesine zorlu bir coğrafyadayız ama artık güçlüyüz, hem de çok güçlüyüz. Uyguladığımız dış politika sayesinde bölgesel güç olduk, küresel güç olma yolunda ilerliyoruz. Dünyada bir şey inşa olurken esamesi okunmayan Türkiye’den, sadece kendi yolunu çizen değil, hatta bir bakmışsınız, o yolu bilfiil inşa eden Türkiye’ye geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Azerbaycan’da, Karabağ’da, Libya’da, Doğu Akdeniz’de, Suriye’de, Kuzey Irak’ta, her cephede gücünü gösteren, sahada var olan, masada sözünü dinleten güçlü bir Türkiye var.

AHMET KAYA (Trabzon) – Dolar 15 lira oldu, dolar.

MUSTAFA KÖSE (Devamla) – Dışişleri Bakanlığı olarak “Yurtta sulh, cihanda sulh.” ülküsüyle uygulamakta olduğumuz girişimci ve insani dış politikayla 2002 yılında 161 olan dış temsilcilik sayımızı bugün 253’e ulaştırdık. Dünyada en geniş diplomatik temsil ağına sahip 5’inci ülke konumuna geldik. Bugün masada güçlüyüz; evet, diplomasimiz çalışıyor ama bugün sahada da hiç olmadığımız kadar güçlüyüz. Artık -hamdolsun- bizim kendi millî piyade tüfeğimiz var, bugün kendi insansız hava araçlarımız var, bugün kendi silahlı insansız hava araçlarımız var; bugün bizim kendi tankımız, kendi topumuz var; artık bizim kendi ATAK helikopterimiz, kendi MİLGEM savaş gemimiz, kendi denizaltımız var; bugün bizim yere 20 metreye kadar alçalıp mağaralarındaki inlerinde teröristleri imha eden uçaklarımız, kahraman pilotlarımız var; cepheye sefere, şehadete yürürken “İstikamet neresi?” diye sorulduğunda “Kızıllema.” diyen, “Dönecek misin?” denildiğinde “Beklemeyin.” diye cevap veren kahraman Mehmetçiklerimiz var. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Birleşmiş Milletler kürsüsündeki konuşmasına “Rahman ve rahim olan Allah’ın adıyla...” diye başlayan, Türk’ün ay yıldızlı al bayrağını dünyanın dört bir köşesinde gururla dalgalandıran bir Dışişleri Bakanımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Mikrofonu aç, aç (!)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MUSTAFA KÖSE (Devamla) – “Dünya 5’ten büyüktür.” diyen, milletimizin izzetini her koşulda, her platformda muhafaza eden; yüreğinde sadece Allah korkusu, arkasında milletin hayır duası olan dünya lideri bir Cumhurbaşkanı var. Biz şunun farkındayız: Üstat Necip Fazıl’ın çok güzel bir sözü var, der ki üstat: “Aldığımız nefesi bile geri vermek zorundaysak demek ki bu dünyada hiçbir şey bize ait değildir.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, her biri emanettir.

Bizler, işte bu kadrolar; Antalya’mızın gururu gerek Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu gerek Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Ersoy bu bilinçle milletin verdiği emaneti hakkıyla taşıyor ve gece gündüz demeden çalışmaya devam ediyor.

Yavuz Sultan Selim Han, hanların hanı, o kudretli hükümdar, o ölmeyecek denilen sultan gepegenç yaşında musalla taşına konulduğunda arkada şair şöyle diyor: “Sanma ey hace ki senden zer ü sim isterler/Yevme la...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Baştan alalım onu efendim.

AHMET KAYA (Trabzon) – Bir beş dakika süre daha verelim Başkanım, şiir okuyacak, beş dakika daha (!)

MUSTAFA KÖSE (Devamla) – Yavuz Sultan Selim Han, hanların hanı, o kudretli hükümdar, o ölmeyecek denilen sultan gepegenç yaşında musalla taşına konulduğunda arkada şair şöyle diyor: “Sanma ey hace ki senden zer ü sim isterler/Yevme la yenfau da kalb-i selim isterler.” İşte, bizler o kalbiselim için çalışıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, bu kadrolar o kalbiselimle gece gündüz durmadan çalışıyor, gayret ediyor. Birileri senelerdir, yirmi yıldır, her seçim öncesi buraya geliyorlar, diyorlar ki: “Biri geliyor, biri gidiyor; o geliyor, o gidiyor.” diye konuşuyorlar. Biz bunları hep duyuyoruz, dinliyoruz, görüyoruz, biliyoruz ama biz bu filmin sonunu biliyoruz.

AHMET KAYA (Trabzon) – Şiir okuyacaksın diye beş dakika verdi Mustafa ya, şiir şiir.

MUSTAFA KÖSE (Devamla) – Biz bu filmin sonunu biliyoruz. Filmin sonunda şu oluyor: Siz bunları söylüyorsunuz, söylüyorsunuz, söylüyorsunuz, Tayyip Erdoğan bu sözleri söyleyenlerin hepsini üst üste koyuyor ve sandığa gömüyor. Yine öyle olacak. Bunu hep birlikte göreceğiz, 2023’te bunu hep birlikte yaşayacağız diyor, Genel Kurulu ve aziz milleti saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hadi yüreğiniz yetiyorsa sandığı getirin, yüreğiniz yetiyorsa getirin sandığı.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Başkanım, Sayın Sertel’e daha uzun söz verin ya, burada konuşsun; arada duramıyor, orada konuşuyor.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Ayıp, çok ayıp! Senin yaptığın insanlığa yakışmaz bırak vekilliği!

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sertel’e söz verin Başkanım, burada konuşsun ya, sürekli orada konuşuyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Biraz önce konuşan Nevşehir Milletvekilimiz Mustafa Bey’in gene Nevşehir Milletvekili ağabeyi Faruk Sariaslan’a bir açık sataşması vardı. Bu yüzden, Sayın Sariaslan’ın cevap hakkını kullanmasını talep edeceğimi beyan etmiştim. Sayın Sariaslan’a öncelikle bir söz talep ediyoruz.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Sariaslan. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Nereye sataştığımı da söyleseydi Başkanım keşke.

BAŞKAN – Ben not aldım.

Buyurunuz efendim.

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın, Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz'ün 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkanım...

Değerli milletvekili arkadaşım, sen bana 2 defa bu kürsüden “Yalancısın.” dedin. Ben sana gerçekten bu sözü yakıştıramadım, ben aynı üslupla cevap vermeyeceğim. Sana cevabı Cumhurbaşkanın Nevşehir Belediye Meclis Üyesi verecek.

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmeye başlaması)

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Sayın Başkanım, böyle bir usul yok ki.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Böyle bir usul yok Sayın Başkan.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Bağırmayın, bağırmayın, öyle bağırma yok!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Böyle bir usul yok ki Sayın Başkan.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Dinleyeceksiniz, bağırma yok! Bağırma yok!

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Senin dinleteceğin bir şey yok.

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – Senin bir cevabın yok mu?

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Kendi cevabını kendin ver.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kürsüde böyle bir usul yok. Böyle bir usul yok Sayın Başkan. Hatip bu konuşmayı aktarabilir ama buradan bu konuşma dinletilmez.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Duyulmuyor... Duyulmuyor...

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmeye devam etmesi)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Arkadaşlar, neyse, dinletmeyeceğim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sen söyle.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Milliyetçi Hareket Partili Belediye Meclis Üyesi diyor ki... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ya, bir dakika, bir şey söylüyorum, dinleyin. Diyor ki: “Faruk Sariaslan’ın İl Genel Meclisiyle ilgili söylediklerinin hepsi doğru ama eksik, Faruk Sariaslan orada ‘Pis kokular geliyordu.’ diyor. Eksik söylemiş, leş kokuları geliyor.”

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Savcı var, hâkim var, hepsine başvur, hepsi...

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Buradan meydan okudum, gene okuyorum: Benim söylediğimde yalan varsa, iftira varsa...

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Var, iftira fazladan var.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – ...birazcık yüreğiniz varsa, birazcık, şu kadar yüreğiniz varsa savcıya şikâyet edersiniz, hakkımda tazminat davası açarsınız.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Sen et o zaman. Sen niye edemiyorsun? Sen niye edemiyorsun?

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Bunu yapamazsınız, bunu yapamazsınız.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Sen et, sen! Eğer biliyorsan, belgen bilgin varsa edersin.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Yine, Nevşehir Valisi, Kapadokya Alan Başkanının açıklaması var. Alan Başkanı açıklamasında, Ürgüp’teki yaptığımız işlemin durdurulmasıyla ilgili karar vermiş. Karar tarihi 7/12/2021, Nevşehir Valisi İnci Sezer Becel Kapadokya Alan Başkanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Eğer doğruysa neden peki Vali Hanım burayı durdurma kararı verdi?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Sariaslan.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – “Dava açma” deyince, isnat eden adam dava açmaz, isnat edilen dava açar.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Sen isnat ediyorsun.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Tazminat davasında... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Ne kadar haklıysan dava açınız, hodri meydan! Hodri meydan! Hodri meydan!

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Ama yalanı ispat edemezsiniz.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Sen benim hemşehrimsin, seni kırmak, üzmem istemem.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Kullandığın kelimeye bak bir, böyle bağlanan işi şimdi olmadı ya.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Ne dedin ya? Ben, inan hiçbir şey anlamadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Ahmet Yıldız'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, aslında söz almayacaktım fakat Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türkiye Heyeti Başkanı Ahmet Yıldız Avrupa Konseyine bağlılıklarını defaten ifade edince söz alma ihtiyacı duydum.

(Uğultular)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tabii, gürültüden kendimi duyurabilir miyim, bilmiyorum. Öncelikle, Avrupa Birliği ve Konsey raporunu kınayanlar, “Raporu tanımıyorum.” diyenler bu bağlılığı nasıl izah ederler? Umarım, iktidar grubu bunu açıklayacaktır.

Diğeri: Sayın Dışişleri Bakanı “Avrupa Konseyi ve AİHM kararlarını sadece Türkiye değil, başka tanımayanlar ve uygulamayanlar da var.” diyerek aslında bu tanımamayı meşrulaştırmaya çalışıyor. Uygulamayan ülkeler arasında Türkiye'yle birlikte Azerbaycan ve Rusya var. Acaba Azerbaycan ve Rusya'yı örnek alarak mı böyle bir meşrulaştırma çabası var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamamlıyorum.

Son olarak şunu da söyleyeyim: Avrupa Birliği ilerleme raporu; HDP'ye darbe ve son yaşananlarla, son altı yılla birlikte sürekli bir gerileme hâline girmiştir. Parlamenter Meclisi demokratik kurumların işlememesi sebebiyle Türkiye'yi izleme sürecine aldı, bunu hepimiz biliyoruz. Türkiye, izleme sürecinden çıkmış ve -AKP sayesinde- tekrar izleme sürecine girmiş tek ülke konumundadır. “Avrupa Konseyine bağlı hissediyoruz.” cümlesini ve bir yandan “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını tanımıyorum, uygulamıyorum.” cümlesini yan yana koyduğumuzda iktidarın yaman çelişkisi ve ikiyüzlülüğü bir kez daha ortaya çıkıyor. Umarım, bu konuda açıklama yaparlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.01

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.19

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ**KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

*G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)**1) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Đ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)**1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)**1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)**1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)**1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)**1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**L) DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)**1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Orhan Çakırlar.

Buyurunuz Sayın Çakırlar. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Kapadokya Alan Başkanlığı bütçeleri üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Bugün, Enez'in GülçavıŐ, Sultaniçe, Abdurrahim, Vakıf ve Büyükevren köylerinde meydana gelen sel felaketinde maalesef, 1 vatandaşımız hayatını kaybetti; Allah'tan rahmet diliyorum. Afat bölgesindeki köylerdeki halkımıza da -iyi dileklerle- Allah'ın yardımcı olmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe kuvözde can çekiŐen çocuğa benziyor.

Değerli milletvekilleri, insanlık tarihi boyunca sosyal süreçlerin birleşimi olarak karşımıza çıkan kültür her millet açısından farklı değerlendirilmektedir. Bu durumun sebebi, insanoğlunun tarihsel serüveninde farklı inançlara ve ideolojilere bağlılığıyla ilgilidir. Ülkemiz farklı medeniyetlere, dolayısıyla farklı kültürlere ev sahipliği yapmıştır; zengin topraklardır fakat kültüre verilen değer turizmin gölgesinde kalmaktadır. Kültür, turizm gibi sadece maddiyata odaklı değil, geleceğimiz için de değerlidir. Bu sebeple, kültürün ve turizmin birbirinden ayrılarak ayrı birer bakanlık oluşturması gerektiği kanaatini taşıyorum; kültür ve sanatın gelişmesine o zaman katkı sağlayabiliriz.

Değerli milletvekilleri, Kapadokya Alan Başkanlığıyla ilgili bazı sorunlardan bahsetmek istiyorum. Bölgede yaşayan insanlarımız, ayrımcı yaklaşımlardan şikâyet etmekte; siyasi nüfuz sahibi kişilerin aykırı yapılarına dokunulmadığı, nüfuz sahibi olmayan insanların binalarının da yıkıldığı ifade edilmekte. Verilen rakamlara göre 395 yıkım kararı alınmış; bunların tamamı yıkılmış mıdır veya yıkılmayan var mıdır? Bunların yanında, jeolojik, jeoformolojik dokunun ve doğal kaynak değerlerinin korunması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması için kurulan Alan Başkanlığı, doğal yapıya uygun olmayan yapılara yol açmaktadır. Göreme ve Zelve Açık Hava Müzelerindeki idari binalar ile Alan Başkanlığının Paşabağı ve Cevizlibağ adlı bölgelerde yaptığı barakaya benzer yapılar, bölgeye çirkinlik katmaktadır. Peri Bacaları'nın arasına yapılan dev bir inşaat vardır, buna niçin müdahale edilmez? Hatırlar mısınız, Sayın Cumhurbaşkanlığı, İstanbul'daki yüksek binaların çirkinliğinden ve görüntüyü bozduklarından bahsetmişti; inşallah, bu bina da Kapadokya'nın görüntüsünü bozmayacak bir binadır.

Öncelikle ahbap çavuş ilişkisi anlayışından vazgeçilmesi, alanın korunması ve aynı zamanda bölge halkını mağduriyete uğratmayacak adımların atılması gerekmektedir.

Ayrıca, bu alan içerisinde olmayan ama komşu il Aksaray'da bulunan İhlara Vadisi'ne teleferik projemiz var mı, varsa ne durumda, yoksa yapmayı düşünüyor musunuz?

Değerli milletvekilleri, Trakya topraklarının Ege Denizi'ndeki kıyısı Saros Körfezi yeryüzünün nadir güzelliklerinden biridir. İlimiz Edirne'de, Saros Körfezi'nde yapımı devam eden Saros FSRU Likit Doğal Gaz Limanı, doğayı katletmektedir; sadece doğayı değil, ÇED kararlarına uymayarak adaleti ve geleceğimizi de katletmektedir. Doğaya verilen zarar bölge turizmini de etkileyecektir. Buranın turizm cenneti olarak geliştirilmesi gerekirken tahrip edilmesi akıl kârı iş değildir. Sayın Bakan, bu duruma sizler de sessiz kalarak bu kıyıya göz yumuyorsunuz, tarih sizleri de unutmayacak.

Değerli milletvekilleri, geçen yıl bütçe görüşmelerinde, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından verilen burs ücretlerinde yabancı öğrenciler ile kendi öğrencilerimiz arasında yaşanan adaletsizliği paylaşmıştım. Bu yıl da bu hususta değişiklik yapılmadığını görmekteyim. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün verdiği öğrenci burslarını yeterli buluyor musunuz? Ortaöğrenimde kaç öğrenciye kaç lira; yükseköğrenimde kaç öğrenciye kaç lira; ve yabancı uyruklu öğrenciye kaç lira burs veriyorsunuz? Sayıştay raporlarında, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nden 177 öğrencinin şehit yakını olarak gösterilip burs aldığı saptanmış. Vakıflar Genel Müdürü yasal süreci başlattığını beyan etmiş fakat burada asıl sorun, durum ortaya çıkınca değil, durum ortaya gelmeden, hak yenilmeden, hak gasbedilmeden müdahale edilmesiydi.

Değerli milletvekilleri, Profesör Doktor Süheyl Ünver şöyle diyor: "Her şey biter Edirne bitmez." (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Floransa'dan sonra metrekareye en çok tarihî eserin düştüğü 2'nci Avrupa kenti Edirne'dir. Edirne'de restorasyon çalışmaları devam eden ve çalışmaları başlayan eserlerimize değinmek istiyorum. Öncelikle, rölöve ve restorasyon projeleriyle birlikte keşif hazırlıkları 2021 Yılı Yatırım Programı'na dâhil edilen Şeyh Şücaeddin Karamani Camisi, ki bu cami, selatin camilerdendir,

Kanuni Sultan Süleyman tarafından yaptırılmıştır. Bu konuda bir çalışmanız var mı? Çünkü 2021 yılı bütçesi içerisinde var olduğu söylenmişti.

Selimiye Camisi'nde mihrap önünde asılı duran avize 2013 yılında bakım ve onarım işlemleri için vakıf müzesine kaldırılmış, gerekli çalışmaların iki ay içinde tamamlanarak tekrar yerine getirileceği söylenmişti. Aradan sekiz yıl geçmesine rağmen avizenin yerine konmamasının sebebi nedir? Ki bu avize Edirne'ye veya Türkiye'ye ilk elektrik geldiğinde o dönemin valisi Atıf Paşa tarafından 1890'lı yıllarda takılmış ve ilk defa Selimiye elektrikle böyle aydınlatılmıştır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu avizenin tekrar yerine konulmasını Edirneli olarak ve Edirne halkı olarak talep ediyoruz.

Şükrü Paşa Anıtı ve Müzesi restorasyon çalışmaları sebebiyle 2017 yılında kapatılmış, çalışmaların 2020 yılının içerisinde biteceği öngörülmüş fakat hâlen daha anıt ziyaretçilere açılmamıştır. Restorasyon çalışmaları ne zaman tamamlanacak ve anıt ne zaman açılacaktır?

Bakanlığımızın Feyzullah Paşa Mescidi'yle ilgili herhangi bir çalışması var mıdır?

İkinci Selim Han'ın kızı olan İsmihan Sultan Camisi'yle ilgili herhangi bir çalışmanız var mıdır?

Asıl değinmek istediğim önemli konulardan birini hem kültürü hem de vakıfları ilgilendirdiği için belirtmek istiyorum. Riyâz-ı Belde-i Edirne'de Ahmet Bâdi, Kazaz Salih Mescidi'ni şöyle anlatıyor: "Kazaz Salih Mahallesi Gülabçılar Caddesi 3 numarada kazaz esnafından Salih nam zat tarafından bina edilen mescidi şerif ve minaresi vardır." Şimdi soruyorum: Bu camiye bugünkü anlamı itibarıyla hiç alakası olmayan "Kazasker Salih Mescidi" diye yazılmış. Eğer kazaz ve kazasker arasındaki kelime farklılığını, anlam farklılığını anlayamıyorsa vay bizim kültürümüzün hâline. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) İsterseniz ben size kazaz ve kazaskerin ne manaya geldiğini ifade edeyim. Kazaz, ipek işiyle uğraşan esnaftır, kazasker de Osmanlı ordusunda askerî hâkimdir, bunu da bu arada fırsattan söylemek istedim.

Yaptığınız yayınlara gelince çok teşekkür ederim. Yaptığınız -özellikle daha evvel Komisyonunda söylemiştim ama- bu arada orada atladığım, teşekkür etmem gerekenler de var. Necmi İğe Evi'ni ihya ettiniz, size teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Yaptığınız yayında bulunan 195 eserden -Kültür Bakanlığının- mesela Sinan Paşa'nın Tazarrunâme'si, Fatih'in Divanı, Muhibbi'nin Divanı, Muradi'nin Divanı, daha birçok eser. Bunların bir kısmı çok anlaşılabilir dille yazıldığı hâlde birçoğu da anlaşılabilir, ağır bir dille, dönemin Osmanlıca diliyle yazıldığı için bir kısmını da anlamakta zorluk çektiğimi ifade edebilirim.

Vakıf kiracısı esnafımız, iş yerlerine gelen kira zamları karşısında geçinmekte zorluk çekiyor. İş yerlerinin kapalı olduğu aylarda dahi kira ödeyen esnafımız, gelirlerinin giderlerini karşılayamadığı, alım gücünün düştüğü bu zor günlerde kira derdiyle uğraşmaktadır. Esnafımıza elinizi lütfen uzatınız.

Değerli milletvekilleri, Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener, ülkemizi karış karış gezmekte, esnafın, çiftçinin, işçinin, emeklinin, vatandaşın problemlerini gündeme taşımakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ORHAN ÇAKIRLAR (Devamla) – Ziyaretlerimizde görmekteyiz ki ülkemizde yaşanan ekonomik buhran aşırı yoksulluğa sebep olmaktadır. Bu bütçe yokluk ve yoksulluk bütçesidir. Her geçen gün kapısına kilit vurulan esnaf artmakta; bu yılın ilk on ayında, geçen yılın aynı dönemine göre kilit vurulan esnaf sayısı yüzde 2 artışla 79.372'ye ulaşmıştır.

Dolayısıyla vakıf kiracılarının daha korunması gerektiğini düşünüyör, bütçenin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Isparta Milletvekili Sayın Aylin Cesur...

Buyurunuz Sayın Cesur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 yılı bütçesi hakkında İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Az önce söylediğim gibi yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Her sene bütçe konuşmamda, bütçe hakkı demokrasinin olmazsa olmazı diye belirtiyorum ve burada vatandaşların vergileri nereye gidiyor bunları soruyoruz, bunları elbette soracağız, bozulmayın diyorum ama bozuluyorsunuz değerli arkadaşlar.

Tüm vatandaşların ortak vergileriyle finanse edilen bir Kurulun, Radyo Televizyon Üst Kurulunun nasıl tüm vatandaşların aleyhine davrandığını ve bu bütçeyi neden hak etmediğini anlatacağım ben size. Dedim ki demokrasinin olmazsa olmazı haber alma özgürlüğü çok önemli, basın ve ifade özgürlüğü yani basın aslında demokrasinin dördüncü kuvveti biliyorsunuz. Şimdi, vatandaşlarımızın demokratik tercihlerini doğru yapabilmeleri için işte, bu dördüncü gücün bağımsız ve etkili çalışabilmesi lazım. En üzücü yanı, RTÜK bu değerleri korumak ve demokrasiyi çalışır kılmak için kurulmuş bir kurum ama kuruluş amacından bambaşka bir yere gelmiş ve demokrasinin aslında diğer parametreleri gibi, sizin iktidarınızda bu da buruşturulmuş ve çöpe atılmış. Şimdi, RTÜK kendi başına bir kurum, “Demokrasiden ben vazgeçtim.” falan diyemez yani ne oldu da böyle oldu? Bunun sebebi var. RTÜK 9 üyeden oluşuyor, Türkiye Büyük Millet Meclisinde seçiliyor bu üyeler ve yani aslında Mecliste durum neyse hani RTÜK’ün durumu da aslında bu, değerli arkadaşlar. Şimdi, RTÜK muhalif medyayı baskılama aracı hâline dönüşmüş yani kokuşmuş yani işlemeyen bir demokrasinin işlemeyen bir kurumu hâline gelmiş ve aslında RTÜK -üzülerek ifade ediyorum- bir kukla olmuş. Şimdi, saydığım yükümlülükleri ihlal eden bir yandaş kollamacısı hâline gelmiş aynı zamanda. Halkın gerçekleri duymasını istemediği ve pembe, beyaz bir tabloyla uyutulduğu bir yayıncılığın salınacağı hâline gelmiş RTÜK ve kurulmuş düzenin zavallı parçaları hâline gelmiş olan kurumlarımızı arkadaşlar, bu hâlden çıkarmamız lazım. Eğer “Derhâl demokrasi.” diyorsak, bunu öylesine söylemiyorsak çıkarmamız lazım. Genel Başkanımız Meral Akşener’in dediği gibi, “Bunu biz yapacağız, biz çıkaracağız ve biz başaracağız” (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, bizim, millet gibi, aile gibi, kültür gibi, vatan gibi çok önemli değerlerimizin, bizi biz yapan, bir araya getiren ortak değerlerimizin ardına gizlenerek bizim kimliğimizi kuşatan bu düzeni değiştirmemiz lazım değerli arkadaşlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ve “Aman ha, dikkat edin.”ler, yasaklı konuşmacıların olduğu kara listeler, tartışmayı kesmek zorunda hissetmeler, yazılı basında vergi cezaları, tehditler, zaman içinde medyanın sesini kesen patronaj korkuları, tek elde toplanıp saygınlığın atılması ve aslında işte dediğim gibi, attığımız, buruşturduğunuz demokrasi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Son beş on yılda Netflix, Twitter ve aslında sosyal medya hesaplarını kontrol çabaları, Wikipedia, YouTube yasakları, tutuklu gazeteciler, gazetecilere açılan davalar; her birinde daha da çok buruşturarak attınız demokrasiyi, üzerine çiğnediniz demokrasinin. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

RTÜK bir yıl boyunca haber kanallarına 57 kez ceza verdi. Bu cezaların 19’u Halk TV’ye, 18’i TELE 1’e, 8’i KRT televizyonuna verildi. Genel yayın ve haber kategorilerinde toplam 18 televizyon kanalına

27 milyon lira para cezası kesti. FOX TV tek başına 12,7 milyon lira ceza tutarıyla en çok para cezasına çarptırılan televizyon oldu. Ama mesela A Haber'e baktığımızda sadece bir defa o da mahkeme kararıyla sadece 29 bin lira bir ceza kesildi, hâlbuki hakkında en çok şikâyet olan kanal.

Bu kanallarımız her şeye rağmen özgür ve ilkeli basın duruşlarından ödün vermiyorlar. Onlar bizim en kıymetli servetimizi, milletimizin haber alma özgürlüğünü yani demokrasimizi koruyorlar her şeye rağmen, saygı duyuyoruz hepsine. Bir önceki seçimde kime oy vermiş olursa olsun tüm vatandaşlarımıza sesleniyorum, bu gerçeği görmeniz çok değerli.

Değerli milletvekilleri, bu düzen böyle gitmez. RTÜK'ü ceza veren ve muhalefeti, basını, medyayı susturan bir kurum olmaktan çıkartmamız lazım ve RTÜK'ü sansür aracı olmaktan çıkarmamız lazım eğer daha iyi yayıncılık ve daha iyi demokrasi istiyorsak. Öyle tasarlamak lazım ki iktidar kim olursa olsun bu değişmeli ve kurumlar ve kuruluşlar her daim ve isteğe bağlı vatandaşa hizmet etmeli. İşte bunu yapmamız lazım. Bunu da biz yapacağız. Yargıyı da Merkez Bankasını da hepsini bu hâle getirmek lazım.

Şimdi söylediklerimize itiraz edebilir misiniz size soruyorum. Eğer edebilirsiniz, ederseniz haklarınızı almak için, demokrasi için gak guk edip iktidara gelince hak hukuk tanımayan ikiyüzlüler olursunuz, ben size bunu da söyleyeyim buradan. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, dostane uyarıyorum, bunlarla hatırlanacaksınız, tarih sizi bunlarla yargılayacak.

Bir de Sayın Başkan izin verirse sanata değinmem lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

AYLİN CESUR (Devamla) – İktidar maalesef bugün sanata da aynen diğerlerine baktığı gibi bakıyor, üzülerken ifade ediyorum ama rant odağı olarak görerek bakıyor. Biz bunu kabul etmiyoruz. Sanat salt ekonomik sektör olarak görülemez ve tiyatro desteklerinin dağıtılmasında bugün çok ciddi sıkıntılar var Sayın Bakan ve şüpheler var, deniliyor ki: Paravan tiyatrolar var; yani devlet desteği alırken en kaliteli üretimi yapan tiyatroya değil de paravan tiyatrolara veriliyor. Kime, ne kadar, nasıl veriliyor; bunları açıklamanız lazım. Bunlar olmayınca hâliyle daha önceki diğer konulardaki şüpheler bu konuda da herkesin gündeminde oluyor ve bunu bir inat yarışına da bindirmemek lazım. Sanatçımıza sahip çıkmamız lazım. “Örnek olabilen tiyatrolar yetersiz.” diye yakınıyorlar; onların sesini duymak lazım. Bakınız, sanata ve sanatçımıza hak ettiği değeri verin. Bir şarkı veya oyunla hayatımızı değiştiriyorlar. Onların ekmekleriyle oynamayın. Onlar “Gözünü yumma, sanatına sahip çık.” dediler, seslendiler milletimize. Ben de buradan milletimize sesleniyorum: Değerli milletimiz, gözünüzü yummayın ve geleceğinize sahip çıkın, siz sahip çıkın. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Yavuz Ağırhaoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Ağırhaoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, aziz milletin saygıdeğer milletvekilleri; 2022 yılı bütçesini konuşuyoruz. 2022 yılı bütçesi, biliyorsunuz, nisan referandumunda Parlamentonun bir bütçe hakkının olmadığı yeni sistemin tecrübe edilmiş bütçesini konuşuyoruz. Aslında bir bütçe hakkımız yok bizim, bütçe vesilesiyle konuşma hakkımız var. Dolayısıyla gensoru mahiyetini yitirmiş, denetim hakkını kaybetmiş bir Parlamentoda -ki Parlamentonun bugünkü görünümü de bunu izah ediyor- biz bir bütçe hakkından ziyade bütçe üzerine konuşma hakkımızı kullanıyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin pek çok nakisası vardır ve bunları dile getiriyoruz ama Parlamentoda bulunan milletvekillerimiz açısından en mühim nakisası, şahsi nakisası bence yüz yüze konuşmak, itirazlarını yüze söylemek, göze bakarak konuşmak gibi ahlaki olanların Parlamentoda yürütmeyi görmemesi bizim açımızdan şöyle bir duygusal kopuşa sebep oluyor: Sanki Hükümetin arkasından konuşuyormuşuz gibi hissettiriyorsunuz bize. Bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bize yaptığı en büyük kötülük, yürütmeye yaptığı en büyük kötülük muhataplarımıza hatalarını yahut doğrularını, teşekkürlerimizi yahut kabahatlerinden dolayı kızgınlıklarımızı yüzlerine söyleme imkânından mahrum bırakmış olması. Biz, şimdi bütçeyi, en azından yürütmenin, ilgili Bakanlıkların, ilgili Bakanların, ilgili iradenin burada olması açısından onlara konuşma fırsatına dönüştürüyoruz. Dolayısıyla spesifik olarak ilgili Bakanlıkların değil de genel olarak bir bütçe hakkı elinden gitmiş, Mecliste gensoru hakkını kaybetmiş bir milletvekili olarak siyasi bir konuşma yapmak için kürsüye çıktım.

Efendim, Türkiye Büyük Millet Meclisi, millet iradesinin tecelligâhı. Biz, burada, vicdana, tarihe, yürütmeye ve aynı zamanda millete konuşacağız. Bütçenin rakamları arasında “Biz bu kadar yaptık, biz şunu yaptık, biz bunu başardık.” iddialarının arasında hep hamdolsunla birleşen, Allah’a hamdla aslında milletin huzurunda kavilleşen bir iradeyi temsil ettiğinizi söylüyorsunuz. Biz, Hükümet olarak yaptıklarınızı tenkit etme fırsatını bütçede buluyoruz; her bütçede başımıza geleceklere, önümüzdeki sene hedeflediklerinizle ilgili endişelerimizi ifade ediyoruz. Biz endişelerimizi, ifade ettiklerimizi tutturuyoruz, ona rağmen siz, bütün hedeflerinizi tutturmuş bir muzaffer ordu olarak geliyorsunuz buraya.

Geçen sene bütçede hatırlattıklarımızın hepsi çıktı. “Kuru kontrol edemeyeceksiniz.” dedik. “Enflasyonun yükselmesine engel olmayacaksınız.” dedik. “Faize teslim ettiğiniz bu alın teri, milletin yaşam şartlarını zorlaştıracak.” dedik. “Bunca yapıp ettiklerinizin içerisinde iftihar ettiğiniz ve övündüğünüz kamu yatırımları, hazinenin, ekonominin en büyük yükü hâline gelecek.” dedik. “Kamu-özel iş birliği” adı altında yaptığımız yatırımların hepsini, sizin yaptığınız yatırımların hepsini -insaflı olarak söylüyorum- yarı fiyatına biz de yapacaksak mesela size niçin teşekkür etmemizi bekliyorsunuz? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Yaptığımız “On sekiz yıl, on dokuz yıl, yirmi yıl” diye konuştuğunuz, “15’inci, 16’ncı, 17’ncisi” diye övündüğünüz, “Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 4’üncüsüdür.” diye huzura geldiğiniz, bu rakamlar arasında kaybettiğiniz bir şey var, onu hatırlatmalıyım size: 20 kere bütçe yapmak çok kıymetli bir şeydir. Siyasi, toplumsal, ekonomik sonuçlarından bağımsız olarak 20 kere üst üste bütçe yapmak, gerçekten bir siyasi başarıdır ama bu siyasi başarıyı daha mühim hâle getiren nedir biliyor musunuz? Vadettiklerinizi yapamıyor olmanıza rağmen, bütçe yapma hakkınızı elinizde tutuyor olmanız. Hiçbir hedefinizi tutturamamış olmanıza rağmen hâlâ bütçe yapmaya devam ediyor olmanız, bizim mahcubiyetimizle beraber sizin için başarı sayılabilir.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tutturduğumuzdan dolayı bütçe yapıyoruz.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bunu şunun için söylüyorum: Şimdi, siz “Hamdolsun.” diyorsunuz. “Hamdolsun.” dediklerinizi, niçin hamd sebebi saydıklarınızı anlamlı hâle getirecek bir şey söylüyorum: Siz, neye “Hamdolsun” diyorsunuz? Yani Allah’a hamdedecekseniz siz, iktidarın icrada başarılı olanı millete yaptıklarının hamdını ettirenidir. Yani millete “Hamdolsun.” dedirten iktidarlar başarılıdır. Size bugün “Hamdolsun.” diye yürütmeden buraya gelip bütçesini savunan her bakanın “Allah’a hamdolsun.”la bitirdiği bütçeyi sizin için hamd sebebi sayacaksak önce size Bismillahlarınızı hatırlatmalıyım. Ben, 2002’de hangi Bismillahları dediğinizi size hatırlatayım, siz buna “Hamdolsun.” mu diyeceksiniz, “Esağfurullah.” mı diyeceksiniz, siz karar verin. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

2002 yılında bütün iktidarların iddiası, memleketin fakirliğine derman olmak; efendim memleketin adaletsizliğine nihayet vermek; memleketi güçlü, kalkınmış, müreffeh bir ülke yapmak; parasını değerlendirmek; ticarete rekabet edilemez bir kuvvet kazanabilmek; diplomaside, ekonomide kazandığı güçle bölgesinde inisiyatif ve nüfuz sahibi bir ülke hâline gelebilmek; millî geliri artırabilmek; gayrisafi millî hasılayı artırabilmek falan... 2002’de bunları vadettiniz. Bize fakirliğin olmadığı bir ülke vadettiniz. Simit hesabı yaparken, kendinizden önceki iktidarları ilzam ederken “Size simidi çok gören bir iktidar var. Biz size hak ettiğinizi verecek, alın terinizle huzur içinde yaşayacağımız bir ülke kuracağız.” diyordunuz. Devriiktidarımızın 20’nci senesinde yarım simit satılıyor. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bismillahınız vardı, Bismillahlarınızı hatırlatacağz size. Kişi başına millî gelirin 25 bin dolar olacağı bir ülke, adaletinden herkesin emin olacağı bir ülke vadettiniz. Dininden, dilinden, mezhebenden, meşrebenden, inancından dolayı itilip kakılmayacak, iktidar taraftarı olsun ya da muhalif olsun insanların örselenmeyeceği, haklının hakkını devlet marifetiyle adaletten rahatlıkla alabileceği bir ülke vadettiniz bize. 30 bin dolarlara varan millî gelir hedefiniz, 2 trilyon dolar gayrisafi millî hasılanız, üniversiteleri dünyanın en saygın üniversiteleri hâline gelmiş bir ülke. Tarımda ürettiklerinizin en kalitelisini üretilip insanlarınıza en temiz gıdaları yedireceğiniz bir ülke. Sanayide rekabet ve ihracat kapasitenizin ithalata bağımlılığını azaltacak bir siyasi projeksiyondan bahsettiniz. Devletin kurumlarına itibar gelen, devletin kurumlarıyla ayağa kalktığını görebilen bir gelecek vadettiniz bize. Bismillahlarınızı hatırlatıyorum size, boş vakitlerinizde bugünkü Sayın Cumhurbaşkanının hamdına konu olanları değil, Recep Tayyip Erdoğan’ın 2002’de milletine verdiği sözleri hatırlatıyorum size. Bugün “Hamdolsun.” dediğiniz şey sizin için bir hamd sebebi midir? İşsiz gençlerimiz bu hâldeyken siz neye “Hamdolsun.” diyorsunuz? Üniversitelerimiz dünyanın en saygın üniversiteleri olamamışken, bütün üniversitelerimizin bütçesi Cambridge’in bütçesinin yarısı kadar etmiyorken siz neye “Hamdolsun.” diyorsunuz? Çocuklarımızın bu topraklarda üniversiteyi bitirdikten sonra, severek seçtikleri bölümlerden mezun olduktan sonra istedikleri işi yapamadıkları, ne bulursa iş diye yapabildikleri bir ülkede siz neye “Hamdolsun.” diyorsunuz? Yolun başındayken, işler yolundayken, paramız değerliyen “Paranın dini, imanı, mezhebi, meşrebi olmaz.” diyordunuz, para bitince şimdi “Onların doları varsa bizim Allah’ımız var.” diyorsunuz. İşler yolundayken, her şey güzelken “İtibardan tasarruf olmaz.” diyordunuz, yolun başındayken çıktığınız ahlakın yolun sonunda sizi nereye savurduğunu görmek zorundasınız. Parmağınızdaki yüzüklerle başladığınız bu yolculuğun, Keçiören’de 3 katlı bir evin dubleksinde oturarak başladığınız bu yolculuğun, makam arabalarını, lojmanları satarak başladığınız bu yolculuğun, fakir sofralarında otururken bir daha fakirlerin mevzu edilmediği bir ülke vadederken ettiğiniz Bismillahların hamdını mı yapıyorsunuz siz? Başarılı devlet adamları fakirlerle oturup sofralarında yemek yiyenler değildir, sofrasında oturulacak fakir bırakmayan devlet adamları başarılıdır. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Yirmi yıldır iktidardasınız, 20’nci bütçenizi yapıyorsunuz; çok kıymetli bir şeydir, 20’nci bütçeyi yapmak kıymetli bir şeydir. 20 kere bütçe yaptınız, bu yaptığınız bütçelerin içerisinde “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bizi uçuracak.” dediniz, memleketi ne hâle getirdi görüyor musunuz? Aslında bir grafik yapmış arkadaşlarımız ama zamanımız yeterli değil. “Parlamentar sistem ayağımıza bağ oldu, parlamentar sistem istikrarsızlık sebebiyle ayağımıza pranga oldu.” diyordunuz. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemindeki büyüme oranlarına bakın, hâlimize bakın, borcumuza bakın, katlanan borcumuza bakın, dolar kurundaki artışın ekonomimize getirdiği yüke bakın lütfen; binalarla övünüyorsunuz.

Türk milletinin işi ona buna bağırarak değildir, büyük devletlik devamlı “Biz büyük devletiz.” diye bağırılmaktan ibaret değildir. Büyük devlet, plan yapabilen devlettir, yaptığı planı uygulayabilen devlettir, yaptığı planın arkasında en nitelikli bürokratlarıyla netice alabilen devlettir büyük devlet. Büyük devlet, kürsüye her çıktığında siyasi rakip ya da hasım gördüklerine bağırarak devlet değildir; büyük devlet, devamlı geçmişte yaşadığımız büyük kahramanlıkların arkasına sığınan bir millet de değildir.

Tarih fetişizmine de gerek yoktur. Efendim, biz tarihe “23” ve “71” gibi sayılarla bağlı değiliz, biz tarihe şerefimizle bağlıyız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Türklerin, Türk milletinin şanlı tarihinde kahraman olarak düşmediği Allah’ın bir günü yoktur. Dolayısıyla “Cumhuriyetin 100’üncü yılı” yok “İstanbul’un fethinin 500’üncü yılı” yok “Anadolu’ya girişimizin 1.000’inci yılı” demenize gerek yok. 98’inci yılda nesiniz ki 100’üncü yılda ne olacaksınız? 98’inci yılında bu kadar borcu olan bir ülkeyi 100’üncü yılda nereye taşıyacaksınız? 98’inci yılında çocuklarının ümidi bu kadar topraktan kesilmiş, çiftçisi bu kadar borçlu olmuş, işçisi bu kadar mağdur olmuş, asgari ücretlisi bu kadar geçinememiş, emeklileri çocuklarına mahcup, babaları evlatlarından, evlatları babalarından utanır olmuş, anneleri buzdolaplarında çocuklarına yedirecek bir şey bulamadıkları için ailelerine mahcup, kiracı ev sahibine mahcup, öğretmen öğrencisine mahcup, öğrenciler öğretmenlerine mahcup, mezun olan çocuklarımız tarihe mahcup, talihe mahcup. Siz neye “Hamdolsun.” diyorsunuz? Neye “Hamdolsun.” diyorsunuz? Hamdolsun, hamdolsun... Keşke şöyle dedirtebilseydiniz -başarılı iktidarlar, şöyle yapar arkadaşlar- yirmi yıllık iktidarın sonunda hissenize keşke şöyle demek düşseydi: “Allah’a hamdolsun.” diyebilseydiniz, millete dedirtebilseydiniz; ya millete dedirtebilseydiniz ya siz diyebilseydiniz. Diyebilseydiniz ki: “Allah’a hamdolsun, biz ülkemizi...”

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Onun cevabını millet verecek, sen merak etme.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bakın, size teşekkür edeceğiz, Cahit Bey diyor ya “Teşekkür edeceğiz.” Teşekkür edeceğim size. Ne zaman teşekkür edeceğim? Efendim, 21’inci sırada aldınız ülkemizi, 2001 krizinde, bizim 21’inci sıradaki yerimizi 18 yapsaydınız diyecektik ki “Teşekkür ederiz.” yine 21. Efendim, bizi aldınız 21’inci sırada ama Allah’ın izniyle borcumuzu azalttınız, yine teşekkür edecektik, borcumuzu da artırdınız. Efendim, kişi başına millî gelirimizi artırsaydınız teşekkür edecektik, onu da yapamadınız. Cebinizden yapsaydınız, bak, şöyle cebinizden yapsaydınız ona da teşekkür ederdik.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Kişi başına millî gelir artmadı mı?

ERHAN USTA (Samsun) – Değer olarak azaldı.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – 2 bin dolardan aldık, şimdi 10 bin dolar.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Şunun için söylüyorum: Şimdi, hiç kimse şunu unutmasın; bu memlekette, 2002 yılında AK PARTİ iktidara gelirken “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” idealine bağlı bir iradeyi temsil ediyordu. Bugün AK PARTİ, 20’nci yılında diyor ki: “Biz gidersek mahvoldunuz.” İktidara gelirken “Size bir sistem kuracağım, kim gelirse gelsin, kim giderse gitsin, evelallah hiçbir şey olmayacak size.” diyordunuz. Şimdi, kendiniz giderseniz arkanızın tufan olduğunu söylüyorsunuz.

Nureddin Nebati Bey’in bugünkü röportajını okuduk. Bugün biz konuşurken dolar kuru taksimetre gibi yükseliyor, müdahalelerinize rağmen durdurulamıyor; kamunun borç stoku artmış; faize 240 milyar ödemişsiniz. Bizimkiler faize karşı olduklarını açıklıyorlar, Tayyip Bey faize karşı olduğunu açıklıyor sanki bu memlekette faizi savunan varmış gibi, sanki bu memlekette “Ne kadar çok faiz verirse o kadar iyi olur.” diyen varmış gibi. Yirmi yıllık iktidarınızda 516 milyar dolar faiz ödemişseniz siz bu faize öderken mi karşısınız, verirken mi karşısınız, ne zaman karşısınız? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Her zaman karşıyız, her zaman.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bu memlekette bu bütçeye 240 milyar faiz koymuşsunuz, 240 milyar faiz koymuşsunuz, faizi bu kadar koymuşsunuz. Faizi alırken politika faizi üzerinden de almıyorsunuz. Biz, kamu kaynaklarının israf edilmesini...

Vatandaşımız şunu anlayacak: Bugün ortalama bir arabayı 200-250 bin liraya almamız gerekirken 600-700 bin liraya alıyorsak, bu sizin yaptığınız yatırımların maliyetini doğru hesaplayamamanız yüzündendir. Yani bizim pahalılığımızın, günlük hayatımızda kullanımda olduğumuz ihtiyaçlarımızı pahalı tüketmemizin sebebi, kamu kaynaklarının israf edilmesidir; bunu vatandaşın bilmesi lazım. Araba niçin bu kadar pahalı? Hükümet ekonomiyi yönetemediği için. Hükümet kamu kaynaklarıyla 3 liraya yapacağı işi 5 liraya yaptığı için biz günlük hayatımızda kullandığımız her şeyi pahalı alıyoruz çünkü biz bu memlekette yöneten iradenin...

Bugünkü vurgularında da var, Ekonomi Bakanının bugünkü vurgularında da var, Tayyip Bey'in Katar ziyaretinde de var; güven vermeye çalışıyorsunuz. "Hangi mezhepten, hangi mezhepten, hangi ekalliyetten olursa olsun, Körfez ülkeleri kardeşimizdir." diyor Tayyip Bey. O da biliyor güvenin nezaketten, adaletten, merhametten geçtiğini; o da biliyor güvenin şeffaflıktan geçtiğini. "Adalet ve kalkınma" ismini almanızın sebebi oydu. İradenin işi adalet ve kalkınma olur bu memlekette, adı değil. Bize ismi "adalet ve kalkınma" olan bir parti lazım değil, bize işi adalet ile kalkınma olan bir irade lazım. Bu memlekette şimdi geldiğimiz yer "Efendim, Allah aklıyla, korkuyla..." Ant olsun... Bakara suresini okudu değil mi Sayın Cumhurbaşkanımız bize? "Allah bizi korkuyla, açlıkla, mallardan ve canlardan eksiltmekle imtihan edecek." Sizin mallarınızdan, canlarınızdan hiçbir şey eksilmiyor yokluk zamanında, niçin? Bizim mukaddesatçılığımızın, bizim dindarlığımızın en büyük problemidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Son bir dakika Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Dava adamlığımızın, milliyetçiliğimizin, mukaddesatçılığımızın en büyük imtihanıdır. Biz yoklukta başarmış insanlarız, biz vara bozulduk, varlık bozdu bizi; biz elimizde güç yokken adaletten bahsetmeyi seviyorduk, seviyordunuz.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – İktidara gelmeden çuvalladınız.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Adaletten yokluktayken bahsetmeyi seviyordunuz. Elinde para olmayan adamın cömertlikten bahsetmesi, elinde güç olmayan adamın adaletten bahsetmesi, elinde makam olmayan adamın hakkaniyetten bahsetmesi, elinde devlet olmayan adamın ciddiyetten bahsetmesi gibidir.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sizde olduğu gibi, sizde olduğu gibi. Makam olmadığı hâlde şu anda bahsettiğiniz gibi...

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Biz, şunu göstereceğiz Allah izin verirse...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Hiçbir şey gösteremezsiniz, gösterecek bir durumda da yok, durumunuz da yok.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bu memlekette partiler değil, millet büyük; bu memlekette amblemler değil, hedefler büyük. Bizim için bundan sonraki süreçte sizin yapıp ettiklerinizin, memlekete yapıp ettiklerinizin aynısını daha ucuza, daha konforla, daha güvenle temin edebilecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Atıyorsun, bol keseden atıyor şu anda: Olmadan atıyorsun, rüya görüyorsun.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Partide kalabilirsen, sen önce kendi partinde kalmayı başarırısın.

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Biz...

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sonra iktidara gelebilirseniz.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Şunu unutmayın: Başarılı iktidarlar fakirlerin sofrasına oturmazlar, başarılı iktidarlar fakirlerin sofrasına ekmek olurlar. Fakirin, fakir dediklerinizin sofrasına ekmek oluyorsanız, Cumhurbaşkanı olarak herkesin sofrasına oturuyorsunuz demektir.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sofrasına da oturduk, ekmek de olduk, olmaya da devam edeceğiz. Biz onların kader ortağıyız, kader! Unutma bunu!

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Partinizin şehit ailelerine bile saygısı yok, o konudan bahset biraz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Boş konuşmaya gerek yok, burada atıyorsunuz.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – On sekiz yıllık iktidarınızın, yirmi yıllık iktidarınızın 20 milyon fakirini yönetiyorsanız siz fakirliği çözümüyorsunuz.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Meral Akşener partisini...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bu Hükûmet, milletin Hükûmetidir siz ne dersiniz deyin. Millet İttifakı olsanız da milletin gerçeğini...

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Siz, fakirliği yönetiyorsunuz. Dolayısıyla, içinde fakirin olmadığı bir ülke hayalimiz var. Faize, verdiklerinizin.... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Arkadaşlar, siyasi nezaketinizi muhafaza edin, muhafaza edin siyasi nezaketinizi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – İmamoğlu, Fatih Sultan Mehmet...

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Burada siyasi nezaketinizi muhafaza edin Hanımefendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Buraya çıkar konuşursunuz.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Biz de siyasi nezakete davet ediyoruz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Olmayan şeyi nasıl muhafaza edecekler.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Siz bize nezaket öğretemezsiniz, siz vatandaşa nezaket gösterin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Ağırlioğlu.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bir dakika daha istirham ediyorum.

BAŞKAN – İlave ettim efendim ben, ilave ettim.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – İYİ Parti olarak gösteremediniz. Şehit ailelerine bile saygınız yok, ona hiç değinmedin, onu söylemen gerekiyordu.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Gelince ne yaptığımızı görürsünüz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) - Allah korusun!

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Hadi bakalım!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Allah hamdımızı, şükürümüzü artırsın. Faizi yüzde 80’lerden tek haneye indiren biziz. Faiz lobisinin silahları onlar. Petrol şirketlerinin korkusu biziz. Hey, hey...

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Bu millet size iktidarı göstermez.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hamdedin hâlinize. Halinize, servetinize hamdedin. Bu fakir milletin hakkını yiyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Ağırhaoğlu.

İstanbul Milletvekili Sayın Abdul Ahat Andican...

Buyurunuz Sayın Andican. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ABDUL AHAT ANDİCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen ekim ayında, Sayın Dışışleri Bakanımızın Kore ziyareti esnasında imzaladığı bir anlaşmayla, artık Dışışleri Bakanlığının bir uzantısı hâline gelmiş olan bir olayı, bir konuyu gündeminize getirmek istiyorum.

ALTAY tankı projesini hepiniz duymuşsunuzdur. 2007 yılında prototip geliştirme ihalesini bir Türk firması OTOKAR, “MTU” isimli bir Alman firmasıyla ortak olarak alır, altı yıllık bir çabadan sonra 5 prototipi 2015 yılında Savunma Sanayiine teslim eder. Savunma Sanayii, normalde ihaleyi prototipleri üreten firmalara verme geleneği olmasına rağmen, yaklaşık iki yıl zaman harcar ve 2017 yılı Kasımında 3,5 milyarlık bir tank ihalesi açar ve bu tank ihalesine OTOKAR, FNSS ve BMC firmaları katılır. 24 Nisan 2018’de yani prototiplerin tesliminden üç yıl sonra Savunma Sanayii İcra Komitesi, ALTAY tankı üretiminin Katar ortaklı BMC’ye verileceğini ilan eder. Bu haber, savunma sanayisi çevrelerinde ciddi bir şoka yol açar çünkü ihalenin paletli savunma aracı veya hücum aracı üretme konusunda hiçbir deneyimi olmayan ve o güne kadar orduya sadece “Kirpi” adı verilen bir personel taşıyıcı üretmenin dışında tecrübesi olmayan, bir birikimi ve altyapısı olmayan bir firmaya tank ihalesi nasıl verilmiştir; bunun mantıkla, akılla, izanla, alakası yoktur arkadaşlar.

Ağustos 2018’de, ihale sözleşmesi yapıldıktan sonra, bir başka şey yapılır: BMC grubuna 1,4 milyar teşvik verilir ve ardından anlaşma resmen imzalanır ve o günün Bakanı, Savunma Sanayii Başkanı -her 2’si de- on sekiz ay sonra ALTAY tanklarının orduya teslim edileceğini söylerler. Hemen ertesi ay bir başka şey daha yaşanır, hepinizin çok iyi bildiği, Tank Palet bu firmaya yirmi beş yıllığına kiralanır. Bu ihalenin BMC ortaklığına, Katar ortaklığına verilmesini anlayabilmek için biraz geriye gitmemiz lazım, Aralık 2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kültür Merkezi’nde Sayın Cumhurbaşkanının önünde Ethem Sancak’ın ifadelerine bakmamız lazım. Ethem Sancak şöyle diyor: “Liderimiz bana dedi ki ‘Sen o otomotiv şirketinin altından kalkabilir misin?’ Vallahi, ne emrederseniz onu yaparım.” Altını çiziyorum, “Savunma sanayisine girmek o gün için bir macera dedim. Bu para var, bununla alınabiliyorsa ihaleye gireyim ama diyelim ki aldım, bunu emrettiğiniz gibi güçlü bir sanayi şirketi hâline getirebilmem için güçlü bir fon olması lazım arkamda. Sağ olsun, Emiri aradı, biliyorsunuz, yüzde 49 ortaklık; daha sonra bana bir Laz ortak önerdi, Talip Öztürk; bunu da böylece bir şeye alıştırdık.”

Şimdi, Ethem Sancak’ın bu sözlerinin aralarını okuyalım, ne olmuş? Bir, Ethem Sancak BMC’yi bizzat Sayın Cumhurbaşkanının isteği üzerine almış; iki, bizzat BMC ortaklığı Sayın Cumhurbaşkanı tarafından dizayn edilmiş; üç, Türk savunma sanayisinin en önemli aktörü hâline gelme hedefi BMC’ye bizzat Sayın Cumhurbaşkanı tarafından konulmuş. Şimdi, bu kadar açık delilden sonra 3,5 milyar liralık ihalenin bu konuda deneyimi hiç olmayan bir firmaya verilmesini, kim tarafından verildiğini, hangi amaçla verildiğini, niye verildiğini söylememe gerek yok herhâlde. Bu noktada, tabii arkadaşlar diyebilirsiniz ki

“Canım, İhale Yasası’nı 195 kere değiştiren, adrese teslim ballı ihaleler yapan bir AKP yönetiminde, bu da öyle bir ihale; ne olacak yani.” diyebilirsiniz. Hayır arkadaşlar, eğer BMC, tankı üretip on sekiz ay sonra teslim edebilseydi problem yoktu ama ne oluyor? BMC, tank üretiminin temel unsuru olan motor ve transmisyon ünitesi için OTOKAR’ın, prototipleri yapan firmanın ortağı MTU’ya başvuruyor, MTU da diyor ki: “Benim ortağıma vermediniz ihaleyi, ben vermem size.” Sonra Güney Kore’ye müracaat ediliyor, Güney Kore’nin sorunu da şu: Motoru üretiyor ama transmisyon ünitesini üretmiyor. Daha doğrusu, uzun süre uğraşmış ama ordunun kendisinin alacağı nitelikte bir şey üretememiş, onlar da MTU’dan alıyorlar. Şimdi, özetle, BMC ortaklığına verilen bu proje fiyaskoyla sonuçlanmış durumda, bugün hâlâ sürüncemede.

Değerli arkadaşlar, tabii, özellikle AKP’li arkadaşlar belki kafalarında şöyle bir şey söylüyor olabilirler “Ne yapalım? Bir şanssızlık olmuş, Almanlar da ekipman vermemiş.” diyebilirler, zaten iktidar da aynı şeyi söylüyor. Ne yazık ki bu fiyaskonun sorumlusu Almanlar değil arkadaşlar, bunu bir yandaş firmaya vermek üzere, yetersiz bir firmaya vermek üzere üç yıl ihaleyi geciktiren iktidardır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bu işin püf noktası nerede? Benim, Plan ve Bütçe Komisyonunda Savunma Bakanına sorduğum soruda yatıyor: “Neden ihaleyi prototipleri üreten firmaya vermediniz?” diye sordum. Neden? Eğer OTOKAR gibi prototipleri üreten firmaya veya üretilme kapasitesi olan bir firmaya vermiş olsaydınız değerli arkadaşlar, bir buçuk iki yıl içerisinde yani 2015’ten -iki yıl ekleyin- 2017’ye; bir diğer deyişle, BMC’ye bekletilip ihalenin verildiği 2018’den bir yıl önce ALTAY tankı Türk ordusunun hizmetine girmiş olacaktı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Gördüğünüz gibi ALTAY tankı ihalesi öyle yandaşlara kaynak aktarmak üzere yapılmış sıradan bir ihale değildir. Türk ordusunun itibarında, Türk ordusunun silahı gücünde ciddi bir eksikliğe yol açan bir ihaledir arkadaşlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu noktada şu soruları sormak istiyorum; sordum, burada, Genel Kurulda da sormak istiyorum: Makamını ve siyasi gücünü kullanarak yandaş bir firma yaratmak, yandaş bir firma yaratmak, deneyimi ve teknolojik kapasitesi olmadığı hâlde onu diğer firmaların önüne geçirerek 3,5 milyar dolarlık bir ihale verilmesini sağlamak tarafsız ve adil olması gereken, herkese eşit mesafede olması gereken bir Cumhurbaşkanıya uygun mudur? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Değildir.

ABDULAHAT ANDİCAN (Devamla) – Bu noktada Sayın Cumhurbaşkanı, nüfuz suistimali yapmış olmamakta mıdır? Savunma ihalelerinde “know-how” getiren bir yabancı ortak ve teknolojik yeterlilik belgelendirme zorunludur, zorunludur. İhaleyi bu niteliklere sahip olmayan BMC-Katar ortaklığına vermek ihaleye fesat karıştırmak olmuyor mu? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) İhaleyi alan firmaya 1,4 milyar teşvik verileceği, Tank Palet Fabrikasının yirmi beş yıl kiralanacağı, tahsis edileceği, üretim döneminde savunma sanayisinin ilave ihaleler vereceği ihaleye giren diğer firmalara söylenmiş midir arkadaşlar? Söylenmemiştir, söylenmemiştir; eğer söylenmediyse ki öyledir, bu, haksız rekabet yaratarak ihaleyi şaibeli hâlde getirmek değil midir? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ABDULAHAT ANDİCAN (Devamla) – Şimdi aynı sorun, BMC-Katar ortaklığı Millî Muharip Uçak Projesi’nde de benzer şekilde devreye sokulmak istenmiştir; vaktim yok, ayrıntılarına giremeyeceğim,

başka bir Genel Kurul toplantısında da onu deşifre edeceğim. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ama Sayın Dışişleri Bakanım buradayken bir şeyi konuşmamı bitirmeden önce hatırlatmak istiyorum. Sayın Dışişleri Bakanımız, imzaladığımız niyet beyanında -anlaşma diyelim- şöyle olduğu söyleniyor: “ALTAY tanklarının motorlarında Koreli Doosan firmasının motorları ve ST Dynamics firması tarafından geliştirilen transmisyon üniteleri kullanılacak.” deniliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Güney Kore’nin kendi ordusunda kullanacağı K2 tankları için “ST Dynamics tarafından geliştirilen otomatik şanzıman dayanıklılık testlerinde başarılı olamamıştır.” 2011’den beri üretmeye çalışıyorlar. Bu nedenle Güney Kore Hükümeti kendi ordusunda kendi firmasının ürettiği transmisyon üniteleri yerine Alman MTU ünitelerini kullanmaktadır.

Şimdi, biz böyle bir anlaşmayı imzaladığımızı veya imzalayacağımıza göre Sayın Bakan, Güney Kore’nin kendi firmasının üretmesine rağmen kendi tanklarında kullanmadığı ST Dynamics transmisyon ünitelerini kullanma tehlikesiyle karşı karşıyayız. Eğer böyle bir alışverişi, böyle bir anlaşmayı siz yapar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Devam ediyor muyum?

BAŞKAN – İlave ettik efendim.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Öyle mi? Son cümlelerimi söylüyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Selamlama için bir dakika verin Başkanım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yani heyecanlı konuşuluyorsa, süre veriliyorsa biz de konuşalım yani.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Az mı konuşuyorsun be?

ERHAN USTA (Samsun) – Beşer beşer parçalayarak zaten kaç tane ilave süre alıyorsun kardeşim ya!

ABDULAHAT ANDİCAN (Devamla) – Bu şekilde bir olay gerçekleşirse... Son cümlemi söylüyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Herkese verilsin o zaman Başkanım.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Bu şekilde bir olay gerçekleşirse; bu, Türkiye açısından ileride zararları telafi edilemeyecek bir şey olur, öyle bir şeyi de sizin yükümleneceğinizi zannetmiyorum, ihtimal vermiyorum.

Değerli arkadaşlar, bu noktada maalesef, iktidar ALTAY tankı konusunda getirilen tüm önereleri reddetmiştir. İktidar devam ettiği sürece önerelerin, araştırmanın, soruşturmanın mümkün olmadığını biliyoruz ama inşallah İYİ Parti iktidarında değerli arkadaşlar, şaibelerden, suiistimallerden, yolsuzluklardan arınmış bir Türkiye oluşturacağız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aydın Milletvekili Sayın Aydın Adnan Sezgin, buyurunuz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dışişleri Bakanlığı bütçesi bugün itibarıyla, Komisyona geldiği güne göre yaklaşık yüzde 35 azalmıştır dolar ve avro bazında. Harcamalarının çok önemli bir kısmını döviz cinsinden yapan Dışişleri Bakanlığının bu açığının telafi edilmesini diliyorum.

Ekonomik kriz hızla derinleşirken uluslararası ilişkilerimizde de durum giderek daha vahim bir hâl almaktadır. Dış politikadan bahsedemiyorum, zira dış politika yapılandırılmış bir yaklaşım gerektirir, böyle bir yaklaşımdan maalesef yoksunuz. İktidar sözcülerinin dilinde varsa yoksa boş hamaset. Gerçek ile sanrı arasındaki fark büyüdükçe felaket yaklaşır. Bu nedenle, uluslararası ilişkiler kavramını kullanacağım.

Bölgemizde ve dünyada millî güvenliğimizi, ulusal çıkarlarımızı ve geleceğimizi son derece yakından ilgilendiren olaylar yaşanmakta; sorunlar, krizler çıkmaktadır. Bilindiği gibi, ABD, askerî kabiliyetlerini Pasifik ve Avrupa'ya kaydırırken Çin, Bir Kuşak, Bir Yol Projesi'yle totaliter rejimin etki alanını genişletmektedir, bir tehdit kutbu oluşturmaktadır; Avrupa Birliği ise bölgesel çıkarlarını daha geniş bir coğrafi bakışla, Çin'in İpek Yolu'na alternatif projelerle yeniden yorumlamaktadır. Rusya'nın kaygı, arayış, hamle ve hedefleri malumdur. ABD ve Rusya Başkanları birkaç gün önce Ukrayna odaklı önemli bir görüşme yapmışlardır. Bu görüşmenin yapılmış olması hiç yapılmamasından iyidir; neticelerini bekleyeceğiz.

Dünyada bunlar yaşanırken ülkemiz Suriye, Libya, Doğu Akdeniz, Kıbrıs, Karabağ, Irak, Afganistan, Karadeniz ve tabii, Ukrayna gibi çok sayıda sorunun ortasında sürekli savrulmalar girdabındadır. Balkanlar, Bosna Hersek başta olmak üzere istikrarsızlıklara gebedir, Yunanistan, Ege'de silah gücü açısından önemli adımlar atmaktadır. Dışişleri Bakanlığı ise Türkiye'nin uluslararası ilişkilerinin yönlendirilmesi ve yürütülmesi işlevini yitirmiştir, iktidarın durup dururken yapılan hatalarının vahim sonuçlarını kısmen onarma göreviyle yetinmektedir. Bakanlık, bazen kendi yaktığımız yangının itfaiyecisi, bazen ülkemize yönelik istiskal edici tavırların muhatabı durumunda kalmaktadır; son hadise Katar'da yaşanmıştır.

İdlib ve Suriye'nin ülkemiz açısından yarattığı ağır tehditler sürmektedir. Birkaç hafta önce büyük bir aceleyle ve millî güvenlik kaygılarıyla Suriye'nin kuzeyine bir operasyon konuşulmaktayken iktidar, bu konuyu unutturmuştur; belki de henüz AK PARTİ iktidarı ABD ve Rusya'dan icazet alamamıştır. Suriye'de dengeler ve denklemler değişmekte, iktidar, krizin başından beri intibak ve intikal güclüğü yaşamaktadır. PKK/PYD-YPG, Rusya'nın gözetiminde Esad'la temasları yoğunlaştırmıştır, ABD de bu sürece sıcak bakmaktadır. Suriye'de bir PKK antitesi tasavvuru her geçen gün daha da somutlaşmaktadır. Ayrıca, tüm bölge ülkeleri Esad'la ilişkilerini normalleştirmektedir, bunu çok kez söyledik; Esad'ın rehabilitasyonu bir realitedir. İktidar, Suriye'de en başından itibaren yanlış pozisyon alarak ve daha sonra vaziyetin gerçeklerine uyum sağlayamayarak Türkiye'nin rolünü ve etkisini azaltmıştır.

Değerli arkadaşlar, biz bir süredir iktidarın stratejik iş birliği tercihini Şanghay İşbirliği Örgütünü kuran totaliter ülkelere doğru kaydırmaya niyetlendiğinden şüphe ediyoruz. Ülkenin varlığını haraç mezat, Körfez sermayesi başta olmak üzere yabancı sermayeye sorumsuzca pazarlamak sanki bu tasarının bir parçası. İktidarın dış dünyayla irtibat sarsıntılarını yeni iktisadi politika hezeyan ve söylemleri zavayesinden de baktığımızda karşımıza üzücü bir uluslararası çırpınma tablosu çıkıyor; esasen daha büyük hatalar yapmanızdan da endişeleniyoruz.

Birleşik Arap Emirlikleri'yle bugün kurulan ilişki doğrusa çünkü bozuşma yanlıştır; çünkü bozuşma doğrusa bugünkü vuslat yanlıştır; çünkü bozuşma yanlışa niye BAE'yi yıllarca kendimize karşı zarar verici bir husumet içine soktuk? Bu sürede Birleşik Arap Emirlikleri'nden gördüğümüz zarar saymakla bitmez: BM Güvenlik Konseyi 2015-2016 dönemi adaylığımız, sizlerin ifadesiyle 15 Temmuz hain darbe girişimi, Doğu Akdeniz, Libya, Suriye, daha nice yer ve noktalar; uzar liste.

Libya'da bulunan Vatiyye Hava Üssü'ndeki tesisimize 5 Temmuz 2020 tarihinde gerçekleşen saldırıda BAE uçaklarının görev yaptığı ulusal ve uluslararası basında yer almıştır. Sayın Millî Savunma Bakanı konuyla ilgili o tarihlerde sorduğum sorulara verdiği cevapta saldırının hangi ülkenin uçakları tarafından yapıldığını yanıtlayamamıştı. Geçmişte bu denli husumet içinde olduğumuz BAE'ye ülkemizin bazı savunma sanayi kuruluşlarının satılacağı iddiaları gündemdedir. İktidarın ulusal varlıklarımızı kelepirt fiyatına satabileceğine dair kaygılarımı velihaht prensin ziyareti öncesinde bu kürsüden dile getirmişt看.

ASELSAN, yayınladığı son açıklamaya göre kendini kurtarmışsa benziyor. Savunma sanayisi olsun olmasın, ya diğer kuruluşlarımız? Sayın Bakan savunma sanayimizin öncü şirketlerinin ve başka ulusal varlıklarımızın BAE'ye kelepirci fiyatına satılması söylentilerinin gerçekle bağdaşmadığını bugün burada taahhüt edebilir mi? Evet, BAE'yle geçmişte ne uğruna husumet içine girdik, ne uğruna bugünkü adımları atıyoruz? Aynı konuyu Mısır ve İsrail için de irdeleyebiliriz, başka ülkeler de var. BAE üzerinde durmam güncel ve belirgin bir örnek oluşturulmasından kaynaklanıyor. Sakın yanlış anlamayın, biz, bozduğunuz ilişkilerin onarılmasına karşı değiliz, bilakis hayali düşmanlıklardan kurtulup sağlıklı yaklaşımlar geliştirmenizi teşvik ediyoruz ama bozmuş olduğunuz ilişkilerin ağır maliyetinin hesabını da vermenizi istiyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Güney Kafkasya'da kalıcı barış ve istikrarın tesisine yönelik Bölgesel İşbirliği Platformu'nun ilk toplantısı geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilmiştir; bunu tabii ki destekliyoruz. Karanlık tabloda olumlu olarak gördüğümüz elle tutulur tek işaret budur. Evet, Ukrayna kritik bir meseledir. İktidarın Ukrayna'ya ilişkin pratikte güncel tutumu nedir? Açıkçası bunu bilmiyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı Ukrayna ile Rusya arasında ara buluculuk gibi ciddi bir göreve talip olduğunu açıklamış, bunu tekrarlamıştır. Bu niyeti aleni bir şekilde açıklamadan önce Dışişleri Bakanlığımıza danışmış mıdır? Altyapısı hazırlanmamış, ilgili taraflarla görüşülmemiş bu tür sürpriz çıkışlar ancak stajyer devlet insanları tarafından yapılır, sonucu ise itibar aşındırıcı bir hüsrana olur. İkazlarımıza rağmen Kırım'ın ilhakından sonra Karadeniz'de başat konumumuzu korumak için hiç adım atılmamıştır. Buna mukabil, Montrö Antlaşması hakkında saçma bir tartışma başlatılmıştır. 2019 yılının Kasım ayında gerçekleştirilen Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısında Millî Savunma Bakanı Sayın Akar "NATO, Türkiye'nin uluslararası kimliğinin bir parçasıdır." ifadelerini kullanmıştı. Sayın Bakan, siz de Dışişleri Komisyonunda benim sorum üzerine bu görüşü doğrulamıştınız. Bu görüşünüzü muhafaza ediyor musunuz? Bunu şu nedenle soruyorum: İktidarınız son dönemde iptidai Batı düşmanlığı vurgusunu artırmıştır, oysa daha bir yıl önce Sayın Cumhurbaşkanı "Kendimizi Avrupa'da görüyor, geleceğimizi Avrupa'yla birlikte tasavvur ediyoruz." ifadelerini kullanmıştı.

Sayın Bakana şu suali de sormak istiyorum: Türkiye'nin kurucu üyesi olduğu Avrupa Konseyi ve taraf olduğu ancak sürekli ihlal ettiği Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Türkiye'nin hangi kimliğinin parçasıdır? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmasını denetleyen Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi ülkemiz hakkında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uymadığı gerekçesiyle ihlal prosedürü başlatmıştır. Sayın Cumhurbaşkanı da "Bu kararları yok farz ediyoruz, ne biliyorlarsa onu yapsınlar." demiştir. Avrupa Konseyi, demokrasi ve insan hakları konusunda kurumsal bağlantı içinde olduğumuz yegâne işlevsel müessesedir. Sayın Bakan, bu kurumla bağlarımızı kopartmak mı istiyorsunuz? Siz, AKPM'nin önceki Başkanlarındansınız. Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizin mevcut hâle gelmesinde AB'nin elbet büyük hataları vardır ama siyasi kriterlerle ilgili yükümlülüklerimizin tam aksini yaparak ilişkilerin bugünkü sefil düzeye, istiskal edici bir al-ver ilişkisine dönüşmesine iktidar da bolca katkıda bulunmuştur.

Değerli arkadaşlar, hatırlayalım, rotamız Avrupa Birliğiyle hem ekonomimiz hem demokrasimiz geliyordu. Kopenhag Kriterleri'ni tutturabilmiş olsaydık, İslamofobi belasına karşı mücadelemiz daha güçlü ve etkin olurdu, totaliter bir rejimin kendi ayıbını örtme bahanesi gibi yorumlanmazdı.

Sayın Bakan, bugün bazıları yanınızda da bulunan Dışişleri kariyer memurları Türkiye'nin en iyi yetişmiş kadrolarından birini oluşturmaktadır. Osmanlı tecrübesini devralmış, yüz yıllık bir anlayışın beslediği bu kadronun yetenekleri de potansiyeli de en üst düzeydedir. Bu yüz yıllık anlayışın tatbiki yani diplomasi, yaklaşık yüz yıl boyunca en kritik dönemler de dâhil olmak üzere ülkemizi savaşların

dışında tutmayı, çıkarlarımızı ve itibarımızı korumayı başarmış bir öğreti ve gelenektir. Türkiye'nin ulusal gücünün parçası olan bu değerli kurumun kültürü ve işleyişi aşınıyor, yıpranıyor.

Bize sıkça şu soru geliyor: Dışişleri Bakanlığı çok tahrip oldu, mensupları istiskal edildi. İktidara geldiğinizde toparlayabilecek misiniz? Buna cevaben, Bakanlık bünyesinde kurum kültürünü özümsemiş, cumhuriyetin geleneklerine bağlı, dış politika ve diplomasinin anlamını bilen yeterli sayıda ve tecrübeye özerli arkadaş bulunduğunu söylüyoruz. Bu arkadaşların, Türkiye'nin normalleşme sürecinde yani bir sonraki seçimlerden hemen sonra, kurumu ve işleyişini onaracaklarından emin olduğumuzu ifade ediyoruz. Biz, cumhuriyetin kurumlarına ve onları yeniden ayağa kaldıracığımızı yürekten inanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, bu bağlamda, Bakanlığa giriş ve başkâtiplik sınavlarının düzenlenmesi ve değerlendirilmesi konusunda endişe verici duyular aldığımızı belirtmek istiyorum. Son 4 aday meslek memuru ve başkâtiplik sınavlarında komisyon başkanı ve üyesi olarak fiilen kimler görev almıştır? Bu konuların aydınlığa kavuşturulması gerekmektedir.

Sayın Bakan, Bütçe Komisyonunda Bakanlık bütçesi üzerindeki görüşmeler sırasında “Bu Bakanlığa adalet getirdim, adalet.” ifadelerini kullanmıştınız. Samimi niyetiniz bu olabilir, ne var ki gerçek farklı. Dışarıdan bu kadar büyükelçi tayin edilirken, büyükelçilik görevi ulufe gibi dağıtılırken adaletten söz edilebilir mi? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Son olarak, Çin'de yapılacak olan olimpiyatlara dikkat çekmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha istirahat ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Çok teşekkürler.

Doğu Türkistan'da -birçok saygın örgütün tespitlerine göre- soykırım yaşanan bir dönemde, diktatörlük rejimi ve rejimin insan hakları ihlalleriyle kirlenen Çin Halk Cumhuriyeti topraklarında düzenlenecek bu etkinliğe Türkiye'nin katılım durumu ne olacaktır?

Değerli arkadaşlar, uluslararası ilişkilerimiz fevkalade tahrip olmuştur. Yapılması gereken, yeniden akıl ve ölçüyle buluşmaktır. Aksi takdirde ulusal çıkarlarımız üzerindeki tehditler katlanarak artmaya devam edecektir. Demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını esas alan iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş parlamenter sistem hayata geçirildiğinde Dışişleri Bakanlığına ve dış politikamıza eski itibarı ve ulusal çıkarlara odaklanma ihtiyatı yeniden kazandırılacaktır. Türkiye'nin dış politikada güvenilirliği, inandırıcılığı ve caydırıcılığı Türkiye'nin büyüklüğüne yakışır düzeye gelecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Kamil Erozan...

Buyurunuz Sayın Erozan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; dış politikamız üzerine belki birkaç saat konuşmam gerekir ama maalesef bütçe konuşmalarının getirdiği zaman sınırlaması nedeniyle Komisyonda yirmi dakika konuştum, o zaman da şunu söyledim: “Arkasını Genel Kurulda getireceğim.” Bugün on beş dakikam var ama arkasını çarşamba gününde getireceğim, orada da on dakikam var. Yine yetmeyecektir ama ben özünü anlatmış olayım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bu Suriye politikasıyla başlayayım isterseniz; bunun başından beri yanlış olduğunu bizler söyledik ama siz yanlış ortaklar seçtiniz Suriye politikasını yönetirken. Bir tarafta ÖSO, şimdi, son zamanda HTŞ dediğimiz örgütle -ki listenizde bile teröristtir- bir iş birliği yapıyorsunuz ve arkadan vurulmaya başladı Türk Silahlı Kuvvetleri. Yani Fırat'ın doğusunda PYD-YPG'ye veyahut başka coğrafyalarda PKK'ya karşı mücadele götürüyorsunuz, onu anlıyoruz ama sizin kendi ortaklarınız, HTŞ'ye muhalif olanlar sizi arkadan vurmaya başlıyorsa burada bir sıkıntı var. Kaldı ki biz Türkiye'de kalktık "Asgari ücret ne olacak?" diye tartışıyoruz; orada, o coğrafyalarda Türk lirası kullanılıyor olmasından dolayı maalesef siz resen HTŞ'ye zam yaptınız, vatandaşınıza yapmadığınız zammı HTŞ'ye yaptınız.

11 Ekimde Sayın Cumhurbaşkanı önümüzdeki dönemde Suriye'de bir askerî harekâtın yapılacağına dair birtakım işaretler verdi ama trafik polislerini unuttu. "Trafik polisleri" derken Rusya'dan veya Amerika'dan yeşil ışık almadan o coğrafyada bir hareket yapılamayacağını bilmiyor muydu ki? Niye bunu anıyorum? Maalesef iktidar söylediği şeyleri yapamıyor, onun için de ben diyorum ki: Yapamayacaksan bari söyleme. Bu, seni hem yurt dışında hem yurt içinde biraz mahcup duruma sokuyor. Ayrıca, iktidar, siyaseten yapamayacağı şeyleri Türk Silahlı Kuvvetlerini kullanarak gerçekleştirmeye çalışıyor. Başkomutan kim? Tabii ki Sayın Cumhurbaşkanı. Ama Sayın Cumhurbaşkanı'nın hükmettiği ortamda maalesef Türkiye Cumhuriyeti'nin caydırıcılığı kalmamıştır. Niye bunu söylüyorum? "Bir gece ansızın girerim." deyip de giremezseniz artık sizin piyasada bir itibarınız yoktur.

Geçmişten bir örnek vererek devam edeyim: 1998 senesinde Kara Kuvvetleri Komutanı, o zaman baba Esad var, baba Esad'a "Ya, o Öcalan oradan çıkacak yoksa biz onu oradan gelip alacağız." dedi, 16 Eylül 1998'de bunu söyledi; Öcalan 9 Ekimde palas pandıras Suriye'yi terk etti. Bunu yapabiliyorsanız caydırıcılığınız var. Türk Silahlı Kuvvetlerinden medet umuyorsanız ve ancak onun gücüyle o coğrafyada hüküm sürmeye çalışıyorsanız bu bir zafiyet işaretidir.

Üzülerek söylemem gerekiyor ki pek çok ülke tarafından Türkiye bugünkü koşullarda, bu iktidarla kullanışlı bir hükümet hâline gelmiştir. Niye "kullanışlı" diyorum? Tavizkâr oldunuz, cömert oldunuz; geçmişte ağzınızdan eksiltmediğiniz "mavi vatan" "Oruç Reis" "NAVTEX" "Doğu Akdeniz" gibi kelimeleri bir kenara ittiniz. Garip bir yere geldiniz, Limni konusunda NAVTEX ilan etmek gibi komik bir hareket içindediniz. Ne demek istiyorsunuz Limni konusunda NAVTEX ilan etmekle? "Orasın silahsızlandırılmış olması lazımdı, dolayısıyla biz NAVTEX ilan ederek bunu duyuruyoruz." diyorsunuz. Aynı şekilde Birleşmiş Milletlere de bir duyuru yaptınız; silahsızlandırılmış olan adaların, silahsızlandırılmamış durumunu onlara duyurdunuz. Bunu duyan Yunanistan korktu, kaçtı mı? Yok. Dolayısıyla, Birleşmiş Milletlere dönerek âdeta "Ağabey, bu Yunanistan bizi dinlemiyor, bu işe bir baksana." dediniz. Maalesef, Türkiye Cumhuriyeti'nin sizin yürütmenizdeki tarihi, yaptıklarınızla değil; yapmadıklarınızla, taşeronluklarınızla ve Büyük Orta Doğu Projesi'nin Eş Başkanlığıyla ileride anılacaktır.

Suriye'de bir güvenli bölge yaratma kararıyla Suriye'ye girdiniz ama onu beceremediğiniz gibi sadece bir tampon bölgede kaldınız. Ve biz her zaman size söyledik; bizim orada doğal müttefikimiz, Şam'da kimse odur." Adam, kendi ülkesini kurtarmaya çalışıyor, yurt içinden ve yurt dışından baskı altında ama maalesef siz o adamı yalnız bırakmak suretiyle âdeta bugünkü şartların oluşmasına ortaklık ettiniz.

Çin Halk Cumhuriyeti meselesine döneyim; olimpiyatları Sayın Sezgin söyledi. Biliyorsunuz, bizim partimiz hem bu binanın içinde hem bu çatı altında hem dışarıda Uygur ve Doğu Türkistan meselesini en çok dile getiren partidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Şimdi, buradan nereye gelmek istiyorum? Siz bu "Doğu Türkistan" kelimesini hiçbir zaman telaffuz edemediniz; "Uygurlar"ı sonunda, nihayet,

bizim baskılarımız üzerine telaffuz ettiniz, arkasından ne geldi? Arkasından, Çin Halk Cumhuriyeti “Türkiye, Suriye’de işgalcidir.” dedi; dedi, çok sevdiğiniz Çin dedi bunu. Bitmedi, Irak’ta PKK’ya karşı yürüttüğümüz harekâtlar karşısında “Türkiye, Irak’ın egemenliğini ihlal ediyor, sivilleri öldürüyor.” dedi. Sayın Sezgin söyledi. Gidiyor musunuz olimpiyatlara? Bunun da cevabını vereceksiniz.

İktidarın maalesef bugünkü hâlini ben bir kum saatinin üst haznesine benzetiyorum. Askerlik yapanlar için daha da anlamlı bir şey söyleyeyim; İtalyan çukuruna düşmüş nefer durumundasınız, çıkamıyorsunuz. İçine düştüğünüz çukurdan çıkmanız mümkün değil sizin ve o –yukarıdaki- biraz evvel söylediğim kum saatinin haznesi de boşalıyor, aynı sizin siyasi anlamda kaybettiğiniz kan gibi. Dalgalı bir denizde, yüzmekten aciz bir şekilde, başınızı suyun üstünde tutabilmek için el âlemden medet umuyorsunuz. Bunu ben “tükenmişlik sendromu” olarak tanımlıyorum çünkü bu hareketleriniz sonunda içine düştüğünüz durum... Biraz sonra sayacağım kimleri bir araya getirdiniz diye. O, ileride bir sayfadaydı ama hatta şimdi söyleyeyim. Bizim bir araya gelmelerini hiç arzulamayacağımız ülkeleri, sayenizde, iktidarınızın sayesinde, bizim karşımızda bir arada bir cephe olarak bulduk.

Krizden krize gidiyoruz. Bir 10 büyükelçi krizi yaşadık, biliyorsunuz; hatalı oldular. O 10 büyükelçinin hatalı olduğunu kabul ediyorum ama onun ötesine gittiğimizde, onun çözümü pek çok kişi tarafından Sayın Çavuşoğlu’na atfedildi “Bu sorunu çözdü.” diye ama bu sorunu çözen Çavuşoğlu değil, maalesef Biden oldu. Niye Biden oldu? Biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanının Biden’la Birleşmiş Milletlerde konuşması bekleniyordu, arzulanıyordu; bu olmadı. Roma’ya kaldı iş ama Roma’dan evvel bu kriz yaşandı ve Sayın Cumhurbaşkanı birden fazla kez “Banları ‘persona non grata’ ilan edin, atın.” dedi. Ama şunu unuttu: Eğer -örnek vereceğim bir tanesi için- Amerikan Büyükelçisi atılmış olsaydı Roma’da görüşme olmayacaktı. Dolayısıyla, Amerikan Büyükelçisini atmamak da tek başına yapılamayacağından hepsini atmamak gibi bir tercih yaptınız. Onlar da şeker keyfiniz için veya paşa keyfiniz için bir açıklama yaptılar. O açıklamanın Türkçesi ile İngilizcesi birbirinden farklı. İngilizcesini okursanız “Biz bildiğimizi okuyoruz.” diyorlar. Siz Türkçesiyle avunun isterseniz.

Biliyorsunuz, Dışişleri Bakanlığımızda bugün Bakanlık mensubu olmayan 25’ten fazla büyükelçi var. Bir jenerasyona “monşer” dediniz, ben sizin atadıklarınıza “tonşer” diyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Çünkü Dışişleri Bakanlığında tayin ve terfi zinciri kırılmış, ehliyet ve liyakat ikinci plana atılmış, pek çok yerde uzatmalı büyükelçiler veya görevliler peydahlanmış. Bu uzatmaları kastederken kocaman kocaman memurları kastediyorum, altını kocaman kocaman da çiziyorum. Dolayısıyla, böyle bir sistemde iktidarın tutarsız ve inandıkları politikaları savunmak mecburiyetinde kalmıştır kadrolar.

Bakanlık mensuplarına da bir mesajım olacak: Bu iktidarın günleri sayılı olduğu gibi sizlerin de çektiği çilenin sonu yakındır. Bu dışarıdan yapılan büyükelçi atamaları faciasının da son bulacağından ve kariyer basamaklarında ehliyet ve liyakat temelinde yükseleceğinizden emin olmanızı isterim. Kurtuluş işe ufuktur, güneş ufuktan yakında doğacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Döneceğim yine çarşamba günü ama birkaç konuya daha değineyim isterseniz. Bir Demokrasi Zirvesi yapıldı geçen hafta; bu Demokrasi Zirvesi’ne 110 ülke katıldı, Türkiye yok. Demek ki özürlüyüz yani bunu biz söylüyoruz zaten ama cümle âlem de Türkiye’nin böyle bir zirvede bulunmaya ehil olmadığını ortaya koydu. Dolayısıyla iş, mesele sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarından ibaret değil, Türkiye maalesef içinde bulunduğu ortamda daha derin bir krize gebe.

Buradan başka bir hususa geçeyim izin verirseniz. Biraz evvel sözünü ettiğim ülkeler zincirini -Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Filistin, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Yunanistan, Fransa, İtalya, İsrail, Lübnan,

Mısır- bunları biz bir araya getirdik ya. Bunlar başka cephelerde, ayrı cephelerde bulunurken Türkiye'yle aralarındaki husumet bunları bizim karşımızda bir cephe hâline getirdi. Hâlbuki biz geçmişte hep “Bunlar ne kadar dağınık bir cephede olursa bizim millî çıkarlarımız için o kadar yerinde olur.” diyorduk.

O “Katar” dediğinizin bizi ne hâllere ittiğini de söylemeye gerek yok. Bu Kıbrıs'ın coğrafyasında diyeyim, mücavir bölgesinde, biliyorsunuz, birtakım petrol ve gaz aramaları için çalışmalar yürütülüyor ve Dışişleri Bakanlığı yarattığı bir soruya cevaben 2 Aralık tarihinde bir açıklama yaptı, o açıklamasıyla âdetâ Katar'a “Sakin ha, o coğrafyada bir araştırmaya filan kalkışmayın.” dedi. 10 Aralıkta ne oldu? “Vız gelip tırıs gider.” dedi Katar ve oturdu hem Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'yle hem de bir Amerikan şirketiyle o anlaşmayı imzaladı. Şimdi, ben soruyorum: Başka vesile olsa büyükelçinizi geri çekerdiniz, değil mi? “Büyükelçimizi” demedim, “büyükelçinizi” dedim, oradakinin de kim olduğunu tarif etmeme gerek yok. Yapamadınız, çıkıp Katar'a bir laf da edemediniz, demek ki birtakım mecburiyetleriniz var. Bitmedi, orada -biraz evvel değinildi- bir gazetecinin sorusuna muhatap oldunuz, o soru da yetmedi; Katar Dışişleri Bakanı ne dedi? “Ekonomik gidişat nedeniyle Türkiye'de ortaya çıkacak fırsatları değerlendiriyoruz.” Bu çok diplomatikçe söylenmiş bir cümle. Aslında şunu dedi Bakan: “Batmışlar, neleri varsa 3 kuruş, 5 paraya satmaya hazırlar.” Bizi bu hâle getiren sizsiniz, sizin iktidarınız. Bitmedi, Sayın Cumhurbaşkanı Katar'ın güvenliği ile Türkiye'nin güvenliği arasında bir ilişki kurdu. Aslında bu ilişkinin yani güvenlik ilişkisinin telif hakkı size ait. Bunu hangi anlamda söylüyorsunuz? Siz 2017'de ne demişsiniz? “Çin'in güvenliğini kendi güvenliğimiz gibi görüyoruz, gerek ülkemizde gerek bölgemizde Çin'e yönelik hiçbir olumsuz faaliyete izin vermiyoruz.” Kutuların sizi. Uygurlar da kutlayacak sizi bir gün. PKK/YPG, bunların hepsini pek çok defa söyledim, oraya gelmeyeyim.

Gelelim bütçeye, gerçek bütçeye: Bugün rakamlar üzerinden konuşuyoruz. Bu sabah dolar 13,98'di, gün içinde 14,75'e kadar çıktı; yoyo gibi iniyor çıkıyor, iniyor çıkıyor. Daha 16'sı var, 16'sında yeni karar alınacak Merkez Bankası tarafından, ondan sonra... Yani şöyle bir çelişki var: Sizin bütün dua etmeniz gereken şey “Merkez Bankası inşallah faizi indirmez.” demeniz. Merkez Bankası faizi indirirse Dışişleri Bakanlığının bütçesi batıyor. Ne demek istiyorum? Siz Komisyona 4 Kasım günü bütçeyi getirdiğiniz zaman -7 milyar 487 milyon küsuratıyla vardı- 9,72'ydi kur, 770 milyon dolar ediyordu. 14,75'le hesaplıyorum, bugün en çok çıktığı rakam. Bütçenin uygulamaya gireceği 1 Ocak itibarıyla 14,75 bile iyimser bir kur olacaktır. Şimdi, bugün itibarıyla sizin bütçeniz -“35” dedi Sayın Sezgin, doğru- şu an itibarıyla 35 ama -Komisyonda da söylemişti- siz “Sayın Cumhurbaşkanımız bizim açığımızı arzu ettiğimiz zaman, talep ettiğimiz zaman karşılıyor.” demiştiniz. Olabilir ama bugün itibarıyla, daha bütçe uygulamaya girmemişken, şu anda bütçe açığımız 3 milyar 200 milyon Türk lirası. Brakıyorum siyasi konuları, sırf bu bütçe nedeniyle başınızın çok ağrıyacağı bir noktadasınız. Dışişleri Bakanlığı 70 sente değil, 40 sente mecbur kalacak bir noktaya geldi.

Bunun sonucu ne olacaktır, ben size söyleyeyim: Bu, aynı zamanda, ülke için değil, Dışişleri Bakanlığının da bir yokluk bütçesi olacaktır; tencere, Dışişleri Bakanlığında da kaynamayacaktır. Geçmişte örnekleri görüldüğü gibi, maaşları ödemekte zorlanacaksınız; uluslararası toplantılara merkezden uzmanlarınızı gönderemeyeceksiniz; katılanların uçak bileti veya yolluklarının ödenmesinde güçlük çekeceksiniz; kurye hizmetini izne gidip gelen memurlara emanet edeceksiniz; belki sağlık harcamalarımızı dahi ödeyemeyeceksiniz.

Dolayısıyla, bu hususlar dışında, İYİ Parti olarak biz Dışişleri Bakanlığı bütçesini vizyonsuz, millî çıkarlardan uzak öncelikler üzerine bina edilmiş ve yetersiz mali kaynakların tahsisinden ötürü de, belirlenen hedeflere erişilmesine imkân olmayan bir bütçe olarak görüyoruz.

Cümle âlem Erdoğan'ı artık çözmüş, zafiyetlerini keşfetmiştir. Ekonomide acı ilaçlardan söz ederken şimdi dış politikada siyasi zehirler içme aşamasına gelinmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Dostlarımız da düşmanlarımız da bir sene öncesinde kükreyen Erdoğan'ı âdeta ehlileştirilmişler, şimdi de “Nasıl evcilleştirebiliriz?” diye düşünmeye başlamışlardır. Artık “Ey!” diye kükreyen bir aslan yoktur. Dolayısıyla, bugünkü ortamda bizim bu dış güçlere olan muhalefetimizi hepiniz mutlaka biliyorsunuz ama ben şunu söyleyeyim: Biz, Sayın Cumhurbaşkanımızı dış güçlere yedirmeyeceğiz; bu işi kendimiz halledeceğiz halkımızın desteğiyle ilk seçimde. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, size gelince: Antalya'daki golf sahaları sizi özlemlerle beklemektedir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Dışişlerinde nasıl görev yapmışsınız, şaşırıyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Erbaş.

Buyurunuz Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, turizm, parti ve siyaset ayrımı yapmaksızın öncelikli ulusal politikalar arasında yer almalıdır. Kültür ve turizm varlıklarımız, ekonomik gücümüzün önemli parçalarından biri olmasının yanı sıra ülkemizin uluslararası arenadaki en önemli imaj ve marka değeridir. Son iki yılda dünyayı saran Covid-19 salgınının en çok turizmi ve hizmet sektörünü etkilediği ortadadır. Kayıpları en aza indirmek için ülkemizde uygulanmaya başlayan Güvenli Turizm Sertifikasyon Programı sayesinde alınan tedbirler salgından daha az etkilenmemizi sağlamıştır.

Değerli milletvekilleri, sektörle iç içe, doğrudan etkileyen en az 100 sektör vardır; ulaşımı var, inşaatı var, gıdası var, tekstili var, teknik malzemeleri var, istihdama katkısı var. Kayıt dışının en az olduğu sektörlerden biridir. Cari açığımızın yüzde 27'sini tek başına kapatıyor. Yalnızca yurt içi piyasada üretilen gazlı içeceklerin yüzde 24'ü turistik tesislerde satılıyor, kesilen büyükbaş hayvanların yüzde 16'sı turizmde kullanılıyor. Hepimiz gördük ki ihracat rekorları kırmamıza, büyüme rekorları kırmamıza rağmen turizm olmayınca cari açığı kapatamadık, gayrisafi millî hasılayı artıramadık.

Gerçek şudur ki bu sektöre bizim borcumuz var yalnız turizmi, müsaade edelim, sadece Turizm Bakanlığı yönetsin. Mesela hastanelere Sağlık Bakanlığından başka bir bakanlık müdahale edebilir mi? Turizmde hesap veren de, hesap soran da Turizm Bakanlığı olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, turizm kalkınma planlarında yer alan fakat bir türlü hayata geçmeyen konular şimdi tek tek hayata geçmeye başlamıştır. Şanssız çünkü sektörü bilen ve içinde olan bir Bakanımız var. Rakip ülkelerin Turizm Bakanlarına bakacak olursak, İspanya Turizm Bakanı ekonomist, Yunanistan Turizm Bakanı yazılım mühendisi, İtalya Turizm Bakanı siyaset bilimcisidir.

İyi yapılan işleri kim yaparsa yapsın takdir etmek gerekiyor. Pandemi “25 milyon turist-20 milyar dolar” olan hedefimiz bunca zorluğa rağmen bu yıl “28 milyon turist-22 milyar dolar” olarak gerçekleşmiştir. “80 milyon turist-100 milyar doları” da yakında göreceğiz inşallah ama önceliğimiz, kaliteli turist olmalıdır. Ege ve Akdeniz çanağında binlerce yat geçiyor, marinaları çoğaltmalıyız.

Yıllarca bürokratik hantallıklarda boğulan, iki resimle Türkiye'yi tanıtmaya çalışan düzenden Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı sayesinde kurtulmamız da ayrıca takdir edilmesi gereken bir konudur. Uçak seferleri bile olmayan 140'tan fazla ülkede fuara katılmanın veya "x" bir ülkede kimsenin okumadığı dergilere verilen reklamların çare olmadığı görülmüştür. Yaşadığımız dijital çağda hazırlanan reklamlar 1,5 milyardan fazla izlenmeyle Türkiye Cumhuriyeti'nin en büyük reklam rakamları olmuştur.

Türk Egese reklamlarından memnunuz. Bu saha Yunanistan'a terk edilmemelidir. Aynı reklamların Doğu Akdeniz ve Kıbrıs için olanını da sabırsızlıkla bekliyoruz. Ayrıca, Turizm Ajansımız, reklamlarına -kişi başı harcamanın 10 bin doları bulduğu- sağlık ve kaplıca turizmini de eklemelidir. Bu arada yabancı turist için her şey dâhil sistemden ve plajlardaki çirkin iskele enflasyonundan vazgeçmemiz gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, Türk Cumhuriyetleri arasında kurulan Türk Devletleri Teşkilatından, Milliyetçi Hareket Partisi olarak büyük mutluluk duyuyoruz. Bir sonraki toplantıda Türk Devletleri Teşkilatının, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni de davet etmesini ve üye ülkelerin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni de en kısa zamanda tanınması en büyük temennimizdir. Bu birlikteliğin aramızdaki ticaret hacimlerini de artıracığı aşikârdır. Bu artıştan turizm de mutlaka payını almalıdır. Bu ülkelere uçak seferlerini mutlaka artırmalıyız. Bu bağlamda gerçekleştirilen Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali de çok anlamlıdır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ilk millî arkeoloji enstitüsü ve kazıların millîleşmesi çok önemli kararlardır. Oluşturulacak dijital arkeoloji arşivi de tarihî mirasların gelecek nesillere aktarılması açısından çok kıymetli bir çalışmadır. Takdirle karşıladığımız diğer bir konu ise 1800'lü yılların başından itibaren ülkemizden pek çok tarihî eser kaçırılmıştır, bunların 4.967'si geri getirilmiştir, bu eserler millî servetimizdir; teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, tüm paydaşlarıyla insanın insana hizmet ettiği bu sektörde yatırımı insana yapmanın önemi ortadadır. Sadece dört yıllık fakültelerin turizme ve paydaşlarına çare olmadığı görülmüştür. Bu nedenle, Anadolu turizm teknik liselerini çoğaltmalıyız.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ekonomide ilk 10'a giren bir markamız maalesef yok ama dünya turizminde ilk 10'a giren bir markamız var, o da İstanbul'dur. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gelen turist sayısında Bangkok'la, Paris'le, Londra'yla yarışmaktayız. Dünyada iki kıtayı birleştiren başka bir şehir yok. Galata Kulesi tüm zamanların ziyaret rekorunu kırmıştır. Kız Kulesi restorasyonu bittiğinde, Beyoğlu Kültür Yolu Festivali ve buna benzer yapılacak olan festivaller, kısa zamanda muhteşem bir eser olarak karşımıza çıkan Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul'un değerine değer katacak, 13 milyon ziyaretçiyi en az 25 milyon yapacak önemli çalışmalardır.

Değerli milletvekilleri, amacımız, turizmi on iki aya yaymak ve çeşitlendirmek olmalıdır. Bunu yaparken Antalya'da dağa taş muz serası için verdiğimiz teşviklerin bir kısmını da turizmciye ve turizmin çalışanlarına destek olarak verebiliriz. Sektörün kredi limitleri dolmuştur, limitlerin artırılması, KGF fonu destekli özel teşvikli, düşük faizli krediler açmalıyız, mutlaka enerji desteği vermeliyiz. SGK primleriyle destek paketleri hazırlamalı, seyahat acentelerine tanıtım ve pazarlama teşviki vermeliyiz, kentlerin turizm potansiyelini artırmalıyız.

Daha önce yine bu kürsüden defalarca deniz-kum-güneş üçgeninden bağımsız turizm anlayışına sahip olmamız gerektiğini ifade etmiştim. Örneğin, Çanakkale Savaşı batıklarının dalış turizmine açılması çok güzel bir çalışmadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; milletvekili olarak Kütahya'nın turizm potansiyelini de burada daha önce pek çok kez ifade ettim. 1071, Anadolu'nun tapusunu aldığımız tarihtir. 1922 yılında

vatanımızı elimizden almak isteyen yedi düvele, düşmana “Dur!” dediğimiz “Defol, git!” dediğimiz yerin adı da Dumlupınar’dır, Kütahya’dır.

2022 yılı, Büyük Taarruz’un 100’üncü yılıdır. Kütahya’da çok büyük bir tören gerçekleştirmek istiyoruz. Bu özel durumdan dolayı Kurtuluş Savaşı’mızın 100’üncü yılını Cumhurbaşkanlığımızın himayesinde, Kültür ve Turizm Bakanlığımız, Gençlik ve Spor Bakanlığımız ve Millî Savunma Bakanlığımızın birlikteliğinde çok büyük bir şölen havasında gerçekleştirelim, yurt içi ve yurt dışından binlerce vatan evladını buraya toplayalım. Cumhuriyetimizin 100’üncü yılı olan 2023 kutlamaları tüm dünyaya ses getirecek şekilde olmalıdır. Bunun provasını 2022’de, gelin, Kütahya’da birlikte yapalım. Şehit kanlarıyla sulanan bu kutlu topraklar, kuruluşun ve kurtuluşun şehri Kütahya bunu fazlasıyla hak ediyor.

Unutulan Aizanoi’ya el atılması, kazıların on iki aya çıkarılması ve millileştirilmesinden dolayı Bakanlığımıza teşekkür ediyorum.

Memleketimizin her köşesinde saklı kültürlerimiz var, bunlardan pek çoğu da Kütahya’dadır; örneğin, kadın kaftanları. Osmanlı’da ve cumhuriyetin ilk yıllarında Kütahya gelinlik ve kaftan dikimi merkeziymiş, hatta Mevhibe İnönü’nün gelinliği Kütahya’da dikilmiş. Biz Kütahya’ya bir kaftan müzesi istiyoruz. Ayrıca, leblebinin başkenti olarak kabul ettiğimiz Tavşanlı’ya da bir leblebi müzesi istiyoruz. Ve bu arada müjdesini aldığımız, yeniden ihalesi gerçekleştirilen Arkeoloji Müzemizin de en kısa zamanda kültür ve turizmin hizmetine sunulmasını bekliyoruz.

Yine, çok önem verdiğimiz bir konu: Yavaş yavaş nesilleri tükenen sihirli eller, yaşayan ustalar; kimdir bunlar? Kalaycı, yorgancı, keçeci, kunduracı ustaları, ahşap ustaları ve böyle giderse maalesef çini ustaları. Yaşayan son ustalarımızı da kaybedersek, bu değer unutulursa bizden sonraki kuşaklar bu önemli kültür varlıklarımızı sadece siyah beyaz fotoğraflardan görecektir. Gerekirse bu zanaatları seçmeli ders olarak müfredata ekleyelim, ustalarımızı oralarda değerlendirelim ve çıraklığı mutlaka teşvik edelim. Çünkü bu varlıklar kıymetimizdir, nesillere aktarabileceğimiz nadide değerlerimizdir, kültürümüzdür. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün ifade ettiği gibi: “Milletimin dehasının gelişmesi ve bu sayede layık olduğu uygarlık düzeyine ulaşması, hiç kuşkusuz ki millî kültürümüzü yüceltmekle mümkündür.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET ERBAŞ (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken, hepinizi Kütahya’ya, tarihi ve turizmi yaşamaya davet ediyor, Gazi Meclisi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Sayın Erkan Haberal...

Buyurunuz Sayın Haberal. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN HABERAL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kültür ve sanat, bir milleti ayakta tutan en önemli temel yapı taşlarıdır. Kültürün bozulması veya yok olması, milletlerin sonunu hazırlayan en güçlü nedenlerden bir tanesidir.

700’lü yıllarda kurulan Türk devleti içinde yaşayan vatandaşlarımız, İslamiyet öncesi dönemde yaşadıkları inancın ve koşulların etkisiyle geçmişten günümüze kadar süregelen kültür ve sanat hayatımızın temel taşlarını oluşturmuşlardır. Bu dönemin dinî inançlarına göre, herkes birbirine dua edecek ve bu dualar yazılı olarak birbirlerine takdim edilecekti. Bu düşünce doğrultusunda, Çin’den matbaanın alınmasıyla Türk harf hareketlerine uygun olarak yeni matbaa geliştirilmiş, herkesin birbirine

dua basıp hediye etmesiyle evler bu kitaplarla dolmuştur. Zaman içinde evlerde bu kitapları koyacak yer bulunmayınca, o zamanki yaşayan insanlarımız “Herkes okusun; ortak bir yer yapalım, ortak bir bina yapalım.” fikriyle hareket ederek meydana bir bina yapıp bugünkü kütüphanenin ilk temelini atmışlardır. İşte, o dönemki inanç ve ihtiyaçtan doğan o Türk kültürü, günümüz Türkiyesinde olağanüstü mimarisi, milyonlarca kitabı, yüzbinlerce kaynak eseri, 5.500 kişilik oturma kapasitesiyle Ankara Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi olarak millî şuurla harmanlanmış, dünyaya örnek olmuştur.

Yine, aynı inanişe göre, o tarihin Türkleri, yaşadıkları bölgenin orta kısmına tapınak yapmışlar, günde 9 defa o tapınağı zorunlu olarak görme sebebiyle kolaylık olsun diye evlerini bu tapınağın etrafına, birbirlerinin ışığını ve görüntüsünü kesmeyecek şekilde inşa etmişlerdir. Dönemin eczanesi olan aktarlar ve kıraathaneler, tapınağın etrafına yerleştirilmiş, yapılan tapınağın zamanla yağmurlar nedeniyle su alması sonucunda tapınağın üst kısmı Türk dünyasında ilk defa kubbe tasarımıyla kapatılmış ve ilk külliye ortaya çıkmıştır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) O ilk kubbeli külliye yapısı; Türk-İslam senteziyle birleşmiş, Karahanlılar’da ilk Türk İslam Medresesi, Anadolu’da Danişmentlilerle Niksar’da Yağlıbasan Medresesi olarak devam etmiştir. Bu medreseler, icazet vererek devlet adamı ve bilim insanı yetiştirmek amacıyla kurulmuş ve günümüze 200’den fazla üniversite olarak nüfuz etmiştir.

Değerli milletvekilleri, Türk devletinin asırlardır varlığını sürdürmesindeki temel neden kültürüne bağlı kalıp sahip çıkmasıdır. Millet olarak yolumuza yine bu düsturla devam edip, kendi kültürel mirasımıza sahip çıkıp, örf, âdet, gelenek ve göreneklerimizi koruyup gelecek nesillere aktarmalı, millî değerlerimizin etkinliğini sürdürmesini sağlamalıyız. Türk tarihinin ilk kütüphaneleriyle, destanlar ve hikâyeler kitaplara döküldüğünde insanlar bu kitapları okuyup canlandırmaya başladılar, ilk destanlar canlandırıldı. Canlandırılan bu destanlar, külliyein orta alanında icra edilmeye başladı; orta oyunu, peşine pandomim, gölge oyununu getirdi, Türk tiyatrosunun ilk temel taşı oldu. Bu sessiz canlandırılan oyunları kithara, kopuz ve çevganla renklendirelim dediler; ilk Türk operalarının ve şan eserlerinin kökü oldular. İşte, neredeyse bin beş yüz yıl öncesinden bir orta oyunuyla ilham alan Türk tiyatrosu; binlerce sanatçısı, devlet ve özel tiyatrosuyla dünü bugüne, bugünü yarına bağlayan bir köprü oldu. O millî kültürle harmanlanmış köprü, orta oyununa eşlik eden melodi, günümüzde ismiyle mütenasip Atatürk Kültür Merkezi’nde bir yıldız gibi ışık saçmakta.

2.040 kişilik opera salonu, 800 kişilik tiyatro salonu, çok amaçlı kültür ve sanat salonu, sergi alanlarıyla tarihî mirasından aldığı kubbeli külliye yapısını, modern kubbe yapısıyla yarınlara taşıyan Atatürk Kültür Merkezi.

Yine, dünyanın sayılı projelerinden biri olan Beyoğlu Kültür Yolu -Sayın Milletvekilimiz Ahmet Erbaş Bey bahsettiler- Türkiye’nin gururu oldu. Yalnız, Sayın Bakanım, biz Ankara olarak, Beyoğlu Kültür Yolu’nda yapılan etkinliğin aynısını “Başkent Kültür Yolu” olarak, “Başkent Kültür Festivali” olarak Ankara’da talep ve arz ediyoruz efendim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca, Sayın Bakanım, bu kürsüde, bütün konuşmalarında her zaman sizden rica ettim: Toprakta tarih fişkırıyor; müzelerimiz, depolar tarihî eserlerle dolu. Ankara’ya Türkiye’nin değil, dünyanın en büyük müzelerinden birinin yapılmasını rica ediyoruz Sayın Bakanım.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak millî kültürümüzün korunması, geliştirilmesi ve yaşatılması noktasında büyük bir hassasiyete sahibiz; bu konuyu önemsiyor ve titizlikle takip ediyoruz. Devletimizin millî kültürümüz adına atacağı her adımı destekliyor, her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzu belirtmek istiyoruz çünkü biliyoruz ki kültür; ecdad demek, öz demek, en önemlisi de tarihî mirasın genetik kodlanması demek.

Pandemi dönemi nedeniyle kültürel etkinliklerden biraz uzak kalsak da toplumun tüm kesimlerine ulaşmak, bu sanat dallarının kültürel birikimimizle bütünleşmesini sağlamak, ülkemizin dünya kültür ve sanat alanında etkinliğini artırmak amacıyla opera ve bale alanında yapılan faaliyetler hız kesmeden devam etmektedir.

Değerli arkadaşlar, dinî inanışlarımıza yön veren -Türk tarihindeki- gene dönemin din adamlarının telkinleriyle evlerinin duvarlarına resim yapmaya başlayan insanlarımız -her birisi yetenekli olmadığı için- yetenekli ressamları buluyorlar “bedizci” ismi verilen bu yetenekli insanlar tarafından duvarlar nakış gibi işleniyor ve Türk tarihinde ilk fresko duvar sanatı ortaya çıkıyor. Zamanla aynı duvar resimlerinden sıkılanlar bedizcileri çağırıp yenisini talep ediyorlar; lakin, duvardaki kök boyanın çıkmasının zorluğu karşısında bedizciler aynı figürleri küçülterek kağıda işlemeye başlıyor ve tarihimizin ilk minyatür el sanatı ortaya çıkıyor. İşte, o tarih, o ruh, o şuur, Resim Heykel Müzesinde günümüze renk katıyor, Dolmabahçe ve Topkapı başta olmak üzere millî saraylarımızda sergileniyor, ziyaretçilerle buluşuyor, tarihimizin sanat ve kültür ihtişamı parıldamaya devam ediyor.

Sayın Bakanlığımızın bu düşünceden yola çıkarak yapmış olduğu Yazma Eserler Portalı bizim tarafımızdan fazlaca takdir görmüş, vatandaşlarımızın buradan yazma eserlere ulaşmasını sağlamıştır. Yine, aynı dönemde -altını çizerek söylemem gerek ki- aynı bilincin, aynı tarihin, aynı zamanda yaşanan bugünkü benliğimizde vücut bulmuş hâli Orhun Yazıtları, Türk tarihî ve kültürü açısından önemini fazlasıyla korumaktadır. İçeriğinde, yabancıların Türk siyasetine karıştığı zaman devlet kademelerinde liyakatsiz kişilerin yönetimi çalıştırmadığını, toplumda memnuniyetsizlik oluştuğunu, en zor şartlarda bile kendi içinden liderler çıkarıp, ülkeyi kurtarıp devletin güçlendirildiği tasvir edilen bu anıtlarda “Türk Oğuz Beyleri, işitin! Üstte gök çökmedikçe, altta yer delinmedikçe, ilini ve töreni kim bozabilir? (MHP sıralarından alkışlar)

Ey Türk ulusu! Kendine dön. Seni yükseltmiş Bilge Kağanı’na, özgür ve bağımsız ülkene karşı hata ettin, kötü duruma düşürdün.

Ulusun adı sanı yok olmasın diye, Türk ulusu için gece uyumadım, gündüz oturdum.” cümleleri günümüze o dönemin iz düşümü olarak sirayet etmiştir.

İşte, ulusun adı sanı yok olmasın diye, Türk ulusu için gece uyumayan, gündüz oturmayan Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli’nin talimatları ve takibiyle bire bir aynısını yaptırdığı Orhut Anıtları, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Merkezinin önünde bir sanat ve tarih abidesi olarak ayakta durmakta, gelen ziyaretçilere millî şuurumuzu hatırlatıp “Ey Türk ulusu! Kendine dön.” diye haykırmaktadır. Yapandan da yaptırandan da Allah razı olsun. (MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN HABERAL (Devamla) - Türklük onuru, şuur ve ruhu her nerede, hangi coğrafyada, hangi gönülde yaşayıp yaşatılıyorsa selam olsun, selam olsun, selam olsun.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum efendim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Cemal Çetin...

Buyurunuz Sayın Çetin. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle heyetinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vakıflar, Türk milletinin yüzlerce yıllık medeniyet mücadelesinde gelişmiş ve büyük bir coğrafyada etkisini hâlâ sürdüren güçlü ve köklü kurumlardır. Vakıflar, ecdadımızın hayır hasenat, dayanışma ve yardımlaşma işlerindeki duyarlılık mirasını kültürel kimliğimizin önemli yapı taşlarından biri olacak şekilde yaşatan kuruluşlardır ve Türk hayırseverliğinin en güzel örneklerindedir. Gerek sosyal gruplar arasında dostluk, kardeşlik, yardımlaşma ve yakınlaşmanın temininde gerekse kamunun belli sosyal kriterlere göre şekillendirilmesinde devletin elindeki en etkili kurumsal vasıta.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, idare ve temsil ettiği vakıflara ait kültürel varlıkları muhafaza ve imar etmek, günün şartlarına göre ekonomik bir şekilde yatırıma dönüştürmek ve işletmek için restorasyon veya onarım yaptırmak, gereğinde de kiraya vermek sorumluluğunu taşımaktadır. Bugün başta İstanbul olmak üzere hangi şehrimize giderseniz gidiniz gönül ve kültür coğrafyamızdaki ecdat yadigarı eserlerle birlikte, bu restorasyon çalışmalarıyla karşılaşmanız mümkündür. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 3.500'ün üzerinde vakıf eserini restore ettiği görülmektedir. Vakıfların hukuk düzenimize, geleneklerimize ve kamu düzenimize uygun faaliyetler yürütmek kaydıyla, toplum hayatında ön plana çıkarılması sağlanarak, toplumun ihtiyaçlarının daha iyi karşılanması hedeflenmelidir. Kamuoyu denetiminin etkinleştirilmesi de vakıfların daha sağlıklı çalışması açısından önemlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TİKA, Doğu Bloku ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan ihtiyaçlar kapsamında 480 sayılı Kararname'yle 1992 yılında "Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı" adıyla Dışişleri Bakanlığına bağlı, teknik yardım kuruluşu olarak kurulmuştur; bugün, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlıdır. TİKA, kurulduğu tarihten bu yana Türk Cumhuriyetlerinin kalkınma çabasına destek olmak üzere önemli projeleri hayata geçirmiştir. Beş kıtaya yayılan program, koordinasyon ofisleriyle faaliyet ve projelerini sürdürmektedir. TİKA, Türk dünyası algısını genişletmiş ve geliştirmiş, ulaşabildiği her bölgede soydaşlarımıza ulaşmaya çalışmıştır.

Bugün TİKA'nın Orta Asya'daki Türk devletleriyle başladığı faaliyetlerini Kıbrıs Türklerine ve eski Sovyet coğrafyasındaki özerk cumhuriyetlere, Irak, Suriye ve Lübnan'daki Türkmenlere, farklı ülkelere dağılmış Ahıska Türklerine, Ukrayna ve Rusya'daki Kırım Türklerine, Moldova'daki Gagavuzlara, Makedonya'daki Yörüklerle, Moğolistan'daki Dukha Türklerine, Etiyopya'daki Harar Türklerine, Latin Amerika'daki "El Turco"lara kadar genişleterek onlarla aramızdaki gönül bağını sorumluluk faaliyetleriyle pekiştirdiği görülmektedir. Uluslararası ilişkiler açısından bakıldığında bir yumuşak güç unsuru taşıyan TİKA, imkânları görev alanına uygun bir verimlilik içerisinde kullanmıştır. TİKA'nın kalkınma, iş birliği anlayışı köklü geçmişimizden, devlet felsefemizden, medeniyet tecrübemizden ve kültürel değerlerimizden beslenerek çağımızın ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaktadır. TİKA'nın projeleriyle bir taraftan ülkelerin kalkınma sorunlarına çözüm sağlarken diğer taraftan ülkeler arası siyasi ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine ve ülkemizin uluslararası etkinliğine çok önemli katkılar sunulmaktadır. Bu bağlamda TİKA'nın insan kaynakları, fiziksel kapasitesi ve bütçe imkânları artırılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Nisan 2010 tarihinde kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı yurt dışındaki vatandaşlarımız, kardeş topluluklarımız ile Türkiye'de öğrenim gören uluslararası burslu öğrencilerimize yönelik çalışmaları koordine etme, bu alanda verilen hizmetleri ve yapılan faaliyetleri genişletme görevi üstlenmektedir. YTB çalışmalarıyla gerek yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sorunlarına çözüm üretmek gerekse soydaş ve akraba topluluklarla ilişkileri güçlendirmek için ekonomik, sosyal, kültürel olarak daha yakın ilişkiler kurmaktadır. Türkiye'de eğitim gören burslu öğrenciler ise dünyanın dört bir yanındaki gönüllü elçilerimiz olmaktadır.

Değerli milletvekilleri; başta Avrupa olmak üzere, dünyanın her ülkesinde milyonlarca vatandaşımız yaşamaktadır. Bunun yanında, sosyokültürel ve tarihi bağlarla yakın ilişkide olduğumuz geniş coğrafyada 300 milyona varan “soydaş ve akraba topluluklarımız” diye ifade ettiğimiz insanlarımız vardır. Gerek başka ülkelerde yaşayan vatandaşlarımızın gerekse soydaş ve akraba topluluklarımızın yegâne dayanağı Türkiye Cumhuriyeti’imizdir; yüzleri hep ülkemize dönüktür ve her zaman Türkiye Cumhuriyeti’nin desteklerini arkalarında görmek istemektedirler.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak önceliklerimiz arasında, yurt dışında Türkiye aleyhine yapılan lobi faaliyetlerine karşı tanıtımın artırılması, bu tanıtımın sadece turizm alanında değil siyasi ve sosyal alan itibarıyla da yapılması gerekliliği bulunmaktadır.

Ayrıca, millî kimliğimizin vazgeçilmez bir ögesi olarak gördüğümüz Türkçenin doğru ve güzel kullanımı esas alınarak uluslararası düzeyde bilim, sanat, ticaret ve iletişim dili olarak kullanılabilmesi için daha etkin çalışmalar yapılmalıdır.

Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, kendisine verilen bütçe imkânları çerçevesinde oldukça geniş bir alanda hizmet vermektedir. Bir yandan, yıllar önce yurt dışına göçmüş ve buldukları ülkelere yerleşmiş vatandaşlarımız, diğer yandan, tarihî, kültürel ve manevi anlamda ortak paydaya sahip olduğumuz soydaş, akraba veya kardeş topluluklarımız ve dünyanın dört bir yanından ülkemize gelen uluslararası öğrenciler düşünüldüğünde Başkanlığın faaliyet sahasının ne kadar geniş olduğu meydana çıkmaktadır. YTB bu dönemde önemli projeler üretmiştir ve imkânları ölçüsünde, faaliyet alanını kapsayan geniş coğrafyada her yere yetişme gayreti içerisinde olmuştur fakat YTB’ye verilen bütçe imkânlarının da yetersiz olduğu açık bir şekilde görülmektedir. Önümüzdeki yıllarda YTB’nin bütçe imkânlarının genişletilmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devletimizin, Doğu Bloku ve Sovyetler Birliği’nin dağılmasından sonra TİKA’yla başlayan YTB’yle devam eden faaliyetleri neticesinde, Türk devlet ve topluluklarıyla olan ilişkilerimizin başta ekonomik, sosyal ve kültürel olmak üzere her alanda geliştiğine şahit olmanın sevinci içerisindeyiz. 12 Kasım 2021 tarihinde İstanbul’da yapılan toplantıda Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi’nin adı “Türk Devletleri Teşkilatı” olarak değiştirilmiştir. Bu gelişmeyle “Dilde, fikirde, işte birlik.” ışığı altında Türk dünyasıyla dostluklar ve kalıcı ittifaklar kurulduğunu görüyoruz. İnşallah, 21’inci yüzyılda Türk birliğinin kurulduğuna şahit olunacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti devletinin dış politikasıyla uyum içerisinde atılacak tüm adımlarda TİKA ve YTB’nin eksik kadrolarının en kısa zamanda tamamlanması ve bütçelerinin artırılması sağlanmalıdır. TİKA ve YTB’nin imkânlarının artırılması, Türk dünyasının bütünleşmesi açısından atılması gereken adımlar arasında öncelik olarak kabul edilmelidir. Hem Türkiye dışında yaşayan vatandaşlarımızın hem de soydaş ve akraba topluluklarının, ayrıca uzanacak yardım elimizi bekleyen dünyanın çeşitli yerlerindeki insanların talebi bu yöndedir.

Sözlerime burada son verirken, görüşülmekte olan 2022 bütçemizin ülkemize ve aziz Türk milletine hayırlı olmasını diliyorum, yüce heyetinizi bir kez daha saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın...

Buyurunuz Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Erzurum) – İki konuşma süremi birleştirdiniz değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Evet, evet.

Buyurun.

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Kültür Bakanlığımızın, Gazi Paşa'mızın emaneti bazı kurumlar ile Dışişleri Bakanlığımızın bütçeleri hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekran başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, iki farklı bütçe olduğu için konuşmamı olabildiğince yeknesak hâle getirip, birbiriyle ilintili konular olduğu için birlikte deruhte edip sizlere sunmaya çalışacağım.

Saygıdeğer milletvekilleri, şerefli tarihimizde dünden bugüne zamanlar ötesi kalıcı iz ve eser bırakan abide şahsiyetlerin amaçları ve hedeflerine baktığımızda, kuru cihangirlik peşinde koşan, bireysel şan şöhret, mevki makam veya bugünkü moda ifadeyle “PR” yapma odaklı olmaktan ziyade; doğru ve hak olduğuna inanılan değerlerin ve ilkelerin içselleşip ülküleştigiğine tanıklık etmekteyiz. Yani onların tarih yaparak tarih yazdıran iradelerinin ete kemiğe bürünmüş hâlinin odağında sistematik ve kurumsal yapısı devletin ebet müddet hayatiyetini sürdürmesi bulunmaktadır. İnandığı yüksek değerleri kutlu ülkülere dönüştüren, büyük devlet ve dava adamı muzaffer komutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yegâne istek ve özlemi, bu yüksek ideallerin beslediği millet olma iradesini somut varlık hâline getirdiği cumhuriyetin ilelebet müdafaa ve muhafaza edilmesiydi. Bu süreçte, cumhuriyetimizin kalıcı ve güçlü temeller üzerine oturtulacağı dil ve tarih şuurunun kurumsal bir yapıda varlığını sürdürmesi adına Gazi Mustafa Kemal Atatürk, yapısal reformlar gerçekleştirerek, sonradan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu şeklinde birleştirilen Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu ismiyle kurumlar teşekkül ettirmiştir. Bu vesileyle, Atatürk, Gaspıralı İsmail'in Tercüman gazetesi üzerinden hedeflediği “Dilde, fikirde, işte birlik.” amacına matuf düşünceden hareketle, bir gün Sovyetlerin çözüleceği öngörüsüyle, dil ve tarih birliği düşüncesine hizmet ederek kurumsal yapıları da beraberinde oluşturmuştur.

Saygıdeğer milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim de parti programlarımızda ve beyannamelerimizde öncelikli ilke olarak zikrettiğimiz “Ulusal ve uluslararası meselelere Ankara merkezli, Türkiye perspektifiyle bakmak.” şiarıyla hem sahada hem de masada hiçbir ezikliğe, büzüklüğe ve teslimiyetçi düşünceye kapılmadan icraatlarını gerçekleştiren Dışişleri Bakanlığı mensuplarına ve dünyanın toplam 253 noktasında şerefli görevlerini ifa eden çalışanlarına Bakanımız şahsında şükranlarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ilkesel geleneğin yansımaları yurtda da cihanda da millî, karakterli duruşun karşılığında elde edilen başarılar ortadadır. Kısaca ifade etmek gerekirse, sınır ötesi başarılı operasyonların uluslararası zeminde masada da karşılık bulması açık ve nettir. Yarım asırlık çözümsüzlük sürecine Kıbrıs Türkünün egemen ve eşit hakları çerçevesinde iki devletli çözümün dillendirilmesi Türk diplomasisi adına diğer önemli bir kilometre taşıdır. Akdeniz ve onun devamı Ege'de ve Karadeniz'de yani mavi vatanda her türlü oldubittiye sahayla uyumlu, masada da kararlı dik duruşun yansımaları gayet yerinde ve isabetli hamleler olduğu muarızların tepkilerinden açıkça görülmektedir. Türklüğün maşerîvedanında otuz yıldır açık bir yara olarak duran Karabağ'ın azatlığa kavuşması ve bunun açık bir işgalin sonlandırılması olarak dünya âleme ifade edilmesi yine takdire şayan bir diplomasi başarısıdır. Öte yandan, hâlâ havuç-sopa politikalarından vazgeçmeden ulusal egemenliğimize müdahale ederek haddini aşan Avrupa Birliği ülkelerinin büyükelçilerine hadlerinin bildirilmesi de diplomasi tarihine düşen önemli bir nottur aynı zamanda.

Sayın milletvekilleri, şimdi bir tarih hatırlatıp kısa bir anekdotla devam edeceğim inşallah; benim unutamadığım bir tarih, 17 Ekim 1990. Türkiye Millî Futbol Takımı ile İrlanda Cumhuriyeti'nin maçının

yapıldığı bir gündü ve biz o gün İrlanda'ya maça gitmeden önce içimizde büyük bir yara olarak kanayan, sürekli, her türlü uluslararası meselede önümüze ısıtılarak konulan, karikatürize edilen, efendim, "Türkiye" yerine "Turkey" kelimesi kullanılması söz konusuydu. Biz de o gün, nerede olursak olalım ülkücü olmanın bir şiarı gereği kendimizi, ülkülerimize, ilkelerimize, devletimize, vatanımıza bağlılıktan dolayı hissettiğimiz sorumlulukla, tişörtler bastırıp "... (x) diye yani "Turkey değil, Türkiye" diye bir şeyler yazdık.

Şimdi, o gün, büyük hayalimizdi, aynen o sokaklarda Karabağ'ın özgürlüğü için yürüdüğümüz günlerdeki gibi, bu da bizim için çok önemli bir meseleydi çünkü sürekli karikatürize edilip alay konusu edildiğimiz bir kavramdı ama Allah'a şükür, bakınız, o gün bizim bizatihi sahaya yansıttığımız mesele, 4 Aralık 2021 Cumartesi günü bir Cumhurbaşkanlığı kararıyla artık resmî bir tavır hâline geldi. Biz, artık uluslararası kullanımlarda "Türkiye"yi kullanacağız; sattığımızda da, aldığımızda da, konuştuğumuzda da, dile getirdiğimiz her türlü meselede de.

Saygıdeğer milletvekilleri, hani "Bir şeyler olmuyor, yapılmıyor." diyorlar ya, böyle, sırayla devam edeceğiz inşallah.

Diğer önemli bir kazanım ise cumhuriyetin ilk yıllarında Atatürk'ün de yüksek hayali olan Türk ve akraba topluluklarının bağımsızlıklarını kazanarak ortak kültür, dil ve tarih ilhamıyla bir araya gelip fikirde ve işte birliğe yönelme düşüncesi, bugün, artık ete kemiğe bürünmüştür. Bunun adı da düne kadar "Türk Keneşi" "Türk Konseyi"yken bugün artık elhamdülillah "Türk Devletler Teşkilatı" adına dönüşmüştür. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani yüce milletimiz, tek millet çok devlet olma yolunda büyük bir tezahüre tanıklık etti, elhamdülillah.

Bölgemizde lider ülke olma misyonu gereği, Kafkaslarda, Balkanlarda, Doğu Avrupa'da ve Afrika'da etkin, inisiyatif kullanıp ikili, bölgesel ve küresel meseleleri mütalaa etme, çözüm üretme faaliyetleri yanı sıra, bir tür dünya forumu niteliğinde gelenekselleşen Antalya Diplomasi Forumu etkinliği de uluslararası ilişkiler bağlamında önemli bir referans kaynağına dönüşmüştür. "Yurtta sulh, cihanda sulh." prensibini kendine şiar edinmiş köklü bir devlet ve beraberinde diplomasi geleneği olan Türkiye'nin özellikle Mısır, İsrail, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Libya, Rusya, ABD ilişkilerinden yola çıkılarak -tırnak içinde söylüyorum çok konuşulduğu için- doğrudan başkalarından alıntı "Dün kötü olduklarımızla bugün neden görüşüyoruz?" gibi, bu yüce Mecliste izaha ve izana muhtaç açıklamalara tanıklık ettik. Bu tarz popülist bir söylem, aslında, uluslararası ilişkilerde ve onun önemli bir enstrümanı olan diplomaside hepimizin diline pelesenk olmuş -yine tırnak içinde söylüyorum- "Ülkeler arası münasebetlerde ebedî dostluk, ebedî düşmanlık olur mu canım?" söylemine de tezatlık ifade etmektedir. Ya onu diyeceğiz ya bunu diyeceğiz ya da her ikisinin de gereğini yapacağız, bu kadar açık ve net. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kıymetli arkadaşlar, bu konuda içeriden ve dışarıdan 2 önemli örneği paylaşacağım. Şimdi, bakınız, birinci örnek... Hani, "Ebedî dostluklar, düşmanlıklar olmaz." öbür taraftan "Niye görüşüyoruz dün kavgahydık?" Bir tanesi dünyadan bir örnek: Avrupa'da İkinci Dünya Savaşı sonrası birbirlerine rakip olan, birbirlerinin canına kıyan, şehirlerini yerle bir eden iki önemli ayak, hemen akabinde bir araya gelip kömür ve maden birlikleriyle başlayan, daha sonra Avrupa Ekonomik Topluluğuna dönüştürülüp ve bugün de Avrupa Birliğine dönüştürülen yapıyı birlikte kurdular ama birbirlerine "Sen savaşta benden bu kadar öldürdün, sen şu kadar yaptın." demeden yeni bir hamleye geçtiler çünkü uluslararası ilişkiler bu tür rövanşist yapıları kaldırmaz.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Diğeri daha özgün, daha orijinal; şimdi, hakikaten benim çok vezir bulduğum bir diploması hamlesidir, bu vezir diploması anekdotunu özellikle söylüyorum, şimdi, hariciye ve akademik bilgi birikimini siyasi hırs ve arzularına feda edenlerin dikkatine sunarak bu anekdotu paylaşıyorum. Cephede çarpışan liderler Gazi Paşa ve Venizelos, gün geliyor, İstanbul'da bir görüşme ayarlıyorlar. Tabii, büyük risk, şartlar malum. Efendim, eski köşkte bir araya geliyorlar ama Gazi Paşa, çalışanlarıyla zaman zaman muhabbeti çok hoş olan bir insan, berberi -aslen Selanikli- Mehmet'le sohbet ediyor "Mehmetciğim, biz bir şey yapacağız, Venizelos'la bir araya geleceğiz, görüşeceğiz, sen ne diyorsun bu konuda?" diyor. Tabii, Mehmet, Selanikli olmanın o psikolojik sıkıntısıyla -çünkü Selanik işgal edildi, gitti- dedi ki: "Paşam, Selanik'i işgal edip bugünlerde de -geçmişe, yakın tarihe atıfta bulunarak- orayı elimizden alıp Ankara'yı dahi işgal etmeyi düşünen bir Yunanistan Devlet Başkanıyla ben görüşmem." Gazi Paşa, gülerken o gerçekten vezir ifadesini kullanıyor, Mehmet'e diyor ki: "Mehmet, bu, memleket işidir; bu yüzden, dost olmaya, dost görünmeye mecburuz, hem bunu yapmazsak tarih bizi affetmez, affetmez." (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şimdi, yapılan ekonomik, askerî anlaşmaları vesaire bir tarafa koyalım; hakkında haksız yere idam cezası verilen bir soydaşımızın -ismini zikretmeyeceğim müsaade almadığım için ama biz, bu ailenin her bireyiyle görüştük, partimizde bu işlerden sorumlu bir Genel Başkan Yardımcısı olduğum için; inanın çoluğu çocuğu, eşi, kardeşi büyük bir acı içerisinde "İdam fermanı kesilmiş, ne zaman idam edilecek?" diye bir kardeşimizin kurtarılması için bile Birleşik Arap Emirlikleri'yle yapılan görüşmeler, bu sineyimillette karşılık bulur, bulmak zorundadır.

Şimdi, buradan, efendim, konjonktürel olarak milliyetçiliği cebine koymuş, gittiği her yere götüren; bir hisse senedi gibi, efendim, bir çek gibi; bireysel birtakım çıkarlar noktasında çıkarıp tahvile dönüştürmeye çalışanların böyle Çin karşıtlığını da anlamakta zorlanıyorum. Doğu Türkistan davası olanların aynı tavrı içeride, dışarıda ve her türlü muhasır yapılara da göstermelerini bekliyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu davranış, bu ikerikli... Hele hele bir de Anayasa'nın 4 maddesini gizli gizli görüşüp -yani Türkiye'deki üniter yapıya kastedecek yapıları dile getirip- burada tek kelime söylemeyip ama Uygur Türklerinin haklarını çok iyi savunuyorlarmış gibi görünmelerini de aynı zamanda bu yüce milletin dikkatlerine sunuyorum.

Sayın milletvekilleri, görüşmeler esnasında siyasi mülâhazalarla takıntı hâline getirilen diğeri önemli bir mesele de bu AYM ve AİHM kararları. Yani bu kararlar, haşa -benim söylenenlerden algıladığım- eleştirilemez, tartışılmaz çünkü bunlar kutsal metinlerdir, yani kutsal metinleri açıklamakla yükümlü Diyanete her şeyi söylemek mübah ama AYM ya da AİHM kararlarıyla ilgili en ufak bir şey söylemek müthiş bir suç. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle antidemokratik bir davranış olamaz. Aslında bağlayıcı. Aslında, şimdi bir şeyler söyleyeceğim, somut örnekler de var. Belki Sayın Bakan da paylaşacak bunları ama sürekli temcit pilavı olunca, gerçekten psikolojik olarak artık sürekli Pavlov'un şartlı refleksi aklıma geliyor. Artık herkes böyle inanmaya başlayacak. Hayır, öyle değil, aziz milletimiz öyle değil. Aslında bağlayıcı olmayıp tavsiye niteliği taşıyan bu kararların birçok konsey üyesi ülke tarafından uygulanmamasına rağmen, ilgili ülkelerin parlamentolarında hiçbir zaman tartışma konusu olmaz, olmaz, fakat söz konusu Kavala ve Demirtaş olunca, içeride ve dışarıda koro halinde "AİHM kararları uygulanmalı." feveranı koparanlara soruyorum şimdi, çok açık ve net: Yunanistan ve Kıbrıs Rum kesimi başta olmak üzere ve özellikle soydaş ve dindaşlarımıza yönelik kanuni ihlalleri bir defa buradan gündeme getirip de Allah aşkına protesto edebildiniz mi? Yani Çin'deki Uygurları bırakın yani başımızdakileri hiçbir defa, bir defa... Sadece karar değil, iç kararlar da var "Dilekçelerimizi dikkate

alın.” diye talepler var ama ilgili ülkelerde dilekçeler dikkate dahi alınmadı. Şimdi, Konseyin diğer bir sorgulamamız gereken... Yine, bu çifte standarda bir örnek olsun diye söylüyorum. Avrupa Konseyinin diğer bir ilgili kurumu olan Frontex’in, Ege Denizi’nde masum insanların Yunan güvenlik botları tarafından tacizi, botlarının patlatılması, öldürülmesi, ölüme terk edilmesinin artık bir insanlık suçu, bir ihlal olduğuna bütün dünya gözleriyle baktı ve karar verdi. Arkadaşlar, şu kürsülerden duyduunuz mu bir cümle?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yok.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Yani masum... Soydaşımız da değil, bunlar dünya vatandaşı, masum insanları ölüme terk edenlere yönelik bir cümle kurulduğuna tanıklık etmedim, kendi iç bünyelerinde de bunları konuşmazlar, hayatta konuşmazlar. Şimdi, sözün özü şudur: Bu konuda özellikle partimizin ve Genel Başkanımızın kararlı ve net duruşundan Konsey üyesi ülkelerin de yegâne hedefi bebek katilinin heykelini dikmek olan bir teröristin özgürlüğünü savunanların da rahatsızlığımı çok iyi anlıyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Terörist sensin, sen!

KAMİL AYDIN (Devamla) – Çok iyi anlıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Terörist sensin.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Çok anlıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Terörist.” diyemezsin. Haddini bil, “Terörist.” diyemezsin, sözünü geri al,

KAMİL AYDIN (Devamla) – Otur!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sözünü geri al!

KAMİL AYDIN (Devamla) – Almıyorum!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sensin terörist, sensin!

KAMİL AYDIN (Devamla) – Bebek katilinin heykelini diken de onun gibi teröristtir!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sensin terörist!

KAMİL AYDIN (Devamla) – Bin defa söylüyorum!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İrkçi faşist!

KAMİL AYDIN (Devamla) – Fakat...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İrkçisin, ırkçı! Kafatasçı!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Faşist!

TAYİP TEMEL (Van) – Tam bir faşist!

KAMİL AYDIN (Devamla) – Cumhuriyet’in paydaşı Milliyetçi Hareket Partisi olarak...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İrkçilerle işimiz yok.

KAMİL AYDIN (Devamla) – ...açıkça ifade ediyoruz ki egemenliğimize, iç hukukumuza ve onu oluşturan temel kaynak hasebiyle aziz milletimizin maşerî vicdanına mütecaviz bir kararı tanımayacağız. (MHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Selahattin Demirtaş’a “terörist” diyemez.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teröriste “terörist” denir.

KAMİL AYDIN (Devamla) – AİHM ve AYM kararlarını kirli emellerine savunma kalkını yapıp içeride ve dışarıda Türkiye Cumhuriyeti düşmanlığı yapanlara Türk milliyetçiliğini ve Atatürkçülüğünü konjonktürel olarak bir değer kabul edip yani onları zaman, zemin, ortam ayarlı kullanıp bölücülerle çay kahve muhabbetine düşenlere hitaben...

TAYİP TEMEL (Van) – Siz böldünüz, siz!

KAMİL AYDIN (Devamla) – ...dün en zor şartlarda, Erzurum Kongresi'nde karar altına alınan ve tevafuken sanki bugünü öngörür gibi tarihe not düşen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sözleriyle cevap veriyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İrkçılık konuşuyor, ırkçılık; dünyanın en büyük suçu.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Şimdi, dikkatinizi çekiyorum. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ilkeleri ve ülküleri konjonktürel kullanılacak değildir, aynen şunu söylüyor -o fakruzaruret dönemlerinde tarihe not düşülmüş, kimileri manda, himaye savunuyor- diyor ki: “Hayır paşalar, hayır; hayır, beyefendiler; hayır, hanımefendiler, hayır manda yok. Ya istiklal, ya ölüm!” (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Dolar yükseliyor, döviz yükseliyor; sen ver gazı.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Apo'yla ne alakası var? Bebek katiliyle ne alakası var?

KAMİL AYDIN (Devamla) – Arkadaşlar, Allah rızası için, siyaset devşireyim derken ülkemize haksızlık etmeyelim. Bakın, nerede haksızlık ediyoruz? Şimdi, somut raporları çıkardık. Biz de bu Konsey toplantılarına gidiyoruz. Ülkenizle biraz empati kurun ya. Siyaset yapalım derken ülkenin değerleriyle hesaplaşmayın, ülkenin üniter yapısına halel getirecek hamleler yapmayın; arzumuz budur bizim.

Şimdi, AİHM'in kararlarıyla ilgili: Türkiye, 2019'da 732, 2020'de 168, 2021'de 138; son on yılda 2.861 kararı uyguladı, bugüne kadar uygulanan karar sayısı da toplam 4 bin civarında. Şimdi, Allah aşkına, uygulanmayan kararlara örnek olsun yani buraya çıkan kimse bilgisiz, belgesiz konuşmasın. Birleşik Krallık'a karşı, Kuzey İrlanda mevzuuyla ilgili McKerr kararı var; karar 2001 tarihli, bugüne kadar uygulanmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KAMİL AYDIN (Devamla) – 2001'den bugüne kadar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Anayasa'ya uymamaya teşvik ediyorsun, Anayasa'yı çiğnemeyi teşvik ediyorsun şu anda.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Fransa'ya karşı tecrit ve cezaevi koşullarıyla ilgili bir “Duval” davası var; Bakanlık yetkilileri biliyorlar, takip ediyorlar. 2011'de alınan karar henüz uygulanmadı, uygulanmıyor. Keyfilik Konsey üyesi diğer ülkeler için hiçbir sorun teşkil etmiyor ama eğer biz hâlâ devam eden bir kararla ilgili... Aman ya Rabb'i, yargıya öyle bir baskı ki...

Şimdi, daha yakın bir örnek; Bekir Usta ve arkadaşlarının Yunanistan'da açtığı dava on üç yıldır uygulanmıyor, on üç yıldır ya, üstelik ara karara rağmen. Şimdi, Allah aşkına, eğri oturup doğru konuşalım, demokrasi adına, insan hakları adına, değerler adına her şeyden önce, her şeyden önce, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkeleri adına “Önce ülke ve millet.” demeyi öğreneceğiz artık.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İnsan haklarını ağzına alma, insan haklarını ağzına alma.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Önce bu milletin birliği, beraberliği diyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL AYDIN (Devamla) – Ben, yüce Meclise iki bütçenin de hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Yüce heyetinizi ve milletimi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Anayasal suç işlediniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hatip doğrudan satışmada bulunmuştur, bizim önceki dönem Eş Genel Başkanımız Selahattin Demirtaş’a yönelik sözleri kabul edilemezdi. Satışmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, usulü uygulayalım mı? Konuşmacılar bitsin.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Başkanım, usule uymak gerekiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama satışma olunca yerimizden söz isteyebiliyorduk. Ağır satışma var Başkanım. Sayın Başkan, ağır bir satışma var ama.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Başkanım, satışma var.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, konuşmalarımız bittikten sonra efendim.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Mahkemede savunuyor kendini.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sen sus!

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Niye sussun ya! Sen ne demek diyorsun ya içi yanan bir anneye, şehit annesine?

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz efendim.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Hâlâ konuşuyorsun ya! Utanmıyor musun sen?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Allah lillah aşkına Oya Hanım, sen de bir sus ya!

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz sayın milletvekilleri.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Başkan, benim bildiğim kadarıyla gruplar arasında satışma olması hâlinde konuşmadan sonra söz alıyorduk ama genel olarak bütün konuşmalara dair en son söz alıyorduk.

BAŞKAN – O sizin ifade ettiğiniz değerlendirmeydi efendim, grup konuşmaları tamamlansın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Tamam, dediğiniz gibi olsun. Tamam Başkan.

BAŞKAN – Aksaray Milletvekili Sayın Ramazan Kaşlı...

Buyurun Sayın Kaşlı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığının Kapadokya Alan Başkanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kapadokya, dünyanın eşsiz bir bölgesi, doğa ve insanın büyüleyici bir uyumudur. Yaklaşık on bin yıllık kesintisiz bir kültürel evrimin odağı olan Kapadokya, Doğu ile Batının birleştiği, insanların, dinlerin, dillerin ve kültürlerin birbiri içinde eridiği çok özel bir coğrafyadır. Bölge, milattan sonra 3’üncü yüzyıldan itibaren Hristiyanlığın önemli merkezlerinden biri olmuş, Hristiyan kültürünün temelini oluşturan manastır yaşamının kuralları ilk kez burada belirlenmiştir. 11’inci ve 12’nci yüzyıllarda ise Selçukluların hizmetine girmiştir.

Kültürel süreklilik mekânı olan bölge, turizm açısından da ülkemize önemli bir katkı sağlamaktadır. Kapadokya, tarihî, kültürel ve doğal değerlerin yoğun olarak yer aldığı, turizm potansiyeli yüksek bir bölge olduğu için korunması, tanıtılması, denetim ve önleyici birtakım faaliyetler ile planlı bir gelişimin sağlanması amacıyla 23 Mayıs 2019 tarih ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun ile 31 Mayıs 2019 tarih ve 38 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve “Kapadokya Alan Başkanlığı” kurulmuştur.

15 Mayıs 2019’da bu kürsüde yaptığım konuşmada da bahsettiğim üzere, Kapadokya bölgesinin sınırları Aksaray, Nevşehir, Niğde, Kayseri ve Kırşehir illerini kapsamaktadır. Dolayısıyla Kapadokya Alan Başkanlığıyla sınırlandırılan bölge oldukça dar bir alandan oluşmuş ve Aksaray, Alan Başkanlığı sınırları dışında kalmıştır. Oysa, Aksaray, Kapadokya’nın giriş kapısı, farklı inançlara ev sahipliği yapmış, dünyanın en büyük 2’nci kanyonu olan, 14 kilometre uzunluğunda, içerisinde 100’ün üzerinde kilise ve kaya içi oyma yerleşim alanı bulunan İhlara Vadisi’yle, Manastırlar ve Sofular Vadileriyle, Peri Bacalarıyla, çok sayıda yer altı şehirleriyle, eski kiliseleriyle ayrıca bir doğa harikası ve kültür beşiğidir. Selçuklu’ya uzun yıllar ev sahipliği yapan Aksaray konumu itibarıyla önceden Kral Yolu ve İpek yolu gibi önemli ticaret yolları üzerinde bulunduğundan sekiz asırlık mazisiyle Sultan Hanı, Ağzıkarahan, Tepesi Delik Han, Alay Han gibi önemli kervansaraylara ev sahipliği yapmaktadır. Helvadere beldemizin güneyinde kalan ve Helenistik Devir’den itibaren çok sayıda farklı toplum tarafından iskân görmüş, antik coğrafyası ve tarihiyle bölgenin Efes Antik Kenti olmaya aday Nora Antik Kenti’nde, bizzat bulunduğumuz girişimler ve Helvadere Belediye Başkanımız Sayın Arif Bellikli’nin yoğun çabaları neticesinde Bakanlığımız tarafından kısa süre önce kazı çalışmaları başlatılmış olup 32 kilise yapısı ve 20 sarnıç tespit edilmiştir.

Yine, Aksaray’da İç Anadolu’nun en yüksek 2’nci dağı olan Hasan Dağı hem bölgemizin hem de ülkemizin coğrafi güzelliklerinden eşsiz bir doğa harikasıdır. Aksaray Valimizin de tabiriyle, Türkiye’nin Davos’u olmaya aday Hasan Dağı’nda uluslararası yamaç paraşütü yarışmaları da yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Kapadokya’ya ilişkin piyasada var olan yayınların çoğunda Ürgüp, Göreme, Zelve, Avanos, Kaymaklı, Derinkuyu gibi isimleri çok duyulmuş yerlerden bahsedilmektedir; oysa bu yerler, Kapadokya’nın turistlere gezdirilen bölümüdür. İhlara Vadisi, Selime, Güzelyurt ve Yaprakhisar’da bulunan tarihî yerler, Kapadokya’nın bir başka yüzü, başka bir deyişle bilinmeyen Kapadokya’dır. Kapadokya’yı, klasik Göreme-Avanos-Ürgüp üçgenine sıkıştırmak; onu yoksullaştırmak, ona haksızlık etmektir. Aksaray, Kapadokya bölgesinin ayrılmaz bir parçası ve Kapadokya’ya açılan kapıdır.

Tüm bu nedenlerden dolayı ya Kapadokya Alan Başkanlığının sınırları genişletilmeli ya da diğer tarihî ve doğal güzellikleri kapsayacak şekilde, Aksaray merkezli müstakil bir alan başkanlığı kurulmalı, tarih ve doğanın iç içe geçtiği, açık hava müzesi niteliğindeki İhlara Vadisi ve diğer miraslarımızın bu tedbirle korunmaya alınması Kültür ve Turizm Bakanımızdan talebimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

RAMAZAN KAŞLI (Devamla) – 2022 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İsmail Özdemir, Kayseri Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Dışişleri Bakanlığımızın bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Uzun zamandan bu yana ticari savaşlar, toplumsal hareketlilikler, rejim değişikliği, enerji ve ekonomik krizler, sınırı aşan göçler, salgın hastalıklar, terör eylemleri, kaybolan devlet otoriteleri gibi çok farklı konu başlıkları doğrudan yahut dolaylı olarak bütün ülkeleri etkilemeye başlamıştır. Mevcut dünya şartlarında artık bir ülkede yaşanan sorunun sadece kaynağındaki gelişmeleri ve gündemleri etkilemediği, aynı zamanda yakın coğrafya hatta dünyanın geri kalanını da tesiri altına alabildiği gerçeği karşımızdadır.

Dolayısıyla, yeni koşullara yönelik bilindik yaklaşımların ve alışlagelinen politikaların geçerliliğini giderek yitirerek, hemen her ülke nazarında yeni kararlar verme zorunluluğuna ittiğini ifade etmek gerekir. Yalnızca çıkar eksensiz kalmayıp aynı zamanda giderek millî egemenlik ve güvenlik konularına giren meselelerde hemen her ülke daha bağımsız bir politika izlemeye de koyulmuştur. Hatta bu durum agresif bir hâli besleyen duruma da gelmiştir.

Çoklu uluslararası yapılanmaların hemen her biri kendisini sorgulamakta ve fikir ayrılıklarıyla beraber çözümler aynı yapılarda kendisini göstermektedir. Batı tarzı yaklaşıma sahip anlayış bugünlerde her yönden sorgulanır hâle gelirken aynı anlayışın ürünü olan küresel nizam da yeni meydan okumalarıyla giderek güç kaybetmektedir. Dünya, 21'inci yüzyılda yeni koşullara uygun olması beklenen bir denge kurma ve bulma arayışına girmiş durumdadır. Bu döneme farklı isimler verilse de insanlık tarihine baktığımızda tüm dünyayı etkileyen önemli dönüşümlerin yaşandığı zamanların öncesinde bir buhran ikliminin her alana hâkim olduğu gerçeği karşımıza çıkmaktadır. Artık tek bir ülke yahut kesimin egemen olmadığı ancak yükselen ve gelişen yeni güç merkezleriyle çok kutuplu bir dönemin içerisinde yer aldığımız herkesin malumudur. Yaşanması giderek daha fazla mecbur hâle gelen bu dönüşüm, yeni koşullara en hızlı şekilde adapte olabilen; refah, huzur ve istikrara dayalı politikalarda en makul şartları sunabilen, diğer yandan oluşan yahut oluşabilecek risk ve tehditlere karşı rekabet gücü yüksek ülkelere şekillendirilecektir.

Muhterem milletvekilleri, işte, bu şartlarda ülkemizin sahip olduğu potansiyeli geliştirmesi önem arz ederken siyasi ve ekonomik istikrarımızı koruyup dünyanın geri kalanına da kendi yöntemlerimizle yeni bir düzene dair uygun şartları vademediğimiz büyük önem taşıyor. 2021 yılı dış politikamız açısından Suriye ve Irak merkezli yaşadığımız terör ve göç sorunlarıyla muhatap kalmaya devam etmekle birlikte, aynı ülkelerin topraklarından gelen terör tehdidini kaynağında yok etmek üzere kararlı, etkin ve sonuç alıcı bir mücadele sürdürdüğümüz, bilhassa Suriye'deki siyasi sürecin işlevsellik kazanmasıyla normalleşmenin tesisi için öncü ülkelerden olduğumuz, Doğu Akdeniz'deki egemenlik haklarımızın savunulmasıyla beraber bölgenin barışçıl yollardan ve uluslararası hukuka uygun şekilde adil bir yaklaşımla ekonomik bölgelerin tespit ve tayini konusunda mücadele verdiğimiz, Kıbrıs meselesinde garantörlük hakkımızın gereklerini yerine getirme iradesinden asla taviz vermemekle beraber Kıbrıs Türklüğünün yeni döneme dair yaklaşım ve vizyonunu öncelediğimiz, Karabağ'da Ermenistan işgalinin son bulması ve Azerbaycan'ın hakkı olanı geri almasıyla birlikte Kafkaslarda barış ve istikrar ortamını hâkim kılmak için gayret ettiğimiz, diğer uluslararası oluşum yahut ittifakların neredeyse tamamı yapısal ve eylemsel olarak sorgulanırken ve hatta ayrışmalar yaşamaya başlamışken Türk dünyası ülkeleriyle 21'inci yüzyıl gelecek vizyonumuz çerçevesinde müşterek gündemleri oluşturabilmek için beraberce çok ciddi mesafe kat ettiğimiz, Karadeniz Bölgesi'nde var olan huzurun diğer çevrelerce baltalanmaya çalışılması karşısında akliselim hareket ederken bölge zenginliklerinin çıkarılmasıyla barışın tesisiyle alakalı her yönden öne çıktığımız, Balkanlarda yeni çatışma ve savaş isteyen çevrelere karşı Türkiye'nin kudret ve potansiyelinin dikkate alınması gerektiğini göstererek barışı zedeleyici eylemlerden kaçınılması gerektiğini ispat ettiğimiz, Libya'nın huzura ermesi ve toprak bütünlüğünü muhafazası için katkı sağlamayı sürdürdüğümüz, Afrika'da hâlâ hâkim olmaya çalışan sömürgeci anlayışa karşın beraberce hareket edilmesi, ortak kalkınma ve istikrarın tesisiyle alakalı başarılı neticeler aldığımız, Asya Kıtası'nın yükselen potansiyelini doğru zaman ve şartlarda karşılamak üzere yoğunlaştığımız, başta Kudüs-ü Şerif olmak üzere Orta Doğu bölgesinin kanayan yaralarına yönelik insani yaklaşımımızla örnek ve öncü olduğumuz, ayrıca içerisinde yer aldığımız ittifak yahut diğer çoklu

oluşumlarda sorumluluklarımızı yerine getirirken aynı yapılanmaların millî güvenliğimizi tehdit eden eylemlerine müsaade etmeyeceğimize dair bir kararlılık gösterdiğimiz dönemi yansıtmıştır. 2021 yılı genel hatları itibarıyla dış politikamız anlamında bu gündemlerle şekillenmiştir.

Bunun yanı sıra Covid-19 pandemisinin yarattığı etkiler küresel siyasette hâlâ etkisini gösterirken beraberinde getirdiği ilave sorunlar da ülkeleri tesiri altına almaya devam ediyor. Özellikle 2020 yılında yine pandemi kaynaklı kapanmaların yaşanması küresel üretimi etkilemiş, sarsılan arz ve talep dengesi şimdiki dönemde her ülkede enflasyonu tetiklemiştir. Enerji fiyatlarındaki yükseliş eğilimiyle, iklim krizi kaynaklı tarımsal üretimin etkilenmesi de yaşanan şartların ağırlaşmasına sebep olmakta, su kıtlığı ve stresi yaşayan bölge sayısı giderek artmaktadır. Bu durumların tamamı özellikle millî güvenlik açısından her ülkeyi, potansiyelini ve enerjisini öncelikli bölgelere ve konulara yönlendirmeye mecbur bırakmaktadır. Bilhassa yakın coğrafyamızda küresel rekabetin tarafı olan her ülkenin nükseden yüksek restleşmeleri öyle görünüyor ki artarak devam edecek, bölgesel kırılğanlıklar bu yıl içerisinde daha fazla ivme kazanabilecektir.

Bu duruma hazırlıklı olmanın yanı sıra doğrudan ülkemizi tehdit eden çevrelere ve gelişmelere karşı teyakkuza olma mecburiyetimiz vardır. FETÖ terör örgütüyle mücadelede sergilenen diplomatik gayretler aynen devam etmeli, bu terör örgütünün bulunduğu ülkelerde başta finans sistemleri olmak üzere suç teşkil eden eylemlerine dikkat çekilmelidir. Yunanistan'ın gerek Adalar denizinde gerekse Doğu Akdeniz'de ülkemizin hak ve menfaatlerini çiğneme girişimleri uluslararası hukuk ile ikili anlaşmaları yok sayan, bölgede tansiyonu yükseltme eğilimi taşıyan tutumlarına müsaade edilmemelidir. Avrupa Birliğinin gerek Doğu Akdeniz gerekse Kıbrıs meselesinde uluslararası hukuku görmezden gelerek sürekli Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum kesimini göz önünde bulundurarak haddi ve hakkı olmayan tutum benimsemesinin bizim nazarımızda karşılığı yoktur, olamayacaktır. Egemenliğimizin hangi meseleyle ilgili de olursa olsun asla tartışma ve müzakereye açık olmadığı hassasiyeti korunmalıdır. Amerika Birleşik Devletleri'nin PKK ve FETÖ terör örgütlerine destek vermeyi sürdürmesi müttefiklik ilişkileriyle bağdaşmadığı gibi, bugünlerde demokrasi kılıfına büründürülen bazı sözde vakıf, oluşum ve projelerle Türkiye'nin doğrudan hedef alınması ise asla kabul edilemeyecektir. Kirli amaç ve maksatların tamamı elbette bertaraf edilecek, Türkiye yolundan döndürülemeyecektir.

Karadeniz çevresinde nükseden gerginlik sıcak çatışma ihtimalini yükseltirken millî çıkarlarımızın ve bekamızın sadece bu bölgede değil, diğer gelişmeler de dikkate alındığında müttefik kesimlerde değer görülmemeye devam etmesi hâlinde aynı oluşumların karar ve politikalarına illa da riayet etme mecburiyetimizin olmadığı gerçeğiyle yüzleşilmesi gerekir. Karabağ'da elde edilen zafer sonrası Türk dünyasıyla canlanan ilişkilerimizin seyri 2040 vizyonu çerçevesinde ele alınırken enerji, ekonomi, askerî ve siyasi gündeme dayalı ortaklıkların stratejik bakış açısıyla geliştirilmesi son derece önemli olacaktır.

Çift başlı Selçuklu kartalı Türk Devletleri Teşkilatıyla anlamını bulurken Doğu ile Batı arasındaki küresel dengenin tesisinin yanında barışa ve istikrara katkı sunması açısından elbette ki değerli sonuçlar da yaratabilecektir. Türklüğün yükselen güneşi, insanlığın insana yaraşır bir nizama ulaşmasını tesis edebilecek güç, erdem ve her türlü birikime sahiptir. Bu cihetle yükselen Türklük şuuru yeni yüzyılın hiçbir çevre nazarında yok sayamayacağı kudret ve itibara erişmeye adaydır.

Sözlerime son verirken diplomasi alanındaki kahraman şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, hariciye teşkilatımızın çok muhterem mensuplarına başarılar diliyor, Türkiye'nin hak ve menfaatlerinin korunması hususunda üstün vazife şuuruyla gayret gösteren Dışişleri Bakanlığımızı tebrik ve teşekkürlerimi sunuyorum. Cenab-ı Allah yâr ve yardımcıları olsun.

Bütçeye Milliyetçi Hareket Partisi olarak destek verdiğimizizi belirtiyor, hayırlara vesile olması temennisiyle Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Arzu Erdem...

Buyurunuz Sayın Erdem. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile Avrupa Birliği Başkanlığı ve Türk Akreditasyon Kurumu bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu, ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi Avrupa Birliği 28 üye ülkesi bulunan ve 500 milyondan fazla nüfusa sahip bir birliklerdir. Türkiye Avrupa Birliğiyle müzakerelerine 12 Eylül 1963 tarihinde Ankara Anlaşması'yla resmîyet kazandırmıştır. Avrupa Birliğiyle Kasım 2015'ten bu yana 6 zirve gerçekleştirilmiştir. İlk 3 zirvede bulunan karşılıklı taahhütler sonucunda Türkiye-Avrupa Birliği 18 Mart Mutabakatı ortaya çıkmıştır. Mutabakatın ana unsurlarından biri Gümrük Birliği Anlaşması'nın güncellenmesi ve vize serbestisiydi. Bilim ve araştırma, işletme ve sanayi politikası, istatistik, mali kontrol, Trans-Avrupa ağları, tüketicinin ve sağlığının korunması, şirketler hukuku, fikrî mülkiyet hukuku, sermayenin serbest dolaşımı, bilgi toplumu ve medya, vergilendirme, çevre, gıda güvenliği, veterinerlik, bitki sağlığı, bölgesel politika ve yapısal araçların koordinasyonu, ekonomik ve parasal politikalar konusunda birçok fasıl açılmıştır ve bu konuda da Türkiye Cumhuriyeti devletimiz gerekli yükümlülükleri yerine getirmiştir. Açılan fasıllara, askıya alınan fasıllara, yine, kapatılan fasıllara rağmen, Dışişleri Bakanlığımız başta olmak üzere, hariciyecilerimizin tamamı, gerçekten müzakereler konusunda gerekli gayreti ortaya koymuşlardır ve engellemelere rağmen Avrupa Birliği uyum çalışmalarına devam etmişlerdir, etmektedirler. Türkiye Cumhuriyeti devletimiz ve Dışişleri Bakanlığımız hem Avrupa Birliği'nde hem uluslararası düzeydeki mevcut koşulları dikkate alarak farklı iş birliği alanlarında kazanımlarımızı azami düzeye çıkaracak adımlar atma konusunda kararlıdır.

25-26 Mart 2021 tarihli Avrupa Birliği Zirvesi'nde Avrupa Birliği Konseyi, Türkiye'yle iş birliğini ilerletmeye yönelik birtakım önerilerde bulunmuştur. İş birliğinin aşamalı, orantılı ve geriye döndürülebilir olacağını belirtirken ekonomik iş birliği, gümrük birliğinin sorunlarının çözümü ve modernizasyon sürecinin başlaması için komisyon yetkilendirilmesi, iklim ve halk sağlığı gibi alanları da içerecek şekilde yüksek düzeyli diyalogun başlatılması, halklar arası temaslar ve mobilite ilerleme kaydedilmesi ve mülteci iş birliği konusunda gerekli adımlar atılmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye yükselen güçtür, medeniyetlerin kavşak noktasıdır. Doğu-batı güzergâhının kesişme alanında yer almamız avantajları olduğu kadar dezavantajları da içinde barındırmaktadır. Türkiye'yi yakın markaja alarak karanlık operasyonların hedefi, ülkesi hâline getirmek için ellerini ovuşturanlara, fırsat kollayanlara, zemin yoklayanlara taviz veremeyiz, göz yumamayız. Türkiye sadece FETÖ, DHKP-C, PKK/PYD-YPG ve bilumum terör örgütleriyle değil; destek veren stratejik tehditleriyle mücadele etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'ni terör örgütleriyle sahada sıkıştırmak isteyenler ekonomik baskılar ve manipülasyonlarla da teslim almak istemişlerdir. Açık seçik görüyoruz ki Türkiye'nin çevresindeki sinsi ve sisli kuşatma sertleşmektedir. Türkiye ve Türk milleti zafer kazandıkça şer kampanyaları artmıştır, derinlik kazanmıştır. Örneğin, Avrupa'da artan İslamofobi, yabancı

düşmanlığı ve ayrımcılık maalesef kaygı verici bir boyuta ulaşmıştır. Yurt dışı Türklerimiz, ırkçılık ve hoşgörüsüzlüğe maruz kalmaktadırlar. Özellikle uzun senelerden beri Avrupa ülkelerinde yaşayan tüm Türk vatandaşlarımızı hedef alan nefret suçlarında özellikle 2020 yılında büyük oranda artış olmuştur. Resmî kayıtlara göre Avrupa Birliği ülkelerinde 6 milyon civarında Türk yaşamaktadır ve orada bulunan Türklerimizin tamamı Avrupa Birliğine büyük katkılar sağlamaktadır. Şanlı, şerefli ve derin bir maziye sahip Türk milletinin varlığı yurt dışında bu şekilde yaşatılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kendi coğrafyamızdaki gücümüz, elbette dünyada yükselen güç Türkiye'nin önemiyle doğru orantılıdır, bu durum, Avrupa Birliğinin de takibindedir. İşte, tam burada atılacak adımların tamamı “yeni dünya düzeni” dediğimiz düzende ülkelerin konum belirlemesi açısından elbette ki çok önemlidir. Bizler, Türk'ün gücünü önce kendi coğrafyasında sonra dünyada stratejik hamlelerle belirleyeceğiz. Dünyada güçlü Türkiye hedefinde kurulacak Türk birliği cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de en büyük hayalidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz.

ARZU ERDEM (Devamla) – Şöyle ki: “Ben, her şeyden önce bir Türk milliyetçisiyim, böyle doğdum böyle öleceğim. Türk birliğinin bir gün hakikat olacağına inancım vardır. Ben görsem de gözlerimi dünyaya, onun rüyaları içerisinde kapayacağım. Türk birliğine inanıyorum, onu görüyorum. Yarının tarihi, yeni fasıllarını Türk birliğiyle açacaktır, dünya sükûnunu bu fasıllar içinde bulacaktır. Türk'ün varlığı bu köhne aleme yeni ufuklar açacak, güneş ne demek, ufuk ne demek o zaman görülecektir.” İşte, tam bu sözlerle ifade etmiştir. Böyle bir birliğin, dünyada bulunan Türklerin millî şuuruna canlılık katacağı ve yine dünyanın çeşitli yerlerinde haksızlığa maruz bırakılan soydaşlarımızın yaşadığı sorunların önüne geçeceği bir gerçektir. Bu kürsüden özellikle paçavra devletlerin sözlerini kullananlara inat, Allah'ın izniyle, bu Türk birliği kurulacak.

Her birinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar).

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın Danış Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, açıkçası bu kadar cehalet ancak tahsille mümkündür. (HDP sıralarından alkışlar)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve kararlarını, Avrupa Konseyi protokollerini, sözleşmelerini bilmeyerek ancak bu kadar konuşulabilir. Ne demişler? “Zihin fakara olunca akıl da ukala olurmuş.” (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN HABERAL (Ankara) – Yok ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şimdi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 18’inci maddesi, bu sözleşmenin hükümleri gereğince sözü edilen hak ve özgürlüklere getirilen sınırlamalar ancak öngörülen amaçlar için kullanılabilir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye aleyhine 18’inci maddeden bu kadar yıl boyunca verdiği 2 ihlal vardır. Biri Demirtaş ihlali, biri Kavala ihlali. Bu ne anlama geliyor? “Siz -Demirtaş üzerinden söyleyeyim- Selahattin Demirtaş’ı ve HDP’yi, HDP’lileri sadece iktidarın siyasi amaçları uğruna hapsediyorsunuz, tutukluyorsunuz, bu mahkûmiyet kararlarını veriyorsunuz; bunun hukukla bir ilgisi yoktur.” demiştir Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi.

Diğerine gelince, bugün, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Başkanı konuştu ve dedi ki: “Avrupa Konseyi kararlarına uyuyoruz, bağlıyız.” Ya ortaklar karar versin; Avrupa Konseyi ilkelerine bağlı mısınız, sözleşme altında imzanız var mı, Bakanlar Komitesi kararı bağlayıcı mı, değil mi? Tamamı evet, Sayın Dışişleri Bakanı burada. Türkiye Avrupa Konseyinin kurucu üyesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin tarafı, 18’inci madde ihlali verilmiş. Türkiye buna -2 seçenek var- ya “Ben uyuyorum, uymak zorundayım zaten.” diyecek ya da Konseyden çıkacak; bunun başka bir izahı yok. Tabii, bu arada akıl hocası ortaya çıktı, akıl hocası 2 ortaktan biriymiş. “AİHM kararlarını uygulamayın.” diyor. Karar sizin, takdir sizin. (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, sayın konuşmacı bizim konuşmacımız Sayın Kamil Aydın’ın konuşmasına atfen hakaretimiz ifadeler kullanmıştır. Sataşmadan söz istiyoruz ve Sayın Kamil Aydın kullanacaktır.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ne demiş, ne demiş? Gerekçe, gerekçe? Hakaret yok o ifadede. Gerekçe? Hakaret yok o ifadede.

BAŞKAN – Buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

3.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın’ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi “Ne demiş, ne demiş?” sözlerine bir cevap vereyim. Ne demiş? Eğer “cahil, akıl fukarası” bir suç değilse ben aynen iade ediyorum: Hepiniz akıl fukarası, cahilsiniz; bir. (MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

OYA ERSOY (İstanbul) – Akıl olacak, bilim olacak.

KAMİL AYDIN (Devamla) – İki: Şimdi, gerçekten utaniyorum, yani böyle bir şeyle muhatap olmaktan. Şimdi, Avrupa Konseyi toplantılarına mütemadiyen beş yıldır aralıksız gidiyorum, eğitimimi de Avrupa’nın merkezinde çok iyi bir okulda aldım. (MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Öğrenememişsin, öğrenememişsin!

KAMİL AYDIN (Devamla) - Avrupa’da gerçekten birliğin ne olduğunu biliyorum, ömrüm de öğretmekle geçti ama tabii, alan kapasite olacak ki almak isteyenler aldığı kadar alıyor. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, gelelim AİHM kararına. Şimdi, elimizdeki belge resmî bir belge, Kandil’den yazılmış bir belge değil, Bakanlıktan aldığımız bir belge; öyle beleş konuşmayacağız, hamaset yapmayacağız, karşı tarafı da suçlamayacağız. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hangi bakanlıktan?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – AİHM kararını...

KAMİL AYDIN (Devamla) - Ucunda ne olursa olsun, diyor ki: “Kavala davası ‘ongoing’ dedikleri hâlâ devam eden bir dava.” Dolayısıyla buradan hareketle, böyle Meclisi töhmet altında bırakarak, iç hukuku yok sayarak birtakım şeyleri buraya bize getirip de dercetmeye çalışmayın. (HDP sıralarından gürültüler) Bu iddianameler daha devam ediyor, davalar devam ediyor; dur bakalım, daha ne çapanoğulları çıkacak altından, hangi birliktelikler çıkacak, hanginize dokunacak, kimlere ne yapacak, daha henüz bilmiyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir bakalım, bekleyelim, çıksın. Ama bak, bir bayan olarak ben sana aynı cümleleri kullanmıyorum. Hanımefendi olarak ısrarla bu kelimeleri kullanıyor.

ERKAN HABERAL (Ankara) – Ne demiş?

KAMİL AYDIN (Devamla) - Kullanmıyorum bu kelimeleri, sizin yaptığınız gibi böyle nefret şeyiyle, böyle hücum ederek kullanmıyorum çünkü o sizin yok saydığınız benim eğitimim buna müsaade etmez. (MHP ve AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Nefret sizin işiniz.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Kapasite meselesi, anlamıyor.” dedi.

BAŞKAN – Yeni bir sataşmaya lütfen mahal vermeyin.

Buyurunuz Sayın Beştaş.

4.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli halkımız; bu yalanlara inanmayın, gerçekleri biz söylüyoruz. Evet, sözümü düzeltiyorum, revize ediyorum: Tahsille olmuş cehaletiniz, hem de iyi bir tahsile, tebrik ediyorum sizi gerçekten, gerçekten! (HDP sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ya senin tahsilin ne ya? Kandil ayakçısı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Şimdi “Yeni davalar var.” dedi ya neymiş o davalar biliyor musunuz arkadaşlar? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 18’inci maddeyle derhâl serbest bırakma, beraat kararını verince burada etekler tutuştu. Erdoğan başta olmak üzere, ortağıyla beraber talimat verdi savcıya, savcının adı da Ahmet Altun, yeni bir Kobani davası açtılar. Nasıl? Aynı iddialarla. Devam eden bir davayı tekrar, iddianamedeki sevk maddelerini değiştirerek açtılar. Peki, AİHM ne dedi buna? Büyük Daire dedi ki: “Biz sizin kurnazlığınızı gördük, oyununuzu gördük; bu tahliye kararı bunu da şamildir.” Ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin tarihinde yapmadığı bir şeydir bu, daha devam eden bir davayla ilgili diyor ki: “Sizin siyasi amacınız –aynen öyle diyor- yeni açtığımız davayla da ilgilidir, Selahattin Demirtaş’ı serbest bırakın, bütün HDP’lilere yönelik davalarınız kumpastır, siyasi amaçlıdır.” Şimdi, burada, Dışişleri Bakanı, umarım, akşam, bütün Türkiye’yi, aynı zamanda gittiği uluslararası toplantılar da dâhil olmak üzere bir aydınlatır. Türkiye hukuka bağlı mı değil mi? Bizim derdimiz o.

Biz, Halkların Demokratik Partisi olarak uluslararası hukukun ve uluslararası evrensel değerlerin talimatlarını, emirlerini, düzenlemelerini aynen kabul ediyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – PKK’ya, YPG’ye...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - İnsan hakları evrensel standartlarının altına imza atıyoruz, hukuk devletini, hukukun üstünlüğünü savunuyoruz varsa aksi bir görüş... (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akçay...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçe görüşmelerinin insicamını da bozmamak adına bu polemliği devam ettirmiyorum. Ayrıca, herhangi bir şahsiyata yönelik birtakım değerlendirmeleri de lüzumsuz, gereksiz ve saygıya mugayir bulduğumu ifade ediyorum.

Türkiye, bir hukuk devletidir; öyle birtakım haricî, Türkiye'nin millî egemenliğine yönelik -en son 10 büyükelçinin ortak açıklamasında gördüğümüz gibi- birtakım telkinlerde, dayatmalarda bulunulmasına boyun eğecek bir ülke değildir. Neticede, bahsedilen tartışma konusu hususların da kimisi mahkûmiyetle sonuçlanmış, kimisi devam eden bir davadır. Türkiye hukuk devletidir, hukuk neticede noktayı koyacaktır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz de uzatmıyoruz Başkan, yoksa uzatacak çok şey var.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

9.-*Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'nin anayasal düzeni içerisinde mahkemeler kararlarını verecek, bunların da hiyerarşik zincir içerisinde değerlendirmeleri, denetimleri yapılacaktır. Elbette, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi dış bir mekanizma olarak Türkiye'nin taraf olduğu ikili ve çok taraflı anlaşma çerçevesinde insan hakları ihlallerini de değerlendiriyor. Elbette, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu kararlar ki yapmış olduğumuz anayasal değişiklikle Türkiye'de verilmiş olan iç hukuk mahkemesinin nihai kararlarının yeniden yargılanması açısından da bir esas teşkil etmektedir. Ancak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını aynen kabul ediyorsak kabul etmemiz gereken bir diğer mesele daha var ki öyledir; Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği bugün PKK/PYD-YPG terör örgütünü terör örgütü olarak görmektedir ve bu çerçevede Türkiye olarak biz de terör örgütüyle mücadele ediyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından gürültüler)

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Konuyla ne alakası var?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.09

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.20****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir) , Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Đ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Şimdi söz sırası Halkların Demokratik Partisinde.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Tunceli Milletvekili Sayın Alican Önlü...

Buyurunuz Sayın Önlü. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİCAN ÖNLÜ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım. Başta cezaevinde rehin tutulan yoldaŐlarımızı, mevcut tutsakları ve bizi izleyen Türkiye halklarını saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Yine, Seyit Rıza ve oğlunu hileyle asan zihniyet kırk bir yıl önce aynı hileyle Erdal Eren'i idam etti, katletti. Bu vesileyle, yitirdiğimiz bütün değerleri Erdal Eren'in Şahsında saygıyla anıyorum, katillerini de lanetliyorum! (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, kültür insanlığın manevi dünyasının en önemli temel taşıdır. Tarih boyunca yaratılan maddi ve manevi değerlerin toplamı olan kültür aynı zamanda doğa ile yaşam döngüsünün en canlı hücrelidir. Bu yönüyle kültür toplumların şah damarıdır, bu damar kesilirse bedenin de bir anlamı kalmaz. Ne yazık ki bu coğrafya sadece kültürlerin beşiği değil, aynı zamanda inkâr edilen, yakılan ve yok edilen kültürlerin de coğrafyasıdır. Bugün burada, ısrarla yok edilmeye çalışılan bir kültürün yani Dersim kültürünün bir ferdi olarak sizlere sesleniyorum: Her halkın, inancın, dilin ve toplumun kendine has bir kültürü ve benliği vardır. Kültürün bu saf hâli ve benliği bütün insanlığın ortak mirası olarak algılanmalı ve sahiplenilmelidir. Kendi kültürümüz dışındaki kültürleri, inançları, dilleri veya yaşam tarzlarını bir tehdit unsuru olarak değil; zenginlik, çeşitlilik ve çoğulculuk olarak kabul edersek o zaman kültürler arası iletişim kapısını da aralamış oluruz. Bizler, Dersim kültür hafızası ve inanç değerlerine göre “...”(x) yani hak kapısı, hak yolu diyoruz. Çünkü Dersim’in tarihsel hafızası o kapıları başka halklara, inançlara, evrene ve başka kültürlere açmanın eşiğidir; yol ise beşerin nefsinin terbiye eden bir hakikattir.

Değerli milletvekilleri, bugün yaşadığımız toplumsal çatışmaların, kutuplaşmanın, demokrasi krizlerinin ve kültürel çoraklaşmanın en büyük sebebi, 1921 Anayasası’nı mezara gömerek itaatçı fikrin hâkim kılınmasıdır; Osmanlı’nın merkezileşme siyasetinden başlayarak 1924 Anayasası’na, 12 Eylül darbesine ve bugünkü iktidara uzanan tekçi inkârcı anlayıştır. Şark Islahat Planı ve Tunceli Kanunu’yla geçmişte ne yapılmak istendiyse bugün de aynısı yapılıyor. Aynı zamanda Kürtçe konuşmak yasaklandı, bugün de Meclis ve kamusal alanda Kürtçe yasaklanmıştır. 1925’te Kürtçe gazeteler, romanlar, türküler yasaktı; bugün de KHK’lerle gazeteleri, TV’leri, tiyatroları ve konserleri yasaklıyorsunuz. O gün de seçilmişleri, aydınları, yazarları fikirlerinden dolayı cezalandırıyordunuz; bugün de kültürü yaşatmanın ve çoğaltmanın yereldeki en önemli ayağı olan halkların belediyelerine kayyum atıyorsunuz. O gün de bu halkın kutsal mekânlarını, inanç merkezlerini, anıtlarını, dilini ve kültürünü yok etmeye çalışıyordunuz; bugün de aynı inkârcılığa devam ediyorsunuz. Evet, Türkiye coğrafyası bir halklar ve kültürler bahçesidir ancak sizler yüzlerce yıldır tekçi ve inkârcı zihniyetinizle bu bahçeyi kuruttunuz; Anadolu ve Mezopotamya’da onlarca dili, yüzlerce kültürü yok ettiniz.

Değerli milletvekilleri, Kurmanci, Hemşince, Gagavuzca, Çerkezce ve insanlığın ortak mirası olan birçok dil ve kültür yok olma tehlikesi altındadır. Koca ülkede sadece 300 Ezidi bıraktınız. Kaz Dağları, Ayder Yaylası, Munzur Vadisi, binlerce yıllık tarihiyle insanlığın ortak mirası olan Hasankeyf’i insan ömründen kısa barajlar için yok ettiniz. Bir Kızılderili bilgenin beyazlara söylediği sözü, eğer anlarsanız, burada biz de size söylemek istiyoruz: “Son ırmak kurduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık öldüğünde paranın yenmeyen bir şey olduğunu anlayacaksınız.” Anlayacağınızdan da kuşku duyuyoruz ya! (HDP sıralarından alkışlar)

Tetikçiliği, tekçiliği, inkârcılığı ve asimilasyonu kültür edinen her toplum ve devlet zamanla kendi kültürünü yitirmiş ve çoraklaşmıştır. Bizler, bu yaşanan kültürel yıkımı salt mevcut iktidarla ilgili bir sorun olarak da görmüyoruz. Yüzyılın başından beri uygulanan politikalar bugün iktidar eliyle bir konsept dâhilinde sistematik olarak sürdürülüyor ve bütün dünya da bunu görüyor. Bu politikalar aynı zamanda yıkım, zulüm ve inkâr politikalarıdır. Bir yandan Ankara’da Kürtçe konserleri yasaklarken diğer yandan Batman’da siyasi çıkar uğruna Kürtçe koro gösterisi yapıyorsunuz; bu, ikiyüzlü bir politikadır. Vali ve kaymakamlarınız Kürtçe tiyatro oyunlarını yasaklarken siz burada neyin tiyatrosunu oynuyorsunuz? Ülkenin bütün zenginliklerini peşkeş çekmek yetmiyormuş gibi “av turizmi” adı altında Dersim’de halkımızın kutsal değeri olan dağ keçilerini katledecek kadar zalim, inanç merkezlerimizi tahrip edecek

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

kadar da riyakârsınız. İktidar partisinin il ve ilçe eş başkanları gibi çalışan kimi mülki amirleriniz, Düzgün Baba Cemevi'nde son olarak yaptıkları gibi, kendilerine cem düzenleme cüretinde bulunacak kadar hadlerini aşmışlardır.

Değerli milletvekilleri, Dersim "..."(x) inancı, ocaklarıyla, diliyle, kimliğiyle ve doğasıyla bütünleşmiş, özgün karaktere sahiptir. Ağaçların, kayaların, dağ keçilerinin, akarsuların bir adı ve kutsallığı vardır ancak bu inkâr rejimi, bu doğal toplum kültürünü her fırsatta deforme etmeye yemin etmiştir. Tabii, biz de buna karşı Munzur babanın irfanıyla, ana Fatma'nın hikmetiyle ve baş eğmez kimliğimizin direngenliğiyle buna karşı direniyoruz.

1937 yılında Dersim terteleğinde askerî kısla olarak görev yapan yeri müzeye dönüştürdünüz. Yüzleşme ve hakikat müzesi olması gereken kışlayı bir kez daha inkâr ve yok saymanın merkezi hâline getirdiniz. 1937-1938 yılında Dersim halkının tertelede yaşadıkları bugün yeniden hatırlatılıyor. Bu mudur kültür anlayışınız? Bu asimilasyona, bu yok etmeye mi bütçe istiyorsunuz? Yetmiş iki milletle aynı nazarda bakan Alevi "..."(x) inancına ve Kurmanci diline tek bir çalışmanız ve buna ilişkin tek bir yatırımınız yoktur. Dersimli binlerce mezarsız, mazlum kadının ve çocuğun, Pir Seyit Rıza'nın ve arkadaşlarının Bes'e'nin, Zarife'nin, Alişer'in, 1937-1938'de tecavüze uğramamak için kendini kayalıklardan atan onlarca genç kadının, Seyit Gazi'nin, Silo Qız'ın, Firik Dede'nin olmadığı bir müzenin Dersim'le ne alakası vardır?

Değerli milletvekilleri, farklı kültürleri, inançları, dilleri yok sayarak, inkâr ederek çok arzuladığınız kültürel hegemonyayı sağlayamazsınız; bu ancak sizin kültürel fukaralığını gösterecektir. "Diriliş Ertuğrul" "Filinta" "Payitaht Abdülhamid" gibi dizilere para aktararak, milli manevi bayramlar uydurarak, farklı inançlara ve kültürlere yönelik ırkçı ayrımcı ifadeler kullanarak ancak kendinizi kültürsüzleştirirsiniz. Size önerimiz, bu Bakanlığın ismini "kültürsüzleştirme ve asimilasyon bakanlığı" olarak değiştirin. İktidar, 2023'te tekrar -yüz yıllık bir yanlıştan- farklı kültürleri, inançları yok sayan tek adam rejimini tamamiyle kurumsallaştırmak istiyor. Tabii, bizim de buna karşı demokrasinin, özgürlüklerin kalıcılıştırılması için hedefimiz vardır. Demokrasinin kalıcılılaşması, kültürlerin, dillerin, inançların, cinsiyetin ve doğanın eşit hukukunun güvenceye alınacağı şey ancak demokratik bir anayasayla mümkündür. Toplumu dikkate almayan, tekçiliği koruyan ve kutsayan merkezîyetçi anlayışın panzehri olarak, yetkilerin topluma yani yerele devredildiği, yerel demokrasiyle güçlendirilmiş parlamenter sistem diyoruz. Mevcut Türklük, Sünnilik, egemen erkeklik, teklik üzerine inşa edilmiş cumhuriyet değil; Türkiye halklarının tamamının özgür ve eşitçe sağlanacağı bir çatı, demokratik cumhuriyet çatısıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİCAN ÖNLÜ (Devamla) – Gücünü kapitalizmden alan ulus devletin kutuplaştırıcı, tekleştirici, kriz yaratan sistemine karşı tüm ulusların haklarının korunduğu, birbiriyle üstünlük değil, eşitlik kültürünün var ettiği demokratik ulus diyoruz.

Değerli milletvekilleri, bizler kültür alanındaki sorunların yalnızca bütçeyle düzelmeyeceğini öngörüyor ve bunu her seferinde dile getiriyoruz. Yüz yıllık tekçi ve inkârcı rejimi dönüştürebilmek için önce rejimin karakterini değiştirmek gerekiyor. Bunun için de değişime önce, farklı dilleri, kültürleri yok sayan, tekçilik ve inkârcılıkta ısrar eden bu Meclisten başlamak gerekiyor. Bunun için de mevcut iktidarın götürülmesi, yerine demokratik bir ülke yönetiminin oluşturulması gerekiyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – "Darbeci" derler sana, deme öyle.

ALİCAN ÖNLÜ (Devamla) – Biz "..."(x) (HDP sıralarından alkışlar)

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MELİHA AKYOL (Yalova) – Dersim katliamını kim yaptı?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

Davet edin Tunceli’ye efendim.

ŞAHİN TİN (Denizli) – “Dersim katliamını kim yaptı?” diye soruyor.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Dersim katliamını kim yaptı, AK PARTİ mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Selamlama yapsın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ALİCAN ÖNLÜ (Devamla) – Belki de şöyle bitirmek gerekiyor: Diyoruz ki, Dersim halkı, dervişler diyarı sizden tek bir şey istiyor; kirli elinizi, siyasetinizi, Dersim’in dili, kültürü ve ziyaretlerinden çekin.

Aslında, şöyle de bitirmek gerekiyor: Bunun için, sizin, kültürsüzleştirilen, asimilasyona uğratan Bakanlığımız değil, aslında Kürtüz ve Alevisiz olan zihniyetinize de bütçenize de “hayır” diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan...

Buyurunuz Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, medeniyetin doğduğu toprakların mirasçılıyız. Tarım devrimi bu topraklardan doğdu, biliyor musunuz? İlk yerleşik yaşam bu topraklarda oldu ve Sayın Bakan on iki bin yıl önce ilk yerleşik yaşamın olduğu Göbeklitepe’de kazılar yapıyor değerli arkadaşlar, Troya’da kazılar yapıyor, Troya Müzesini yaptı; kendisine teşekkür ediyorum, önemli bir müze. Göbeklitepe’yle ilgili kendisine teşekkür ediyorum, çok önemli.

Değerli arkadaşlar, Tarım devriminin olduğu topraklarda şu anda biz buğday ithal ediyoruz, mercimek ithal ediyoruz, nohut ithal ediyoruz. Niye arkadaşlar, bunu hiç düşündünüz mü? Neden acaba?

Bakın, değerli arkadaşlarım, dünyanın en derin tarihine sahip ülkedeyiz ama baktığımızda, bu derin tarihi sanki uzaylılar yapmış gibi davranıyoruz. Sayın Bakan, Urartu’ya bakıyor, Troya’ya bakıyor, Göbeklitepe’ye bakıyor sanki bunları uzaylılar yapmış, o da kendisi gelmiş bunları gösteriyor gibi davranıyor ama size bir haber vereyim arkadaşlar: Bakın, bugünlerde -bu toprakların mirasçıları var ya, torunları olarak bu medeniyetin- birbirimizle kavga ediyoruz ya, Troya’da kazı yapan işçiler Troya’dan çıkan DNA’larla bakılıyor, eşleştiriliyor, DNA’ları aynı. Yani beş milyon yıl önceki, dört milyon önceki dedesinin mezarını kazıyor oradaki işçi. Göbeklitepe’de bakıyorlar, DNA’ları aynı. Bütün kazılarda bakın, o yerelde yaşayan halk ile dedelerinin mezarına baktığımızda DNA’ları aynı. Ama şimdi bu medeniyet gelmiş, gelmiş arkadaşlar, bir arada yaşamayı başarmışız, Roma’da, Bizans’ta, Selçuklu’da, Osmanlı’da bir şekilde bir arada yaşamayı başarmışız ama daha sonra bir hastalık gelmiş arkadaşlar. Hani “pandemi virüsü” deniyor ya, ondan daha derin ve yüz elli yıldır süren bir hastalık bu topraklara girmiş; milliyetçilik hastalığı arkadaşlar, tekçilik hastalığı girmiş. Ya, bir anda demişler ki “Ya, biz Türk’üz.” Ee? “Orta Asya’dan geldik.” Ee? Hoş geldiniz, iyi de burada da halklar vardı arkadaşlar, bir arada yaşadık, birlikte bir medeniyet oluşturduk, öyle değil mi? Hep beraber bu medeniyeti oluşturduk. Şimdi, Mimar Sinan’ın eserleriyle övünüyoruz, değil mi? E, Mimar Sinan, Kayserili bir Ermeni’dir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kim söyledi Ermeni olduğunu?

GARO PAYLAN (Devamla) – Balyan’ın eserleriyle övünüyoruz, değil mi? İstanbul’u İstanbul yapan Balyan ailesinin yüz elli yıl boyunca yaptığı eserlerle övünüyoruz, değil mi? Değerli arkadaşlar, birlikte yaptık, bakın, ne yaptysak birlikte yaptık ama sonra bir hastalık girdi, milliyetçilik ve teklik hastalığı girdi. Bu dönemde eşit yurttaşlık talepleri devreye geçti, hani, bir yandan Türkçülük ve İslamcılık dayatıldı.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sen milliyetçiliği anlamamışsın.

GARO PAYLAN (Devamla) – O dönemde bu ülkenin Ermenileri, Rumları, Kürtleri ve diğer halkları “Ya, hayır arkadaşlar, tekçiliği dayatmayın -Osmanlının son döneminden bahsediyorum- çoğulcu bir şekilde bir arada yaşayabiliriz ve daha güçlü olabiliriz.” demişler.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sen milliyetçiliği anlamamışsın. Milliyetçilik seni de seviyor, ayırmıyor.

GARO PAYLAN (Devamla) – Bakın, Krikor Zohrab -açın, okuyun, Meclis Kütüphanesi’ne gidin- Mecliste yaptığı konuşmalarda bir arada yaşamaktan ve eşit yurttaşlıktan bahsediyor ama bunlardan bahsettikten sonra, maalesef yaşadığımız yıkım sonrası Krikor Zohrab’ın başı da Urfa civarlarında ezildi, bir arada yaşamayı savunan Krikor Zohrab’ın maalesef ve Ermeni halkına ihanet edildi, Rum halkına ihanet edildi. Hani, dediniz ya “Ulus inşasını biz Türklük üzerinden yapacağız, İslam üzerinden yapacağız.” Daha sonra buna Kürtler de itiraz ettiler, “Niye yalnızca Türklüğü dayatıyorsunuz? Biz, çok kimlikli, çok inançlı olalım.” dediler ama bunu milliyetçi bir şekilde yapmadılar.

Bakın, hâlâ da şu anda Mecliste HDP çok kimliklidir, çok kültürlüdür, çok inançlıdır, çok mezheplidir. (HDP sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – “Çok bölücüdür.” diye tamamla. “Çok ayrıştırıcı.” de.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ne mutlu, partimle gurur duyuyorum bu anlamda. Ve önerdiğimiz şey eşit yurttaşlıktır arkadaşlar, bir arada barış içinde yaşamaktır. Ama siz ne dayatıyorsunuz, Sayın Bakan ne dayatıyor? Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu. Ya, Türk’ün tarihini Kürtüz anlatabilir misiniz? Türk’ün tarihini Ermenisiz, Rumsuz, Süryanisiz anlatabilir misiniz? Hadi, buyurun, deneyin bakalım; anlatamazsınız. Tersi de doğrudur; Ermeni’nin tarihini de Türksüz, Kürtüz anlatamayız arkadaşlar. Bir arada anlatmalıyız bunu, Anadolu’nun ve Mezopotamya’nın tarihine sahip çıkmalıyız. Ama Dışişleri Bakanımız da burada, bakın, Komisyona geldi, ne yaptı biliyor musunuz? Ben “Ya, soydaş deme ya, bir ülkenin soydaşları olmaz, vatandaşları olur.” diye yıllardır kendisine çağrı yapıyorum. Bu yıl “Yetmez.” demiş, 15-20 kere “Soydaşlarımız için şunu yapıyoruz, soydaşlarımız için bunu yapıyoruz.”

Sayın Bakan, sizin koltuğunuzda bundan tam yüz on yıl önce kim oturuyordu biliyor musunuz? Ermeni olan bir Bakan oturuyordu, Ermeni kimlikli bir Bakan oturuyordu ve düşünün ki o Bakan şu anda -ben de teknik olarak sizin koltuğunuzda oturabilirim- çıksa dese ki “Ben şuradaki soydaşlarımız için bunu yapıyorum, şu soydaşlarımız için bunu yapıyorum.” hoşunuza gider mi? Gitmez.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ermenistan’da diyorlar zaten.

GARO PAYLAN (Devamla) – Bir ülkenin soydaşları değil, yurttaşları olur değerli arkadaşlar, yurttaşları olur. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, elbette, Balkanlardaki Türklerle ilgili, Ahıska Türkleriyle ilgili, Uygur Türkleriyle ilgili elinizden ne geliyorsa yapmalısınız ama ya, Suriye’deki Kürtlere karşı bu düşmanca politikalar oluyor mu arkadaşlar ya? Niye “Onlar da bizim kardeşimiz.” diyemiyoruz? Otuz yıl önceye kadar Kafkaslarda Azeriler, Ermeniler; Azerbaycan’da Ermeniler yaşıyordu; Ermenistan’da Azeriler yaşıyordu, bir arada yaşıyorlardı.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Hâlâ yaşıyorlar.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ermenistan’da Türkler yaşıyor mu?

GARO PAYLAN (Devamla) – Oraya da bir milliyetçilik hastalığı girdi, birbirine girdi halklar.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Hocalı katliamını kınadın mı sen? Hocalı katliamını kınadın mı bir gün? Bir gün kınadın mı?

GARO PAYLAN (Devamla) – Kim bu oyunu oynuyor arkadaşlar, kim bu oyunu oynuyor? Maalesef, Ruslar bu anlamda bu gerilim politikalarını sürdürüyor. Kim kazanıyor? Bakın, Ruslar bölgeye yerleşti, Karabağ’a da yerleşti, Azerbaycan’a da yerleşti, Ermenistan’a da yerleşti yani sizin Türkçü, tekçi politikalarınız, etrafımızda... Güneyde Suriye’ye Ruslar yerleşti, Amerika orada; Kafkaslara Ruslar yerleşti.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sen öyle san!

GARO PAYLAN (Devamla) – Yunanistan’a karşı uyguladığımız düşmanca politikaların sonucu nedir arkadaşlar? Yunan köylüsünden alınan vergilerle şu anda Amerika’dan silahlar alınıyor, Fransa’dan silahlar alınıyor. Bu mudur sizin politikanız arkadaşlar ya? Neden “Yunan bizim kardeşimiz.” diyemiyoruz, neden “Ermeni, Kürt bizim kardeşimiz.” diyemiyoruz tıpkı Azerilerin bizim kardeşimiz olduğu gibi?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ne alakası var ya!

GARO PAYLAN (Devamla) - Bunları söyleyebilmeliyiz arkadaşlar, bunları tartışabilmeliyiz. Siz demokratlaşmayı ve çoğulculaşmayı bir tehdit olarak görüyorsunuz, oysa büyüyen bir Türkiye’nin, güçlenen bir Türkiye’nin anahtarı demokratlaşma ve çoğulculaşmadır.

Bakın, “Tarım devrimi bu topraklara doğdu.” dedik, öyle değil mi? Ama şimdi mercimek, nohut, buğday ithal ediyoruz, öyle değil mi? Ama bakın, biz kendi kuyruğunu kovalayan bir kedi gibi kendimizle uğraşıyoruz. Ne yurttta barış sağlayabiliyoruz ne bölgemizde barış sağlayabiliyoruz, oysa dünya başka bir yere gidiyor. Biz Osmanlı’nın dağılma döneminde bunu anlayamadığımız için, demokrasimizi kuramadığımız için Osmanlı yıkıldı, tekçilik Osmanlı’yı yıktı, ittihatçı akıl Osmanlı’yı yıktı ve o dönemde dünya Sanayi Devrimi’ni tartıştı, Sanayi Devrimi’nde öne geçti. Bakın, biz şu anda bu topraklara doğan tarım devrimi sonrası Sanayi Devrimi’nde treni kaçırdık. Yüz yıldır arkadaşlar, iç barışımızı sağlayamıyoruz, çoğulculuğumuzu sağlayamıyoruz ve birbirimizle uğraşıyoruz.

Kaynaklarımızı nereye harcıyoruz? Silaha, tanka, topa, füzeyle. Ya, kime karşı kullanmayı düşünüyoruz? Yüzyıllarca bir arada yaşadığımız Rumlara karşı, Ermenilere karşı, Kürtlere karşı. “Biz savaş yapmıyoruz.” diyorsunuz.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) - Türk milletine saldıran Hınçak çetesini Türk mü sayıyorsunuz?

GARO PAYLAN (Devamla) - Oysa arkadaşlar, bu, asimilasyoncu, tekçi bir dayatmadır; bu, çoğulculuğa karşı yapılmış bir savaştır.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Yazık, yazık! Ülkenin ekmeğini yiyorsun, Türklük düşmanlığı yapıyorsun... Yazıklar olsun!

GARO PAYLAN (Devamla) – Bakın, Ege medeniyeti bir bütündür, Mezopotamya medeniyeti bir bütündür, Anadolu medeniyeti bir bütündür; bu medeniyetleri anlamak ve çocuklarımızla anlatmak kıymetlidir. Dünyanın en önemli kültürel mirasının torunlarıyız be! Bunu anlamak... Elbette Orta Asya’dan yurttaşlarımız da gelmiş, Türkler gelmiş; hoş gelmiş, sefalar getirmiş ama yüzlerce yıl birlikte yaşamışız. Bakın, size şunu söyleyeyim: Düşmanlık beslediğiniz Yunanistan’ı düşünün.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Düşmanlık beslemiyoruz kimseye.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Geç Yunanistan'ı.

GARO PAYLAN (Devamla) – “Pontus” denilen bir bölgeden oraya yurttaşlar gitti; değil mi?

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Tarihe bak, tarihe.

GARO PAYLAN (Devamla) – Biz Lazlarla ilgili fıkralar söyleriz değil mi? Lazlarla ilgili fıkralar söyleriz; aynı, Pontuslarla ilgili Yunanistan'da fıkralar vardır.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bölemediniz, bölemeyeceksiniz!

GARO PAYLAN (Devamla) – Lazlar, Karadenizliler horon teper değil mi? Yunanistan'a giden Pontuslular da horon teperler. Siz, Karadeniz yemeklerini gidip Yunanistan'da da yiyebilirsiniz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bölemeyeceksiniz!

GARO PAYLAN (Devamla) – Erzurum'un, Malatya'nın, Sivas'ın yemeklerini de Erivan'da yiyebilirsiniz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Erzurum unutmadı Zohrab'ı.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ortak bir kültürümüz var, ortak bir medeniyetimiz var.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Erivan'da bir tane Kürt söyle, Kürt... Yazık sana!

GARO PAYLAN (Devamla) – Yapmamız gereken bu medeniyete sahip çıkmak ve bizim çok kimlikli olduğumuzu, çok inançlı olduğumuzu unutmamak değerli arkadaşlar. (HDP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Otuz yıl Ermenistan Karabağ'ı işgal etti, onun cevabını ver o zaman. Neden ettiler, nasıl kardeşler?

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, başaramadığımız şey çok kimlikliliği, çok inançlılığı içselleştirmek ve eşit yurttaşlığı sağlamak. Az önce Milliyetçi Hareket Partisi temsilcileri konuşular, hep soydaşlarından bahsettiler. Evet, “soydaşlar” diyorsunuz, güzel; benim de soydaşlarım var ama ben size “kardeşim” diyorum, bunu unutmayın. Bir arada ve buradaki tekçiliğin çözülmesinin anahtarı Türkiye'dir arkadaşlar. Milliyetçilikler milliyetçiliği doğurmuştur; Türk milliyetçiliği Rum milliyetçiliğini, Yunan milliyetçiliğini doğurmuştur; Yunan milliyetçiliği Türk milliyetçiliğini beslemiştir, Türk milliyetçiliği Ermeni milliyetçiliğini beslemiştir.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Taşnak milliyetçisisin sen, Taşnak!

GARO PAYLAN (Devamla) – Ama bakın, biz parçalanmışız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya, deminden beri DNA'lardan bahsediyorsun, ırkçılık yapıyorsun, kafatasçılık yapıyorsun. Senin aklın milliyetçiliğe ermez!

GARO PAYLAN (Devamla) – Bunun çözümü neresi? Türkiye. Hâlâ bu topraklarda Ermeni yaşıyor, Rum yaşıyor, Kürt yaşıyor, Süryani yaşıyor, Türkmen yaşıyor ve hâlâ sorunların çözümü burada arkadaşlar. Yunanistan'la bu sorun çözülemez, Ermenistan'la da bu sorun çözülemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sorun yok, yok.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sorun senin kafanda.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sorun senin zihninde.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ülkede sorun yok, kafanda var o sorun senin.

GARO PAYLAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Selamlayın.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ama bu sorunu biz Türkiye’de çözebiliriz. Eğer Türkiye’de çoğulcu, çok kimlikli bir yaşamı başarabilirsek, emin olun, Suriye de demokratikleşir; Ermenistan, Azerbaycan da demokratikleşir; tıpkı otuz yıl önce olduğu gibi Erivan’da Azeriler yaşar, Bakü’de Ermeniler yaşar arkadaşlar. Bunu başaramadığımız sürece emperyalist güçler bundan menfaat devşirir arkadaşlar, tıpkı bugün olduğu gibi. Gelin, toplumsal barışımızı sağlayalım çoğulculukla, demokrasiyle; gelin, bölgesel barışımızı sağlayalım “eşit yurttaşlık” tanımıyla, herkesi eşit görenek.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Anayasa’ya göre herkes eşittir.

GARO PAYLAN (Devamla) – Bunları başaramadığımız sürece, değerli arkadaşlar, birbirimizle kavga edip dururuz ama Türkiye’imiz kaybeder, bölgemiz kaybeder.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Allah’ın izniyle kaybetmiyor, Türkiye kazanıyor.

GARO PAYLAN (Devamla) – Bu açıdan, hepimizi eşit yurttaşlığı bir kez daha düşünmeye çağırıyorum. (MHP ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – DNA’lardan bahsetmek ırkçılıktır, kafatasçılığın bir devamıdır. DNA’lara göre toplumu tasnif etmek ırkçılıktır, kafatasçılığın da bir devamıdır.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Özen...

Buyurunuz Sayın Özen. (HDP sıralarından alkışlar)

(HDP ve MHP sıraları arasında karşılık laf atmalar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, hatip kürsüde sizi dinliyor efendim, sizin onu dinlememiz gerekiyor. Sürenizi yeniden başlatıyorum.

HDP GRUBU ADINA ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; savaşa bütçe ayırmakta hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan bu Hükûmet, sanata ve kültüre neredeyse sadaka boyutunda bir bütçe ayırmaktadır. Kültür ve sanat toplumlar için ekmek ve su kadar önemlidir. Sanata ve kültürüne önem vermeyen bir ülkede toplum ve bireyler demokratik düşünemez, sorgulayamaz, muhakeme edemez. Bir kültür politikası olmayan ülkelerin geleceği yoktur. Bütçeler, sadece ekonomik ve mali durumu değil, aynı zamanda iktidarın siyasal tercihlerini de yansıtır. Bir ülkenin çağdaş uygarlık düzeyini ve demokrasisini anlamak için o ülkenin kültür ve sanat politikalarına bakmak yeterlidir. Fakat bu ülkede sanatın ve edebiyatın onurları olan Genco Erkal’a, Müjdat Gezen’e, Metin Akpınar’a, Fazıl Say’a ve hatta, ülkenin Nobel Ödüllü Yazarı Orhan Pamuk’a bile Cumhurbaşkanı hakaret davası açılmıştır. Dünyanın her yerinde sanatçılar muhaliftir. Bir ülkede yaşanan sorunları dile getirmeyen sanatçı olamaz, olsa olsa ancak yalaka olur. Ayrıca, Kürtçe ana dilinin yasaklandığı bir ortamda kültür ve sanatın gelişmesi de beklenemez fakat maalesef, ülkemizde “tek dil, tek din, tek millet” anlayışına dayanan devletin kültür politikası ülkenin farklı kültürlerini inkâr etmiş, gelişmesine de engel olmuştur. Şu an bu tekçi iktidar, çok açık ve net, sanat ve kültürün düşmanıdır. Bu anlamda, tiyatro sahneleri açılırken maalesef, ülkemizin tüm farklılıklarına perdeler kapalıdır. Mesela, burada sormak isterim: Bakanlığınız, Kültür Bakanlığı Türkçe dışındaki kültür ve sanat projelerinin kaç tanesine ve ne kadar destek verdiğini açıklayabilir mi? Bugün Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı kentlerde insanlar sanata ulaşamıyor, özellikle kendi dillerinde, kendi öz kültürleriyle sanatlarını yapamıyorlar. Yaptıkları iş, kayyumlar atandı; kayyumların yaptığı iş, ilk gittikleri yerde Kürtçe tabelaları kaldırmak, Kürtçe sanat üreten kurumları kapatmak olmuştur. Ahmed-i Hani, Ciğerhun,

Ahmed Arif ve Mehmed Uzun gibi büyük değerleri çıkaran Kürt dilini görmezden gelip baskılayarak bu toprakların kültürünü ve sanatını yok etmeye çalışıyorsunuz. Kürtçe bir deyişimiz, atasözümüz vardır: "...”(x) Bunun Türkçesini söyleyeyim size: Ağaç kökü üzerinde yeşerir, insan dili üzerinde yaşar ve gelişir. (HDP sıralarından alkışlar) Dilinden uzaklaştırılan insanları kökünden de uzaklaştırmış oluyorsunuz. Bu anlamda, ülkenin çok dilli yapısına uygun kültür ve sanat politikası olmalıdır.

Diğer bir yürek yarası, tüm dünyayı ve ülkemizi saran Covid pandemisi nedeniyle getirilen kısıtlamaların en çok zarar verdiği kesimlerden birinin müzik endüstrisi ve sektöre bağlı esnaf ile çalışanlar olmasıdır. Bir taraftan, iktidarın yandaşı ünlülerin, sosyal medya üzerinden sanal konserlerle milyonlarca liralık konserler vermesi sağlanırken diğer taraftan, sayısız müzisyen geçim sıkıntılılarıyla kaderlerine terk edilmiştir. MÜZİK-SEN'in açıklamalarını göre pandemi sürecinde 103 müzik sanatçısı intihar etmiştir arkadaşlar. İçişleri Bakanlığının genelgeleriyle Kürtçe konserler yasaklanıyor ve çalışma saatleri kısıtlanıyor. Ve bugün de hâlihazırda sigortasız, güvencesiz çalışan müzik emekçileri, kendi alanı dışında iş arıyor ama nafile. Basına yansıyan bu intihar haberleri dışında, müzisyenler, salgın sürecinde kendi mağduriyetlerini gidermek için kendi müzik aletlerini satıyorlar. Bunun ne demek olduğunu, psikolojik olarak bir insan için ne büyük yıkım olduğunu anlamanız gerekiyor.

Son olarak, 2021 yılının UNESCO tarafından Alevi değerleri olan Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre ve Ahi Evran Yılı ilan edilmesine rağmen, iktidar, bunun yeni kuşaklara aktarılması için kılını bile kıpırdatmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Aksine, bu değerleri manipüle ederek Alevileri asimile etmek için kullanmıştır. Bu toprakların değerlerini özüne uygun bir şekilde yaşatmalıyız.

Bugün Kültür Bakanı burada, ben kendisinin yüzüne karşı söylüyorum: Bizim Alevilerin serçeşmesi, inanç merkezi, bizim dergâhımız Kültür Bakanlığının işgali altındadır. Derhâl bu işgale son verilmeli, Alevilerin dergâhı Alevilere teslim edilmelidir. Onun için, Kültür Bakanının da sözünü tutmasını istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Ben sizi, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay...

Buyurunuz Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Genel Kurulu selamlıyorum.

Biraz neşelenelim, İstanbul Kongremizden bu fotoğraf. (HDP sıralarından alkışlar) “Mecalleri kaldı mı?” diyenlere cevap vermiş arkadaşlar. Ne güzelsin İstanbul “...”(x) İstanbul. Selahattin Demirtaş'ın, Figen Yüksekdağ'ın partisi işte burada. “...”(x) İstanbul. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, ben bugün Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı bütçesi hakkında konuşacağım. Biraz dış politikadan, sonunda da ekonomiden bahsedeceğim.

Bu kurum etnik Türk kimliği üzerinden soydaşlık bağı kurduğu “Türk” olarak tanımlandığı ama vatandaşlık bağı bulunmayan Özbekistan, Azerbaycan gibi yurt dışındaki yabancı topluluklara yönelik özünde ırkçı yaklaşımlar sergilediği ve Türkiye’de yaşayan diğer kimlikleri yok saydığı için kendisi de bütçesi de kabul edilemez. Tek mezhebe dayalı Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesini nasıl ki hak ve helal görmüyorsak, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının bütçesini de hak ve helal görmüyoruz.

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

On yıl önce, bu kürsüden, sevgili Sebahat Tuncel, bir Kürt kadın siyasetçi olarak Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının kurulmasına itiraz etmişti ve şöyle demişti: “Türklük tanımı Türkiye’ye dar gelmekte, Türkiye’nin çok kimlikli, çok kültürlü yapısını kapsayamamaktadır. Türkiye’de demokratik bir anayasa ve demokratik bir toplumun oluşması tartışmaları yürütülürken tüm kimliklerin, kültürlerin, dillerin bu Anayasa’yla korunması ve kolektif hakların sağlanması gereklidir.” Sebahat Tuncel “İlla ki akraba olacaksınız biraz da Kürtlerle akraba olun, Araplarla, Çerkezlerle, Süryanilerle, Ermenilerle akraba olun.” diyor. Kendisi bizi izliyorsa buradan sevgilerimi iletiyorum. Sevgili Sebahat Tuncel, bu düşüncelerinden dolayı, Türkçü zihniyetin rehinesi olarak şu anda Sincan Cezaevinde tutuluyor. Eş Başkanlarımız ve parti yöneticilerimizle birlikte her biri için, Kobani kumpas davasında 37 kere müebbet hapis isteniyor. Anayasa, hukuk ayaklar altında çiğneniyor. Kobani halkı akraba değil mi? Kadınlara tecavüz eden, kafa kesen IŞİD çetelerinin saldırısı altındayken, bütün dünya dayanışma göstermek için sokaklara dökülmüşken Kobani halkıyla dayanışma göstermek neden suç oluyor? Birkaç gün önce SİHA’larınız Şengal’de, yolda giden bir sivilin aracını vurdu, TSK’nin Şengal’de ne işi var? Vekâlet savaşlarının hayatlarını tarumar ettiği bu insanlar; öldürülen, tecavüze uğrayan, esir pazarlarında satılan Şengalli kadınlar, Kobane halkı bizim akrabamız değil mi? 2017’deki Kürdistan Bölgesel Yönetimi bağımsızlık referandumunu hatırlayın: “Aç bırakınız!” dediniz. Akrabaysa, Kürdistan Bölgesel Yönetimi’ndeki Kürtler de akraba değil mi? Söz konusu Kürtler oldu mu, Türkiye devleti Kürtlerin hiçbir şeye sahip olmasını istemiyor. İç politikada ve dış politikada bırakın Kürtleri akraba saymayı; “Kürt, anasını görmesin!” siyaseti izliyorsunuz, bu da hepimize kaybettiriyor.

Sayın vekiller, sarayın imha ettiği kurumsal yapıların başında Dışişleri geliyor. Dışişleri Bakanlığı, tüm dünyaya karşı içeride uluslararası sözleşmelerin çiğnenmesini, keyfiligi, hukuksuzlukları, insan hakları ihlallerini, faşist baskıları dışarıda tevill etmekten başka bir iş yapmıyor.

Zamanım yetmediği için bu kısımları geçiyorum.

Sayın vekiller, döviz bugün yine zıplattıldı. Bugünkü yeni kur atağı sonrasında üstünde konuştuğumuz bütçe daha fazla kadük hâle gelmiştir, bütçenin üzerine inşa edildiği tüm rakamlar kadük olmuştur. Biz burada bir hayalet üzerinde tartışıyoruz; Türk lirası değer kaybetmiş, pula dönmüştür.

“Yeni ekonomi” diye ilan ettiğiniz, yeni bir 12 Eylül zihniyetidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) - Emekçiyi köleleştirerek sermaye birikimi politikası izliyorsunuz. 12 Eylül paşaları gibi halka saldırıya geçtiğiniz bugünlerde “Barınamıyoruz!” diyerek sesini Ankara’ya duyurmaya gelen öğrencilere saldırmanız bundandır. Asgari ücreti 200 dolarlara düşürmeniz halk tarafından görülmektedir. Sizin akrabamız aslında 5’li çetelerle olan akrabamızdır. Ucuz emek cenneti yaratmak isteyenlerle, uluslararası şirketlerle, tekellerle akrabamızın bu halk görüyor. Türk’üyle Kürt’üyle tüm halkı kuru soğana muhtaç ettiğinizi bu halk görüyor.

Bu düzen böyle gitmez diyoruz. Bizi bölen, kutuplaştıran, birbirine düşman edip aradan servet vurgunculuğu yapanlara, bu sömürü düzenine karşı birlik olmak, dayanışmak, güçlenmek boynumuzun borcudur. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Mardin Milletvekili Sayın Ebrü Günay...

Buyurunuz Sayın Günay. (HDP sıralarından alkışlar)

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türçe olmayan kelimeler ifade edildi.

HDP GRUBU ADINA EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı buradan saygıyla selamlıyorum.

Bugün günlerden 13 Aralık, Erdal Eren... Erdal Eren, Türkiye halklarının mücadelesinde yaşamaya devam edecektir.

Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu üzerinde konuşmak üzere söz aldım. Milliyetçi, tekçi ve cinsiyetçi bir anlayışla çalışmalar yürüten ve sadece Türklüğü merkeze alan bu iki kurum, Türkiye'deki diğer halkları yok sayan, onlara dair hiçbir çalışma yapmayan ve onlara hizmet vermeyen kurumlardır.

Siyasetin etkisi altında kalan, tamamen milliyetçi düşüncelerle hareket eden bu kurumlar, Kürtler başta olmak üzere Türkiye'de yaşayan tüm halkları yok sayan bir pratiğe sahiptir. Kuruluşundan bugüne Türk Dil Kurumunun Kürtçeye yönelik yaptığı tek çalışma Mardin Artuklu Üniversitesi Kürt Dili ve Edebiyatı yüksek lisans öğrencilerinin hazırladığı ve 2014 yılında basılan bir sözlük çıkarmak olmuştur. Kültür Bakanlığı ise bu zaman zarfında sadece 5 tane Kürtçe kitap basmıştır.

İktidara geldiği günden bu yana Kürtçe ve Kürt kültürüne karşı baskıcı, yasaklayıcı, engelleyici, ayrımcı, ötekileştirici yaklaşımını sürdüren ve döneme göre, işine geldiğinde esnek yaklaşımlar gösteren mevcut iktidar, son yıllarda Kürtçeye karşı düşmanca tutumunu derinleştirmiştir. Özellikle kayyumlar eliyle kültür kırımına girişen Hükümet, Kürt dil ve kültür kurumlarının neredeyse tümünü kapatmış ve Kürt dilini kamusal alandan tamamıyla dışlamıştır.

Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde çocukların eğitim, ifade özgürlüğü, kendi kültürünü yaşatma ve kendi ana dilini kullanma haklarını kapsayan 17, 29 ve 30'uncu maddelerine koyduğu çekince Türkiye'nin dil kırım politikasının kanıtıdır. Evet, üniversitelerde bölümler açtınız ama mezun olan öğretmenlerden sadece 2 ya da 3'ünün atamasını yaptınız, onlar da okullarda başka derslere girmek zorunda kaldılar.

Bakın, daha birkaç gün önce bu kürsüde Kürtçe iki kelam etmeye çalışan vekil arkadaşlarımızın sesi kesildi, Meclis Başkan Vekili "Zaten dinleyen milletvekilleri ve vatandaşlar anlamıyor." dedi. Bu kadar mı toplumdun uzakınız? Ben size bir şey söyleyeyim: Vallahi, biz Kürtler, Kürtçe konuşuyoruz, Kürtçe düşünüyoruz; Kürtçe konuşulanları anlamayan yüz yıllardır Kürtlerle bir arada yaşayıp tek kelime Kürtçe öğrenmeyen sizlersiniz. (HDP sıralarından alkışlar) Anlamayan, tutanaklara "bilinmeyen dil" veya "(x)" diye yazan da sizlersiniz ama nedense Genel Başkanımız Diyarbakır'a gittiğinde Kürtçeyi anlayıp konuşmaya bile çalışıyor. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu diyeceğim ama anlayana. Ana dillere, özellikle de Kürtçeye yönelik baskı ve yasaklamalar anlat anlat bitmez. Ancak devletin yasakçı, baskıcı politikasına rağmen, Kürtler, kendi dillerini ve kültürlerini korumak amacıyla örneği olmayan bir azim göstermiş ve bizler sizlere rağmen kendi dilimizi koruyup geliştirmek için mücadele etmeye de devam edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

Türkiye'nin çok dilli ve çok kültürlü yapısının korunması için Türk Dil ve Türk Tarih Kurumlarının yapısal bir değişime tabi tutularak yeniden radikal bir biçimde organize edilmesi ve tüm halkları kapsayan gerçek anlamda bir dil, kültür ve tarih kurumu hâline gelmesi sağlanmalıdır.

Ana dili Türkçe olmayan çocukların kendi ana dillerinde eğitim görmelerinin sağlanması için bütüncül politikalar geliştirilmeli, bu politikaların hayata geçirilmesi için de bütçe etkin bir biçimde kullanılmalıdır.

Kürtçenin kamusal alanda kullanılmasının önündeki engellerin kaldırılması için anayasal zeminde gerekli düzenlemeler bir an önce yapılmalıdır.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Türkiye’de çocukların ana dil hakkının güvence altına alınması ve çocuklara yönelik ihlallerin son bulması için Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’nde konulan çekinceler bir an önce kaldırılmalıdır.

Türkiye’nin çok dilli ve çok kültürlü toplumsal yapısı göz önünde bulundurularak bütüncül politikalar geliştirilip tekçi, dayatmacı eğitim politikalarından bir an önce vazgeçilmelidir. Tüm okullar, ana dili farklı olan çocuklar için yeni baştan donatılmalı, gerekli materyaller sağlanmalı, çok dilli programlar desteklenmelidir. Bütçe bu imkânların sağlanması için de seferber edilmelidir. Devlet, kültürel ve dilsel olarak farklılık gösteren çocukları öteki ve çözümlenmesi gereken bir problem olarak görmekten vazgeçmeli, tam tersine okul içindeki tüm süreçlerde geçerli bir dil politikası geliştirmeli, müfredatlar buna göre hazırlanmalıdır.

Bir diğer konu ise kadınlara yönelik cinsiyetçi dil, maalesef ki her alanda söz konusu ve kabul edilemez. Türk Dil Kurumunun cinsiyetçi diline özellikle de değinmek gerekiyor. Cinsiyetçi, kadınları ötekileştiren, yok sayan, dilde ayrımcılık yaratan ifadelerle dolu olan Türk Dil Kurumu sözlüğü acilen yeni baştan düzenlenmelidir. Evet, sözlüklerde toplumun kullandığı tüm kelimeler yer almalı, ancak cinsiyetçi kelimelerin işaretlenmesi, buna dair çalışmaların yapılması gerekir. Başta Türk Dil Kurumu olmak üzere tüm kurumların cinsiyetçi dilden arındırılması için bir an önce çalışmalar yürütülmelidir.

Değerli milletvekilleri, yapılarıyla, kaleleriyle, antik kentleriyle, kiliseleriyle bir tarih cenneti olan Türkiye’de bugün, bütçesi üzerinde konuştuğumuz Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından gereken özen gösterilmediği için tarih ve kültürel yapılar harabe hâline gelmiştir. Bu yapıların korunması, restorasyonu, turistik mekânlar hâline getirilmesi için gereken bütçe maalesef, yıllardır olduğu gibi bu bütçede de göz ardı ediliyor. Gereken bütçe ayrılmadığı için atıl bir hâl alan bir kültür mirasından da örnek vermek istiyorum. 500’lü yıllarda Romalılar tarafından Sasaniler’e karşı yapılan ve daha sonra antik mezar olarak kullanılan Dara Antik Kenti, yıllar önce bir arkeolog tarafından keşfedilen antik mezarlar dışında köyün altında kalmış bir tarih barındırıyor. Tarihi güzelliği ve günümüz mimarisine taş çıkartan dokusuyla bellek kokan Dara Antik Kenti hiçbir yenileme ve restorasyon olmadan tarihin derinliğine hapsedilmiş durumda. Kazı çalışmalarına gerekli ödenek ayrılmadığı için çalışmaya açılmayan antik kentin 12 kilometrelik bir kısmı toprağa gömülü hâlde keşfedilmeyi bekliyor. Arkeologlar tarafından çok az bir kısmı kazılan ve hayata geçirilen tarihin çoğu hâlen toprak altında. Gün yüzüne çıkarılan ve tellerle korunmaya alınan küçük mağaralar, güneş tapınağı ve mezarlıklardan oluşan kentse Mardin Büyükşehir Belediyesine kayyum olarak atanan yaman hırsız tarafından, ödenek olmadığı için güvenlik görevlisinin işten çıkarılması gerekçesiyle ziyaretçilere kapatıldı. Fakat sonradan, tepkiler üzerine tekrar açıldı. “İtibardan tasarruf olmaz.” diyerek lükse, şatafata, yolsuzluğa devasa bütçeler ayrılırken Dara Antik Kenti’nin ödenek olmadığı için ziyaretçilere kapatılması da iktidarın ayıbı olarak tarihe geçti.

Değerli milletvekilleri, tarihe, doğaya, kültüre düşman AKP iktidarı için daha fazlasını yapamaz, yapmaz diye düşündükçe iktidar her gün yine, yeniden bu düşmanlıkla kendi rekorunu kırıyor ve kırmaya da devam ediyor. Biliyorsunuz, UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alan ve tüm dünyanın dikkatini çeken Urfa’daki Göbeklitepe insanlık tarihinin bilinen ilk tapınakları arasında yer alıyor. Milattan önce 12000’lerde inşa edildiği bilinen tapınaklarıyla dinler tarihini etkileyen Göbeklitepe bilinen ilk ibadet merkezidir. Yeryüzündeki ilk inanç merkezi olmasından ve buğday kalıntıları ile büyük kaya parçalarının şekilli bir biçimde buraya taşınmasından ötürü yerleşik hayatın ilk dönemlerinin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Göbeklitepe’de F yapısı yani “Kaya Tapınağı” denilen bölgenin hemen yanına

“iyileştirme çalışmaları” adı altında beton döküldü. Evet, tarihin bilinen en eski ilk yerleşim yerine beton döküldü, Neolitik Dönem’e ait mimari kalıntılara 3 metre uzaklıkta bulunan alan iş makineleriyle ezildi. Bakanlığınız tarafından yapılan açıklamada “Göbeklitepe’de gerçekleştirilen tüm çalışmalar Kültür ve Turizm Bakanlığının gözetimi altında yapılmaktadır.” denildi. Sorun tam da burada işte, tüm yıkım sizin gözetiminizde, sizin elinizle ve sizin talimatlarımızla yapılıyor ve yapılmaya da devam ediyor.

Bugün Kültür Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz ve Kapadokya Alan Başkanlığı da bu konunun içerisinde. Burada yürütülen rant ve talanı da unutmamak gerekiyor. Çıkarılan yönetmelikle talan ve işgal meşrulaştırıldı, hassas sit alanları yine bu yönetmelikle tehlike altında bırakıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

EBRÜ GÜNAY (Devamla) – Buradan bir kez daha tekrar ediyoruz: Yok ede ede tarih de kültür de hafıza da bırakmadınız, derhâl bu kıyıma son verin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Sayın Hişyar Özsoy...

Buyurunuz Sayın Özsoy. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HIŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanlar burada. Sayın Bakan, ben Dışişleri Bakanlığı bütçesi üzerine konuşacağım. Sanırım benim bu bütçe üzerine yaptığım 7’nci konuşma.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Duyamıyoruz.

HIŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Benim sesim hep sonradan açılıyor arkadaşlar.

2015 yılından bu yana -sanırım bu 7’nci- bütçe görüşmesinde grubum adına konuşuyorum. Biz her sene dünya kadar parayı Dışişleri Bakanlığına veririz, Dışişleri Bakanlığı gider bir yıl sonra tekrar bütçe istemeye buraya, gelir -sağ olsun kendisi naziktir, kibardır, diğer bakanlar gibi gelip buraya, Meclise hakaret, küfrettiği görülmemiştir Mevlüt Bey’in, hakkını yemeyelim- fakat her bütçe zamanı buraya geldiğinde bir önceki yıla göre daha da sıkıntılı bir dış ilişkiler alanıyla karşı karşıya kalıyoruz yani bütün verdiğimiz paralar daha da çökmüş bir dış politika olarak bize geri dönüyor.

Bakın, Amerika Birleşik Devletleri’yle olan ilişkiler çok uzun zamandır kötüye gidiyordu; şu an dibi görmüş, iyileşmeye dair herhangi bir emare söz konusu değil, Biden yaptığı demokrasi zirvesine de Türkiye’yi çağırılmamış. Avrupa Birliğiyle ilgili tüm başlıklarda ilişkiler donmuş, hatta sadece donmamış; geçen gün bir vesileyle kimi Avrupa Birliği yetkilileriyle tesadüfen görüştük, anlayabildiğimiz kadarıyla sabit bile durmuyor, her geçen gün daha da kötüleşen bir seyirden bahsediyorlar ve gerçekten kaygılılar. Avrupa Konseyiyle ilişkiler... Az önce bazı tartışmalara şahit olduk. Kıymetli arkadaşlar, bunun üzerinden ucuz politika yapmanın bir anlamı yok. Türkiye’yi Konseyden kovacak noktaya gelmişler, hatta “Ya siz çıkın gidin, ya biz sizi kovacağız.” neredeyse bu noktaya gelmişler; bu ciddi bir meseledir. Öyle “Karar eksikti, daha devam ediyor.” böyle bir şey yok. Net karardır, Büyük Daire karardır; hem Demirtaş kararı hem Kavala karar. Sayın Bakan, siz AKPM Başkanlığı yapmış bir insansınız. Allah lillah aşkına Cumhurbaşkanına bir söyleyin, geçen gün “Avrupa Birliğinin kararları bizi bağlamaz.” diyor, belli ki Konsey ile Birlik arasındaki fark da kalmamış; kim Cumhurbaşkanına hangi bilgiyi veriyorsa, vallahi yanlış da veriyor.

Siz biliyorsunuz, bakın, ilk defa 2017 yılında Azerbaycan için açılan “infringement” dedikleri prosedürü 2’nci defa, Konsey tarihinde 2’nci defa Türkiye için yapıyorlar yani bu, Türkiye’nin Konsey üyeliğinin sonlanmasına gidebilecek -oraya gidecek demiyorum- bir süreç. Türkiye daha önce başka şekilde yine, tarihe geçmişti; 2017 yılında yine, “izleme süreci”nden çıkıp tekrar “izleme süreci”ne geri girmeyi başarabilmiş tek ülke olarak Türkiye tarihe geçmişti. Bakın, bu defa da tarihe geçiyor. Ya, bu ciddi bir meseledir. Türkiye’nin Avrupa Konseyinden çıkarılması demek, Türkiye’nin uluslararası hukuk sistemiyle çok önemli bir bağının kopması demektir ve bu son derece tehlikeli. Sadece demokrasi, insan hakları, hukuk açısından değil, ekonomik açıdan da Türkiye’yi çok fazla zorlayabilecek bir meseledir.

Rusya’yla ilişkiler gergin, “Dostum Putin” dönemi çoktan bitmiş; Rusya, Amerika’yla anlaşış Suriye’deki savaşı bitirmeye çalışıyor. Suriye’deki savaşı bitirmek istemeyen kim biliyor musunuz arkadaşlar? Bir Türkiye, bir de İngiltere. İngiltere sürekli bunlara gaz veriyor –vallahi, billahi- “Bitirmeyin.” diye, işte “Esad’a mutlak bir şekilde zafer vermeyin.” diye; kimi Amerikalı çevreler de bunu yapıyorlar ama Amerika ile Rusya şu an önemli oranda bir ortaklaşmaya gidip Suriye’yi tekrar şekillendirmeye çalışıyorlar. Türkiye de siyasetini “Rojava’da Kürtlere saldırayım.” bir de “Heyet Tahrir el-Şam’ı koruyayım...” İdlib bölgesine kendisini sıkıştırmış durumda, Suriye’de öyle, oyun kurucu olma gibi vasfını çoktan yitirmiş. Çıkabilirse o bataklıktan büyük başarı ama her geçen gün o bataklığın içerisine daha fazla saplanıyor. Suriye ve Irak’ta diplomatik, siyasi olarak gerileyen Türkiye, askerî varlığını artırarak “Belki bir pozisyon kapabilirim.” diye düşünüyor. Şu an, Türkiye’nin, uluslararası arenada, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, Rusya, Amerika, bütün bunların ötesinde -ilişkiler darmadağın- bir tek NATO üyeliğini ve Türkiye’nin sahip olduğu askerî gücü bölgesel birtakım denklemler içerisinde konumlandırma, pazarlama, bunun dışında hiçbir siyaseti kalmamış.

Bakın, kıymetli arkadaşlar, en son, Doğu Akdeniz meselesini biliyorsunuz. Doğu Akdeniz’de birbirine benzemeyen ne kadar güç varsa Türkiye hepsini birleştirdi, hepsini birleştirdi Türkiye’ye karşı. En son, Katar, -sürekli dostumuz Katar var ya- iki gün önce Amerika’nın Exxon’uyla birlikte Kıbrıs’ın dibindeki beşinci parselde doğal gaz araştırmaları için Kıbrıs’la anlaşma yaptı. Hani, birlikte çalışacaklar, Cumhurbaşkanı söyledi “E, biz bu konuyu da gündeme getireceğiz.” diyebildi, sadece bu kadar diyebildi.

Şimdi -zaman çok çabuk geçiyor- Sayın Başkan, ben bunu burada söyledim, size de söyleyeyim; güzel bir Türkevi yapılmış, büyükelçilik, Strazburg’da. Burada konuştuk bir defa, arkadaşlar “İtibar.” dediler; itibar, mahkeme kararlarının uygulanmasıyla olur, demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü, bunlara Türkiye riayet ederse itibarı çok yükselir. (HDP sıralarından alkışlar) İnanın bana inşaat yapmakla itibar olmuyor.

Kıymetli arkadaşlar, Türkiye’nin bütün ilişkileri kötüdür falan demiyoruz. Bakın, size iyi giden bazı şeyler söyleyeyim. Kıymetli bir danışmanımız Lokman Sazan “Türkiye, Avrupa Birliği ilişkilerinde Kopenhag Kriterlerinden mülteci kriterlerine evrildi.” diyor. Doğru, güzel bir tarifleme. Şimdi, bu mülteciler meselesini uzun dönemdir Avrupa’ya karşı bir tehdit olarak kullanıyordu, Türkiye bunda mahir “Yok.” demeyin. Lukaşenko, Erdoğan’dan öğrendi, biliyorsunuz yaz boyunca Polonya sınırına yığıldı -dünyada böyle konuşuluyor vallahi, siz ne dersiniz deyin, dünya böyle konuşuyor- Türk Hava Yolları sürekli Minsk’e seferler yaptı; Irak’tan, Suriye’den, Yemen’den insanları taşıdılar. (HDP sıralarından alkışlar) VIP insan kaçakçılığıdır bu ha, ismi bu. Avrupa Birliği yetkilileri Türkiye’yi tehdit etti “Bakın, Türk Hava Yollarını Avrupa’da hiçbir ülkeye sokmayız.” dediler, geri adım atmak durumunda kaldı. Gri

pasaportlar oldu -ne oldu akıbeti, bilmiyoruz- gri pasaportlarla VIP insan kaçakçılığı yaptılar, biliyorsunuz. Bu kaçakçılık durumunu, bu gri pasaport rezaletini ortaya çıkaran konsolosluk görevlileri cezalandırıldı. Belediyesinde gri pasaport kullanılan belediye başkanı Cumhurbaşkanından ödül aldı ya; oldu bu, vallahi oldu bu, Türkiye’de oldu.

Bunun ötesinde ne var? Türkiye kokain kaçakçılığı konusunda önemli bir rota olmuş durumda. Latin Amerika-Kıbrıs-Türkiye arasında ilişkiler muazzam, gerçekten. Bakın, çökülen marinalar var, Brezilya’da yakalanan uçak var, içinde bir sürü pudra şekeri çıkıyor, kokain çıkıyor, değil mi? Ya, bu inanılmaz ilginç bir durum, sanki bir aksiyon filmi izliyoruz, kimseden çıt yok.

Başka ne var? G7 ülkeleri tarafından kurulan, biliyorsunuz, bu “Financial Action Task Force” Mali Eylem Görev Gücü... Geçen sene buraya son dakika bir yasa getirdiniz uluslararası terörün finansmanı ile ilgili olarak, niye bu kadar bizi sıkboğaz ettiniz anlamadık. Ne oldu? Yasayı geçirdiniz, kara para aklama ve terörün finansmanı iddiasıyla yine Türkiye’yi gri listeye aldılar kıymetli arkadaşlar; özellikle de El Kaide ve IŞİD’in, bu örgütlerin finansmanı konusunda Türkiye’nin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmediğini söylediler.

Başka ne var? Pandora ve Panama. Bu belgelerde şey çıktı kıymetli arkadaşlar, Türkiye’nin vergi cenneti ülkelerle de ilişkileri bayağı güçleniyor. Mesela, Erdoğan’ın sarayını yapan Rönesans grubu; milletin anasına küfreden Cengiz Holding; mesela, Berat Albayrak’ın Genel Müdürlük yaptığı Çalık grubu; bütün bunların hepsinin off-shore hesapları çıktı. Ya, bütün o ülkelerle ilişkiler gayet iyi, o kadar kötü değil, iyi giden şeyler de var kıymetli arkadaşlar.

Ya, zaman gerçekten çabuk gidiyor, ben bitireyim.

Kıymetli arkadaşlar, bakın, son olarak -Mevlüt Bey telefonla konuşuyor- geçen sene ben Türkiye’nin lirasının niye Heyet Tahrir el-Şam tarafından İdlib’de maaş ödemelerinde kullanıldığını sordum. Heyet Tahrir el-Şam, biliyorsunuz, terör örgütü olarak hem Türkiye hem Birleşmiş Milletler tarafından tanınmıyor. Aha, bak buradadır kendisi, bana Komisyonunda “Türk lirası kıymetli bir para olduğu için bazen oluyor bu tür şeyler.” demişti; vallahi, şaka değil. (HDP sıralarından alkışlar) Bu sene Türk lirasının da bir kıymeti kalmadı. Bakın, vallahi billahi Heyet Tahrir el-Şam şu an isyan ediyor “Dolarla verin maaşlarımızı.” diye, yemin ediyorum, bakın. (HDP sıralarından alkışlar)

Bakın, bunun dışında ne var? Son olarak, Türkiye’nin ilişkileri orada burada sıkıntıya gidiyor ama düzelen ilişkileri de var Türkiye’nin. Bakın, bir tane var ki gerçekten... Mesela, Türkiye’nin Amerika’yla ilişkileri kötü, Avrupa’yla kötü ama Taliban’la ilişkileri güzelleşiyor. Size bir fotoğraf göstereyim. Sayın Bakan, sizinle... Sayın Bakanın böyle güzel bir fotoğrafı çıktı. Görüyor musunuz arkadaşlar? Yedi yıldır Sayın Bakanı tanıyorum, vallahi benim elimi bir defa böyle samimiyetle sıkmamıştır ha, yemin ediyorum size. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Son bir dakika, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Bakın, bunu niye söylüyorum? Sadece bu değil, Cumhurbaşkanının “15 Temmuz darbesini finanse ediyor.” dedikleri bu Birleşik Arap Emirlikleri’yle çekilen fotoğraf kıymetli arkadaşlar. Yani Allah muhabbetlerini bol etsin, onu söylemiyorum fakat Heyet Tahrir el-Şam’la, Taliban’la, kara para aklama operasyonlarıyla yani hani, buradan İstanbul’a yol olabilecek o kadar tuhaf, kirlilikle iç içe olan Hükümet, dönüyor, artık pudra şekeri aklı mıdır, nedir? “Biz HDP’yi kapatacağız.” diyor. (HDP

sıralarından gülüşmeler, alkışlar) “HDP’yi kapatacağız, Taliban’la görüşeceğiz, Heyet Tahrir el Şam’a Türk lirası vereceğiz.” Yahu Sayın Bakan ya, bizim Taliban ve HTŞ kadar da mı bir kıymetimiz yok, gerçekten yani?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Sizin de dağdakilerle fotoğraflarınız var.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Şimdi, kıymetli arkadaşlar, bunu basın yarın, Hişyar Hoca Bakandan işte, ilgi istedi falan diye sakın çıkarmasın; latife yapıyoruz, ironi yapıyoruz.

Bitiriyorum kıymetli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Sanırım bu HDP’nin kapatılma tartışmalarına da en büyük cevabı İstanbul Kongremiz vermiştir. Buradan Ferhat Encü ve İlknur Birol arkadaşlarımıza başarılar diliyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Batman Milletvekili Sayın Feleknas Uca...

Buyurunuz Sayın Uca. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FELEKNAS UCA (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Avrupa Birliği Başkanlığı bütçesi üzerinde partim adına söz almış bulunuyorum. Buradan Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen halkımızı, cezaevlerinde bulunan Parti Eş Genel Başkanlarımız, milletvekillerimiz, belediye eş başkanlarımız, MYK, PM üyelerimiz başta olmak üzere, tüm siyasi rehlineri selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bilindiği gibi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte, Avrupa Birliği Bakanlığı kapatılarak Dışişleri Bakanlığına bağlanmıştır. Bu rejim değişikliği, Avrupa Birliğiyle ilişkileri ilerletme konusundaki bütün kurumları feshederek Avrupa Birliğiyle yaşanan gerilimleri iç siyaset malzemesi hâline getirmiştir. Özellikle son altı yıldır tamamen demokrasi ilkelerinden uzak bir rota izleyen AKP Hükümeti Avrupa Birliğinin 2021 yılı Raporu başta olmak üzere birçok uluslararası raporda Türkiye’yi, Türkiye halklarını hak etmediği bir konuma soktu. İnsan hakları ihlallerinden yolsuzluklara, yargı bağımsızlığı ile hukukun üstünlüğü ilkesinin yok sayılmasından devletle bağlantılı suçların en çok olduğu ülke kategorisine kadar birçok alanda Türkiye son sıralarda. İç hukukta bağlayıcı olan AİHM kararları ısrarla uygulanamıyor. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin yaptığı toplantılarda gündemine aldığı ve derhâl serbest bırakılmaları çağrısında bulunduğu Selahattin Demirtaş ve Osman Kavala davalarına ilişkin AKP Hükümetinin yargı üzerindeki baskısı devam ediyor. Hükümet, imzacısı olduğu uluslararası sözleşmeleri ve kurucu üyesi olduğu Avrupa Konseyi gibi uluslararası platformları hiçe saydığını açıkça ilan etmektedir. Son Bakanlar Komitesi toplantısından sonra çıkabilecek ağır bir yaptırım kararı Türkiye’nin dünya genelindeki itibarını hiç olmadığı kadar düşürecektir.

Değerli milletvekilleri, AKP’nin iktidarı boyunca propaganda malzemesi olarak kullandığı Avrupa Birliğine üyelik vaatleri Avrupa Birliğinin demokrasi eksenli değişim taleplerine karşılık vermemesiyle tamamen durmuştur. AKP’nin dış politikaya yönelik çizdiği gerçek dışı tablo, Suriye, Karabağ, Libya, Doğu Akdeniz ve Afganistan’da çökmüştür. Savaş ve şovenizmle beslenen iktidarın gerçek yüzü bu dış politika perspektifiyle daha da berraklaşmıştır.

İnsancıl dış politikadan bahsediyorsunuz ancak, şu an Suriye başta olmak üzere insani kriz içinde olmadığımız tek bir komşumuz yok. Bu mu insancıl dış politikanız? Suriye’ye yabancı savaşçıların geçişi için her türlü imkânı sağlayıp Antep ve Hatay’ı onlarca farklı köktenci örgüt için lojistik üssüne dönüştürdünüz. Desteklediğiniz çeteler Suriye toprakları içinde sayısız savaş suçu işlediler.

Diğer yandan, Suriyeli Kürtlerin kendi coğrafyalarında meşru bir siyasi irade olmasının önüne geçecek her türlü provokasyonu ve muhatap devlet liderleriyle her türlü kirliliği pazarlığı yapmaktan çekinmediniz. Kuzey Suriye’den Türkiye’ye yönelik hiçbir tehdit ve saldırı olmadığı hâlde yüzlerce kez sınır boylarındaki Kürt sivil alanlarını bombaladınız. Afrin işgalinden sonra bölgede Kürt kültürüne, ekonomisine yönelik sistematik saldırılar gerçekleştirdiniz, demografik yapıyı değiştirmeye çalıştınız. Farklı inançlara ait mezarlar tahrip edildi, Afrin zeytinlerinin Türkiye üzerinden başka ülkelere satılması da işlediğiniz savaş suçlarından biri. Birlikte yaşadığınız halkların yaşam hakkını savunmak yerine bölge halklarının bir arada yaşama umuduna karşı asıl tehdidi iktidarınız oluşturdu.

Suriye’de insanların yerlerinden edilmesine sebep olan mezhepçi ve ırkçı dış müdahaleyi değil de siyasal çözümü teşvik eden bir politika benimsemiş olsaydınız, bugün Suriye krizi böyle yıkıcı bir hâl almayacaktı.

Düzensiz göç ve sınırlardan denetimsiz geçişleri çeşitli gizli anlaşmalar ve amaçlar doğrultusunda teşvik ettiğinizi biliyoruz. Bir taraftan ucuz iş gücü, örgütsüz emek, güvencesiz çalıştırmayla sermaye sınıfı beslenirken, diğer taraftan mülteciler şantaj malzemesi hâline getirilerek Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletlerden para almak gibi çok yönlü hesaplar yapılıyor. Avrupa Birliğinden alınan paralar karşılığında mültecilere karşı gardiyan rolünün üstlenilmesini asla kabul etmiyoruz. Göçlerin kaynağı olan yıkım süreçlerini ortadan kaldıran ilkeli ve yapıcı politikaların hayata geçirilmesini savunmaya devam edeceğiz.

Yanı başınızda tarihin en büyük soykırımlarından biri yaşandı; Ezidiler katledildi, binlercesi topraklarından edildi. Şengal halkı özerk bir yönetim istiyor, Ezidiler maruz kaldıkları soykırımdan sonra kendi güvenliklerini sağlayabilme konusunda haklı gerekçelere sahiptir. Şengal’deki Ezidi öz savunma güçleri Türkiye için bir tehdit olmadığı hâlde hava saldırılarıyla bombalanıyor. Geçen seneki bütçede de Şengal’i bu kürsüde dile getirdim. Geçen seneden bu yana Şengal yine bombalandı ve saldırılar devam etti. Bu sene içinde Şengal’e 4 kez saldırdınız. Hastaneyi, Halk Meclisini bombaladınız. Ezidi halkına karşı bu düşmanlık neden? Size karşı hiçbir tehdit oluşturmadığı hâlde bu halk neden saldırılarınızın hedefi oluyor? Bu bombardımanlar IŞİD’in tamamlamadığı katliamı devam ettirme isteğinden başka bir şey değildir. Ezidilere saldırmaktan vazgeçin artık. (HDP sıralarından alkışlar)

Ezidi katliamına Birleşmiş Milletler soykırım demişken, Avrupalı ülkeler tanımışken, siz hâlen kabul etmediniz. Almanya’da bir DAİŞ’li Ezidi soykırımından sorumlu tutulup mahkûm edilirken burada etkin bir soruşturma dahi yapılmıyor hatta Türkiye’de yüzlerce sivilin katledildiği IŞİD saldırılarına dair de doğru düzgün bir soruşturma yok. Yaptıklarınız ortadayken dünya IŞİD’le gerçek anlamda mücadele ettiğinize inanmaz.

DAİŞ çeteleri tüm savaş suçlarının yanı sıra en büyük insanlık suçunu Ezidi kadınlara karşı işledi. Yüzlerce kadın ve kız çocuğunu köle pazarlarında satan bu çetelerin kaçırdıkları kadın ve kız çocukları Türkiye’nin başkentinde ortaya çıktı. Dün Şengal’de yapılan bu kadın kırımı, bugün desteklediğiniz silahlı gruplar tarafından Afrin’de ve yine desteklediğiniz Taliban yönetimi tarafından Afganistan’da yapılıyor. Afganistan yönetimi 55 yaşındaki bir adamın 9 yaşındaki bir kız çocuğuyla evlenmesine onay veriyor, kadınlar türlü işkencelere uğruyor. Afgan kadınları sanattan, spordan, eğitimden, kısacası yaşamın her alanından izole edildiler. Taliban’ın bu uygulamaları ortadayken Erdoğan Taliban için “Türkiye’nin inancıyla ters bir yanı yok.” açıklaması yapabiliyor.

Sayın Bakan, siz kadınları koruyan uluslararası sözleşmelere düşman, Afganistanlı kadınları şiddete maruz bırakan Taliban’ı VIP odalarda karşılayan bir Dışişleri Bakanısınız. Siz Afrin’de kadınlara yönelik insanlık suçu işleyenlerin yanındasınız.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – PKK kadınları nasıl koruyor?

FELEKNAS UCA (Devamla) – Siz Türkiye'nin uluslararası itibarını yükseltmeye çabalayan, komşu ülkelerle sorunları diplomatik bir zeminde çözmeye, tüm halkları kapsayan barışçıl politikaları uygulamaya dair bir misyon üstlenmiyorsunuz. Siz şimdiye kadar toplumsal barışa hizmet eden bir Dışişleri Bakanı hiç olmadınız.

Sayın milletvekilleri, asker postasını diplomasinin önüne koyan anlayış, Türkiye'yi, çözümsüzlüğü dayatan ve kriz üreten bir ülke konumuna getirdi. Doğu Akdeniz'de yalnızlaşmayı, Libya'da, Suriye'de ve Kıbrıs'ta çözümsüzlüğün tarafında olmayı Türkiye hak etmiyor. Türkiye, ekonomik kaosa sürüklenmeyi ve bunun sonucunda Katar gibi ülkelere parsel parsel satılmayı hak etmiyor. Türkiye ancak AKP'nin gidişiyle, dünyada hak ettiği itibara kavuşacak, komşularla müzakere ve diyaloga açık ve kadınlar için güvenli bir ülke olacak.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç...

Buyurunuz Sayın Hatimoğulları Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranı başında bizleri izleyen değerli halklarımız; 12 Eylül askerî cunta rejiminin yıllar önce bugün yaşını büyüterek katlettiği Erdal Eren'i saygıyla anıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Biz bugün bütçe görüşmelerinde yaşanan ekonomik krizde, doların 15 TL'nin üzerine geçmek üzere olduğu bir dönemde, aslında adı yolsuzlukla, otoriter rejimle ve Erdal Eren'i katleden rejimin bütün özelliklerini devralan AKP iktidarı ve ortagından biraz sonra sıralayacağımız çözüm önerilerinin hiçbirini artık beklemiyoruz ve bizler bu ülkeyi bu ülkenin demokrasi güçleri olarak hep beraber yöneteceğiz ve hep beraber dış politika sorunlarını hep birlikte aşacak yol ve yöntemleri beraber arayacağız.

Evet, Suriye'de öncelikle yurtta ve dünyada barış merkezli bir dış siyaseti inşa edeceğiz; Suriye'deki sorunu tabii ki merkeze alarak orada barışı hep birlikte nasıl tesis edebileceğimizin yol ve yöntemini arayacağız. Arap dünyasıyla Türkiye'yi pazarlamak için değil, barışı sağlamak için görüşeceğiz. Yıkılan komşu ülke Suriye'de yeniden Suriye'nin inşa edilmesi ve yapılması için Türkiye'de yaşayan 5 milyon mültecinin yeniden ülkelere uluslararası güçlerin de denetiminde sağlıklı bir şekilde dönebilmelerini sağlayacağız. Rojava topraklarına yapılan sınır ötesi operasyonlara son verecek ve oradaki askerleri geri çağıracağız. Suriye'de demokratik bir anayasanın yazılması ve bugüne kadar IŞİD'e karşı güçlü bir şekilde mücadele veren Kürt halkının, Rojava'da yaşayan halkların haklarının demokratik bir Suriye anayasasında yer alması için elimizden gelen çabayı sağlayacağız.

Irak denince akla MİT faaliyetleri gelmeyecek. Irak'ta federe Kürdistan ve Merkezî Hükûmetle başta Kürt ve Türk halkı olmak üzere bölgede yaşayan bütün halkların demokratik bir zeminde özgürce yaşayabilecekleri bir hukukun, bölgesel bir hukukun tesis edilmesi için çaba harcayacağız ve tabii bütün bunları yapabiliyor olmamız için başta Türkiye'de Kürt sorununun barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülmesini sağlayacağız. Orta Doğu bölgesinde demokratik, özgürlükçü bir yönetim modelini göstereceğiz.

Libya'da bölünmüş bir Libya'dan fayda sağlamaya çalıştı bu iktidar. Komisyon aşamasında da Dışişleri Bakanına sormuştum, daha önce bu Mecliste Libya'nın bir tarafıyla birçok anlaşma imzalandı. Bu anlaşmalara Libya Temsilciler Meclisi "Geçerli değildir." dedi. Bana verilen yazılı açıklamada, Bakan, geçerli olduğunu söylüyor. Bizler Libya'daki askerlerin geri çekilmesini... Nasıl Libya Temsilciler Meclisi

bunu somut olarak talep ediyorsa, tersten, biz orada yaşıyor olsaydık bizler de bunu talep ederdik, bu talep kesinlikle yerine getirilecektir.

Azerbaycan, Ermenistan... Evet, kardeş Azerbaycan ve Ermenistan'da silah satmak ve müteahhitlere orada iş alanları açmak için siyaset değil, tam tersi, barış için aracı olmak zorundayız ve biz bunu yapacağız.

Doğu Akdeniz'de mavi vatan naraları atıp, mangalda kül bırakmayıp sonra da sessizce içine sinen siyaset yerine Doğu Akdeniz'de Akdeniz'e kıyıdaş bütün ülkelerle diyalogu sağlayacak, adil enerji dağılımı ve halkın ihtiyacı olduğu kadar doğaya saygılı bir enerji üretimini esas alacağız.

Uluslararası sözleşmeleri bir gece ansızın yok saymayacağız; başta İstanbul Sözleşmesi olmak üzere Sevgili Kavala, Demirtaş ve arkadaşlarının serbest bırakılmasını salık veren AİHM kararlarını harfiyen yerine getireceğiz.

Diplomaside yandaş, akraba, uyuşturucu ticareti yapanları değil, liyakatli insanlar bu görevin başına getirilecektir.

Değerli Türkiye yurttaşları, bunları başarmak mümkün, bunları başarmak asla zor değildir. Türkiye çok keskin bir virajdan geçiyor, gemi batıyor ama yanlış anlamayın, bu geminin içinde onlar yok; bu gemide bu ülkenin işçileri, emekçileri, yoksulları, kadınları, gençleri, Alevileri, Kürtleri, doğa ve insan hakları savunucuları var, bu geminin içinde farklı halklar ve inançlar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) - İktidar ve yandaşlarının en tepesindeki bir avuç, sermayeye sahip olan insanlar servetlerini yedi cetlerine yetecek kadar Man Adaları'na, vergi cennetlerine zaten göndermişler; onların tuzu fazlasıyla zaten kurudur. Bu gemide bizler varız ve bu gemiyi kurtarabiliriz; bu ülkedeki demokrasi güçleri kenetlenerek, iç ve dış siyaseti yeniden inşa ederek, demokratik bir Türkiye'yi ve demokratik bir cumhuriyeti hep beraber inşa ederek bunları başarabiliriz.

Türkiye ve bölge halklarına sözümüz olsun ki demokratik bir cumhuriyeti kuracağız; o vakit yakındır, o vakit yarındır. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ağrı Milletvekili Sayın Berdan Öztürk...

Buyurunuz Sayın Öztürk. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hem bir Ağrı milletvekili olarak hem de Demokratik Toplum Kongresinin Eş Başkanı olarak Genel Kurulu selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar) Başta, cezaevinde olan Demokratik Toplum Kongresi Eş Başkanı Leyla Güven'in şahsında bütün siyasi rehineleri, tutsakları bu vesileyle saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Tabii, sorun anlayış sorunu olunca, sorun sistem sorunu olunca, sorun zihniyet ve yaklaşım sorunu olunca birçok sorun da aslında görmezden geliniyor, sorunların üzeri örtülmeye çalışılıyor. Bakınız, ciddi anlamda bir ekonomik kriz yaşanıyor şu anda Türkiye'de. "Sebebi ne?" diye sorduğunuz zaman, sebebi, işte; bizler... Türkiye'nin temel sorunu Kürt sorunudur. Bu sorunun çözüm yolu; dünyada da örnekleri vardır... Nasıl çözülecek? Tabii demokratik yol ve yöntemlerle çözülecek. Defalarca bu görüşmeler de yapıldı. Bakınız, İmralı'da Sayın Abdullah Öcalan'la görüşmeler de yapıldı. 2013-2015 yıllarına, iki yıllık bir döneme baktığımız zaman bile şu anda altı yılda yaşadığımız bir durumla karşılaştığımızda aradaki fark açık, net bir şekilde görülecektir. Bakınız, yine bu anlayışın...

Demokratik Toplum Kongresi adına selamladım ama aslında hukuk, hukuk deniliyor, ona bir örnek olsun diye de ben özellikle Kongre adına selamlama yaptım. Bakınız, küçük bir örnektir, Demokratik Toplum Kongresi 2007 yılında yüzlerce sivil toplum kuruluşunun, kanaat önderinin bir araya gelerek kuruluşunu ilan ettiği bir kurumdur. 2007 yılından bugüne kadar ne tür çalışmalar yapmıştır? Bakınız, Türkiye'deki sorunların, asıl sorunların tespiti noktasında demokrasi sorunu var mı? Var. Hepimiz bunu yaşıyoruz, son altı yılda ağır bir şekilde yaşıyoruz. Özgürlük sorunu var mı? Evet. Eşitlik sorunu var mı? Evet. Cinsiyet... Cinsiyet açısından baktığımız zaman, cinsiyet özgürlüğü var mı? Hayır, yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – O nasıl bir şey ya!

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – Kürtlerin ve bütün sorunların temelinde de şunu açık ve net bir şekilde dile getirdik.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Onu bir açıkla ya.

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – Bu sefer bu kürsüden tekrar belirtelim: Bu ülkede Kürt'ün bir sorunu var, Kürt'ün talebi var; Kürt'ün eşit, özgür, kendi diliyle, kültürüyle yaşamasına ilişkin bir talebi var. Bu kongrede başta Kürt sorunu olmak üzere demokrasi, ekoloji ve özgürlük sorunlarını gündeme getirmiş, paneller düzenlemiş, konferanslar düzenlemiş ve farklı farklı çevrelerden, sadece bir ideolojiyi değil, bir anlayışı değil, tüm kesimleri bir araya getirerek hem ulusal hem de uluslararası alanda bu konuda uzman kişilerin de görüşlerini alarak bu görüşleri de kamuoyuyla paylaşmıştı.

Şimdi, ne oldu? 2016 yılında, bakınız, bir algı yaratılmaya çalışıldı, operasyonlar yapılıyor, DTK operasyonları, DTK'yle alakası yok, Demokratik Toplum Kongresiyle. En son 2019'da bir operasyon yapıldı, iddianamelere bakıyorsunuz, iddianamelerde şu söyleniyor: "Ele geçen dokümanlar." Şimdi, normal bir hukuk devleti olsa -ki biz biliyoruz, hukukun esamesi bile okunmuyor- yani gerçekten ele geçmiş dokümanlar var, bu dokümanlar bu kongrenin, bu kurumun bir suç örgütü olduğunu gösteriyor... Ama tabii, Türkiye'de -dedim ya- hukukun esamesi okunmuyor. Yine de merak edip bir baktığımızda, bakınız, o dokümanlar neler? Bizim delege listemiz, delege seçilen arkadaşlarımızın isimleri, soy isimleri, karşısında da numaralar yer alıyor. (HDP sıralarından alkışlar) Başka bir şey arayayım diyorsunuz yani başka bir şey bulalım, var, mutlaka başka bir şey vardır. Herhâlde bu kadar beceriksizce -iddianame demiyorum- bir senaryo hazırlanmaz ve bu senaryoyu beceriksizce hazırlayanların da hayal gücünden bu kadar yoksun olabileceğini insan düşünmez. Ama gerçekten, düşünmediğimiz, zaten bu ülkede altı yıldır her birimizin başına geliyor, her birimizin başına bugüne kadar da geldi, gelmeye de devam ediyor. İşte, bakınız, bunu bahane ederek savcılar kanılarını, tahminlerini dile getiriyorlar ve insanlara en az altı yıl üç ay ceza veriyorlar, altı yıl üç ay. En son Makbule Özbek, barış annesidir; yedi yıl üç aylık bir ceza verildi. Neye dayanarak veriyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – Başkan, tamamlıyorum.

Biz diyoruz ki: Bu ülkede bir sorun var, bu hepimizin sorunu. Hepimizin hep birlikte bu sorunu çözmesi gerekiyor. Biz bunu çözdüğümüz zaman demokrasi sorununu da çözmüş olacağız, özgürlükler sorununu da çözmüş olacağız, eşit yurttaşlığı da hep birlikte kuracağız diyorum.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup konuşmaları tamamlanmıştır.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.43

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.17****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi söz sırası şahıslar adına lehinde Nevşehir Milletvekili Sayın Yücel Menekşe’de.

Buyurunuz Sayın Menekşe. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜCEL MENEKŞE (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin çok değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, geçen hafta Pençe-Yıldırım Harekâtı bölgesinde terör örgütü PKK’nın hain saldırısı sonucu şehit düşen hemşehrim Piyade Uzman Çavuş İdris Aksöz’e Cenab-ı Hak’tan rahmet diliyorum. Bu vesileyle tüm şehitlerimizi minnetle anıyorum, gazilerimize hayırlı, sağlıklı uzun ömürler diliyorum.

Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın önderliğinde, milletimizin teveccühüyle on dokuz yıldır iktidar partisi olarak 2023, 2053, 2071 hedeflerimize emin adımlarla ilerliyoruz. Her anlamda büyüyerek ve gelişerek geleceğin Türkiyesini inşa ediyoruz. Bu kutlu yürüyüşün mimarı olan AK PARTİ olarak, aralıksız 20’nci bütçeyi hazırlamış olmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidara geldiğimiz günden itibaren dış politikada temel felsefemizi oluşturan “Yurtta barış; dünyada barış” ilkesi doğrultusunda girişimci ve insani bir yaklaşım ortaya koyuyoruz. Bu yaklaşımımızın en somut hâlini görmek için Sayın Cumhurbaşkanımızın “Dünya 5’ten büyüktür.” söylemini iyi analiz etmemiz gerekiyor. Özellikle pandemi döneminin yarattığı yeni koşullar bu söylemin ne kadar haklı olduğunu tüm dünyanın yüzüne vurmaktadır. Kaynakların adilane dağılmadığı, haklının değil, güçlünün; çoğunluğun değil, azınlığın; fakir yerine zenginin korunduğu bu uluslararası düzenin artık yürüyemediği aşikârdır. Biz şimdi daha güçlü bir şekilde haykırıyoruz: Daha adil bir dünya mümkün. Böyle bir uluslararası düzenin kurulması zaruriyeti artık yadsınamaz hâle gelmiştir. Bu düzen er ya da geç kurulacak, Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bu düzenin başat mimarlarından biri olacaktır. Dış politikada attığımız tüm adımlar, uyguladığımız tüm politikalar bu amaca hizmet etmektedir.

İnsani yardımları ve kalkınma yardımlarında üstlendiğimiz öncü rolü ifade etmek istiyorum. Dünyada en çok mülteciye ev sahipliği yapan ülkemiz, yardımların millî gelire oranı bakımından, insani değerler açısından dünyanın en duyarlı ülkesi hâlidir. Bu doğrultuda, iktidara geldiğimiz 2002 yılında 93’ü büyükelçilik ve 58’i başkonsolosluk olmak üzere toplam 163 temsilciliğimiz bulunmaktayken 2021 yılı itibarıyla 144’ü büyükelçilik 94’ü başkonsolosluk olmak üzere toplam temsilcilik sayımız 253’e ulaşmıştır. Ayrıca, 74 ülkeyle vize uygulamaları kaldırılarak sosyal, ekonomik ve kültürel ilişkilerimiz güçlendirilmiş, bunun turizm sektörüne de olumlu yansımaları olmuştur.

Kıymetli vekiller, kültür turizminin lokomotif bölgesi olan Kapadokya'mızın merkezi Nevşehir'imize yapılan yardımlardan kısaca bahsetmek istiyorum. Son on dokuz yılda ilimize yapılan kültür ve turizm yatırımları 150 milyon TL'yi aşmıştır. İktidara geldiğimiz andan itibaren 2003 yılında Türkiye'nin turizm geliri 13 milyar 852 milyonken bugün 2019 yılı verilerine göre 34 milyar 520 milyona kadar turizm gelirlerimizi artırmış bulunmaktayız. Dolayısıyla, bugüne kadar turizm alanında hizmet etmiş başta Sayın Bakanımız Mehmet Nuri Ersoy'a ve tüm turizm bakanlarımıza gerçekten huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum.

2019 yılında kurulan Kapadokya Alan Başkanlığıyla ulaşmak istediğimiz ana hedefimiz, tarihi ve kültürel değerlerimizi korumak, bölgemizin turizm yatırım potansiyelini artırarak gelecek nesillere aktarmaktır. Yine, Nevşehir'imizde, iktidara geldiğimiz 2002 yılından itibaren toplamda aşağı yukarı 13 milyar TL bütün bakanlıklarımız yatırım yapmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YÜCEL MENEKŞE (Devamla) – Tabii, bu turizm gelirlerinin katkısı yadsınamayacak şekilde ülke ekonomisine çok büyük hizmet geliri olarak kayda geçmiştir ve bunun etkisinde 84 milyon insanımız bundan istifade ederek diğer yatırımlara kaynak aktarılmasına vesile olmuştur.

Bu duygu ve düşüncelerle Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve Nevşehirli hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçemizin milletimize, halkımıza ve tüm Meclisimize hayırlı olmasını diliyorum.

Selam ve saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yürütme adına Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri Ersoy.

Buyurunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak, görev ve sorumluluklarımız dâhilinde, ayrıca Türkiye'nin 2023 vizyonu çerçevesinde hazırladığımız plan ve programlarımız doğrultusunda ulusal ve uluslararası alanda hayata geçirdiğimiz projeler, yürüttüğümüz faaliyetler, ürettiğimiz eser ve hizmetler konusunda sizleri bilgilendirmek, bu sayede 2021 bütçemizin ülkemiz ve milletimiz için ne şekilde kullanıldığını bilginize sunmak ve 2022 bütçemize dair planladıklarımızı arz etmek üzere huzurlarınızdayım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kültür ve turizm değerlerimiz, ekonomik gücümüzün vazgeçilmez unsurları olmalarının yanında uluslararası alanda Türkiye'nin çok ciddi birer imaj ve marka değeridir. Ülkemizin sahip olduğu eşsiz nitelikteki bu değerlerin korunması, yaşatılması, tanıtılması ve millî bir bilincin oluşturulması için Bakanlığımız, çalışmalarına aralıksız devam etmektedir. İfade etmek isterim ki turizm ile kültür-sanat birbirinden ayrılmaz iki alandır. Karşılıklı olarak birbirlerini desteklerler, tamamlarlar, hedef ve amaçlarına ilerleyişte ortak bir yol izlerler.

Turizm, Sayın Cumhurbaşkanımızın da ilan ve ifade ettiği gibi stratejik bir sektör, ekonominin bacasız fabrikasıdır. Turizm, ekonomik gücüyle kültür-sanata dair üretimin ve etkinliklerinin de kaynağı olmaktadır. Kültür-sanat ise bu fabrikanın yeri geldiğinde tedarikçisi, yeri geldiğinde ürünlerinin pazarlayıcısı ve ihracatçısı, yeri geldiğinde de bilinirliğini sağlayan tanıtım elçisidir. Bu, organik bir bağıdır ve gerek turizmin gerekse kültür-sanatın kendi işleyişi içerisinde doğal sonucu olarak oluşmaktadır. Bakanlık olarak her iki alanı kendi dinamikleri çerçevesinde yönetirken oluşan bu doğal bağı da ülkemiz ve milletimiz adına en büyük faydayı elde edecek şekilde kullanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle konuşmama kültür merkezleriyle başlamak istiyorum. 2002 yılında -biliyorsunuz- sadece 42 tane kültür merkezimiz vardı, 2021 yılına geldiğimizde bu sayıyı 122'ye çıkarttık. 2022'de Giresun, Balıkesir Bandırma ve Ordu Ünye olmak üzere 3 kültür merkezini daha hizmete açacağız. Kültür merkezlerinden bahsetmişken Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından bu dönem bitirilmesi talimatı verilen 3 büyük projeye öncelikle değinmek istiyorum.

İlki, Ankara Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Binası. Biliyorsunuz yüzde 60'ı tamamlanmış olan inşaatın kalan yüzde 40'luk bölümünü 20 ay gibi kısa bir sürede tamamlayarak Aralık 2020'de hizmete aldık. Eski CSO binasını da aslına uygun şekilde restore ederek 10 Kasım 2021'de Cumhurbaşkanımızın katıldığı bir törenle hizmete aldık ve yeni adı Tarihî CSO Binası oldu. Yeni dönemde sadece bina inşa etmiyoruz, binayla birlikte konseptini de oluşturuyoruz. Bu çerçevede, yeni CSO Binası, Tarihî CSO Binası ve CerModern Binası'nın da içinde olduğu dev, yeşil bir bahçe içerisinde, CSO ada konseptini oluşturduk. CSO senfoni binası ve adası, dünyadaki emsalleriyle kıyaslandığında ilk 10 içinde üst sıralarda yerini aldı.

İkinci büyük proje, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi Binasıydı. Bu eser, 2040 kişilik opera salonu, 805 kişilik tiyatro salonu -ki akustik kabul sayesinde konserler için de uygun olarak tasarlandı, çok amaçlı salon şeklinde tasarlandı- 490 metrekaarelik çok amaçlı salon, 520 metrekaarelik müzik platformu ve müzik kayıt stüdyosu... Burada müzik kayıt stüdyosu önemli. Özellikle gençlerin, profesyonel hayata yeni atılacak olan gençlerin, ucuz çok cüzi fiyatlara kayıt yapmalarını sağlayan bir stüdyo oluşturduk içinde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 350 metrekaarelik çocuk sanat merkezi, 4-6 yaş arası çocuklar, özellikle çocukları kültür -sanatla tanıştırmak ve içlerindeki cevheri keşfedip, başarılı olmalarına inandıklarımızın kültür- sanata yönelmesini sağlamak istiyoruz. 410 metrekaare galeri bölümü, 360 metrekaare 100 koltuk kapasiteli Yeşilçam Sineması, 27 binden fazla kitabıyla kütüphane -bu kütüphane de özel bir kütüphanedir, içinde kültür-sanat ve kreatif endüstrilerinin bulunduğu özel bir kütüphane yaptık- ve açık hava sahneleri, kültür sokağı, kafeleri, restoranları ve idare alanlarıyla birlikte 96 bin metrekaare kapalı alana sahip, pandemi sonrası yedi gün yirmi dört saat yaşayacak bir yapı oluşturduk; sahip olduğu özellikler, alanlar ve son teknoloji sahnesiyle birlikte dünyadaki emsalleri içinde ilk 10 arasında, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Binası'yla birlikte üst sırada yerini alan ikinci başyapıtımız oldu.

Biliyorsunuz, ideolojik gerekçelerle açılmış davalar sebebiyle on yıl süren bir hukuki süreci bütün İstanbullular olarak beklemek zorunda kaldık. Nihayetinde, Sayın Cumhurbaşkanımızla beraber 2019 yılında temelini attık ve 29 Ekim 2021'de, çok anlamlı bir günde böylesi önemli bir başyapıtı, yeni AKM'yi İstanbul'a ve Türkiye'mize kazandırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Üstelik, Avrupa'daki emsallerimizle kıyaslandığında, pandemiye rağmen üçte 1'i kadar sürede ve dörtte 1'inden daha az maliyetle yatırımı tamamladığımızı özellikle belirtmek istiyorum. Bazen fiyatla ilgili eleştirilerde bulunuyorsunuz, gerçekten haksızlık ediyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Üstelik, ifade ettiğim gibi, kültürel binaları sadece inşa etmekle kalmıyoruz; onlara konseptler kazandırarak bedenlerine ruh da katmış oluyoruz. Bu bağlamda 29 Ekim-14 Kasım tarihleri arasında Beyoğlu Kültür Yolu Festivali'nin ilkini gerçekleştirdik. Galataport'tan Atatürk Kültür Merkezi'ne kadar 4 kilometrelik güzergâhta mimariden edebiyata, resimden müziğe, tasarımdan tiyatroya birçok farklı disiplini bir araya getiren 78 mekânda toplumun her kesimine ve bütün yaş gruplarına hitap eden 381 etkinliği gerçekleştirdik. 1.400 festival çalışanı ve 2.183 sanatçıyla hayata geçirdiğimiz Türkiye'nin en büyük kültür ve sanat projesinde 7 milyon 800 binden fazla ziyaretçi ağırlamış bulunuyoruz. (AK PARTİ

sıralarından alkışlar) Şimdi, bu festivali ilkbahar ve sonbaharda olmak üzere yılda 2 defa düzenleyerek uluslararası boyuta taşıyacağız, şimdi ikinci aşamasına geçiyoruz. Bu arada tarih de veriyorum, kesinleşti tarihimiz; festivalimizin ikincisini 28 Mayıs-12 Haziran tarihleri arasında gerçekleştireceğiz.

Şimdi size 2 tane de müjdem var. Birinci müjdem Ankaralıları, -demin de değinmiştiniz- başkent kültür yolu rotasını oluşturduk, önümüzdeki ay bu rotanın lansmanını yapacağız. Ulucanlar Cezaevi, Kale, Roma Hamamı, Hacı Bayram, CSO Ada, Opera Binası, Resim Heykel Müzesi, Etnografya Müzesi ve tiyatrolar bölgesini de içeren 4,6 kilometrekarelik bir hattan bahsediyoruz ve yine, 28 Mayıs-12 Haziran tarihleri arasında Beyoğlu Kültür Yolu Festivali'yle beraber Ankara Kültür Yolu Festivali'ni de hayata geçiriyoruz, ikisini aynı anda gerçekleştireceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Yani bu, Ankaralıları müjdemiz olsun çünkü birçok etkinliğin, özellikle uluslararası etkinliklerin Mayıs ayı itibarıyla tekrar canlanacağını düşünüyoruz ve uluslararası etkinlikleri Türkiye'ye getirirken hem İstanbul'da hem Ankara'da aynı anda etkinliği gerçekleştirmeleri için şart koşuyoruz, büyük eserlerin tamamını Ankara'da da sahneleyeceğiz.

İkinci müjdem İzmir'e, İzmir Kültür Festivali. Biliyorsunuz, geçen ay Tekel binasının temelini attık, orada büyük bir restorasyon ve rekonstrüksiyon çalışması başlattık, bunu da 2022 yılının sonuna kadar tamamlamayı hedefliyoruz, orası çok geniş bir mekân, içinde büyük bir müzesi, kütüphanesi, etkinlik alanları, güzel sanatlar bölümleri, resim- heykel müzesi gibi çok fazla mekân var. Bu mekânların da restorasyonu tamamlayıp 2023 ilkbaharında Beyoğlu Kültür Yolu Festivali'yle paralel olarak hem Başkent Kültür Yolu Festivali'ni hem de İzmir Kültür Festivali'ni beraber gerçekleştireceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CSO yani Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Binası ve Atatürk Kültür Merkezi'yle birlikte 3'üncü büyük projemiz ise Rami Kışlası Kütüphanesi olacak. 50 bin metrekare bahçesi, 38 bin metrekare kapalı alanıyla İstanbul'un en büyük, dünyanın ise sayılı kütüphanelerinden birini inşa ediyoruz. Renovasyon ve rekonstrüksiyon çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam ediyor. Sıra dışı içeriği ve konseptiyle Aralık 2022'de hizmete alındığında her yaş grubuna hitap eden, birçok etkinliği içinde barındıran, Türkiye'nin en çok ziyaret edilen kütüphanesi olacak inşallah. Burada da çok yoğun bir çalışma yapıyoruz, yıl sonuna inşallah burayı da yetiştireceğiz.

Bu arada kütüphane demişken 2022 yılında Çocuk ve Halk Kütüphanelerini İyileştirme Projesi kapsamında 30 yeni kütüphane açılması, 50 kütüphanenin yeniden yapılandırılması ve 20 yeni kütüphanenin yapımının tamamlanmasına ilişkin çalışmaları içerecek şekilde toplam 100 kütüphane binasının yeniden inşa etmek, yapılandırmak, büyük onarımdan veya tadilatından geçirmek suretiyle etkin kütüphane yaklaşımıyla hizmete açılmasına yönelik çalışmalarımıza da devam ediyoruz. Bunun yanında 2022'de 3 yeni AVM, 1 yeni havalimanı ve 1 yeni gar kütüphanesi açmayı planlıyoruz. Öte yandan, yine 2022 yılında 10 adet daha gezici kütüphane hizmete alınacaktır.

Pandeminin en çok etkilediği kesim, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de maalesef kültür ve sanat faaliyetleri oldu. Pandemiye 40 bin müzisyene 280 milyon lira destek verdik. Bu destekleri kimin alacağına -bakın önemli- müzik birlikleri karar verdi. Onlardan gelen listenin tamamına ödeme yaptık. Biz hiçbir şekilde karar vermedik, onlar hangi listeyi gönderiyorsa ödemeyi onlara yaptık. Ayrıca, 56 müzik projesine 31 milyonluk destek sağladık. 6 müzik birliğine verilen destek miktarını da pandemi sürecinde yüzde 50 oranında artırdık.

Çok önemli bir konuya daha değinmek istiyorum. Yirmi yedi yıldır süren, yevmiyeli sanatçı ve teknik personel sorunu vardı biliyorsunuz. Bakanlığımıza bağlı kurumlarda görev yapan 3 bin sanat emekçisini sözleşmeli personel statüsüne getirmek suretiyle, pandemiden hemen önce bu büyük sorunu çözerek çok büyük bir mağduriyetin önüne geçtik.

Bakanlığımızca özel tiyatrolara 2019 yılında toplam 6,1 milyon destek sağlanmışken, 2020 yılında, özel tiyatroların projelerine yapılan yıllık yardımlara ek olarak, Dijital Tiyatro Arşivi Projesi'yle toplam 21,5 milyon lira destek sağlandı. 2021 yılında ise özel tiyatroların projelerine yapılan yıllık yardımlarla birlikte, verilen ek desteklerle toplam destek miktarı 53,4 milyon liraya yükselmiştir. Böylelikle son üç yılda özel tiyatrolarımıza toplam 81 milyon lira destek sağlamış olduk. Yani çok kısa bir sürede 6 milyon liralık destek tutarını 53,3 milyon liraya çıkardık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca, sahne açmayan özel tiyatroları desteklemek amacıyla, 1 Aralık 2020-31 Aralık 2021 tarihleri arasında, devlet tiyatroları bünyesindeki yerleşik ve turne sahneleri, özel tiyatroların kullanımına açılmış, bu kapsamda 504 özel tiyatroya 19 ilde 24 sahne ücretsiz olarak tahsis edilmiştir. Bakın, bu da çok önemli bir konu çünkü özel tiyatroların en büyük giderleri sahneleri. Bu sahneleri yıl boyu işletmeleri çok zor finansal açıdan. Biz onlara kendi sahnelerimizi tahsis ederek her türlü desteği bu dönemde verdik.

Peki, bu desteklerin yapılacağına, yönetmelik değişikliklerine nasıl karar verdik? Bakın, her kesimden -tiyatrocucu kesiminden- bir kurul oluşturduk, her kesimden tiyatrocuyu davet ettik. Onların, o kurulun oluşturduğu ekip bize jüriler önerdiler ve biz jüriyi onların önerileriyle seçtik yani onlar kimi öneriyorsa biz jüriye koyduk. Jüride bizim Bakanlık temsilcileri de var ama biz jürinin kararlarına saygılı olduk, çekimser kaldık bu kararlar desteklenirken. Sadece, sektör temsilcilerinin önerileriyle atanan jüri üyelerinin uygun bulmadığı oyunlar dışındaki bütün oyunlara destek verdik. Onların “hayır” dedikleri oyunları çıkarttık, “evet” dedikleri bütün oyunlara destek verdik. Hani diyorsunuz ya “Kime veriyorsunuz, nasıl veriyorsunuz?” O, işte, jüri temsilcilerinin, sektörün bize yönlendirdiği jüri temsilcilerinin karar verdiği şekilde, kimlere verilecekse onlar karar veriyor, biz de destekleri onlara yönlendiriyoruz.

Yine, Sayın Aylın Cesur'un bir sorusu vardı “Hayali tiyatrolar, inşaat ve gider firmalarına tiyatro desteği veriliyor.” vesaire gibi. Şimdi, özellikle bu konuya değinmeniz iyi oldu, ben kamuoyunu da bu vesileyle bilgilendirmek istiyorum. Kesinlikle bu tarz şeylere inanmayın. Bakın, tiyatrolar, özel tiyatrolar, finansal açıdan küçük firmalar oldukları için mevcut firmaların içinde farklı işlevleri de tanımlayabiliyorlar yani tiyatro oynamadıkları zaman başka işleri de yapabiliyorlar veya devlete olan borçlarından dolayı farklı firmalar altında bize başvurup desteklerden yararlanmak istedikleri için de yapabiliyorlar. Yani siz şirketin içeriğine takılmayın, önemli olan kimlerin oynadığı ve senaryosu.

Şimdi, ben size jürinin şunun nasıl tespit edildiğini anlattım. Bu tiyatro camiası küçük bir camia yani o jüridekiler, herkes birbirini tanıyor. Zaten o başvuru dosyası geldiği zaman, onlar kimin gerçek dosya, kimin sahte dosya olduğunu görüyorlar. O yüzden, onların “evet” dediklerine “evet” dedik, “hayır” dediklerine “hayır” dedik. Yani kesinlikle bu tarz şeylere inanmayın. Sonuçta, bütün bunlar bittikten sonra da tiyatro gerçekleşiyor; Bakanlık, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü gidip yerinde çekim yapıyor. Yani, gerçekten bu tiyatro gerçekleşiyor mu, oynanıyor mu, senaryoya uygun şekilde oynanıyor mu; onu da gözlemliyoruz. Yani tamamen şeffaf bir şekilde bu süreci yürütüyoruz.

Yine, bir soru vardı, devlet tiyatrolarına yeni kadrolarla ilgili sınav sonucu aralık ayı sonuna kadar açıklanmış olacak; sorunuzun cevabı. Niye aralık ayı sonuna kadar açıklanacak? Zaten atamaları 1 Ocak 2022 itibarıyla yapılacağı için daha vakit var. 1 Aralık 2022'den önce, aralık sonuna kadar onların da kazananları belli olacak ve açıklanacak.

Evet, coronavirus salgınının etkisini sürdürdüğü 2021 yılında da sinema sektörüne desteklerimizi artırarak sürdürdük. 197 sinema projesine toplam 49 milyon 550 bin lira, sinema alanındaki 98 kültürel ve sanatsal etkinliğe toplam 29 milyon 347 bin lira destek sağladık. Ayrıca, başvuru yapılan tüm illerdeki sinema salonlarını kapsayacak şekilde sinema salonu işletmecilerine 15,9 milyon lira destek sağladık. Böylece, 2021 yılında sinema sektörüne toplam 94,8 milyon lira destek sağladık. Yine, 1 Ekim 2021 tarihine kadar KDV oranını yüzde 1'e indirip sinema bileti üzerinden alınan yüzde 10 eğlence vergisini de 31 Mayıs 2022 tarihine kadar sıfırladık. Bakanlığımızca sinema sektörüne sağlanacak destekleri 2022 yılında da artırarak devam edeceğiz.

Yine, biliyorsunuz, 2020 yılına kadar Sinemaya Gitmeyen Çocuk Kalmasın Projesi vardı, pandemi sebebiyle ara vermiştik -bu, aslında oradaki, Anadolu'daki sinema salonlarına destek amacıyla yapılmış bir şey, biletlerini biz alıp ödüyoruz- bu 2022 itibarıyla organizasyonumuza tekrar başlıyoruz. Daha önce hiç sinemaya gitmemiş 1 milyon çocuğu 2022'de sinemalarla buluşturacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İstanbul'un tarihî ve kültürel dokusuyla en özgün yapılarından biri olan Atlas Binası'nı iki yıl süren restorasyondan sonra içerisine kalıcı koleksiyon, etkileşimli dijital birimler, süreli sergi alanı ve ortak çalışma alanları bulunan İstanbul Sinema Müzesi olarak 26 Şubat'ta Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle hizmete açtık. Şimdi, bakın, bu, Türkiye'nin ilk sinema müzesidir, dünyadaki sayılı sinema müzelerinden biridir ve biz bunu, yabancı sinema müzeleriyle görüştüğümüz için biliyoruz. Ayrıca, gitmeyenlerin varsa İstanbul'a gittiğinizde mutlaka ziyaret edin; bir günü Sinema Müzesi'ne ayırın, bir günü de o sinemanın bulunduğu binayı gezmek için ayırın. Çok muhteşem bir restorasyon, bence İstanbul'un en değerli binalarından birini bu vesileyle ortaya çıkarmış olduk.

Diğer taraftan, bugüne kadar 152 farklı ülkede yaklaşık 600 milyon kişiye ulaşan dizi filmlerimizin gücünü kullanarak İstanbul'u televizyon içerik pazarının merkezine dönüştürecek, dünyanın en önemli film, dizi, animasyon ve televizyon program üreticilerini bir araya getirecek Content İstanbul Fuarı'nı da 2022 yılında düzenleyeceğiz. Bakın, bu da çok çok önemli; biz, Amerika'dan sonra dünyada en çok dizi film ihraç eden ülkeyiz, şimdi, bu atılımımızla pazar yerini de Türkiye'ye çekiyoruz yani artık, bu filmler Türkiye'de pazarlanacak, pazar yeri burası olacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sahip olduğumuz zengin kültürel miras, ülkemize dünyada ayrıcalıklı bir yer kazandırmaktadır. Üzerinde yaşadığımız toprakların barındırdığı bu eşsiz mirası gün yüzüne çıkarıp korumak ve yaşatmak sorumluluğuyla 2020 yılında 502 kazı ve araştırma çalışması gerçekleştirilmiş, verdiğimiz desteklerle bu sayı 2022 Ekim ayı itibarıyla 602'ye çıkarılmıştır yani pandemiye rağmen kazı sayılarını artırıyoruz. Arkeolojik kazı çalışmalarının sürelerinin uzatılması ve on iki ay boyunca daha etkin ve verimli gerçekleştirilmesi amacıyla 2019 yılı itibarıyla yeni bir kazı programını başlattık ve şu anda yerli kazı başkanlıkları tarafından yapılan 127 kazının tamamı bu kapsama alındı; bu da çok çok önemli. Artık, beş yılda yaptığımız ilerlemeyi bir yıl içinde yapıyoruz. Bakın, eskiden kırk beş, altmış gün kazıp kapatıyorlardı, şimdi on iki ay boyunca destekliyoruz hem arkeologlara istihdam imkânı yaratıyoruz hem de beş yılda aldıkları süreci bir yıl içinde almalarını sağlıyoruz.

Şimdi, kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadele çalışmalarındaki verimliliğin artırılması ve suçla mücadele, önleyici tedbirlere ağırlık verilebilmesi amacıyla Bakanlığımız bünyesinde 2020 yılı Mart ayında Kaçakçılıkla Mücadele Daire Başkanlığı kurulmuştur; bu da önemlidir Kaçakçılıkla Mücadele Daire Başkanlığı kurduğunuz zaman ekip sayısını 3'e çıkarıyorsunuz. Ayrıca, muhataplarıyla üst rütbeden görüştükleri için ilişkiler daha da iyi oluyor.

Yine, bu alanda ülkeler arası ikili anlaşmalara da büyük önem vermekteyiz. Kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi için İran, Romanya, Yunanistan, Bulgaristan, Çin, Peru, Türkmenistan, Özbekistan ve Amerika'yla olmak üzere 9 uluslararası anlaşma imzalandı. Yeni anlaşmalar için İsviçre ve Sırbistan'la çalışmalar sürdürülmektedir. Bu niye önemlidir? Bakın, tedarikçi ülkeyle bu tarz bir anlaşma yaparsanız yani satın alan ülkeyle bu anlaşmayı yaparsanız ve bu malların geçiş noktasındaki ülkelerle bu anlaşmayı yaparsanız onlarca yıl sürecek dava süreçlerinden ve milyonlarca dolar tutacak dava tutarlarından kurtuluyorsunuz. Onlarca yıl sürecek davalar bir iki ay, bazen de bir iki yıl içinde sonuçlanıyor ve milyonlarca dolar tasarruf ediyorsunuz. Bu, işin bir kısmı.

İkinci kısmı, satın alan ülkeler artık, kesinlikle, Türkiye'den çıkan malları almak istemiyorlar -orada yaşayan insanlar- çünkü biliyorlar ki hızlı bir şekilde müdahil olacağız ve hızlı bir sürede dava süreci sonuçlanıp o malları bize iade etmek zorunda kalacaklar.

Yine, kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadele kapsamında 2021 yılında son on yılın en yüksek sayısına ulaşarak 525 eserimizi yurt dışından getirdik. Bu yıl, son olarak, çoğunlukla Urartu Dönemi'ne ait önemli bronz eserlerden oluşan, Roma Dönemi'ne ait 14 altın sikkenin de aralarında yer aldığı 101 adet kültür varlığının Macaristan'dan iadesi sağlanmıştır. Böylece, 2002 yılından itibaren yurt dışından getirilen toplam eser sayımız 4.967'ye yükselmiştir.

Biraz da Taş Tepelerden bahsetmek istiyorum. Şanlıurfa'da, biliyorsunuz, Göbeklitepe olarak bilinen bölgede, Karahantepe ve benzer 11 nokta daha tespit edilmiş olup 100 kilometrelik bir alanda toplam 12 noktada kazılara devam ediyoruz. Bu çalışmalara yurt içinden 8 üniversite, 12 kurum; yurt dışından ise 5 ülkeden 8 üniversite katılıyor. Türkiye'deki ve dünyadaki en geniş kapsamlı uluslararası kazı programını oluşturduk. Şu anda dünyanın her yerinden talepler gelmeye devam ediyor, biz hiçbir talebi geri çevirmiyoruz, hepsiyle çalışacağız ve dünyanın en büyük kazı programını, uluslararası kazı programını burada gerçekleştireceğiz.

Yine, bu kapsamda, Şanlıurfa Anadolu Neolitik Çağ Araştırma Merkezi'ni kuruyoruz ve bu bölgede 2022'den itibaren beş yıl içinde toplam 5 milyon uluslararası ziyaretçi hedefliyoruz. Hem yatırım hem de istihdam artışıyla da yeni bir ekonomik ortam yaratmış olacağız.

Bakanlığımıza bağlı, Türkiye'nin ilk müzesi ve dünyanın sayılı müzeleri arasında yer alan İstanbul Arkeoloji Müzeleri Klasik Binası'nın güçlendirme, restorasyon ve teşhir-tanzim çalışmalarının 2'nci etabını da tamamladık. Aralık ayı içinde yani bu ay içinde hizmete alıyoruz. Bu yeni alacağımız bölümle birlikte İstanbul Arkeoloji Müzesi'nin kapasitesi 2 katına çıkarılmış olacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Haberal'ın da bizden bir isteği vardı, Ankara'ya bir müze istemişti; Başkent Millet Bahçesi içinde bulunan AKM Binası'nın müze yapılması için biz gerekli çalışmaları başlattık, tamamlandığında Ankara'nın en büyük müzesi olarak hizmet edecek. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

2019 yılında ihalesi yapılmış olan Muğla Bodrum Kalesi restorasyonu işi 2 Ağustos 2021 tarihinde tamamlanıp Serçe Limanı Batığı, Alman Kulesi, İspanyol Kulesi, İtalyan ve Fransız kuleleri, Karyalı Prenses Sergi Salonu ziyarete açıldı. Kuzey Hendeği Konser Alanı yeniden düzenlenmiş olup yaz dönemi Kaleiçi konserleri için hazır hâle getirildi.

Biliyorsunuz, uzun süredir devam eden Sümela Manastırı restorasyon çalışmasını da bu yaz tamamladık. Daha önce ziyaretçiye hiç açılmamış bölümleri restore ederek halkımızın hizmetine, turistlerin ziyaretine sunduk. Şu anda küçük bir kaya sabitleme için bir aylık bir kapatma daha var; bir

ay sonunda tekrar hizmete alacağız ve tekrar artık -inşallah- önünde hiçbir engel kalmadan açık kalmaya devam edecek.

Ankara Resim ve Heykel Müzesini de yoğun bir restorasyon sonrasında 28 Aralık 2020’de tekrar ziyarete açtık. Gerek sergi salonları gerekse modern saklama ve koruma depolarıyla dünyadaki örnek müzelerden biri oldu; görmediyseniz, mutlaka görmenizi tavsiye ediyorum.

Yine, geçtiğimiz aylarda -biliyorsunuz- Kız Kulesi’yle ilgili bir restorasyon çalışması başlattık. Hızlı bir şekilde oranın restorasyonunu da tamamlayıp Galata Kulesi’nde olduğu gibi yeme içme işlevlerinden arındırarak olması gerektiği gibi gerçek işlevine, anıt eser işlevine dönüştürülüp ve ziyaretçi amaçlı kullanılması için gerekli önlemleri alıp, inşallah, nisan ayında orayı tekrar hizmete alacağız.

Bu arada, su altı arkeolojisi konusunda çok ciddi çalışmalarımız var. Su altı arkeolojisi çalışmalarının sürelerini ve kaynaklarını artırıyoruz ve önümüzdeki yaz itibarıyla Çanakkale Alan Başkanlığımızdaki Birinci Dünya Savaşı’ndan kalma batıklar olmak üzere Türkiye’nin birçok noktasında su altı turizmini de tekrar başlatmış olacağız.

Konuşmamın bu bölümünde kısaca turizme de değinmek istiyorum: Sizlerin de bildiği gibi, pandemiyle birlikte başlatılan seyahat yasakları tüm dünyada olduğu gibi ülkemizdeki turizmi de olumsuz etkiledi. 2020’de Avrupa yüzde 80 küçülürken Türkiye’deki ziyaretçi sayısı kişiye yüzde 68, gelirden yüzde 65 daralma şeklinde gerçekleşti -hani, baktığımızda, görece, Avrupa’ya göre çok daha iyi konumda- ve bunun sonucu olarak da 2020’yi 16 milyon ziyaretçi, 12 milyar dolar gelire kapattık. Kasım sonu verileri ve ileriye dönük simülasyonlara baktığımızda, 2021’de Avrupa’nın ortalama yüzde 40 ile 60 civarında bir artışla kapatacağını yani aşılamanın da etkileriyle birlikte, hava trafiklerinin tekrar açılmasıyla birlikte Avrupa’da yüzde 40 ile 60 arası bir artış olacağını görüyoruz. Türkiye’de ise bu yılki ziyaretçi sayısında beklentimiz yüzde 83 artışla 29 milyon turist, gelirden ise yüzde 100 artışla 24 milyar dolar gelir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu arada, kişi başı gelir de 2018’de 647 dolardı; şu anda, 2021’de 830 dolar.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Siz nasıl hesaplıyorsunuz Sayın Bakan?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Sayın Budak “Nasıl hesaplıyorsunuz?” diye bir soru sordu; çok basit, hepimize ilkokulda öğretilen yöntemle yapıyoruz: 24 milyar dolar bölü 29 milyon yapıyoruz, 830 dolar sayısını buluyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Alkışlıyorsunuz, neyi alkışlıyorsunuz?

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – TÜİK, TÜİK rakamıyla... Biraz matematik bilen bunu anlar!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Bence, bakın, eleştirmek yerine sevinmeliyiz. Bizim sektörümüz çok zor bir dönemden geçti; dünyada en çok zorlanılan sektör turizm sektörü. Geçen sene ben burada “Bu sektörde 24 milyar dolar getirmeyi hedefliyorum.” dedikten sonra ne oldu, ne yaşadık? En kötüsünden, beni hayalcilikle suçladı bazı milletvekillerimiz. Ya, hayalcilikle suçlamak yerine destek olsanız sektörü 24 milyardan belki daha ileri yerlere de getireceğiz. Şu anda çok zor bir şeyi başardı Türkiye, yüzde 100 büyüme gerçekleştirerek 24 milyar dolar hedefini yakaladı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye ekim ayı...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – İspanya bizi kıskanıyor Sayın Bakan(!)

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – İspanya 24 milyonda şu anda, 25 milyon 300 de biziz. Yani, bakın, ekim ayı sonu itibarıyla Akdeniz’de en fazla ziyaretçi ağırlayan ülke Türkiye oldu ve tarihinde ilk kez İspanya’yı geçti.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Geçen yıl 50 milyon...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Buna gurbetçiler de dâhil mi, gurbetçiler?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Normalde, bakan, biz, İspanya'dan yüzde 40 gerisi... (CHP sıralarından gürültüler)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bulgaristan'dan girenler dâhil mi buna, Gürcistan'dan girenler de dâhil mi buna?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Ya, turizmciiler biliyor; kime anlatıyorsunuz? Turizmciye anlatıyorsunuz bunu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Turizmci olmak başka, Bakan olmak...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Ya, terciye tere satmaya çalışıyorsunuz, Allah aşkına ya! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Terciye tere satmıyoruz biz. Bakana devlet adamı olmasını öğretin.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Şimdi, bakan, biz ekim sonu itibarıyla 25,3 milyon ziyaretçi sayısına inşallah gelmiş olacağız. (CHP sıralarından gürültüler)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bakana devlet adamı olmasını öğretin. Biz terciye tere satmıyoruz burada.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Başkan, duyamıyoruz.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Geçen yıl da aynı fıkraları anlatmıştı ama...

BAŞKAN – Sayın Ersoy...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Şimdi, Güvenli Turizm Sertifikası bizim bu başarıdaki en büyük silahımız oldu.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Ne silahı ya!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Çünkü Türkiye Güvenli Turizm Sertifikası'nı Avrupa'da ilk ve etkili şekilde kullanan ülke oldu. Şimdi, diğer ülkeler bunu örnek aldılar, kopyaladılar ancak bizim gibi etkili kullanamadılar. Niye kullanamadılar? Çünkü biz bu Güvenli Turizm Sertifikası'nı yasal bir ortamda yani yasasını çıkartttık, yönetmeliklerini çıkartttık ve uluslararası sertifikasyon firmalarıyla birlikte çok sıkı bir şekilde denetledik. Bu sertifikayı hazırlarken biz tek başımıza hazırlamadık yani sektör temsilcilerini de aramıza aldık ve Sağlık Bakanlığının, İçişleri Bakanlığının görüşünü alarak çok detaylı bir şekilde hazırladık -çok iyi bir şekilde- ve herkes, sektör inandı; disiplinli bir şekilde uyguladık, sonucu da bu oldu. Kasım sonu itibarıyla, sertifika almaya hak kazanan toplam tesis sayısı 12 bini geçti.

Şimdi, yıl sonuna doğru, mayıstan itibaren biz bu vaka sayılarının azalacağını, artık aşılmanın da etkisiyle, inşallah, yıl sonuna kadar kurallarının biraz daha gevşeyeceğini umuyoruz -tabii, bakacağız, o gün geldiği zaman- ama 2022 sonu itibarıyla -biliyorsunuz, Paris Anlaşması'na da imza attık- bizim iklim değişikliğine, sürdürülebilirliğe ve sıfır emisyon gibi kurallara ülke olarak ve sektör olarak hazırlıklı olmamız lazım. Bununla ilgili biz Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızla, Tarım ve Orman Bakanlığımızla koordineli bir çalışma zaten başlattık. Önümüzdeki ay itibarıyla sektör temsilcilerini de bu çalışma grubuna dâhil ederek bunun kurallarını hazırlayacağız ve yıl sonu itibarıyla Güvenli Turizm Sertifikası'nı "Güvenli ve Yeşil Turizm Sertifikası" olarak değiştireceğiz. Bundan sonra, 2023'ten itibaren Güvenli Turizm Sertifikası "Güvenli ve Yeşil Turizm Sertifikası" olarak devam edecek. Tabii, burada

uygulanması gereken birçok yatırımlar ve kurallar var tesisler tarafından. Bunu bir anda yapmayacağız, yıllara yayacağız, Paris Anlaşması'nın da şartlarına uyararak onları yapılandıracağız ve birkaç yıl içinde bunları hayata geçireceğiz.

Şimdi, başarının ikinci sırrı neydi? Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı. Şimdi, 2019 yılında hayatımıza girdi ve pandemi sürecinde bizi Akdeniz'de liderliği getiren en etkili kurumumuz oldu. Size, kısaca, TGA'nın yapısını anlatmak istiyorum: TGA'nın 15 kişilik bir Yönetim Kurulu var. Bu üyelerinden 3'ü Bakanlık temsilcilerinden, 1'i Türk Hava Yollarından, 1'i havaalanı temsilcisinden, 1'i seyahat acentesi temsilcisinden, 9'u ise otelcilerden oluşuyor. Bu sayıları nasıl belirliyoruz? Sisteme yaptıkları katkılara, sektörün katkısına göre belirliyoruz. Demin sormuştunuz -kim sordu bilmiyorum ama- "Seyahat acenteleri niye tek temsilciyle oluyor?" diye. Seyahat acentelerinin katkısı yüzde 5. Normalde 1 koltuğun karşılığı 7,6'ya geliyor, aradaki farkı biz Bakanlık olarak karşılıyoruz, diğer sektöre de şey yapmıyoruz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Yeme içme sektöründen...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Yeme içme sektöründe 200 binden fazla kafe ve restoran var ama bize sadece bizden belgeleri olan 1.200 tanesi katkıda bulunuyor ama onları biz her koşulda, gastronomiye verdiğimiz önemden dolayı, Bakanlık kontenjanından almak için yasal düzenleme çalışması yapıyoruz, kendileriyle görüştük zaten. Aynı şekilde, sağlık turizmini de içine almak istiyoruz, orada da çok büyük beklentilerimiz var, 4 milyar dolar gibi yıllık bir beklentimiz var; o yüzden, onlarla da görüşüyoruz. İkisini bir arada yasa değişikliğiyle Yönetim Kuruluna almayı planlıyoruz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Seyahat acentesinde... Yüzde 90 turisti getiren seyahat acentesi...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Şimdi, 15 koltuğun -yani Türk Hava Yollarını da kamu kabul edeceksek- 4'ü kamu, 11 koltuğun özel sektöre ait olduğu, özel sektör tarafından yönetilen bir kurum. Ödeme yapanların temsilcilerinin kaynağın nereye harcandığına karar verdiği bir kurum yani ödemeyi yapanlar kaynağı nereye harcayacağına da karar veriyorlar ve böyle baktığınız zaman, daha iyi bir denetim mekanizması, doğal bir denetim mekanizması bulamıyoruz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayıştay denetliyor mu bunu?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Şimdi, aylık faaliyet raporları da -hani merak ediyorsanız- Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının "tga.gov.tr" sitesinden düzenli olarak ay bazında yayınlanmakta. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sorulara cevap vermiyorsun, bırakın "gov.tr"yi.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Kim denetliyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Şimdi, pandemi döneminde tanıtım faaliyetlerimizi artırarak Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile birlikte devam ettik. 2020'de 14 olan TV reklamımızın yayınlandığı ülke sayısını bu yıl 22'ye çıkardık, dijital reklamlarımızı ise hedeflediğimiz 82 ülkede yayınladık. Ana pazarlarımızın en saygın ve en çok okunan yazılı basın mecralarında da yıl boyunca reklam çalışmaları gerçekleştirdik. Yine, bir soru vardı "Nerelerde yayınlıyorsunuz?" diye. Bakın, Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının asli görevi Türkiye'yi yurt dışında pazarlamak; o yüzden, tanıtımlarını ağırlıklı olarak yurt dışındaki televizyonlarda yapıyor yani yerel Türk televizyonlarıyla yapmıyor. Şimdi, reklamımızla ilgili, ülkelerdeki izlenme oranı en yüksek TV kanallarında yer almakta. Sormuştunuz kanalları, açıklayayım: Almanya'da RTL, VOX, SAT1; Rusya'da TNT, Perviy;

İngiltere’de Channel 4, ITV; Amerika Birleşik Devletleri’nde NBCS, TBSC, CNN; Ukrayna’da ICTV, ST; Polonya’da POLSAT; Belçika’da Eurosport; Fransa’da France 2, 3; Hollanda’da NPO. Evet, sonuçta Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının asli görevi, Türkiye’nin yurt dışında tanıtımını yapmak. O yüzden de hani, sizin düşündüğünüz gibi, biz içeride belli yerli kanallarla çalışıyoruz vesaire; böyle bir şey yok ve bizim çalıştığımız kanalların -ben araştırmasını yaptım ama yüzde 99,99- hiçbirinin Türk ortağı olduğunu sanmıyorum. Kanalları size saydım, zaten onların yapısından da bunu çok rahat bir şekilde çözebilirsiniz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – “Aşılıym”a ne kadar ödemiştiniz? Onu da söyleyin. “Aşılıym” kampanyasına ne kadar ödediniz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Şimdi, tanıtımda dijital platformları, geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi, etkin olarak kullanmaya devam etik. 2021 yılında dijital reklamlarımız hedef kitlenin ilgisine göre seçilen farklı versiyonlarla yayınlanmış, kasım ayı itibarıyla 1,6 milyar izlenme ve tıklanma sayısına ulaşmıştır. Bunun yanı sıra, 2021 yılı içerisinde düzenlediğimiz 134 etkinlikle toplam 55 ülkeden 2.305 kanaat önderi, gazeteci, basın-yayın kuruluşu ve sektör temsilcisini 37 ayrı bölgede ağırladık.

2022’de bizi örnek alan ülkeler -hani, siz eleştiriyorsunuz ya, diğer ülkeler bizi örnek almaya başladılar- reklam ve tanıtım bütçelerini artırma kararı aldılar. Turizmde Türkiye olarak yaptıklarımızla takip eden değil, takip edilen ülke konumuna geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu süreçte sektör oyuncularımızla birlikte göstermiş olduğumuz soğukkanlılık, iş birliği, sabırlı ve sorumlu davranışlarla yerinde ve zamanında verilmiş olan KÇÖ, vergi indirimleri, vergi ötelemeleri, ucuz kredi paketleri ve maaş destekleri sayesinde devlet ve sektör el ele vererek, esnek ve hızlı hareket ederek Akdeniz çanağındaki rakiplerimizi geride bıraktık; tam da bir yıl önce söylediğimiz gibi, V çıkış yapmayı başararak taahhüt ettiğimiz 24 milyar dolar gelir hedefini yakaladık.

Peki, nitelikli turist hedefine nasıl ulaşacağız? Beş öncelikli konumuz var: Birincisi, Güvenli ve Yeşil Turizm Sertifikası; onu size anlattım zaten. İkincisi, nitelikli personel ihtiyacı ve eğitim. Bununla ilgili, biliyorsunuz, Millî Eğitim Bakanlığında 2 tane büyük çalışmamız var; meslek okullarında İngilizce, Rusça mecburi lisan oldu; Almanca, Fransızca, Çince, Arapçadan biri seçmeli lisan olarak kullanılabilir. Bunların eğitimlerini... Otel zincirleriyle bunları eşleştirerek 2018’de bir protokolü yürürlüğe soktuk, 2019 itibarıyla protokol çalışıyor. Şimdi, bu sene bir protokol daha yaptık; İstanbul pilot şehir olarak başladı, hızla bütün Anadolu’ya yayacağız; meslek eğitim birlikleri oluşturuyoruz, buralarda meslek eğitim sınıflarında, yaşı kaç olursa olsun, öğrenci olmak zorunda değil, işe yeni başlayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Şimdi, kısa kısa geçeyim birkaç dakika verirseniz.

Altyapı yatırımlarıyla ilgili; biliyorsunuz, altyapı yatırımları çok önemli, bu kapsamda Antalya ili Serik ilçesinde yaklaşık 300 milyon lira maliyet bedeli olan Serik 2 Atık Su Arıtma ve Bağlantılı Altyapı Tesisleri Projesi’ni son aşamaya getirmiş olup aralık ayı içinde yani bu ay içinde hizmete almayı planlıyoruz. Ayrıca, söz konusu proje kapsamında, Boğazkent terfi merkezi ve terfi hattı çalışmaları devam etmekte olup bu çalışmaları da 2022 turizm sezonundan önce bitirmeyi düşünüyoruz.

Muğla, Bodrum, Torba, Kızılağaç, Yalı ve İçmeler’de atık su arıtma tesisi ve bağlantılı altyapı tesislerinin projelendirilmesi yapım işleri kapsamında Torba, Kızılağaç, Yalı, İçmeler kanalizasyon,

kolektör hattı ve bağlantılı altyapı tesisleri yapım işini 2022 yılı Aralık ayında, atık su arıtma tesisi yapım işini de 2023 yılı Nisan ayında tamamlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Şimdi, burada Sayın Alban'ın benimle ilgili bir eleştirisi vardı: “Kendi tesisinin yeri olduğu için yaptı.” diye bir iddiada bulundu. Bir kere, turizmle ilgili yorum yapıyorsunuz ama turizm mevzuatına hâkim değilsiniz. Bakın, belli kapasitenin üstündeki tesislerde arıtma altyapısı olması zorunludur, kanunen mecburidir. Hem belediyeler hem de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı denetler. Benim tesislerimde zaten arıtma tesisi mevcut, yeni bir arıtma yapmama gerek yok. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Ha, şimdi, bu sistemi nasıl yapıyoruz, onu da size anlatayım: Bakın, biz gidip de belediyeden bir şey talep etmiyoruz, belediyeler bize geliyor “Benim şu güzergâhımı, şu projemi yapar mısın, devralır mısın?” diyor.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Arıtma tesisi yarıda kaldığı için... Siz planladınız, oraya onun için yaptınız onu.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Bakın, projeye de onlar karar veriyor, nereye nasıl yapılacağına da onlar karar veriyor. Muğla Belediyesi, özellikle bir yıl projeyi geciktirdi, ikimiz de biliyoruz Sayın Alban niye geciktirdiğini. Siz baskı yaptınız Muğla Büyükşehir Belediye Başkanına ve projeyi devretmekte bir yıl gecikti Belediye Başkanı.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Geç onları, geç, geç!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Kim kaybetti? Bodrum kaybetti, Bodrum’u cezalandırıyorsunuz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Baskı yapıp duruyorsun, geç! Siz kuruyorsunuz baskıyı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Allah’tan Antalya Belediyesine baskı yapmıyorsunuz da Antalya’nın altyapı sorunlarını çözüyoruz yavaş yavaş.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Siz kuruyorsunuz, siz! Torba bizim en küçük yerimiz, daha büyük yerler var, oraları niye planlamıyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Torba değil ki güzergâh, güzergâhtan bile haberin yok, 27 kilometre.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Orada otelin yok diye mi planlamıyorsun?

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Orada CHP’li Büyükşehir Belediyesi yapamadı arıtmayı, Turizm Bakanımız yaptı, teşekkür edeceksin Bakana!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Bakın, güzergâha biz karar vermiyoruz, güzergâha Muğla Büyükşehir Belediyesi karar veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Otelinin olduğu yerlere... Hepsinin belgesi var elimde.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Büyükşehir Belediyesinin yapamadığı altyapıyı yapıyor, teşekkür edeceksin!

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – O bölgede biz yaşıyoruz, biz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Gazel okuma!

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Bir ithamı daha var, onu da cevaplayayım da.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın artık.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Dört saniye varsa, lütfen...

BAŞKAN – Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Şimdi, yine benimle ilgili bir ithamınız var, Torba'yla ilgili. Şimdi, bakın, Sayın Alban, daha önce de TELE1'de tarafıma buna benzer iftiralar atmıştınız. TELE1'e karşı açtığım davayı kazandım ve ilgili kanal tezkibi uzun uzun yayınladı. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ayrıca, TV kanalı ile sizin hakkınızda açmış olduğum tazminat davası devam etmekte, kazandığım tazminatları zaten Mehmetçik Vakfı'na bağlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Torba'daki konuyu anlatayım size. Geçen sefer bu soruyu sordunuz, ben cevabımı verdim ama siz maalesef dinlemeden gittiğiniz için bugün tekrar sordunuz, ben tekrar cevaplamak zorunda kalıyorum.

Şimdi, 1974 yılında alınmış ve baba mirası Bodrum Torba'daki arazinin terki olan ve fiiliyatta ihtiyaç olmadığı için belediye tarafından hiç açılmayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, bitirelim efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - ...ve sadece kâğıt üstünde kalan yolun, firmanın talebi dahi yokken kaldırılması, yıllar önce, CHP'li Bodrum Belediyesinin bütüncül plan değişikliği kapsamına alındı. Yapılan işlem, yıllar sonra, komşu parsellerin de firmaya ait olması nedeniyle arazilerin birleştirilmesi için, firmanın terk ettiği arazinin, tekrar firmaya, Millî Emlak Genel Müdürlüğünün belirlediği maksimum değer tespiti sonucu açık artırma yapılarak bedeli karşılığı satılması işlemidir, geliri de devlete irat kaydedilmiştir.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Yol orası, yo!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) – Burada önemli bir not var, ayrıca belirtmeliyim ki: Bodrum Belediyesi tarafından sunulan plan teklifi -biz değil, Bodrum Belediyesi tarafından sunulan plan teklifi- Bakanlığımızca onaylandıktan sonra askıya çıkmış, Muğla Büyükşehir Belediyesi tarafından da yola ilişkin herhangi bir itirazda bulunulmamıştır.

Daha fazla diyecek bir şeyim yok, sorunuz varsa kendi belediyenize sorun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Ben soruları soru-cevap bölümünde cevaplamak isterim.

BAŞKAN – Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu...

Buyurunuz Sayın Çavuşoğlu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyor, 2022 bütçesinin milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

İzninizle, dünyadaki gelişmeler ve dış politikamız hakkında sizlere bilgi aktarmaya çalışacağım. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, daha adil bir dünya için çalışıyoruz. Milletimizin hakkını hukukunu korumak için çalışıyoruz. Yurtta sulh, cihanda sulh için çalışıyoruz. Bayrağımız dünyanın dört bir yanında gururla dalgalansın diye diplomatiyle, öğretmeniyle, iş insanıyla, bilim insanıyla, TİKA'sıyla, Yunus Emresiyle, Maarifiyle, Diyanetiyle, sivil toplum kuruluşlarıyla el ele, omuz omuza çalışıyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) 253 temsilciliğimizle dünyanın her yerinde varız. Hamdolsun,

Allah'a hamdolsun, dünyanın her yerinde, uzak yakın demeden bu çabalarımızın, çalışmalarımızın neticesini de alıyoruz. Artık sadece bölgesel değil küresel konularda sözü olan, görüşü sorulan bir ülkeyiz. Gücümüzü önce Allah'tan, sonra bu aziz milletten ve yüce Meclisten alıyoruz. Hakkın, adaletin, iyiliğin savunucusuyuz. Milletimizin girişimci, çalışkan, gözü pek, müşfik karakteri diplomamıza, bugün, yön veriyor. Kadim medeniyetimizin derinliği ve farklı medeniyetlerle aynı anda konuşabilme kabiliyeti dış politikada bize farklı ufuklar açıyor.

Sayın milletvekilleri, diplomasi artık hayatın her alanında var, hayatın her alanına dokunuyor. Bakanlığım, millî güvenliğimizin muhafazası ve refahımızın artırılmasında çok önemli bir rol oynuyor. Sadece siyasi konularda değil, milletimizi ilgilendiren her alanda faal bir diplomasi uyguluyoruz. Ticaret, yatırımlar, savunma sanayisi, sağlık, kültür, turizm, kamu diplomasisi gibi pek çok alanda resmî, sivil paydaşlarımızla faaliyetlerimiz hakkında Plan ve Bütçe Komisyonunda bilgi vermiştim, bunları tekrar etmeyeceğim. Bu alanlarda attığımız adımlarda, zamanın ruhunu iyi okuyarak gerekli güncellemeleri süratle yapıyoruz. İsbetli öngörüler yaparak enstrümanlarımızı sürekli güncelliyoruz. İlgili bakanlıklarımızın üstün gayretleriyle -Sayın Bakanımız da güzel anlattı- turizmde, sağlıkta tedarik zincirlerinin çeşitlendirilmesinde dışarıda da önemli başarılarla imza attık. Avrupa Birliği'nin Dijital Covid-19 Aşı Sertifikası Sistemi'ne dâhil olarak vatandaşlarımızın seyahatini kolaylaştırdık. Sırbistan'dan Endonezya'ya kadar birçok ülkeyle aşı sertifikalarını karşılıklı tanıdık. Yine, Türk Devletleri Teşkilatı olarak Afrika ülkelerine gönderdiğimiz 2,5 milyon doz aşı da tüm dünyaya örnek oldu. Bunlar, görüyorsunuz, hiçbir kurumun tek başına başarabileceği, yapabileceği, altından kalkabileceği işler değildir, takım çalışması ve etkin koordinasyon gerektirir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sayesinde, hamdolsun, bu konularda daha etkin hâle geldik. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, dış politikamızı milletimiz için milletimizle birlikte yürütüyoruz. Her bir temsilciliğimiz vatandaşlarımız için bir hizmet kapısıdır. Yurt dışındaki vatandaşlarımız ayrımcılığa ve saldırıya uğradığında, dara düştüğünde onlara kol kanat germeye devam ediyoruz. En son, Libya'da alıkonulan 7 vatandaşımızı ülkemize sağ salim getirdik. Yine, iki gün önce Sudan'da 2 vatandaşımız kaçırılmıştı, aynı gece vatandaşlarımızı kurtararak ülkemize getirdik. Sırbistan'da zor şartlarda dönemeyen 5 vatandaşımızı Kırşehir'den getirmiştik, onlarla biraz önce kuliste beraber olduk. Nerede olursa olsun vatandaşlarımızın yanında olmaya devam edeceğiz. Salgın sırasında tarihî tahliye hakkında sizlere bilgi vermiştik ve Afganistan'daki gelişmelerden sonra da Silahlı Kuvvetlerimiz ve Türk Hava Yollarımızla iş birliği yaparak birçok vatandaşımızı ülkemize sağ salim getirdik. En son, Covid belasına yakalanan, İspanya'daki Tekerlekli Sandalye Basketbol Millî Takımımıza da 2 tane ambulans uçak gönderdik, o kardeşlerimizi de ülkemize getirdik. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sadece vatandaşlarımızın yanında olmuyoruz, dış politikamızı da yurt dışında da yurt içinde de vatandaşlarımızla birlikte uyguluyoruz. Sadece yurt içinde değil, yurt dışında da öğrencimizle, akademisyenimizle, sporcumuzla, sanatçımızla, iş insanımızla, işçimizle sürekli temas hâlindeyiz. Gördüğümüz şudur, ne dersiniz deyin, gördüğümüz şudur: Milletimiz artık çok daha öz güvenli, yurt dışındaki vatandaşlarımız ülkesiyle gurur duyuyor. Elbette gönül coğrafyamızda da her zaman biriz, gönül coğrafyamız her zaman aklımızda. Kırım Tatarlarından Irak ve Suriye Türkmenlerine, Gagavuzlardan Ahıskalılara, Boşnaklardan Uygur Türklerine kadar dünyanın her bir yanında yaşayan vatandaşlarımızın, soydaşlarımızın, akraba topluluklarımızın ve kardeşlerimizin meseleleriyle yakından ilgileniyoruz. (AK

PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Sayın Garo Paylan, siz bu saydıklarımın içinde kendinizi nerede hissediyorsanız oradasınız. Biz, hepimiz Türkiye’de kardeşiz, yurt dışında kardeşlerimiz de var, akrabalarımız da var.

Değerli milletvekilleri, Türk dünyasında da tarihi günleri yaşadık, yaşıyoruz. Can Azerbaycan’ın tarihi zaferinden sonra, geçen ay, Türk Devletleri Teşkilatının yeni ismini kazanması, Türk tarihi bakımından dönüm noktalarından biri oldu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) “Türk dünyası” olgusu, artık Doğu’da ve Batı’da dikkatle izlenen bir değer hâline geldi. Bugünlere gelinmesinde şüphesiz Türkiye’nin yükselen gücünün payı büyüktür. Otuz yılda büyük başarılar kaydeden Türk Cumhuriyetlerine, kardeşlerimize de hem tebriklerimizi gönderiyoruz hem de onların bu başarılarıyla gurur duyduğumuzu bir kere daha vurgulamak istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021, dış politika bakımından çok yoğun ve zorlu bir yıl oldu. Jeopolitik rekabet sertleşmeye, küresel mekanizmalar zayıflamaya, yabancı düşmanlığı ve ırkçılık artmaya devam ediyor. Rusya ile Ukrayna ve Batı Bloku arasındaki gerginlik üst düzeye çıktı. Yine, Balkanlarda otuz yıldır sağlanan istikrar ortamı ciddi risk altında. Bosna Hersek Sırp Cumhuriyeti’nde Entite Meclisinin aldığı karar yanlış, tehlikelidir ve Bosna Hersek Anayasası’na da aykırıdır. Filistin’de, işgal altındaki topraklarda İsrail’in yasa dışı yerleşim, müsadere ve zorunlu tahliye uygulamaları ve Kudüs’ün statüsünü zedelemeye yönelik girişimleri maalesef sürüyor. Afganistan’daki belirsizlik eğer iyi yönetilemezse tüm dünyayı etkileyecek sonuçlar doğuracak. Yine, Libya’da, Suriye’de, Irak’ta, İran’da, Yemen’de, Lübnan’da, Etiyopya’da, Sudan’da, bu bölgelerde gerilimler sürekli yükseliyor. Aynı şekilde, Somali’de, Kafkaslarda ve Akdeniz’de de gerilimler maalesef devam ediyor. ABD-Çin arasındaki rekabetin ve ABD-Rusya rekabetinin de küresel etkilerini artarak hissediyoruz.

Bu ortamda biz ne yapıyoruz? Gerçekçi dış politika izliyoruz. İdeallerimiz ve sahadaki gerçekler arasında son derece başarılı bir şekilde denge kuruyoruz. Coğrafyamız birden fazla havzada girişimci olmamızı zorunlu kılıyor. Girişimci ve insani diplomamızı daha önceki konuşmalarımızda tüm boyutlarıyla sizlerle paylaşmıştık. Artık “Bekle, gör.” diplomasisini biz benimseyemeyiz. Nitekim, dış politikada Türk aktivizmi ezberleri bozuyor. Bölgedeki sorunların boyutları da sağladığımız katkı ve denge de görmek isteyenlere apaçık görünüyor. Bu yıl da sahadaki bu denge temelinde, diplomatik inisiyatif üstünlüğümüzü kullanarak yeni bir mimarinin şekillenmesine katkı sağlıyoruz. Bunu yaparken hem değişen küresel dengeleri doğru okuyoruz hem millî güvenliğimize kasteden terör örgütleriyle mücadelelerimizden taviz vermiyoruz. Nitekim, az önce saydığım küresel gerilimlerin çözüm arayışında Türk diplomasisi ana aktörlerden biri konumunda. Bosna Hersek’te yaşanan tehlikeli gerginliği yatıştırmak için herkesle, tüm taraflarla görüşebilen ender ülkelerden bir tanesiyiz ve bu konudaki çabalarımızı yoğunlaştırarak devam ediyoruz.

Kafkasya’da, can Azerbaycan’la birlikte bölgesel barış ve refahı inşa etmek için yoğun diplomatik gayret içindeyiz. İki tane haberi sizlerle paylaşmak istiyorum: Yakında -Azerbaycan’la da istişare ettik-Ermenistan’la normalleşme adımları için karşılıklı özel temsilciler atayacağız ve her adımda Azerbaycan’la birlikte hareket edeceğiz; ayrıca, Erivan-İstanbul arasında da charter uçuşlarını önümüzdeki süreçte başlatacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Libya’da barış ve istikrarın anahtarı olmaya devam ediyoruz, tüm taraflarla beraberiz, temastayız -ayrım yapmaksızın- ve yarın, Libya’dan Başkan Vekilinin Başkanlığında bir parlamenter heyeti, tüm taraflardan oluşan bir heyet de yüce Meclisimizi ziyaret edecek.

Rusya ile Ukrayna arasında tırmanan bu krizin yatıştırılması için de çaba sarf ediyoruz, hem Sayın Cumhurbaşkanımız hem de ben muhataplarımızla sürekli temas hâlindeyiz ve durumun barışçıl yoldan sakinleştirilmesi ve çözülmesi için çabalarımızı sürdüreceğiz.

Afganistan'da öngörülü ve cesur bir kararla büyükelçiliğini faal tutan, bugün açık tutan tek NATO üyesiyiz ve bugün, Avrupa Birliği temsilciliği dâhil... Siz bizi eleştiriyorsunuz ya, Taliban'la, Afganistan'la temastanız diye...

HABİP EKŞİK (İğdır) – Taliban kadınları öldürüyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Avrupa Birliği dâhil, herkes temsilciliğini tekrar açmak için çaba sarf ediyor, bizden de yardım istiyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Onlara da verin...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hadi bakalım, hadi... Hadi bakalım...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Herhâlde Avrupa Birliği de sizin söylediğiniz konularda duyarsız değil.

Diğer taraftan, değerli arkadaşlar, tüm dünyanın yaptığı gibi biz de Taliban'la kademeli bir angajmana girdik. Biraz önce gösterdiğiniz o fotoğraftaki şahısla Amerika da görüşüyor...

HABİP EKŞİK (İğdır) – Dostunuz mu?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – ...Dışişleri Bakanları da görüşüyor, ABD o şahıslarla Doha'da anlaşma da imzaladı.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hadi bakalım, hadi cevap.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Herkes Doha'ya, ayağına gidiyor onların ama onlar bizi ziyaret etti ve bu angajmanı sürdüreceğiz. (AK PARTİ "Bravo" sesleri, alkışlar) Ve bu angajman sayesinde Maarif Vakfımızın 45 okulu ve eğitim merkezi şu anda açık, faal durumda. Değerli kadınlarımız, hanımefendiler, bunlardan 10 tanesi de kız okuludur. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O kızlar gidemiyor o okula, kızlar gidemiyor!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Yani bu işler sadece lafla olmuyor, Afganistan'da kız çocuklarının okula gitmesi için biz oradaki okullarımızı açık tutuyoruz. Yani sadece eleştirerek, kızarak, hariçten gazel okuyarak diplomasi yapılmaz, bizzat sahada olarak, konuşarak yani diplomasiyle sonuç alınabilir.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – O hâlde nasıl yapıyorsunuz konuşmadan?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bugün, yine Kızılayımızla, AFAD'ımızla, TİKA'mızla ve derneklerimizle insani yardımlarımızı da ulaştırıyoruz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sayın Bakan, eleştiriye "Hariçten gazel okumak." diye cevap verilmez.

(AK PARTİ sıralarından "Otur yerine, dinle." sesleri; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Kabil'den ülkemize "charter" uçuşları başladı ve bu "charter" uçuşlarıyla beraber Türkiye'den dönmek isteyen Afganlılar da Kâbil'e dönüyor. İş insanlarımız da aynı şekilde faaliyetlerine tekrar başlıyor. Bugün, MÜSİAD'dan bir heyet Afganistan'da, onu da bilgilerinize sunmak isterim. (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

Değerli milletvekilleri, İran, Irak, Yemen, Lübnan, Etiyopya, Sudan, Somali; bu dosyalarda da diplomasi trafiğimiz yoğunlaşarak devam ediyor. Geçtiğimiz günlerde biliyorsunuz, İran'a ve Lübnan'a bir ziyarette bulundum. Lübnan'da maalesef, iç kriz var, bunun aşılması için destek veriyoruz, Körfez ülkeleriyle arasındaki krizin aşılması için de aynı şekilde çaba sarf ediyoruz. Özellikle İran'la son zamanlarda bu Afganistan kökenli göç akımı sebebiyle de angajmanın ve iş birliğinin önemi daha da artıyor. Etiyopya'da tarafları masaya oturtmak için çaba sarf ediyoruz, her iki tarafla da görüşüyoruz. (HDP sıralarından gürültüler)

Suriye'de ise mültecilerin gönüllü ve güvenli geri dönüşleri konusuna ağırlık veriyoruz ve başta Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği olmak üzere uluslararası toplumla bu konuda birlikte çalışıyoruz. Tabii, Suriye'de temel hedefimiz, ülkenin birlik ve beraberliğinin, toprak bütünlüğünün korunması ve orada terör koridorlarının oluşmasının da engellenmesidir; terörden, PKK, YPG, DAES başta olmak üzere terör örgütlerinden arındırılmasıdır. (HDP sıralarından gürültüler)

Doğu Akdeniz'de ülkemizin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin meşru hak ve çıkarlarını korumak için sahada ve masada gerekeni yapmaya devam ediyoruz. Bu yıl, Yunanistan ve Rum kesimi tam 6 kez kıta sahanlığımıza 3'üncü ülke bayraklı araştırma gemilerini göndermeye çalıştı ve her seferinde de ilgili ülkelerle temasımızın ve sahadaki askerlerimizin yani Silahlı Kuvvetlerimizin sahadaki mevcudiyeti sayesinde bunları da engelledik.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Diyalog, diyalog!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Daha önce ne söyledik? “Sahaysa saha, masaysa masa; hepsine varız.” (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Kıbrıs meselesinde de ezber bozan politikamızı kararlılıkla sürdürüyoruz. Çözüm, ancak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin varlığının ve Kıbrıs Türklerinin müktesep haklarının tanınmasıyla mümkündür. Denenmiş formülleri tekrar ederek nafile çabalara girmeye gerek yok yani yeni bir müzakerenin başlayabilmesi için önce Kıbrıs Türk halkının egemen eşitliğinin ve eşit uluslararası statüsünün tanınması gerekiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu yıl, Körfez ülkeleriyle ilişkilerimizde önemli gelişmeler yaşandı, bu konuda yorumlarınız da oldu, bunlara biraz sonra cevap vereceğim. Özellikle diplomasiye ve diyaloga alan açtık, üst düzey ziyaretlerle somut sonuçlar almaya başladık. Bu gece de, yine, Birleşik Arap Emirlikleri'ne bir ziyaret gerçekleştireceğim, bu temaslarımızı devam ettireceğim.

Diğer taraftan, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizi tam üyelik perspektifi temelinde olumlu bir gündemle ilerletmek için siyasi irade bizde mevcut.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – AIHM kararlarını uygulayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - AIHM kararlarını uygulayın.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Maalesef, bazı üyelerin engellemesi nedeniyle Avrupa Birliği benzer bir irade ortaya koyamıyor. Yine de 2021 yılında, bu yıl içinde iklim, göç, güvenlik ve sağlık alanlarında üç yeni yüksek düzeyli diyalog mekanizması kurduk ve ilk toplantıları yapıldı.

NATO, geleceğe kendini adapte etmeye çalışıyor ve NATO'nun yeni stratejik konseptinin hazırlanmasına Türkiye olarak büyük katkı sağlıyoruz. Fransa'yla üst düzey diyalogumuzu tekrar başlattık. Almanya'yla, yeni kurulan hükümetle aynı anlayışla çalışmaya devam etmek istiyoruz. Geçtiğimiz ay İspanya'yla yaptığımız hükümetler arası zirvede ilişkilerimizi kapsamlı ortaklık seviyesine çıkardık. Yine,

Macaristan'la da Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey Toplantısı yaptık. Avrupa ülkelerinden bahsediyorum; hani Türkiye dışlanmıştı, hani Türkiye yalnızdı! Örnekler veriyorum size, basit basit örnekler veriyorum. ABD'yle de bir taraftan aramızdaki sorunları çözmek için çaba sarf edeceğiz diğer taraftan da 100 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefi dâhil iş birliğimizi değişik alanlarda geliştirmek için çalışmaya devam edeceğiz. Malumunuz, Sayın Cumhurbaşkanımızın Biden'la Roma görüşmesinde tüm bu var olan sorunları çözmek için, tüm konuları ele alabilmek için bir stratejik diyalog mekanizması kurulması kararlaştırılmıştı ve en son Riga'da Dışişleri Bakanı Blinken'la bu konunun detaylarını birlikte çalıştık.

Değerli milletvekilleri Afrika, Asya ve Latin Amerika'yla ilişkilerimizde de önemli adımlar atmaya devam ediyoruz. Önümüzdeki hafta sonu Sayın Cumhurbaşkanımızın ev sahipliğinde 3'üncü Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi'ni gerçekleştireceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Zirveden hemen önce Dışişleri, Sağlık, Eğitim ve Tarım Bakanları toplantısı yapacağız. Kaç tane bakan geliyor biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Tam 80 bakan, 20 lider geliyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Diğer taraftan, bizim burada amacımız şudur: Afrika bizi niye benimsiyor biliyor musunuz? Çünkü biz Afrika'yla birlikte kazanmak, birlikte yol almak anlayışıyla onlara gidiyoruz, başkaları gibi sömürmek için gitmiyoruz.

Yine “Yeniden Asya” girişimimizin kapsadığı coğrafyadaki -ekonominin merkezi orada- ülkelerle muhtelif alanlarda iş birliğimizi geliştirmek üzere hazırlanan tam 941 eylem unsurunu uygulamaya koyduk; bunun içinde ekonomi ağırlıklı. Çin'le ilişkilerimizde ulusal çıkarlarımızı gözetirken soydaşlarımız Uygur Türklerinin hak ve özgürlüklerinin korunmasına da önem atfediyoruz.

Latin Amerika'nın her yerinde artık Türkiye var ve özellikle ülkemizde yakın zamanda büyükelçilik açmak isteyen Uruguay, Haiti, Bolivya ve Nikaragua başta olmak üzere tüm bölge ülkeleriyle ilişkilerimizi geliştireceğiz; ticaretimiz hızla artıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kokain ticareti mi?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, terörün her türlüyle mücadele de bizim görevimiz. Dışarıda da bunlarla mücadele etmezsek onlar bize saldırıyorlar. Dolayısıyla, PKK'nın yurt dışındaki harekât alanının kısıtlanması konusunda çabalarımız devam ediyor. FETÖ'nün sadece bir terör örgütü değil, aynı zamanda organize bir suç şebekesi olduğunu belgelerle tüm muhataplarımıza anlatıyoruz, gösteriyoruz ve FETÖ'yle mücadeleyi 15 Temmuz gecesi çeliktan millî iradeyi temsil eden, bombaların altında görevi terk etmeyen bu Gazi Meclise, milletimize, şehit ve gazilerimize bir borç biliyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ve mücadelemizden de neticeler alıyoruz, Maarif Vakfımızla birlikte bugün 43 ülkede FETÖ okullarının faaliyetleri tamamen ya da kısmen sonlandırıldı, bu mücadeleyi sürdüreceğiz. Yine, DAESH'le de ve yabancı terörist savaşçılarla da mücadelemizi hiç ara vermeden sürdüreceğiz.

Diğer taraftan, bunları yapıyoruz ama gelecek dünya hızlı değişiyor. Yani diplomaside düşünce düzlemine de önem vermemiz gerekiyor ve bu konuda da önemli bir adım attık: Uluslararası gündemi şekillendiren meselelerin ele alındığı; liderler, akademisyenler, düşünürler, herkesin bir araya getirildiği Antalya Diplomasi Forumu'nu ülkemize kazandırdık. Bu sene haziran ayındaki Antalya Diplomasi Forumu'na 11 devlet ile hükümet başkanı ve 45 dışişleri bakanı katıldı. Dünyada her 5 dışişleri bakanından 1'i hatta daha fazlası Antalya'daydı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sizlerin hepinizi buraya davet edemedik çünkü pandemi sebebiyle kısıtlama vardı, inşallah, gelecek sene 11-13 Martta gerçekleştireceğimiz Antalya Diplomasi Forumu'na da yüce Meclisimizden daha geniş bir katılım bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; paylaştığım bu tablo, vatandaşımızı merkeze koyan, menfaatlerimizi ön planda tutan, ideallerini savunmaktan da çekinmeyen dış politikamızın kısa bir kesitiydi. Mesaimizi sizlere özellikle, ziyaret ve temas rakamlarıyla özetlemem gerekirse; 2021 yılında, 41 devlet ve hükümet başkanı ve 55 dışişleri bakanı ağırladık. Hani dışlanmış Türkiye ya, izole edilmiş bir Türkiye! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve 82 yurt dışı ziyareti gerçekleştirdim, video konferans ve telefon görüşmelerimin sayısı da 320’yi aştı.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sonuç?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Akil ve müşfik, güçlü ve kararlı olduğumuzu örneklerle sizlere anlatmaya çalıştım.

Paylaştığım bu hususlara ilaveten, bu sıralardan gelmiş bir arkadaşınız olarak bütün bilgi taleplerinizi de her zaman karşılamayı ve davetlerinize icabet etmeyi de bir görev biliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) O nedenle, şimdi sizlerden gelen bazı soru ve eleştiriler oldu, onlara da kısaca değinmek istiyorum.

Ünal Çeviköz, mensubumuz, kendisinden başlamak istiyoruz. Öncelikle şunu söylemek isterim. Yani dikkatlice dinledim. Her zaman söylediğim gibi, her konuda tamamen suçlu Türkiye, tamamen suçlu Cumhurbaşkanlığı. Bu anlayış maalesef, sizde hiç değişmedi ve referanslarımıza bakıyoruz, hep Türkiye aleyhine konuşanlar, Türkiye aleyhine yayın yapanlar; bu Rum olabilir, o olabilir, hiç fark etmez. Ayrıca, referans aldığımız yerlere bakıyoruz –biraz sonra örnekleri de vereceğim– orada da Türkiye için olumsuz unsurları ön plana çıkarıyorsunuz, olumlu unsurları hiçbir şekilde dile getirmiyorsunuz çünkü sizin burada iddia ettiklerinizi çürütüyor o olumlu unsurlar. Benim raporlarım değil, şimdi onlara da değinmek istiyorum. Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, diğerleri... Kamil Hocam zaten bana bir şey bırakmadı, gayet güzel bir şekilde anlattı. Diplomaside temel kural: Sürekli düşmanlık da yoktur dostluk da yoktur. Şimdi, Birleşik Arap Emirlikleri’yle bizim bir problemimiz var mıydı? Yoktu. Onlar bizimle ilişkileri bozdu, şimdi de düzeltmek istediler, biz de ilişkileri düzeltiyoruz; bu kadar basit. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesi, alkışlar) Diğer ülkelerle de bir sorunumuz yok; sadece Mısır’la ilişkileri kesme konusunda biz karar aldık, bunu kabul ediyoruz ve gerekçelerini de biliyorsunuz. O yüzden, şimdi, ülkelerle “Yok, onu mu satıyorsunuz, bunu mu satıyorsunuz?” bu tür gereksiz şeylere girmeye gerek yok. Karşılıklı bir çıkar temelinde herkesle ilişkilerimizi geliştiririz ve herkes Türkiye’ye yatırım yapmak istiyor. Dolayısıyla, bu yatırımı yaparken de “Niye gelip yatırım yapıyorsunuz?” diye suçlamak da doğru değil.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Biz de onu diyoruz, yapın zaten ama ne değişti?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – O gün, Katar Dışişleri Bakanı da sorulan soruya şunu söyledi: “Türkiye çok önemli, Türkiye ekonomisi çok önemli fırsatlar sunuyor.” dedi.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne değişti mesela?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Her ülke Türkiye’deki... Geçen sene, her ülke olduğu gibi, İtalya Türkiye’de doğrudan yatırım yapan ülkelerin başında geliyor, yaklaşık 1 milyar dolarlık yatırım yaptı İtalya.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bedavaya götürüyorlar.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ona da bir şey diyor muyuz? Niye birine bir şey söylüyorsunuz da diğerine söylemiyorsunuz? Herkesten gelmesi lazım yatırım. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Şimdi, efendim, Katar'ın ve Exxon'un imzaladığı anlaşmaya gelince, burada şunu söylemek isterim: Kim olursa olsun, bizim kıta sahanlığımıza -biraz önce anlatmaya çalıştığım gibi- bizden izinsiz kimse giremez. Ayrıca, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ruhsat verdiği sahalara da bizden izinsiz kimse giremez yani Kıbrıs etrafında. Dolayısıyla, bu anlaşmada beşinci parselde her iki ülke de taahhüt etti ki -Amerika ve Katar- bizim kıta sahanlığımızın içine girmeyecek. Ayrıca...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Niye?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Girmeyecek. Beşinci parselin, bizim kıta sahanlığımızın güney çizgisinin altında kalan kısmında ama Kıbrıs etrafındaki tüm zenginliklerde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ve Kıbrıs Türkünün de hakları var. O nedenle, biz diyoruz ki: Hakça paylaşım oluncaya kadar biz de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ruhsat verdiği alanlarda Kıbrıs Türk halkı için çalışmalarımızı sürdüreceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Çeviköz, Crans-Montana'dan bahsettiniz. Oraya ilk vardığımda şunu söyledim: “Sıfır garanti, sıfır asker rüya bile değil, rüya gören varsa da uyansın.” Ve bunu bugün de söylüyoruz. Şimdi, bahsettiğiniz belge, yani referansınız Rum kesimi olduğu için söylüyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bahsettiğiniz -onlar yayınladı bunu, öyle, bunu onlar yayınladı- o belgeden yola çıkalım, Rum kesimi diyor ki: “Bakınız bu belgeye, Sayın Çavuşoğlu hiç taviz vermedi garantilerden ve güvenlikten.” Siz de diyorsunuz ki: “Türkiye, Çavuşoğlu taviz verdi.” Maalesef, bu konuda Kıbrıs Rum kesimine katılmak durumundayım, maalesef, üzülerek söylüyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Biz, öyle bir taviz vermedik. Biraz önce yeni gerçekleri de söyledik ve bu konuda bizim tutumumuz hiç değişmedi.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Adalardan bahsedelim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Diğer taraftan, Sayın Çeviköz, Afrika konusunda ben Cumhuriyet Halk Partisi veya önceki hükümetlerle bir kıyaslama yapmadım, hiçbir zaman yapmadık. Niye rahatsız olduğunuzu anlayamadım ben?

Ben şöyle söyleyeyim: Bizim dönemimizle, on yıl öncesiyle kıyaslayayım. On yıl öncesinde Afrika Kitası'nda 12 büyükelçiliğimiz vardı, bugün Sayın Çeviköz, 43 tane büyükelçiliğimiz var, başkonsolosluklarımızla beraber 48 oldu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) 3 milyar dolar ticaretimiz vardı, 25 milyar dolar oldu, bundan rahatsız olmayalım, biz sizinle kıyaslamıyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Niye rahatsız olalım ya!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ama öyle. Biz sizi eleştirmedik ki bundan dolayı. Yani, bununla övünmemizden rahatsız olmayın daha doğrusu.

Şimdi, efendim, Avrupa Konseyinin kararlarına gelecek olursak... Değerli arkadaşlar, şimdi, burada, öncelikle şunu söylemek isterim -hukuki bir tespit- Türk mahkemeleri Kavala'yla ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını uygulamıştır ve serbest kalmıştır.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Hadi ya!

YUNUS EMRE (İstanbul) – Kavala beraat etti o kararda.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ama Kavala hakkında başka davalar olduğu için...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O davaları kim açtı?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – ...Kavala hapisten çıkmamıştır ama o ilgili karar uygulanmıştır, bir.

İkincisi, şimdi size bir soru sormak istiyorum: Yani sizin Batı Trakya Türkleriyle ilgili mahkeme konusunda hassasiyet göstermenizi beklemem...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Gösteriyoruz. Ne demek göstermiyoruz!

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – ...ama Cumhuriyet Halk Partisinden ve İYİ Partiden bu hassasiyeti göstermelerini beklerim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Niye bizden beklemiyorsunuz?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Allah Allah! Bizden niye beklemiyorsunuz?

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Şimdi, İnsan Hakları Mahkemesi kararları sadece Türkiye için mi geçerlidir, 47 üyesi için mi geçerlidir?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hepsi için geçerlidir.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Hepsi için geçerlidir. Peki, siz biraz önce dediniz ki: “Bu kararları uygulamayan...” Hani, ben sizi cehaletle, şunla bunla suçlamak istemiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama suçluyorsunuz.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ama mutlaka bilgilendirilmişsinizdir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biliyorum.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ama biraz önce dediniz ki: “Sadece Azerbaycan ve Rusya.” Şimdi, hocamız biraz önce bazı ülkeleri örnek olarak verdi; Yunanistan, Batı Trakya Türklerinin haklarıyla ilgili gibi on dört yıl hocam, on üç de değil; Fransa, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ev sahibi, kaç yıldır uygulamıyor biliyor musunuz? On.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kararın içeriği ne? Onu da söyle.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kararın içeriği nedir?

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Norveç, hani, Nordik ülkeleri var ya, demokraside en ön planda olanlar, kaç yıldır uygulamıyor biliyor musunuz arkadaşlar? İki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kararın içeriğini söyleyin; kararı söyleyin kararı.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Almanya kaç yıldır uygulamıyor biliyor musunuz? Beş. Birleşik Krallık kaç yıldır uygulamıyor...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kararı söyleyin, kararı.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Fark etmez, karar karardır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Fark eder, fark eder.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – İnsan Hakları Mahkemesi karardır ve uygulanması gerekiyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bunların hepsi de insan hakları ihlalleriyle ilgili kötü muamele...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Beş yıldır cezaevinde olan insan var. Ne alakası var?

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Okuyun, vereyim size.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben biliyorum.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – O zaman biliyorsanız, biraz önce doğruyu söylemeniz lazımdı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kararın içeriğini söyleyin.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ne alakası var? Kararın içeriğine bakın.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Finlandiya... Arkadaşlar, Finlandiya’da ne biliyor musunuz?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kararın içeriğine bakın.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bakınız, Finlandiya, gazetecilere orantısız ağır mahkûmiyet, gazetecilere; Finlandiya’dan bahsediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Doğru, doğru.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Niye söylemiyorsunuz burada?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – E, siz altı yıldır tutuyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – İrlanda’yı niye söylemiyorsunuz? Belçika’yı niye söylemiyorsunuz, Avrupa Birliğinin ev sahibi? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Belçika’da PKK çadır kuruyor ya ondan. PKK çadır kuruyor Belçika’da, ondan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bakınız, bizim söylemek isteğimiz şu: Tüm bu ülkeler uygulamazken İnsan Hakları Mahkemesi kararını neden Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi sadece Türkiye’yi hedef alıyor? Neden? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Türkiye’den bahsedin, siz Türkiye’nin Bakanısınız, diğerlerini örnek vermeyin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bizim itirazımız bu. Burada çifte standart vardır, bunlar siyasettir ve yirmi yıldır uygulanmayan kararlara karşı bile tedbir almazken Türkiye’yi hedef almaları çifte standarttır, maalesef orada da siyaset ağırlıklı...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bakan Bey, siz Türkiye Cumhuriyeti’nin Bakanısınız, başka ülkeleri örnek vermeyin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yani kararı uygulamayacaksınız, öyle mi?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Karar kendisinde değil ki.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siyasi soykırımcısınız!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şimdi, biraz sonra diğer konularda da gelen bazı soru ve önerileri ya da daha doğrusu eleştirileri cevaplamak istiyorum müsaadenizle.

Sibel Hanım -saygım var, her zaman sohbet ediyoruz sizinle- Avrupa Birliği raporlarından bahsettiniz ve “Türkiye olarak -yani bizim de eksikliklerimiz var, hiçbir zaman mükemmeliz demiyoruz- hangi konularda adım attınız?” diye bana sordunuz, anlatın diye. Ben de sizden rica ediyorum, Avrupa Birliğinin Türkiye raporunu hep eleştirdiği noktaları söylüyorsunuz ya bir de Türkiye’yi övdüğü noktalara bakarsanız... Bakınız, ben size söylüyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hadi bakalım, bakalım, bir de oraya bakalım.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bir: Ekonomimizin gelişmişlik düzeyini övüyor Avrupa Birliği, hani çok kötüydü? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Yüksek büyüme performansımıza vurgu yapıyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Tarihin en kötü raporu Sayın Bakan, en kötü raporu.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bütçe açığının beklenenden çok düşük olmasını övüyor. Bakınız, bankacılık sektörümüzün gücünü övüyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Tarihin en kötü raporu.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Uluslararası sisteme, çok tarafılığa ve sürdürülebilir kalkınmaya verdiğimiz desteği övüyor. “Hukuk” diyorsunuz, “insan hakları” diyorsunuz, İnsan Hakları Eylem Planı’mızı övüyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hadi canım oradan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ülkemizin Suriye dâhil -siz eleştiriyorsunuz ya- Libya, Irak, Afganistan, Balkanlar, Ukrayna, Güney Kafkasya'daki ağırlığı ve etkisine vurgu yapıyor. Fasıllar niye açılmıyor diyoruz; 20 fasılda ilerleme kaydettiğimizi söylüyor Avrupa Birliği kendi raporunda.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hadi bakalım!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bazılarında “iyi ilerleme” bazılarında da “ilerleme” diyor. Adalet, özgürlük ve güvenlik faslında ilerleme kaydettiğimizi söylüyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hadi bakalım!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Aynı şekilde eğitim, kültür, bölgesel politikalar, çevre, yapısal araçların koordinasyonu gibi... Peki, siz gelip burada sürekli bizi eleştireceğinize Avrupa Birliğini “Ey Avrupa Birliği! Madem raporunda bu konularda ilerleme var, bu fasılları niye açmıyorsunuz?” diye niye sorgulamıyorsunuz? Niye sorgulamıyorsunuz? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Sorgulamıyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Avrupa'ya söz söyleyemezler!

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Onlar büyükelçilere bizi şikâyet ederler ancak.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Seni kimse dinlemediği için bizden bekliyorsun değil mi?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Efendim, Şimdi, Ahat Andican ALTAY tank motor gücünü de söylemişti. ALTAY tankı yani şirket bu motor gücünü getirecek, deneyecek çünkü bu teknolojiler sürekli gelişiyor, son teknoloji üretimi deneyecek.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – O teknolojinin sonu yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Performansını başarılı bulursa ithal edecek eğer kendi motorunu zaten yapmak için önemli bir mesafe katettiler eğer başarısız olursa tabii ki başka seçeneklere bakılır.

Efendim, Sayın Adnan Sezgin'e şunu söylemek isterim: Yani BAE'yle ilgili görüşlerine cevap verdim. “Şimdi, ne satılacak?” Bilmem ne, gibi böyle bir diplomata yakışmayan ciddiyetsizlikle söylemeniz doğru değil; bir.

İkincisi, Bakanlığımın sınav yöntemini sorgulamaya kalktınız, bunu da kesinlikle kabul etmiyoruz. Benim Bakanlığımın yaptığı sınavlarda Komisyonunda bu sıralarda oturan Bakan Yardımcılarımız, büyükelçilerimiz, genel müdürlerimiz var ve bizim Bakanlığımızda torpil yok şu anda ama sizin görev yaptığınız dönemlerde torpil vardı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tabii canım, tabii(!)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Klikler, klikler... Ah, ah!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Nasıl vardı? Ekipçilik vardı. Sizler sadece kendi ekiplerinizi Batı'ya gönderiyordunuz, diğer garibanlar Afrika'ya gidiyordu, Asya'ya gidiyordu. Merkezde de öyle. Ayrıca, ödenekleri, sadece temsil ödeneklerini Almanya gibi, Washington gibi büyük ülkelerde, başkentlerde ihtiyaç varken -hep ekipçilik, klanlar var bizim Bakanlıkta, herkes kendi ekibini kollar, ben onların hepsini kaldırdım- ihtiyaç olmayan yerlerdeki kendi ekibinize aktarıyordunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Neredeydi adalet o zaman? Hadi bakalım.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ben bu Bakanlığa adalet getirdim ve bunu da açıkça söylüyorum, gurur duyarak söylüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yaşal!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Şimdi, efendim, yani bizim sınavlarda, Bakanlığın sınavlarında hiçbir zaman torpil olmaz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Egemen Bağış'ı kim atadı Sayın Bakan?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Egemen nasıl büyükelçi oldu?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Sayın Erozan, “Suriye’ye giremezsiniz.” dediniz. “HTŞ’ye, terör örgütlerine maaş veriyorsunuz.” dediniz. Doğru değil. Peki, ben size soruyorum: Barış Pınarı’nı, Zeytin Dalı’nı, Fırat Kalkanı ve Bahar Kalkanı Harekâtlarını kim gerçekleştirdi? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bravo!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Uygur’un haklarını kimsenin baskısıyla değil, başından beri söylüyoruz, hem Çin’le ikili düzeyde hem uluslararası platformda sonuna kadar savunuyoruz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yaşal!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – 10 büyükelçi meselesini Biden çözmedi. Büyükelçiler aptalca hata yaptılar ve geri adım attılar, ondan sonra da biz de gerekeni yaptık. Aksi takdirde sınır dışı edilecekti.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Biden aptalca mı davranmış?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Özür dilediler, özür.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Peki, Sayın Erozan dediniz ki: “İktidarın günleri sayılı.”

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Doğru söylemiş.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Geçen sene ne demiştiniz?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – “Altı ay sonra.” demişti.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – “İkinci yarısında bütçeyi biz devralacağız.” Ne oldu Sayın Erozan, ne oldu? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Geçen sene de böyle söylüyordunuz, ne oldu, güvendiğiniz dağlara kar mı yağdı? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ne oldu?

ERHAN USTA (Samsun) – Getirdin mi sandığı? Sandığı getirin. Sandıktan kaçma, sandıktan.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sandıktan kaçıyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Sayın Erozan, ben golf oynamak için Ankara’da da, her yerde de saha bulurum tamam mı, bunda hiç problem yok ama siz iktidarı ancak rüyanızda görürsünüz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Gidiyorsunuz, gidiyorsunuz. Rüyanız bitiyor, rüyalar bitiyor. Gidiyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Engin Bey burada mı?

Sayın Engin Altay, buyurun lütfen, size de bir iki sözüm var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, bunu da söyleyip bitireceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Engin Altay söz alınca iki konuyu gündeme getirdi. Bir tanesi silahsızlandırılmış adaların statüsünün Yunanistan tarafından ihlal edilmesi. Bunu da AK PARTİ iktidarını suçlayarak söyledi. Bu bir millî meseledir. Bakınız, Yunanistan’a bu adalar 1923 ve 1947 Lozan ve Paris Antlaşmalarıyla şartlı bir şekilde verildi: “Buraları silahsızlandıracaksınız.” Yunanistan 1960’tan bu yana bu adaları silahlandırdı, yeni değil yani. Biz ne yaptık? Arkadaşlar, biz ne yaptık? Şunu söyleyeyim: Birleşmiş Milletlere bir yazı göndererek “Eğer Yunanistan artık bu adaların, silahsızlandırılmış adaların statüsünü ihlal ederse burada egemenlik hakkı iddia edemeyecek.” diye Birleşmiş Milletlere de kaydettirdik. Bundan sonra da gereken adım atılır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İşte bu!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Şimdi, bu konular millî mesele. Ünal Bey de adalar konusunda size gerekeni söylemiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yeni değil, bak, Sayın Bakan, ben bunu “yeni bir mesele” demedim, bu konuda daha gayrete davet ettim, çabaya davet ettim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Hep beraber gayret sarf edelim ama “İzliyorsunuz.” dediniz bize, onun için söylüyorum.

Son olarak efendim, Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Sayın Engin Altay’ın konuşmasında, tutanaktan okumak istiyorum: “Şu soruya cevap arıyoruz: Murat Mercan -neydi o adamın adı- Henri Barkey’le görüştü mü, görüşmedi mi? Görüştüyse neden görüştü? Görüşmediyse bunun ispatlanması gerekiyor.” Bir kere, iddia sahibi iddiasını ispatlar; o, bir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Devlet sizsiniz, siz bileceksiniz onu.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Müsaade edin efendim, müsaade edin...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Senin büyükelçin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Müsaade edin efendim...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – İddia eden sensin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bu görüşmede Türkiye Cumhuriyeti ABD Büyükelçimizin 15 Temmuzun mimarlarından olduğu varsayılan, öngörülen bir hainle, hainle görüşmesi hepimizin içini acıtmalı. Bu görüşmeden murat nedir, amaç nedir? Birleşik Arap Emirlikleri’yle yaptığınız gibi pazarlık süreci başlatıyorsanız bunun adı “vatana ihanettir” ve Cumhuriyet Halk Partisi buna sessiz kalamaz, kalması beklenemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Son cümleler...

Sayın Engin Altay, Büyükelçimiz bu Henri Barkey’le görüşmemiştir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ee, tamam, cevap bu.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bir saniye, bir saniye efendim...

Peki, bu Henri Barkey’le görüşen kim biliyor musunuz? Sürekli görüşen kim?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biliyorum, biliyorum; sen söyle onu.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Öğrendiniz mi?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biliyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Söylüyorum arkadaşlar: Cumhuriyet Halk Partisi ABD Temsilcisi Yurter Özcan, buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Yuh” sesleri, alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hadi bakalım, hadi bakalım!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) - Şimdi, içiniz acıyor mu? Hayır, içiniz acıyor mu? Bir, bu hainle görüşmenin neticesi nedir? İkincisi, pazarlık nedir? Üçüncüsü, buna sessiz kalacak mısınız?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, biz kalmayız, merak etmeyin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bakın, ben burada iftira falan atmıyorum. Amerika’daki siyasi partiler ve buna benzer kuruluşlar kimle görüştüyse FARA’ya kaydeder. FARA kayıtlarına bakın, temsilcinizin görüştüğünü orada görürsünüz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bravo! FARA’ya bak.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen şimdi “Büyükelçi görüşmedi” diyorsun, değil mi?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Evet, Büyükelçime sordum “Görüşmedim.” dedi ve Büyükelçimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ee, ben de Yurter’e soracağım, o da “Görüşmedim.” diyecek, nasıl olacak?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – FARA kayıtlarında var.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – FARA kaydı var, FARA kaydı.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Kayıtlı, kayıtlı.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – ABD’nin kayıtlarında var; artık bir şey söylememize de gerek kalmadı. Yani kusura bakmayın, sizler sordunuz, ben de cevap veriyorum gayet medeni bir şekilde, hiçbirinize hakaret de etmedim, konuşurken de sözünüzü kesmedim, hiç sinirlenmeye gerek yok. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Uca’ya da şunu söylemek isterim: Çok üzülerek söylüyorum, gerçekten üzülüyorum çünkü sizin söyledikleriniz Sincar’daki Yezidi kardeşlerimizin duygularını, düşüncelerini temsil etmiyor.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Şengal...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ezidi, Yezidi değil.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ezidi kardeşlerimizin temsil etmiyor.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Kimi temsil ediyor peki?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bunu açıkça söylemek isterim çünkü orada PKK’nın baskısı var, DEAŞ gitti, PKK var ve orada bir harekât yaptığımız zaman o gariban Yezidi çocuklarını kalkan yapan da PKK’nın kendisidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Bunu Nadia Murad söylüyor. Lütfen, lütfen... Biz de üzülüyoruz, Ezidi kardeşlerimizi seviyoruz, üzülüyoruz ama söylediklerimiz... (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – El kol hareketleri yapmak yok. Ben gayet medeni bir şekilde söylüyorum.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – İHA'larla mı seviyorsunuz insanları, İHA'larla? İHA'larla sevmeyin Kürtleri, İHA'larla sevmeyin!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Alice harikalar diyarında! Ayıp ya, ayıp! Gerçekten ayıp!

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bakınız, ben size hiç hakaret etmedim, hiçbir şey söylemedim. “PKK” deyince niye zıplıyorsunuz, niye sinirleniyorsunuz? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Evet, DAESŞ gitti, PKK var.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Ezidi halkına laf söylüyorsun, Ezidi halkına!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 100 sivil öldürdünüz ya!

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bu arada, PKK o bölgede 4 tane aday gösterdi, hiçbiri de seçilmedi. Yani oradaki halk bıkmış PKK'dan.

Sayın Başkan, sabrınızı zorladım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ne oldu ki?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Yok, yok, bir şey yok.

Bir sakinleşsinler Başkanım. Heveslerini alsınlar. Olur tabii!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ne oldu?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Cahit Bey, hiç bir şey yok, çok güzel.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ne oldu?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Soru-cevap var, zaten soru-cevap var, orada söylerler. Soru-cevap var efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Önce, sataşmalara verin Başkan.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkan, sataşma var.

ERHAN USTA (Samsun) – Soru-cevap değil kardeşim, sataşma var ya!

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, şimdi, tabii, Grup Başkan Vekillerimizin değerlendirmesini alacağız ama sanıyorum, birkaç vekil arkadaşımızın bir cevap hakkı doğdu.

ERHAN USTA (Samsun) – Önce, bir sataşma var Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ben şimdi... Şunu mu yapalım, Sayın Grup Başkan Vekillerimize soruyorum...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkan, yapalım, sonra bitirelim bu meseleyi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Önce, sataşmalara verelim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Tabii, canım. Kalbimi çok kırdı Başkanım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Önce, sataşmalara...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Önce, sataşmalara istiyoruz. Başkanım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ya, maçta değiliz arkadaşlar, burası Genel Kurul. Ayıp ya!

BAŞKAN – Müsaade ederseniz...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkan, sataşma yok. Sadece cevap verdi, bir tane sataşma yok.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben bir şey...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkan, sataşma yok hiçbirine. Cevap verdi hepsine. Lütfen, adaletli olun.

BAŞKAN – Müsaade edin efendim...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, Sayın Bakan sorulara cevap verdi, bence cevap hakkı doğmadı.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz efendim...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tutanakları isteyelim olmazsa, tutanakları isteyelim.

BAŞKAN – Peki, arkadaşlar, bitti mi sizin itirazlarınız? Ben izin istiyorum sizden.

Sayın Özsoy...

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkanım...

BAŞKAN – Kürsiye buyurun Sayın Özsoy. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sataşma yok. Hayır sataşma yok, size söylemedi ki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya daha dinlemediniz mi?

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, başlatmadan lütfen bir dursunlar çünkü iki dakika zaten.

BAŞKAN – Siz buyurun efendim, siz buyurun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Başkan, süre geçiyor. Valla... iki dakikam var.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim. (HDP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- *Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Arkadaşlar, iki dakika, lütfen...

Mevlüt Bey, sadece şunu söyleyeyim: Afganistan siyasetine dair gerçekçi siyaset yapıldığını söylüyor. Ben, niye Afganistan'la, niye Taliban'la görüşüyorsunuz demedim. Ben, Heyet Tahrir el-Şam, Taliban gibi hâlâ terör örgütleri listesinde olan insanları VIP'le karşılıyorsunuz dedim. Dönüp "HDP'yi de kapatacağız." diyorsunuz; buradaki tezata dikkat çektim, bir.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – PYD-YPG var mı o listede?

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – İki, Afganistan politikası şudur: Bakın, Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisi...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – YPG-PYD o listede var mı?

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Ya, bir sus iki dakika be! (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Sus!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya sussanıza ya! Ya ne konuşuyorsunuz! Ne konuşuyorsunuz ya!

BAŞKAN – Sürenizi değerlendirin Sayın Özsoy.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

Bakan Bey konuşurken ne kadar gürültü yaptınız ama biz duyuyoruz...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dinlesinler ya! Ne alakası var ya! Hiç kimse öyle yapmadı.

BAŞKAN – Siz buyurun Sayın Özsoy...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakan bey...

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Ya, FETÖ’cüsün sen, çık oradan, otur! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Konuşacaksan konuş!

(AK PARTİ ve HDP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın Özsoy...

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Parmak sallama bana! Otur!

(AK PARTİ ve HDP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bağırma! Bağırma!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Şu parmağını indir Cahit Özkan! Şu parmağını indir! Karşında çocuk yok, indir o parmağını, otur!

(AK PARTİ sıralarından “Bağırma” sesleri, HDP sıralarından gürültüler)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Konuşacaksan konuş!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Otur! Parmağınızı, elinizi, kolunuzu, indirin!

BAŞKAN – Sayın Özsoy, Sayın Özsoy...

(AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – İndirin parmağınızı. Gelip burada konuşursunuz! (AK PARTİ ve HDP sıralarından ayağa kalkmalar)

BAŞKAN – Sayın Özsoy... Sayın Özsoy...

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Gelip burada konuşursunuz. Parmak sallamayın!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sen yapıyorsun, sen!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Konuşacağız!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Parmak sallıyor ya!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Süleyman Soylu gibi parmak sallamayın! (AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Senin yaptığın ne!

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sen parmak sallıyorsun! Sen kimsin!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Arkadaşlar, orada durun lütfen! Orada durun arkadaşlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hakaret ediyorsun, terbiyesiz!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Ya arkadaşlar, orada durun arkadaşlar! Lütfen, lütfen... Bizim arkadaşlar, orada durun lütfen!

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.49

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN (İstanbul), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Đ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Komisyon yerinde.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, bir arzum var efendim.

Grup Başkan Vekili olarak değil, sataşmadan söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Sataşmadan başlayacağız efendim, bir dakika.

Sayın Özsoy, kürsüdeyken açıklamalarınıza tam fırsat bulamadınız ve tamamlamadınız, bunun için ben sizi tekrar kürsüye davet ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması (Devam)

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin bu geç vaktinde şöyle bir atmosferin oluşmasında benim katkım olduğu kadarıyla gerçekten üzgünüm, buraya yakışmadı, başta onu söyleyeyim. Yedi yıldır ben bu Mecliste konuşuyorum, yedi yıldır ilk defa kendimi kaybedecek noktaya geldim, ilk defa.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Kaybettin, kaybettin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya sayenizde bir sebebi vardır ya, bir sebebi vardır.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Ben sadece şu kadarını söyleyeyim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları açısından Sayın Bakan şunu söyledi, dedi ki: “Osman Kavala kararı uygulanmıştır, başka bir davadan tekrar tutuklanmıştır.” Sayın Bakan, hem Kavala hem de Demirtaş kararlarının içeriğini okumanızı öneririm çünkü belli ki okumamışsınız. Okursanız her ikisinde de şunu söylüyor, hem Kavala hem Demirtaş kararında diyor ki: “Siz bir ayak oyunu yaptınız -aynen böyle söylüyor- siz aynı suçtan ikinci defa yargılıyorsunuz -double jeopardy- biz bunu da gördük, bu da içinde, dâhil; derhâl tahliye edin.” Bu kesin, bunu boşuna tartışmanın bir anlamı yok. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını ya diyeceksiniz ki... Cumhurbaşkanı aynen diyor ya “Ben uygulamıyorum ya!” Bu kadar basit; çıkacaksınız, yürekli bir şekilde “Siyaseten uygulamıyoruz.” diyeceksiniz, bu kadar. “Efendim, söyleydi de teknik buydu da orasıydı da burasıydı...” Böyle mertlik olmaz; çıkacaksınız, diyeceksiniz “Uygulamıyoruz.” “Uygulamıyoruz.” diyeceksiniz; bu, bir.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Düzgün konuşun ya!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Afganistan meselesine gelince... Türkiye'nin Afganistan'da yaptığı şey taşeronluktur, komisyonculuktur, brokerlıktır; bunun ismi budur. (HDP sıralarından alkışlar) Tam on dokuz yıldır NATO'yla birlikte Afganistan'da bir işgal gücü olarak kalacaksınız, sonra “Afganistan'la kültürel yakınlığımız var.” diyeceksiniz; bunun üzerinden pozisyon kapacağız. Zaten oradan çekilirken Avrupa geride kalan pislikleri temizleme işini de Türkiye'ye taşere etmek istiyor. Mehmetçik'i göndereceksiniz; Alman çıkacak, Amerikalı çıkacak, İngiliz oradan çıkacak; aslan Mehmetçik'i neredeyse Afganistan'a götüreceksiniz. Bunun adı taşeronluk değilse nedir Sayın Bakan?

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, Sayın Bakan konuşmasında grubumuza ithafen, Batı Trakya'yla ilgili konularda hassasiyet göstermediğimizi ifade ederek aşıktan sataşmıştır.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Öyle bir şey yok. Ne alakası var?

ERHAN USTA (Samsun) – Ayrıca “Bir diplomata yakışmayan ciddiyetsizlikte.” diyerek Sayın Aydın Adnan Sezgin'e de açık ve ağır bir şekilde şahsi olarak da sataşmıştır.

BAŞKAN – Şimdi...

ERHAN USTA (Samsun) – Bir tane yeterlidir.

BAŞKAN – Efendim, birleşime ara verdiğimiz için ismi geçen sayın vekillerimize yerlerinden 60'a göre söz vereceğim. Önce Sayın Çeviköz'den başlayacağız.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir dakikada bunu özetlemek biraz zor olacak.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Usta zaten Grup Başkan Vekili olarak uzun konuşabilecek.

BAŞKAN – Sayın Çeviköz, buyurunuz efendim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, çok çok teşekkür ederim bu cevap fırsatını bana verdiğiniz için çünkü iktidar grubu ve koalisyon ortağı bugün sabah on birden beri, on buçuk saattir “Ya, bu toplantı ne zaman bitecek acaba?” diye bir sıkıntı içindeyken onları öyle bir çoşturdunuz ki hepimiz eğlenceli bir oturum yaşadık sayenizde, çok çok teşekkür ederiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Seviyen de bu kadar! Senin seviyen de bu kadar! Herkes kendi seviyesini belli ediyor.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Ben size herhangi bir şekilde “Crans-Montana’da şunu savunmadınız, bunu savunmadınız.” demedim. Ayrıca, herhangi bir Rum belgesi de kullanmadım; kullandığım belge, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin heyet başkanlarıyla 6 Temmuz 2017 tarihinde saat dokuz 21.15’te yaptığı yemeğin zabıtlarıdır. Orada da sadece size kullandığım ifade... Dedim ki: “Türkiye’nin tek taraflı müdahale hakkı konusunda taviz vermek üzere bir anlaşma yapmışsınız ve bunu herhangi bir şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisindeki diğer siyasi partilerle paylaşmamışsınız, Anastasiadis’e güvenmişsiniz.” Bugün siz de itiraf ettiniz, “Anastasiadis’e sizden daha çok güveniyorum.” dediniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Ne alakası var ya!

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Afrika konusuna gelince... Afrika konusunda da herhangi bir şikâyette bulunmadım, tutanakları lütfen iyi okuyun, tutanaklarda göreceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çeviköz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Ben ancak şunu dedim: Sadece Afrika’yla ilgili açılım 1978’de başlamıştır, 1998’de de İsmail Cem zamanında başlamıştır. Sayın İçişleri Bakanınız çarşamba günü “Bunu biz başlattık.” dediği için böyle bir ifade de buldum. Bütün söylediklerim bundan ibarettir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Sayın Özdemir...

11.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yaklaşık altı yıldır Parlamentoda görev yapıyorum, bana sataşan ilk kişi siz oldunuz Sayın Bakan. Ben bir akademisyenim, Avrupa Birliği raporlarını çok detaylı okuyorum, konuşmanızın başında da saygı duyduğunuzu belirttiniz, biz de Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı olarak size ve tüm teşkilata, Dışişleri mensuplarımıza elbette saygı duyuyoruz.

Şimdi, öncelikle şunu açıklamak istiyorum: Avrupa Birliği raporlarını ben çok dikkatli şekilde okuyorum, zaten akademik alanım bu. Bize burada, bütçe görüşmelerinde muhalefet milletvekili olarak

verilen beş dakika süre içerisinde neler yapabileceğimizi, ne tür eksikliklerin olduğunu, sizden somut olarak neler beklediğimizi ve raporlarda da bizi eleştirdiği noktalar neler bunu vurgulamaya çalışıyoruz. Ben daha iki hafta önce Karma Parlamento Komisyonu üyesi olarak Strazburg'daydım, çok fazla ziyaretlerde bulunduk. Benim referanslarım Rumlar veya dış güçler değil; referanslarım, beraber gittiğim Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Arzu Erdem, AK PARTİ'den Sayın İsmail Karayel...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir, teşekkür ediyoruz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Lütfen Sayın Başkanım, çok önemli bir şey söyleyeceğim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, biz iki dakika demiştik.

BAŞKAN – Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – ...Sayın Mehmet Sait Kirazoğlu, Sayın Büyükelçimiz Mehmet Kemal Bozay; daha on beş gün önce beraber gittik.

Bakın, servis notu hazırlandı ve benim o görüşmelerdeki aktardığım bilgiler Meclis Dış İlişkiler birimi tarafından bana daha perşembe günü iletildi. Bakın, ne söylüyorum ben Sayın Bakan? Diyorum ki... “Sayın Özdemir -metinde belirttiği gibi- mevcut ziyarette de Türkiye'nin bu kısır döngüden çıkması için atılabilecek adımları ele almayı arzu ettiklerini hem Türkiye'nin hem Avrupa Birliği'nin üzerine düşen görevler olduğunu, özellikle gümrük birliğinin güncellenmesi konusunda Avrupa Birliği'nin adım atması gerektiğini söylemiş.” Biz gittiğimizde reform paketi burada görüşülüyordu. Ben diyorum ki, bu reform paketlerinin, uygulamada yaşanan sorunlara yönelik bu reform paketlerinin tüm siyasi gruplar tarafından kabul edildiğini... İşte, şu anda, bizim Avrupa Birliğinden beklentimiz, Türkiye'nin tüm bu çabalarına rağmen yeni siyasi engeller ve ön şartlar ileri sürmek yerine, reform çabalarımızın uygulamada sonuç doğurmasını sağlayacak ilgili müzakere başlıklarını müzakereye açma kararı olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özdemir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Son bir cümle daha izninizle söyleyeceğim Sayın Başkanım. Son bir cümle...

BAŞKAN – Sayın Özdemir, lütfen...

Sayın Alban, 60'a göre, buyurun.

12.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, Sayın Turizm Bakanı, burada, Torba'daki arsasına kattığı yer yol muydu, değil miydi, onu açıklamadı, laf kalabalığına getirdi. O yolu hazineye devlettirip satın aldı mı almadı mı, bu satın aldığı yere ihaleye kaç kişi girdi, rekabet oluştu mu oluşmadı mı, kaç liraya satın aldı, bunları sordum. Bir de tarafıma dava açtığını söyledi, “İftira atıyor.” dedi. Sayın Bakan onu, ortaya konuştuğum bir lafı üzerine aldı, gitti, şahsıma dava açtı, 100 bin liralık tazminat davası. Şahsına söylenmeyen bir şeyi söylüyor, onunla alakalı yargı önünde hesaplaşacağız. Ama şunu söyleyeyim: 100 bin liralık dava değil, 100 bin kere de dava açsan susturamayacaksın, yıldıramayacaksın Sayın Bakan bizi!

Teşekkür ediyorum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sesin anlaşılmıyor, biraz daha bağır (!)

BAŞKAN – Sayın Uca...

13.- *Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

FELEKNAS UCA (Batman) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Sayın Çavuşoğlu, size sadece iki kelime söylemek istiyorum.

Bugün bu Genel Kurulda, siz Yezidileri sevdiğinizi itiraf ettiniz Sayın Bakan ama Ezidileri bombalıyorsunuz! Bu açık, net bir açıklamaydı, teşekkürler. Siz Ezidileri öldürüyorsunuz! (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslara...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Çeviköz hem Milliyetçi Hareket Partisi Grubunu hem AK PARTİ Grubunu kastederek, bu görüşmeleri eğlence olarak gördüğümüzü söyleyerek sataşmıştır.

Yerimden söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

14.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu Sayın Çeviköz, bu görüşmeleri bir eğlence olarak kabul ettiğimizi, düşündüğümüzü söyleyerek maalesef talihsiz bir ithamda bulunmuştur. Kendisi sanırım bu dış politikayı da beştaş oynamak zannediyor veya çelik çomak oynamak zannediyor. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, biz kendisi gibi Türkiye'yi jurnal yapmadık. “Türkiye Suriye’de nüfus mühendisliği yapıyor.” diyen kendisi. “Türkiye Libya’da çiziyi aştı.” diyen kendisi. “Türkiye Suriye’de meşru değil.” diyen, “S-400’lerden vazgeçmeliyiz, Türkiye Doğu Akdeniz’i geriyor.” diyen, “Türkiye’nin Azerbaycan’a silah yardımı yaptığı ve cihatçı gruplar gönderdiği yönünde iddialar var.” diyerek Türkiye’yi itham eden kendisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Kıbrıs’a “İşgalci.” diyen de kendisi.

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yine, bir toplantıda “Biden’dan beklentimiz Türkiye için demokrasi vurgusu ve toplanma özgürlüğü için...” vesair gibi birtakım vurgu yapması gerektiğini de ifade eden taleplerde bulunuyor. “S-400’leri Türkiye aktif hâle getirmemelidir.” “Türkiye Libya’da silah ambargosunu içeren Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararına uymuyor.” diyerek ülkesini jurnal eden kendisi. “Kıbrıs’ta yediğiniz haltları anlatıyorum, dinleyin.” vesaire diyen kendisi. “Libya’da imzalanan kalıcı ateşkesten memnun olmayan tek ülke Türkiye’dir.” diyerek yine kendi ülkesini itham etmek isteyen kendisi. “Türkiye komşularının toprak bütünlüğüne saygı duymuyor.” diyen kendisi. “Türkiye teröre destek veren bir ülkedir.” diyen kendisi. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bütün bunları söyleyen kendisi, sanırım çelik çomak oynuyor. Biz dış politikayı çelik çomak oynama olarak görmüyoruz Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, bir açık sataşma var Sayın Çeviköz'e. Diğer işlem devam ederken araya bu girdi ancak Sayın Çeviköz'ün 69'a göre cevap hakkını kullanması lazım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sataşma ne? Kendi beyanlarını okudu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sataşma yok, kendi beyanları, tane tane, burada.

BAŞKAN – Söz vereceğim, turu bir tamamlayalım efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Söz verecekseniz, tamam, benim de sataşmadan söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Sezgin, buyurun efendim.

15.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Çavuşoğlu, uluslararası ilişkilerimiz hakkında çok pembe bir tablo çizdiniz. Kendinizi bu denli yanılısamaya sevk etmenize asla şaşırmadım. Ama ben, özellikle Batı Trakya'daki Türk azınlığıyla ilgili müteceviz sözlerinize cevap vereceğim. Sayın Genel Başkanımız 2019'da Batı Trakya'ya fevkalade başarılı, başarılı olduğu kadar da samimi bir ziyarette bulunmuştu. Ben, aslında konuşmamda sizi fazla mahcup etmemek için bu konuya değinmedim, AİHM'in Batı Trakya'daki Türk azınlığıyla ilgili kararlarına. Şunu söylemek gerekir aslında: Sayın Bakan, daha itibarlı olun bu kararları uygulatın, daha güçlü olun bu kararları uygulatın, Türkiye'nin büyüklüğüne layık olup bu kararları uygulatın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Burada değil, Batı Trakya Türk azınlığının hakları için efelenin Sayın Bakan çünkü burada bu şekilde efelenmek, birtakım yanlış bilgiler aktarmak uygun değil. Ayrıca, benim ne yapıp ne yapmayacağımı, neyi ne şekilde söyleyeceğimi belirleyecek olan siz değilsiniz, bunu nitelendirmeye de hakkınız yok. Ben de size o zaman derim ki o kadar yıldır Bakanlık yapıyorsunuz bu Bakanlık görevini, vazifesini öğrenmekte hâlâ çok büyük zorluk çekiyorsunuz. Gelmiş geçmiş Dışişleri Bakanları arasında adaletten ve diplomasi adabından en son bahsedilebilecek olan sizsiniz Sayın Bakan.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından “Ayıp, ayıp!” sesleri, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Çeviköz, buyurunuz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Akçay'ın söylemiş olduklarını dikkatle dinledim. Bütün bu söylediklerimin hepsi aslında beni itham etmiş olduğu, mesleğimle ilgili olarak itham etmiş olduğu beştaş oyununa benziyor çünkü kendisi de herhâlde milletvekili olmadan evvel mesleğinden kaynaklanan bir “kes- yapıştır” sistemiyle bazı şeyleri kesmiş yapıştırmış, kesmiş yapıştırmış. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, bunların hiçbiri tek başına söylenmiş şeyler değildir.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bu tek başına da söylenmese yine problem yani.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Onun için, hepsinin hangi kontekst, hangi arka plan içinde söylendiği bellidir...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Arka planını biliyoruz biz onların!

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – ...ve hepsi de aslında sizin, Türkiye Cumhuriyeti'nin menfaatlerine zarar vermenizi engellemek amacıyla söylenmiş olan şeylerdir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler) Sizin bunu jurnalcilik olarak itham etmeniz tamamen iftiradır. İftira atmanızdan dolayı sizi müfteri ilan ediyorum. Bunu bir kere söylemek isterim, bu fevkalade önemli. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Televizyonlara düştün, televizyonlara!

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Onun için, bunları çok iyi okursanız -Türkçe bilginiz konusunda şüphem yok, herhâlde bunu iyi okuyunca mutlaka anlayacaksınız- okuduğunuz zaman, bütün bu kes-yapıştırırların hepsinin aslında beni jurnalcilikle itham etmeye yer vermeyecek kadar doğru, düzgün ve konteksti içinde söylenmiş cümleler olduğunu bileceksiniz.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Çok iyi okuduk, bitirdik!

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Bunlar tamamen trollerin kullandığı şeylerdir. Trollerin kullandığı malzemelere alet olduğunuz için sizin için çok üzülüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Erzurum) – 84 milyon televizyonda gördü, ses kayıtları var.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akçay. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

7.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Meslekten gelen kes-kopyala-yapıştır.” dedi. Ben maliyeciyim; maliyeciler kitabına göre, kuralına göre ifade eder, tamam mı? (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Eğer diplomatlığı da bu siyaset yaptığın gibi yapmışsan vay hâlimize, ölmüşüz de haberimiz yok bizim! (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Bütün bu ifadeler kesinlikle Ünal Çeviköz'e aittir ve bağlamından da koparılmış değildir. Bütün ülkenin, milletin vicdanında makes bulan, tepki gören açıklamalardır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından “Aynen öyle.” sesleri)

Biz beştaş oynamıyoruz, çelik çomak da oynamıyoruz. Müfteri olarak ilan ediyorsun; tarih tarih, yer yer böyle. Siz Biden'a talepte bulunmadınız mı Türkiye'nin demokrasisine ilişkin? (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yazık değil mi, utanç verici değil mi bir başka Amerika Birleşik Devletleri Başkanından Türkiye'ye demokrasi dersi vermeyi talep etmek? Bunun mandacılıktan başka ne farkı var? Yüz yıl önce mandacılar da sizin gibi konuşuyordu.

Saygılar. (MHP ve AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan...

(AK PARTİ sıralarından “Ne dedi?” sesleri)

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

Sayın Çeviköz...

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Ne dedi, ne dedi? Gereçesini...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Mandacılıkla itham etti.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Mandacı” dedi.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Mandacılıkla itham etti.

BAŞKAN – “Mandacılık”tan dolayı...

Buyurun efendim.

8.- *İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Şimdi, birbirimizin meslekleriyle ilgili olarak çok güzel şeyler söyledik. Ben de siz eğer Maliyede çalışırken bugün yaptığınız siyaset gibi maliyecilik yaptıysanız vay geçmişimize, vay yazık bu zavallı Türkiye'nin maliyesine. Onun için, burada, hakikaten bu cevabı hak ettiniz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Çok ağır cevap verdiniz(!)

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – İkinci olarak, benim, hiçbir şekilde Biden'dan demokrasi talep ettiğim gibi bir ifade yoktur, onu da konteksti içinde okuyun. Eğer Türkçe...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sizin ağzınızdan duyduk ya, sizin ağzınızdan duyduk.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Siz o konuşmayı İngilizce olarak dinleyin. İngilizce bilginiz hakkında pek fazla bir bilgim yok ama şunu söylemek isterim: Demokrasiden neden korkuyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ya, Karabağ'la ilgili cevap ver, Karabağ'la ilgili.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Demokrasiden neden korkuyorsunuz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Senin demokrasini biliyoruz biz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Siz demokrasiden korktuğunuz için çıkıp burada bana “jurnalci” ve “mandacı” diyorsunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tabii, tabii, Amerika'nın demokrasisi, biliyoruz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Demokrasiden korkmayın çünkü demokrasi sizin de işinizde yarayacaktır, iktidar olduğumuzda o demokrasiden siz de istifade edeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, Azerbaycan ordusu sabah altıda Karabağ Harekâtı'na başladı ve bu harekâta karşı saat onda, dört saat sonra, karşı çıkan açıklamaları kendisi yapmaya başladı. Yani Fransız Devlet Başkanı Macron, Türkiye aleyhine bir açıklama yapıyor, ertesi gün kendisinin ağzında aynı sözlerle. Suriye'de insan mühendisliği yapmakla itham eden Macron'un sözlerini birkaç gün sonra kendisi tekrarlıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Akçay.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Engin Bey, iftihar edin arkadaşlarınızla, Engin Bey, iftihar edin!

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin değerlendirmelerini alacağız.

Sayın milletvekilleri...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Engin Bey, lütfen müdahale edin.

Engin Bey, Grup Başkan Vekili, lütfen, müdahale edin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne dedi Hanımefendi, ne dedi?

BAŞKAN – Sayın Usta, sizden başlayalım efendim.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

ERHAN USTA (Samsun) – Arkadaşlardan başlasak...

BAŞKAN – Siz susturursunuz efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben nasıl susturacağım?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta, buyurun Sayın Başkan.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Engin Bey, kadın milletvekili olarak Meclise gelmeye korkuyoruz artık.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne münasebet Belma Hanım, yapma Allah aşkına ya! Provokatör oldun çıktın sen de ya! Allah Allah!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Nasıl sakin olalım? O laf söylenir mi ya, o laf söylenir mi?

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

ERHAN USTA (Samsun) – Başkanım, bu şartlarda konuşma imkânımız yok maalesef.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, ya kapatın Meclisi ya da çalışmaya devam edin.

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.29

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ**KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN (İstanbul), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

Đ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

L) DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Komisyon yerinde.

Buyurun Sayın Usta.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Turizm Bakanı konuşmasında kültürle ilgili herhangi bir Şey söylemedi, o yüzden ben de kendisini “Sayın Turizm Bakanı” diye tanımladım. Aslında, tabii, bu yanlış, böyle olmaması lazım, kültür konusu son derece önemli bir konudur. Fakat Sayın Cumhurbaşkanının Ocak 2021’de bir ifadesi oldu,

hatırlarsanız: “İktidarlarımız döneminde kültür alanında arzu ettiğimiz gelişmeyi gösteremedik.” dedi. Sayın Kültür Bakanının, Turizm Bakanının veya Kültür ve Turizm Bakanının da bu konuda bundan sonra bir şey yapmaya zannediyorum niyeti yok çünkü biz burada kendisinden Türk kültürüyle ilgili, Türk diliyle ilgili, millî kültürle ilgili, toplumdaki ahlaki çöküntüyle ilgili bir şeyler duymak isterdik; yaptığı işleri veya ne yapacağını anlatmasını beklerdik; maalesef bunlarla ilgili herhangi bir değerlendirme kendisi yapmadı.

Şimdi, hepimiz biliyoruz ki, bağımsız dış politika ile güçlü ekonomi arasında çok yakın bir ilişki vardır. Maalesef, bugün Türkiye ekonomisi, son derece kırılmıştır. Türkiye ekonomisi, AK PARTİ hükümetlerinin özellikle son dönemlerinde son derece güçsüzeleştirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Usta.

“İki artı bir” şeklinde gidiyoruz efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Dolayısıyla, ekonomik güvenlik konusu, AK PARTİ hükümetlerinin son derece yüksek derecede ıskaladığı bir konu olmuştur. Şimdi, dolayısıyla, dışa bağımlı olan bir ekonominin bağımsız bir dış politika uygulayamayacağını da maalesef biz zaten son zamanlarda yaşayarak görüyoruz. Birleşik Arap Emirlikleri’yle ilişkiler, Katar’la ilişkiler, Trump’ın mektupları, rahip meselesi, bunların hepsi birer örnektir yani Birleşik Arap Emirlikleri’ni 15 Temmuz finansörü gibi tanımlayıp sonradan, işte, paraya bu kadar sıkışıldığı dönemde 5-10 milyar dolar oradan -nasıl geleceğini de bilmediğimiz şekilde- gelecek bir para için önceki bütün sözleri unutmak bağımsız bir dış politika anlamına gelmez, bunu görmemiz lazım. Katar Emîrinin söylediği şeyler, tabii, son derece yakışsız veya daha doğrusu, Türkiye açısından talihsiz, Türkiye ekonomisinin sıkıntıda olduğunu ve bu fırsatları değerlendireceğini ifade eden bir konuşması olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, bu da yine ekonomideki güçsüz durumumuzdan kaynaklanan bir durumdur.

Bir diğer örnek, mesela, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Exxon ve Katar anlaşılıyorlar. Bu anlaşmaya KKTC itiraz ediyor ama Türkiye Cumhuriyeti devleti, Sayın Dışişleri Bakanı buna itiraz etmiyor, itiraz edemiyor; bu da yine aynı bağlamda değerlendirilecek bir husustur diye düşünüyorum.

Dolayısıyla, mali açıdan köşeye sıkışmış bir ülkede ne kadar bağımsız bir dış politika uygulanabilir diye bir soru sormak maalesef bugün çok anlamlı hâle geliyor. Hatta buna benzer bir soruyu da bir gazeteci Katar’da Sayın Çavuşoğlu’na sordu biliyorsunuz; “Türkiye’nin yaşadığı ekonomik kâbusa Katar nasıl katkıda bulunabilir? Türkiye’nin yaşadığı ekonomik kâbusu aşması için mi, aşması için Katar’dan mali destek talep etmek için mi geldiniz?” diye bir soruya Türkiye Cumhuriyeti’nin Dışişleri Bakanı muhatap olmuştur Türkiye ekonomisindeki bu başarısızlıklar nedeniyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım yeter ya! Başkanım, yeter bu kadar konuşma ya!

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Dolayısıyla, bağımsız bir dış politika yapabilmemiz için ekonomide de dışa bağımlılığı azaltmamız lazım. Son yirmi yılda AK PARTİ hükümetleri bu anlamda bu bağımlılığı azaltmak yerine hep artırmıştır yani hem mal açısından hem de finansman açısından Türkiye son derece yüksek bir şekilde dışa bağımlı hâle gelmiştir.

Bakın, hep 2002'yle mukayese ediliyor. 2002 yılında Türkiye'nin rezervi, evet, 27.500 dolardı. Düşük müydü? Bugünkü rakamlara bakınca düşüktü ancak rezerv, kısa vadeli borçlar için özellikle -orası önemlidir- tutulur fakat aynı dönemde Türkiye'nin kısa vadeli borcu 16,2 milyar dolardı sadece; dolayısıyla, rezerv bölü kısa vadeli borç rasyosu yani bir para girişi olmazsa rezervlerinize kısa vadeli borçların ne kadarını ödeyebilirsiniz rasyosu 1,7'ydi yani Türkiye'nin kısa vadeli borcunun 1,7 katı rezervi vardı. Bugün rezervlerimiz eksi; onu da bir kenara bırakıyorum yani brüt rezerv üzerinden bile gitsek bu rasyo 1'e düşmüştür. Sadece swapları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiyor Sayın Başkan.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, bu, Dışişleri Bakanlığı bütçesi ya; Maliye Bakanlığı bütçesi değil ki.

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam.

Ekrem Bey zannediyorum ne anlattığımı anlayamadı, kavrayamadı. Tam da onu söylüyorum, şunu söylüyorum, şunu iddia ediyorum, diyorum ki: Bir ekonomi güçlü olmazsa o ülke bağımsız bir dış politika sergileyemez. Sayın Cumhurbaşkanının sözleri bunlar arkadaşlar. Yani dolayısıyla, bizim elimizi kolumuzu bağlayan hususlar buradaki kırılganlıklar; bunlar azaltılmalı, ekonomiyi güçlü tutmalıyız diyoruz ve buna ilişkin teknik bilgiler veriyorum, bunun neresinden rahatsız oldunuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ya, Erhan Bey, lütfen, bakın, sadece Grup Başkan Vekilleri... Herkes burada beşer dakika konuşmuş. Milletvekilleri burada...

ERHAN USTA (Samsun) – Rakamlar konuşulduğu zaman rahatsız oluyorsunuz; hamaset olduğu zaman aynı şekilde cevap verebiliyorsunuz ama rakamlara diyecek bir şeyiniz yok.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Bakan iki dakika konuşuyor, siz on dakika konuşuyorsunuz ya!

ERHAN USTA (Samsun) – Bakın, swaplar hariç tutulduğunda bugün aslında olan rezervler -bir kısım yükümlülükleri yine hadi içeride rezerv gibi saysak bile- yarıma düşmüştür yani Türkiye'nin, bir "sudden stop" olması durumunda, para girişinde bir sıkıntı olması durumunda kısa vadeli borçlarının yarısını dahi karşılayacak bir rezervi yoktur. O beğenmediğiniz 2002'de burası 1,7'ydi arkadaşlar, dikkat çekmek istediğim husus bu.

Şimdi, rezervlere sürekli Sayın Cumhurbaşkanını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ya, uzatma Başkanım, yeter ya.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bitmiyor Sayın Usta, teşekkür ediyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Son şey olsun.

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Cumhurbaşkanı, bugüne kadar -şimdi zaten rezerv kalmadı, rezervler ekside- geçmişi hatırlarsak hakikaten ciddi ölçüde rezervlerle hep övündü değil mi? Günlük rezerv verdi. Biz de devlette çalışırken öyle, "Bugün rezervler ne kadardı?" Sayın Cumhurbaşkanına bilgi gönderiyorduk "Rezerv şu kadar falan." diye. Şimdi, bu rezervleri, o gelen paraları böyle çatır çatır yiyeceksiniz veya rezerve koyacaksınız, o zaman övüneceksiniz. Şimdi, geldiğinizde de on dokuz yıldan sonra bugün geriye dönüp "Türkiye, maalesef geçmişteki politikaların hiçbirinden bir sonuç alamadı."

diye itirafta bulunacaksınız. Yani burada biraz tutarlı olmak gerekiyor. Ya rezervle övünmeyi bir kenara bırakacaksınız ya da o geçmişte olan her şeyi bir anda silip atmayacaksınız. Bu şekilde tutarlı olmak gerekiyor.

Son konu olarak da Sayın Başkan, bu Ermenistan’la ilgili olarak Sayın Bakan “Karşılıklı büyükelçi atacağız.” dedi. Ben bunu tam olarak anlayabilmiş değilim. Yani bir yere göz mü kırılıyor, iyi niyetle ticaret imkânlarından yararlanmak için yapılmış bir şey mi? Bir de, tabii, merak ediyor insan; Ermenistan hangi olumlu adımlar atmıştır da biz bununla büyükelçi atayacak duruma geldik?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu’nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu dış politikamızın özü; Türkiye’nin millî çıkarlarını, hak ve hukukunu korumak ve geliştirmek; çevremizde barış, huzur, istikrar ve güvenlik kuşağı oluşturmak; bütün ülkelerle karşılıklı saygı ve çıkara dayalı uzun vadeli dostane ilişkiler ve iş birlikleri kurmak; mevcut sorunları Türkiye’nin hak ve hukukunu koruyarak uluslararası hukuk çerçevesinde adil ve kalıcı çözümlere kavuşturmaktır. Lider ülke Türkiye, ülküsünün en önemli unsurlarından biri Türkiye’nin bağımsız, etkili ve sonuç alıcı bir dış politika izlemesidir. Bu kapsamda Türkiye’nin millî çıkarlarını hedef alan ülkelere karşı uluslararası hukuk ve meşruiyet çerçevesinde gereken caydırıcı politikaların uygulanmasıdır ki yapılan da budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Türkiye Suriye’de, Libya’da, Doğu Akdeniz’de, mavi vatanı, Karabağ’da, Kıbrıs’ta, Afganistan’da, Afrika’da ve daha birçok alandaki çatışmalı ve gerilimli alanlara ilişkin süreçlerde barışçı bir tutumla aktif olarak yer almaktadır. Bu da uygulanan başarılı politikanın göstergesi, bölgesel güç ve küresel aktör olma hedefinin sonucudur. Emperyalist güçler tarafından Suriye’nin kuzeyinde oluşturulmak istenen terör koridoru girişimi bertaraf edilmiştir. Doğu Akdeniz’deki egemenlik haklarımızı ve millî çıkarlarımızı korumak için etkin bir politika yürütülmektedir. Tehdit ve baskılara aldırış etmeden, kırk altı yıl kapalı kalan Maraş açılmıştır. Türkiye’nin desteğiyle Azerbaycan yirmi sekiz yıl sonra Ermenistan’ın işgalindeki Karabağ’ı kurtarmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Tehdit, baskı ve dayatmalara aldırış etmeden S-400 savunma sistemi alınmıştır.

1992’de temeli atılan, 2009’da uluslararası bir teşkilat olarak kurulan Türk Konseyi, 12 Kasım 2021’de İstanbul’da düzenlenen zirvede Türk Devletleri Teşkilatı hâline dönüşmüştür. Milliyetçi Hareket Partisi olarak millî menfaatlerimiz doğrultusunda atılacak her adıma katkı ve destek veriyoruz ve vermeye devam edeceğiz. Bu zorlu süreçlerde ülkemizin hak ve hukukunun savunulması için gösterdiği dirayet ve üstün başarı için Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu’na ve Dışişleri Bakanlığının tüm mensuplarına teşekkür ve tebriklerimizi sunuyoruz. Türkiye, artık kendi gündemine ve iradesine hâkim bir

ülkedir. Birtakım yabancı ülkelerin hadsiz dayatmalarına karşı gerekli tutum gösterilmektedir. Hiçbir ülke, yerli iş birlikçilerin bütün gayretlerine rağmen Türkiye'yle hiyerarşik bir ilişki kuramayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, ekonomik ömrünü tamamlayan eski Atatürk Kültür Merkezi için 2005 yılında yıkım kararı verilmişti ancak Atatürk Kültür Merkezi'nin yıkılarak daha modern bir kültür sanat binasının yapılması tam on üç yıl engellenmiştir. 2008 yılında, Kültür ve Turizm Bakanlığı “Ekonomik ömrünü tamamlayan AKM’yi, eğer yıkılıp daha iyi bir bina yapılamayacaksa, aslına uygun olarak restore edelim.” demiştir ancak bu restorasyon da engellenmiştir. Bu nedenle, 2005 yılından 2018 yılına kadar tam on üç yıl boyunca İstanbul Atatürk Kültür Merkezi yeniden inşa edilememiştir. Nihayetinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı 2018 Şubatında Atatürk Kültür Merkezi'nin yıkımına başlayabildi ve 2019 yılında yeni binanın inşaatına başlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ve 29 Ekim 2021 tarihinde de İstanbul Atatürk Kültür Merkezi törenlerle ve cumhuriyetimizin kuruluşunun 98’inci yılına yarasız bir törenle hizmete açıldı. Son teknolojiyle yapılan ve dünyanın sayılı kültür merkezlerinden biri olan yeni Atatürk Kültür Merkezi İstanbul’a ve dünyaya örnektir ve burada, inşallah, unutulmaz kültür sanat faaliyetleri yürütülecektir. İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'yle ilgili olarak yıllarca “AKM’nin yerine AVM yapılacak.” şeklinde kara propagandalar yapılmıştı. İsmi değişeceği yalanı söylenen Kültür Merkezi'nin ismi değiştirilmemiştir. Ancak bu kıymetli eseri kazandıran Sayın Cumhurbaşkanımıza, Kültür Bakanımıza ve Bakanlığımıza çok teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Son olarak, Sayın Başkan, yaklaşık on ay evvel de Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası hizmet binasının açılışı yapılmıştı ve çok gurur verici, yine dünyaya emsal teşkil eden bir kültür sanat şaheseridir. Yine, en son, 28 Ekim 2021’de Ankara’da Atatürk Kültür Merkezi Millet Bahçesi de cumhuriyetin 98’inci yılında anlamlı bir eser olmuştur.

Bu düşüncelerle, hem Dışişleri Bakanlığımızın hem de Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçelerinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum ve başarılar temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

19.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu’nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; şimdi Sayın Dışişleri Bakanına birkaç şey söylemek istiyorum.

Sayın Bakan, siz dediniz ki: “Avrupa-Türkiye ilişkileri açısından baktığımızda tam üyelik hedefimiz.” Şimdi, bu tam üyelik hedefinden acaba sizin partinizin Genel Başkanı Tayyip Erdoğan’ın haberi var mı?

Hakikaten, haberi var mı? Varsa haberi, daha geçen gün neden dedi “AB’nin kararları bizi bağlamaz.” diye? Onu da üstelik yanlış söyledi; Avrupa Konseyini kastediyordu, onu da Avrupa Birliği Parlamentosu zannediyor yani bilgisi de eksik, niyeti de çok şüpheli. Yani sizin öyle bir niyetiniz olabilir ama -tam üyelik- Genel Başkanımızdan emin değilim. Bakın, siz iki yıl boyunca AKPM Başkanlığı yaptınız Sayın Bakan; dolayısıyla, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Konseyi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gibi meselelere vâkıfsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, birincisi, şunu söyleyeyim; eğer bizi kastettiyseniz onu hemen söyleyeyim; bu Batı Trakya’yla ilgili AİHM kararlarını Yunanistan’ın uygulamaması konusunu ben haftalar evvel burada, bulunduğum yerden eleştirdim ve bunun asla kabul edilemeyeceğini söyledim; eğer bizi kastettiyseniz cevabı bu. Ama gelelim öbür tarafa; siz eğer “Batı Trakya, Yunanistan AİHM kararlarını uygulamıyor.” diye eleştiriyorsanız haklı olarak -biz de eleştiriyoruz- o zaman geleceksiniz Türkiye kısmına, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını Türkiye uygulamak zorundadır, iktidar uygulamak zorundadır, siz bunu biliyorsunuz. Neden? Çünkü Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin altında Türkiye Cumhuriyeti devletinin imzası var, sizin iktidarınızın değil, devlet imza atmış. Siz o imzayı ciddiye alıyorsanız o Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 46’ncı maddesine yani AİHM kararlarını uygulama maddesine uyacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir dakika fazladan açsanız da cümle yarıda kesilmese.

Ona uyacaksınız; uymuyorsunuz, AİHM kararlarının uygulanmasına uymuyorsunuz. Yani, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ni çiğniyorsunuz, yetmiyor; Anayasa’nın 90’ıncı maddesini açıkça çiğniyorsunuz, açıkça. Ya, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2018’de Demirtaş kararı verdi, siz Büyük Daireye götürdünüz, sizin iktidarınız götürdü Sayın Bakan. Büyük Daireye götürdünüz, Büyük Daire de 2020 Aralıkta karar verdi, onu da uygulamıyorsunuz. E, niye götürdünüz Büyük Daireye o zaman uygulamayacaksınız?

Şimdi, bakın, Avrupa Konseyi “İtalya, Türkiye, Rusya, Ukrayna, Romanya, bunlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını uygulamayan ülkeler.” diyor. Evet, Türkiye bunların içinde. Ya, siz diyorsunuz ki: “Niye sadece Türkiye’ye bakıyorsunuz?” Biz İtalya ya da Rusya Parlamentosunda mı oturuyoruz? Türkiye’deki Parlamentosunda oturuyoruz ve size “Bu kararları uygulamak zorundasınız.” diye hatırlatıyoruz. Ayrıca, kötü örnek, örnek değildir Sayın Bakan, öyle söyleyeyim size de.

Bakın, şimdi, Avrupa Konseyini bir kenara koyalım “Avrupa Birliğinin bizi öven lafları var.” diyorsunuz ya, çok güzel, Avrupa Birliğinin sizi öven lafları varsa bunları bir kenara koyalım, bir de eleştirenlerine bakalım o zaman. O zaman Avrupa Parlamentosunun ilerleme raporlarına bakalım, onu niye görmezden geliyorsunuz? Niye ilerleme raporları her yayınlandığı zaman ağır kınama metinleri gönderiyorsunuz Dışişleri Bakanlığımızdan? Niye Avrupa Konseyinin aldığı kararları kınıyorsunuz Dışişleri Bakanlığımızdan? Çünkü siz hep övülmeyi istiyorsunuz, eleştirilmeyi bir türlü kabullenmiyorsunuz. Ama sizin yanlışlarınızı herkes görüyor, biz gördüğümüz gibi Avrupa da dünya da görüyor.

Bakın, dediniz ki: “Hariçten gazel okuyarak diplomasi yapılmaz.” “Hariç” neresi Sayın Bakan? Burasını kastetmiyorsunuz herhâlde değil mi “hariç” olarak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, buyurun efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Bakın, ben geçen sene burada bütçe görüşmeleri yaparken şu kürsüden size söyledim, dedim ki: Sizin bütün politikalarınız yanlış. Doğu Akdeniz politikalarınız yanlış, Libya politikanız yanlış, Ege politikanız yanlış, Avrupa'yla girdiğiniz ilişkiler yanlış, Mısır politikanız yanlış; hatırlayın, ben buradan, kürsüden size söyledim bunu. Peki, hariç miymiş? Biz haklı çıktık mı? Çıktık. Bütün o politikalarınızdan çark ettiniz mi? Ettiniz. Güvenilmeyen bir tablo çizdiniz mi? Çizdiniz. Demek ki biz hariçten gazel okumuyoruz; tam işin içinden, tam ortasından size söylüyoruz, yanlışlarınızı söylüyoruz ki düzeltin diye, çünkü bu ülkenin sahibi sadece siz değilsiniz, hepimiz bu ülkede yaşıyoruz.

Birleşik Arap Emirlikleri ilişkilerine gelince: Ya “darbenin planlayıcısı ve finansörü” dediniz, her türlü şeyi söylediniz, ondan sonra “Aile görüşmesi yapıyoruz.” diye kucaklaştınız; şimdi de diyorsunuz ki “Onlar istedi, biz de ilişkileri düzeltiyoruz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Peki, hakkında hiçbir hüküm olmadan kanun hükmünde karamamelerle görevlerinden uzaklaştırılmış olan on binlerce memurun suçu ne? Onların suçu ne? Onlarla niye kucaklaşmıyorsunuz? Birleşik Arap Emirlikleri'yle kucaklaşıyorsunuz çünkü para var ucunda, para, onun için.

Şimdi gelelim bu Nadia Murad meselesine. Bizim Milletvekilimiz Feleknas Uca Ezidi olduğu için Şengal'de yaşayan Ezidilerle her gün telefonla konuşur, fırsat bulup gittiğinde yüz yüze görüşür. Sayın Bakan, bakın, siz Nadia Murad'la görüşmüşsünüz bir kere. İki tane şey söyleyeceğim, Nadia Murad'a hep atıfta bulunuyorsunuz ya: 16 Ağustos 2018'de Nadia Murad bir “tweet” atmış, demiş ki: “Bugün benim köyüm Koço'da yapılan katliamın yıl dönümü. Bugün, Türkiye, Şengal'in farklı yerlerine hava saldırıları düzenledi. Şengal bir savaş alanı olmayı sürdürüyor. Ezidiler bu soykırımdan nasıl kurtulurlar ve evlerine dönebilirler?” demiş, kınamış; Nadia Murad, 16 Ağustos 2018.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bugün biter mi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sonra siz görüşme yapmışsınız ya; o sırada, 17 Aralık 2018'de Nadia Murad bir “tweet” daha atmış, demiş ki: “Bakan Çavuşoğlu'yla Şengal'e son yapılan hava saldırılarını tartışmak için buluştuk. Türkiye ve Irak, Şengal'de daha fazla bombardımanı önlemek için çalışmalı, IŞİD'in yok ettiklerini yeniden inşa etmek için Ezidilerin evlerine dönmelerine yardım etmek istiyoruz.” Yani sizin anlattığınız Nadia Murad ile Nadia Murad'ın “tweet”leri arasında bayağı bir fark var Sayın Bakan; bunu görmüyorsunuz.

Son cümle... Diyorsunuz ki: “Yurtta sulh, cihanda sulh için çalışıyoruz.” Keşke bunu yapsanız, keşke bunu yapsanız; bu iyi, bu doğru bir şey çünkü. Ama bütün bu anlattıklarınız içinde gerçekten doğru olan tek nokta vardı, bu desteklediğimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ...Kafkasların normalleşmesi için atılan adımlardan söz ettiniz; güzel. Ermenistan’la ilişkilerinin normalleşmesi için adımlar atıldığından söz ettiniz, özel temsilciden söz ettiniz; çok güzel ve doğru işler bunlar ama bunu da biz size yıllardır söylüyoruz “Yapmamanız hatadır.” diye. E, bizim yıllardır söylediğimize şimdi gelmiş olmanızı da gerçekten takdirle karşılıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Altay...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, konuştuğumuz üzere sataşmadan değil, Sayın Bakan direkt bana cevap verdiği için çok kısa olacak, uzatmayacağım; izin verirseniz.

BAŞKAN – Peki, tamam.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama Garo’ya çok ayıp ya, Garo Paylan’a çok ayıp ya, o da söz alsın(!)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, bana sataştı, ben sataşmadan değil, buradan söyleyeceğim; sadece bilgilendirme.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, oturumdan önce olan şeylerle ilgili yerinden 60’a göre söz mü veriyorsunuz?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

20.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu’nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Sayın Bakan Mevlüt Bey dedi ki: “Yanlış söylediniz.” Doğruyu ifade etti, Saruhan Bey söylediği için geçiyorum. Maalesef, kendisi de olayı çarpıttı, söylediği kararların tamamı 18’inci madde değil; bu, bir. Hiçbirinin Demirtaş ve Kavala’yla ilgisi yok; bu iki. Bu konuda kamuoyunu yanıltmaya hakkı yok Sayın Bakanın. “Düşünce, ifade özgürlüğü ya da işte Batı Trakya’yla ilgili uyarmamış.” dedi. “12/6/2021 tarihinde Avrupa Konseyi, AİHM kararlarını uygulamayan Yunanistan’ı uyardı.” dedi. “Çifte standart uygulanıyor.” dedi. Doğru değil. Neden? Çünkü Yunanistan’ı da uyarın bir Bakanlar Komitesi var ve diğer ülkeler uzlaşma kültürüyle hareket ediyor. Türkiye’deki gibi Cumhurbaşkanı çıkıp şunu demiyor: “Ben tanımıyorum, uygulamıyorum, karşı hamlemi yapar, içeride tutarım.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamamlıyorum; bu gece zorlamayacağım ama başka bir zaman anlatacağım.

Son “Kavala serbest bırakıldı.” dedi. Dehşet bir şey gerçekten. Belli ki Cumhurbaşkanı demiş ki: “Benim söylediklerimin dışına çıkmama.” Doğru. Kavala hakkında bir odada tahliye kararı verildi, diğer odada hâkime tutuklama kararı verildi. Demirtaş’a bir odada mahsup kararı verildi, diğer mahkemeye talimat verildi, mükerrer tutuklama verildi. İşte dünyanın gözünün içine baka baka bu hukuksuz, bu yargıyı silah olarak kullanma yöntemi AİHM’e sökmüyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Niye bağırıyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu sahteciliktir, bu suçtur. Hem Kavala hem de Demirtaş için Bakan maalesef doğruyu söylemedi. Onu suçlamıyorum, söyleyemiyor yoksa Bakanlıktan olacak. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Altay...

21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Benim de aslında 60'a göre bir söz talebim vardı, ben ikisini birleştireyim madem, hem de sabrınızı zorlamayalım. Tabii, Cahit Bey de konuşacak biraz sonra; ona da söyleyin, az konuşsun.

Gelelim Henri Barkey'e. Sayın Bakandan özür diliyorum; 2 defa görüşmüş bizim Büyükelçi, 1 kere değil ve 2'si de evinde, görüşebilir de. Eğer benim ne söylediğimin özünü kavrayabilse... Eğer Henri Barkey 15 Temmuzun planlayıcılarından biri ise -böyle bir iddia var, ben bilmem- Türkiye Cumhuriyeti büyükelçisinin onunla görüşmesi doğru mu arkadaşlar, doğru mu? Size soruyorum.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – İspatı var mı?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, bu “Henri Barkey” dediğiniz kişiyle Osman Kavala'nın telefonları aynı yerde sinyal verdi diye adam bin beş yüz gündür cezaevinde ya! Birini, telefonu yan yana yakalandı diye cezaevinde tutacaksın, senin büyükelçin Henri Barkey'in evine gidecek. Şimdi, burada Türkiye Cumhuriyeti devleti bakımından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Henri Barkey 15 Temmuzun hakikaten planlayıcısıysa burada çok vahim bir durum var; değilse Osman Kavala boşuna içeride yatıyor. Büyükelçi de gitsin görüşsün; bana ne kardeşim, bana ne! Yurter görüşmüş, Yurter'e göre o adam 15 Temmuzun arkasında değil, “Görüşüm.” diyor çocuk zaten. Sizin gibi saklamıyor ki o. O “Görüşüm.” diyor.

Sayın Bakan, bu görüşmenin niye olduğunu da söyleyeyim mi? Niye eve gittiğini söyleyeyim mi? Merak edin, onu yarın, Genel Kurulda söyleyeceğim ya da öbür gün; biraz merak edin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Araştıracak, ondan sonra...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, hayır, sana söylerim özel olarak.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, meslekten geliyorsunuz. Dışişleri Bakanlığında adaletten bahsediyorsunuz; büyükelçi atamalarımız içinize siniyor mu? Size bir sorum bu olsun. Birleşik Arap Emirlikleri'yle nasıl helalleştiniz çok merak ediyorum? Aynı helalleşmeyi Fetullah Gülen'le de yapacak mısınız? Bunu da merak ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Devam ediyorum.

ABD'yle dış ticaret hacmini 100 milyar dolara çıkarmayı bırak Sayın Bakan. ABD'yle dış ticaret hacmini sen bırak, F-35'ten dolayı kaptırdığımız 1,5 milyar doları al. Oradaki zararımız 1,5 milyardan fazla; orada bizim tedarikçi firmaların, iştirakçi firmaların endüstriyel kayıplarıyla Türkiye'nin 15 milyar dolar zararı var. Geçtim, 1,5 milyarımızı kurtar, Meclise öyle gel bir daha. ABD'yle 100 milyar dolarlık çıkarılacakmış! Ya, dünya lideri böyle olunmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Azerbaycan'da hep birlikte güzel bir şey yaptık. Bakın, Türkiye; Azerbaycan, Suriye ve Kıbrıs, bu üç mühim meseleden Azerbaycan'da on numara iş yaptık, helal olsun size ama Suriye ve Kıbrıs bakımından size helal olsun demem; ayıp ettiniz derim, kusur işlediniz derim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dolayısıyla şimdi, bu Ermeni soykırımını bunca zamandan sonra Amerikan Başkanı tarafından açık açık zikredildi.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sözde, sözde...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – İddia demek istediniz herhâlde, iddia!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sözde, tabii. Ve bunu yuttuk ya! Bu ayıp da size yeter. Bu ayıpla bunu yutan biri... Üzülerek söylüyorum, keşke Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı hakikaten dünya lideri olsa.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Kıskanma, kıskanma!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama bunu yutarak olmaz. (CHP sıralarından alkışlar) Beyzbol sopalı fotoğrafa katlanılarak olmaz. “Akıllı ol.” denerek olmaz. 33 askerimizin kanı elinde olan bir adamın kapısında dört dakika bekleyerek dünya lideri olunmaz Sayın Bakan.

Misafir ağırlamakla övünüyorsunuz, çok gezmekle kıvançlıyorsunuz ama keşke hiç misafiriniz olmasaydı, hiç gezmeseydiniz de o sözde soykırım iddiasına maruz kalmasaydık diye de düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bak, bak, hep yanlış söylüyorsunuz!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Suriye'den DAESH'i, YPG'yi, PKK'yı arındıracağız.” altına imza atıyorum, arkadayım. Peki, HTS'yi ne yapacaksınız, onu niye söylemediniz? HTS'yle bir şey mi var aranızda, onu da merak ettim. Ben milletin vekiliyim, bunları öğrenmek benim hakkım.

KKTC'nin eşit egemenliği... On yedi yıl sonra bir noktaya geldiniz, on yedi yıl sonra KKTC'de eşit egemenlik noktasına geldiniz, eşit egemen iki ayrı devlet noktasına geldiniz; çok güzel, geç de olsa aklınız başınıza geldi. O zaman, eşit egemen bir devlet olarak KKTC'ye önce bizim o saygıyı göstermemiz lazım. KKTC'nin iç işlerine niye karışıyorsunuz? Bırakın, bildikleri gibi yapsınlar. Dolayısıyla, burada da bir yanlış yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz Yunanistan'la kavga edelim demiyoruz Sayın Bakan, bu yeni bir şey de değil, arkada da sizinle konuştuk ama bir şey de yapmamız lazım canım, bir şey de yapmamız lazım. Efendim “Dün de öyleydi.” Olabilir. Hani dünya lideriydin ya sen “Dün de öyleydi, bugün de böyle olursun.” Olmaz. Aidiyeti belirsiz coğrafi formasyonlar yani kayalıklar, Yunanistan'ın bir tabanca bile sokmaması gereken adaları silahla dolmuşsa bunu seyredemeyiz. Hayır, tekrar savaş edelim demiyorum; hep birlikte çözelim, daha aktif olun, daha aktif olun diyorum. Ben şimdi bunu söylemeyeyim mi Sayın Bakan? Türk dış politikası bakımından soruyorum.

Elbette Afganistan meselesinde ciddi, derli toplu, bölge barışını da dikkate alacak bir tutum olabilir ama sizi bilmem, bu milletin Taliban inancıyla ters yanı var, sizin ters yanınız olmayabilir, bu milletin bu yaklaşımla ters, bu yaklaşımla uzlaşmayan bir yanı var.

Son madem, süreyi de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Katar, Katar, Katar...” dediniz, ne oldu şimdi? Siz Katar’a bu beşinci parsele giremeyeceğini söylediniz mi, söylediniz mi?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Söyledik.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Niye, o zaman bu Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’yle böyle bir konsorsiyum oluşturup bir hamle başladı? Katar...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Bizim kıta sahanlığımıza girmiyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – E, inşallah göreceğiz, inşallah. Yoksa Güney Kıbrıs, Katar’a olan özel ilginizi kullanarak oradaki doğal gazı, petrole neyse çökecekse bu da ayıp bir şey.

Ve, Sayın Bakan, beni ne üzdü biliyor musunuz, beni ne üzdü? Şu beni üzdü: Katarlı mevkidaşınız “Türkiye ekonomisi fırsatlar sunuyor, değerlendireceğiz.” demiş.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Bunda ne var?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Vay be, “Elin dünkü çocuğu.” deriz ya, gelmiş Türkiye’nin içinde bulunduğu hâlden dolayı fırsat yaratıyor ve beni şu üzdü: Katar’daki ziyaretinizde... Siz 84 milyon adına oradasınız, AK PARTİ adına değil, Mevlüt Çavuşoğlu olarak değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Son, Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şu beni çok üzdü: Koskoca Türkiye Dışişleri Bakanına -bu haddi nereden buluyor, bilmiyorum- gazeteci diyor ki: “Para istemeye mi geldiniz?”

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Ya, İngiltere’deki futbol ekonomisine sahip çıktı Katar ya.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben senin yerinde olsam var ya o gazeteciye iki tokat atardım, şerefsizim atardım. (x)Bu millet, eğer devlet o hâle geldiyse... 1960’ı hatırlamanız lazım, 1960’lı yıllarda bu millet ekonomik krizi çözmek için Sayın Bakan, parmağındaki alyansını, kolundaki bileziğini devletine vermiş bir millettir. Katar’da dilenme; bir sıkıntın varsa milletçe devletin yanında ve arkasında durmasını biliriz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Altay, Canan Kaftancıoğlu’nun sözlerine de üzüldünüz mü acaba?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne oldu, ne söyledi?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ermeni soykırımı, sözde soykırım!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şiddetle reddediyorum, şiddetle reddediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Üzüldünüz mü?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Üzüldüm tabii, şiddetle reddediyorum.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Üzülmez ona, üzülmez.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Çok üzüldünüz değil mi?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok ayıp ediyorsun ama.

Evet üzüldüm, ben senin gibi bu işleri sömürmüyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Neyi sömürmüyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Çok üzüldün, değil mi?” dersen, öyle derim.

(x) Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu Birleşim Tutanak Dergisi’nin 527’nci sayfasında yer almaktadır.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – İstanbul İl Başkanınız hâlâ. Evinizin önüne bakın, bir de.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Geç, geç!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

22.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Cumhuriyet Halk Partisi ve AK PARTİ Grupları arasında meydana gelen bir tartışmada uygunsuz bir dil kullanıldığına, milletvekillerinin ifadelerinde temiz bir dil kullanmakla yükümlü olduğuna ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütmeye adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; malum olduğu üzere milletimizin iradesinin tecelligâhı Parlamentoda, milletimiz için daha iyi nasıl yasa yaparız, milletimiz için daha iyi nasıl bütçe yaparız; bunun gayreti içerisindeyiz. Genelde bu saatlerde hep bu mecelle kaidesiyle, bu deyişlerle devam ediyoruz. Barıkayihakikat müsademeyiefkârdan tezahür eder, hakikat güneşi fikirlerin çatışmasından ortaya çıkar. Bu anlamda, bizlere rehberlik eden bir Anayasa hükmümüz var, bir de malum İç Tüzük hükümlerimiz var.

Milletvekillerimizin her biri, bütün siyasi parti gruplarımız, bütün Meclis görüşmelerinde gerek kürsüden gerek yerlerinden gerekse mikrofonsuz buldukları yerlerden her türlü söz ve eylemlerini gerçekleştirirken özellikle ifadelerinde temiz bir dil kullanmakla yükümlüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu anlamda, Meclis çalışmalarına ara vermeden önce, özellikle Cumhuriyet Halk Partisi ve AK PARTİ Grupları arasında meydana gelen bir tartışmada uygunsuz bir dil kullanıldığı ifade edildi. Tabii ki tutanaklara baktık ancak burada, stenografların uzak olması sebebiyle tutanakların tutulmadığını da gördük. Ancak bu noktada, eğer bir uygun dil kullanılırsa inanıyoruz ki milletimizin bizlere vermiş olduğu yetkinin daha iyi hayata geçeceğine ve milletimizin arzu ettiği yasal düzenlemeleri çok daha başarılı hayata geçirebileceğimize inancımız tamdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bugün gerçekten 2 önemli Bakanlığımızın bütçesini uzun bir müzakere sürecinden sonra tamamlıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve özellikle Kültür Bakanlığımızla başlayacak olursak, medeniyetimize asırlar boyu rehberlik eden Süreyya yıldızının yeniden rehberliğinde, medeniyet köklerimizle, kültür ve sanatımızı yeniden buluşturmak için Kültür Bakanlığımız köklü, esaslı çalışmalar yürütüyor. Ve özellikle, bir taraftan seksen altı yıl aradan sonra Fatih'in vasiyetine ve vakfiyesine uygun bir şekilde Ayasofya'nın yeniden ibadete açılması milletimizin vicdanında makes bulmuş, heyecanını kazanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve Allah'ın izniyle milletimize en büyük hizmet vaadimizden birini hayata geçirmenin hamdolsun haklı onur, gurur ve şerefini yaşıyoruz.

Tabii, bir taraftan İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezi, diğer taraftan Ankara'da opera binaları, ülkemizin dört bir tarafında, 81 vilayetinde kültür merkezleri, müzeler, sanat merkezleri hamdolsun hayata geçirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve tabii, diğer taraftan, Türkiye'nin tüm farklılıklarına ilişkin de hizmetleri hayata geçirdik. Özellikle Ayasofya ibadete açılırken Van'daki Akdamar Kilisesi'nde dokuz beş yıl sonra, yine, bu dönemde özgürlük ortamı hayata geçirilerek ayinler düzenlendi. Trabzon'da Sümela Manastırı'nda doksan yıl sonra, Diyarbakır Surp Giragos Ermeni Kilisesi'nde otuz iki yıl sonra, Edirne Büyük Sinagogu'nda kırk altı yıl sonra, İstanbul'daki İştıpol Sinagogu'nda altmış beş yıl sonra, Batman Gercüş Aziz Aho Manastırı'nda yüz yıl sonra, Gaziantep'te bulunan sinagogda kırk yıl sonra farklı inançtan, mezhepten vatandaşlarımız ayin yapma imkânına kavuştu. İşte biz buyuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bütün farklılıklarımızla, kendi değerlerimizle farklılıklarımızı zenginlik sayarak ortaya koyduğumuz kültür ve sanat faaliyetlerinde bugün hayata geçirdiğimiz bütçemizle Kültür ve Turizm Bakanımız, inşallah, çok daha başarılı hizmetler yapacaktır. Şimdiden Bakanımıza hayırlı uğurlu olsun diyorum. Özellikle zor dönemde turizm başarıları da inşallah artarak devam edecektir.

Diğer taraftan Dışişleri Bakanlığımızın çalışmalarını ayrıntılı bir şekilde tezekkür ettik, tartıştık, konuştuk.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Ulusal menfaatlerimiz neyi gerektiriyorsa, ülkemizde, bölgemizde ve bütün dünyada hem masada hem de sahada çalışmalarımızı biteviye sürdürüyoruz. Uluslararası hukukta malum olduğu üzere, menfaat esastır, ezelde ebede dostluk diye bir şey olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayınız efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu çerçevede özellikle Birinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra, bakınız, Kurtuluş Savaşı verilmiş. Şu anda örnek göstereceğim haberi de hani biz söylersek “AK PARTİ'liler söyledi.” diyorlar. Nereden gösteriyoruz? Cumhuriyet gazetesinden bir örnek. Doğru mudur? Doğrudur. Doğru her zaman yapılırsa güzel olur mu? Olur. Bakın ne diyor daha geçen haftanın Cumhuriyet gazetesi?

KADİM DURMAZ (Tokat) - Bozuk saat bile günde iki defa doğruyu gösteriyor, bırak arada olsun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “30 Ağustos Zafer Bayramı: Venizelos, Atatürk'ü Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterirken ne demişti?” başlığıyla bir haber paylaşıyor. Bakınız, Kurtuluş Savaşı bitmiş, henüz üzerinden birkaç yıl geçmiş.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben ek söz istiyorum Başkanım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yıl 1934'te Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü Nobel Barış Ödülü'ne aday göstermiş ve Ankara'yı heyetiyle ziyaret etmiş.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne güzel.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – E, savaş var; savaş bitmiş, barış olmuş, “Yurtta sulh, cihanda sulh.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam Başkan, açma artık, yeter.

BAŞKAN – Sayın Özkan, tamamlayalım efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ülkemizin menfaati, ulusal menfaatimizin korunmasını, sahada ve masada takip edilmesini gerektiriyorsa Gazi Mustafa Kemal Atatürk de onu yapmış. E, şimdi biz ne yapıyoruz? Biz de diyoruz ki: Ülkemize parmak gösteren, düşmanlık besleyen bütün ülkelere karşı ulusal menfaatlerimizi masada ve sahada takip ederiz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dinledik Dışişlerinden, dinledik!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Gerekli dersleri masada ve sahada veririz ve akabinde de dost olmak gerekirse dost olmasını da bileceğimizi ifade ediyor, Dışişleri Bakanlığımızın bütçesinin de Bakanlığımıza hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yarım saat konuştu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, yarım saat konuştu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Dayanamıyorsun sen, bizim sesimiz doğru ya, katlanamıyorsun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Doğruya ben katlanırım merak etme sen. Neyse, Cumhuriyet gazetesinden de alıntı yaptın ya bu ayıp sana yeter.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sizin delillerinizle size geliyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) *Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) *Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

Ğ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

- 1) *Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

- 1) *Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

- 1) *Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

İ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

- 1) *Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

- 1) *Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) *Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

L) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) *Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) *Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) *Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Şimdi aleyhinde söz isteyen Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Gültekin Uysal.

Buyurunuz Sayın Genel Başkan. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisinin 20'nci bütçesini konuşuyoruz. Elbette bu bütçe vesilesiyle, neredeyse 4 tane beş yıllık kalkınma planına denk gelen bir süreyi de konuşuyoruz. O açıdan, geneli üzerine yapılan görüşmelerde Meclisimizin demokrasi genişlemesi vesilesiyle bizlere söz vermediler! O değerlendirmelerimi de şimdiden paylaşmak isterim.

Değerli milletvekilleri, bir kötü yönetimin neticesini Meclisimiz her noktada yaşıyor. Belki de bir bütçenin başına gelecek en kötü şey, görüşüldüğü dönem içerisinde, ekonomideki altüst oluş dolayısıyla bütün faiz, döviz, enflasyonla ilgili baz aldığı öngörülerinin çökmesi sonrası âdeta bir usulü tamamlama işlemine dönüşmesidir. Bütün bu açılardan bakınca, iktidarımızın bugün Cumhurbaşkanlığı adına sunuş yapan başta Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Oktay, AK PARTİ adına genel görüşmelerde değerlendirme yapan Sayın Kurtulmuş'un sözlerine bakınca bu on dokuz yılı âdeta tekzip eden beyanlarına rastladık. Özellikle Sayın Kurtulmuş, neredeyse HAS Parti Genel Başkanı olarak Adalet ve Kalkınma Partisinin on dokuz yıldır uyguladığı ekonomi politikalarını esaslı bir şekilde eleştirerek bu zamana kadar uyguladığı yüksek faiz, düşük kur politikasıyla beraber bu ülkenin ucuz mal cenneti olduğunu kendileri ifade ettiler. Kendilerine “Geçmiş arıyoruz.” diyerek, “Gömlek değiştiriyoruz.” diyerek çıkılan yolda bugün, geçmişlerini de inkâr ettiklerini görüyoruz. Bir taraftan, işlerine gelince “Ekonomide başarılıyız.” diyeceksiniz, sonra, o dönemle ilgili görev yapan Sayın Bakana “Boş teneke.” diyeceksiniz. Buradan da anlaşıldığı üzere, Türkiye'nin pek çok sahada olduğu gibi, bunca zamanı değerlendirdiğimizde Adalet ve Kalkınma Partisinin her açıdan demokrasi ufkunu, hukuk ufkunu, ekonomiyle ilgili ufkunu, FETÖ'yle mücadeledeki ufkunu, uluslararası politikadaki ufkunu velhasıl bütün cepheleriyle görme imkânı bulduk. Milletimiz, mazeret bırakmayacak şekilde yetki istediniz, yetki verdi; yetki yetmedi, Anayasa'yı değiştirecek güç istediniz, onu verdi; o da yetmedi, mutlak bir iktidar istediniz, sözünüz kanun hâline gelecek, o yetkiyi de verdi.

Sıfır denetim, sınırsız yetkiyle bugün geldiğimiz noktada hâlâ birtakım mazeretlere sığınıldığını görüyorum. Bu vesileyle iki Bakanınıza da teşekkür etmek isterim. Birisi, kendisinden önceki İçişleri Bakanının evladının evinde çıkan para sayma makinelerini biz montaj -diyorduk- biliyorduk; kendisi teyit etti. İkincisi de yeni Maliye Bakanı, olan bitenin dış güçlerle alakalı olmadığını ifade ettiler. O açıdan, bugün, birtakım hamasi söylemlerle bu çürümüşlüğü, bu yanlışları, şahsi birtakım tezlerinizi neredeyse devletin ekonomi politikası hâline getirerek uygulamaları kendilerinin de hatalarının olduğunu ifade eder hâle geldiler. O açıdan bakınca bugün, maalesef, dışarıdan içeriden baktığımızda istikametini kaybetmiş bir Türkiye fotoğrafı görüyoruz. İktisadi olarak yaşadığımız şu kısa dönemdeki olan biten... Bizler buralarda otururken binlerce insanın işini kaybettiği, binlerce insanın iş yerini kapatmak mecburiyetinde kalacağı bir süreci de konuşuyoruz. Beraberinde dış politikamızda da pek çok açıkla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) - Kudret kapasitemizi aşan, amaç araç uyumu olmayan politik tercihlerimizle, maalesef, özellikle Suriye'de yaptığımız hatalarla iki büyük tarihî ve stratejik kırılmaya vesile olduk. Birincisi, tercih edilen siyaset. “Rejim değiştireceğiz.” diyerek çıkılan yolda iktidar boşluğu doğması sebebiyle neredeyse bir PKK devletinin büyük ölçüde Adalet ve Kalkınma Partisinin yanlış tercihleri dolayısıyla kuruluyor olduğunu görüyoruz. İkinci büyük tarihî kırılma da sıcak denizlere inme hayali kuran Rusya, bugün bu ülkede kalıcı komşumuz hâline gelmiştir ve çıkış garantilerini almadığı hiçbir değişime asla ve kata müsaade etmeyecektir. Bu açıdan bakınca Abdülhamit Han'ın tarihe geçmiş bir sözleriyle sözlerimi toparlamak isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Balkan Harbi sonrası ana kara ile Selanik’in arası kesilmiş, Alman zırhlısıyla kendisi tahliye edilecek, tahliye etmeleri gerektiği kendisine aktarıldığında tarihe geçmiş bir sözü vardır, Ömer Seyfettin’in Balkan Harbi Hatıraları’nda yazar; “Bu kadar kısa süreye bu kadar büyük gafleti nasıl sığdırdınız?” demiştir. Milletlerin ve toplumların hayatında on yıl, yirmi yıl kısa bir an mesabesindedir. Türkiye’yi bütün bu açılardan değerlendirdiğimizde bugün içeriden ve dışarıdan operasyona açık hâle gelmiş olması, bir büyükelçimizin ifadesiyle “Birinci Dünya Savaşı öncesi her gün çıkıyoruz, bir ittifak arıyoruz, bulamıyoruz.” dediği gibi bir açmazla karşı karşıyayız. Bütün bu açılardan baktığımızda maalesef...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Uysal.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – ...söyleyecek sözünüzün kalmadığı, uygulanacak programınızın kalmadığı, bir beş yıl daha milletimiz yetki verse bunca zaman başaramadığımız ve sistematik çöküş yaşadığımız hangi sahada hangi parametreleri düzelteceksiniz? Bunları da merak etmekteyim. Bütün bu olumsuzluklara rağmen bugün yaşadığımız süreç içerisinde yeniden herkesin hukukundan emin olduğu bir Türkiye’yi, herkesin eşit fırsatlara sahip olduğu güçlü, müreffeh bir Türkiye’yi kurmak hepimizin idealidir. İnşallah, ülkenin bir büyük iklim değişikliğine ihtiyacı var, bu iklim değişikliğinin de ana kaldıracı iktidar değişikliğidir. Bu sürenin uzaması milletimizin ödeyeceği bedeli katmerlendirecektir.

Bu vesileyle tekrar yoklukla malul hâle gelmiş bütçenin hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yedinci turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın Çelebi...

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Çavuşoğlu’na 4 sorum var:

1) Mavi vatan doktrini günlük kararlarla değil, Millî Güvenlik Siyaset Belgesi gücünde kurumsal bir rehberle uygulanmalı, ayrı bir mavi vatan strateji belgesi hazırlanmalıdır. Buna yönelik çalışma var mıdır?

2) Hâlen dünyada 32 devlet tek taraflı MEB ilan etmiş durumdadır. Doğu Akdeniz’de karşılıklı sınırlandırma anlaşmaları yapmaya hazır olduğumuzu belirterek tek taraflı MEB ilanı yapacak mıyız?

3) Denizlerdeki ekonomik değerlerimizi nasıl koruyup kollayacağımızı düzenleyecek bir münhasır ekonomik bölge kanununu ne zaman çıkaracağız?

4) Dışlandığımız Doğu Akdeniz Gaz Forumu’na karşılık örneğin Doğu Akdeniz enerji forumu gibi bölgesel başka bir iş birliği geliştirmeyi öneriyorum. Düşünceniz nedir Sayın Bakan?

Teşekkürler, saygılar.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Kültür ve Turizm Bakanım, devletimizin ve Bakanlığınızın gayretleriyle İslam’ın nuru, Türklüğün gururu Ayasofya Camisi’nin açılışı Türk-İslam âlemini mesut ve bahtiyar eylemiştir, teşekkür ederiz.

Mersin’deki turizm bölgelerinin en az birinin bu yıl hayata geçirilmesini bekliyoruz.

RTÜK, dijital mecralarda “mizah” adı altında ahlak dışı yayınlar yapan ve millî, manevi değerlerimizi hedef alan sosyal medya fenomenleri ve “YouTuber”lara yönelik daha katı tedbirler alacak mıdır?

TİKA, YTB ve Yunus Emre Enstitüsü gibi marka kurumlarımızın terör devleti Ermenistan'ın işgalinden kurtulan Karabağ'da kültür, sanat yatırımlarının artırılmasını beklemekteyiz.

Sayın Dışişleri Bakanım, başarılı çalışmalarınızdan ötürü şahsınıza, Bakanlık çalışanlarımıza ve Karabağ'ın işgalden kurtulma sürecinde gösterdiğiniz yakın ilgi ve alaka için teşekkürlerimi sunuyorum. Atalarımızın emaneti, ecdat yadigarı kadim Türkmen şehri Kerkük'ümüzü de peşmergenin, PKK'nın, PYD'nin planlarını, oyunlarını bozmaya yönelik yakın takibinizi arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Kültür Bakanı, iki yıl önce bizim de yakından takip ettiğimiz mevsimlik sanatçılar taşeron yasasıyla sözleşmeli hâle geldiler ve iki yıldır da yaklaşık ikinci oyunlarını sergilemeye başladılar ancak kadrolu oyuncularla aralarındaki ücret farkı o kadar açıldı ki gerçekten geçimde ve hayatlarını devam ettirmekte büyük zorluk yaşıyorlar. Bu konuda kadrolular ile sözleşmeliler arasındaki bu fiyat farkını gidermeyi düşünüyor musunuz, bir çalışmanız olacak mı?

Bir diğer sorum da Dışişleri Bakanına. Biliyorsunuz, ekonomik kriz Türkiye'yi etkilediği gibi Kıbrıslı Türkleri de soydaşlarımızı da etkiledi. Orada euro ve sterlinin alım gücü o kadar fazla arttı ki Rum kesimi akaryakıtını dahi Türk kesiminden almaya başladı ve bu konuda çok mağdur duruma geldiler. Bu konuda herhangi bir çalışmanız var mıdır onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Orhan Işık...

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Asimilasyon bir insanlık suçudur. “Tüm dil ve kültürler zenginliğimizdir.” diyorsunuz; öyleyse Kürtçe tiyatro ve şarkılar neden yasaklanıyor? Yerleşim yerleri, tarihî ve kültürel mekânların isimleri neden değiştiriliyor? Örneğin, yerleşik halkın “Herabreşk” diye adlandırdığı on iki bin yıllık tarihî mekâna neden “Göbeklitepe” diyorsunuz? Bunlar bir halka yönelik inkâr ve asimilasyon değil midir? Değilse Kürtlerin dil, sanat, tarih ve kültürel varlıklarına yönelik yasak ve tahriflere ne zaman son vereceksiniz? Kürtlere yönelik tahammülsüzlüğünüzün sınırları aşıyor. Barbar IŞİD çetesi Rojava ve Şengal'e saldırdığında neden katliamları engellemek için harekete geçmediniz, izlemekle yetindiniz? Afrin, Serekani ve Grisipi'de ne kadar insanı yerlerinden edip yerlerine çeteleri ve ailelerini yerleştirdiniz? Türkiye'nin SİHA'larla veya hava saldırılarında birçok Şengalli sivil katlediliyor. Şengal ve Ezidi halkından ne istiyorsunuz? Neden halkların değil, IŞİD, ÖSO, Taliban gibi çetelerin yanında yer alıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bir kitapsever, bir kitapçı evladı olarak yazma eser kitaplarımız tarihimizden günümüze miras kalan en önemli kültür varlıklarımızdır. Bugün Türkiye Yazma Eserler Kurumuna bağlı 17 ilde 22 kütüphane bulunmaktadır. Bu kütüphanelerde 218 bini yazma, 455 bini matbu olmak üzere 673 bin eser bulunmaktadır. Türkiye Yazma Eserler Kurumunun kurulmasıyla birlikte 1.600 yazma eser restore edilmiş, 19 binden fazla yazma eser satın alınmış, medeniyetimize ait dinî, felsefî, edebî, tarihî ve tıbbî 200'ün üzerinde yazma eser günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Bu kitaplar arasında Kanuni Sultan Süleyman'ın Muhibbî Divânı, Fatih Sultan Mehmet Han'ın Fatih Divânı, İbni Sina'nın El-Kânûn Fi't-Tıbb, İbni Haldun'un Mukaddime, Mevlâna Hazretleri'nin Mesnevî'si, Kınalızâde Ali Çelebi'nin Ahlâk-ı Alâî, Mütercim Asım Efendi'nin Kamûsu'l-Muhît tercümesi, Şeyh Hamdullah'ın yazma Kur'an-ı Kerim'i, Hasan Rıza Efendi'nin yazma Kur'an-ı Kerim'leri bulunmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Kültür ve Turizm Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ile bağlı kuruluşlarımızın bütçelerinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Tarihinde sömürgecilik gibi bir leke olmayan Türkiye'nin Afrika'yla her alanda ilişkilerini güçlendirmesi bizleri gururlandırıyor. Bu hafta sonu salgın ortamına rağmen çok sayıda Afrikalı liderin katılımıyla İstanbul'da 3'üncü Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi düzenlenecek. Sayın Cumhurbaşkanımız Afrika ülkelerini en çok ziyaret eden ve Afrika halkları tarafından büyük bir teveccühle karşılanan bir lider. Dışişleri Bakanlığımızın Afrika'yla ilişkilerimizin gelişmesinde göstermiş olduğu gayret takdire şayandır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Turizm ve Kültür Bakanlığına: Pandemide turizm emekçilerini sahipsiz bıraktınız. Turizm sezonunun bitmesiyle de Muğla ve diğer yerlerde birçok işçi işsiz kaldı, sezonun kapanmasıyla açlığa, işsizliğe ve yokluğa mahkûm edildiler, hepsi borç batağında, birçoğu alan değiştiriyor; kimi inşaatlarda işçilik yapıyor, kimi tarla işleri yapıyor. Turizm sektörü ve bağlı iş kolları işçileri, iş akitlerinin askıya alınması sonucu mevsimlik sezon işçiliği gibi sebeplerle ödeneklerden faydalanamıyorlar. 18 numaralı iş kolu bünyesinde olan işçiler için bu koşulların esnetilmesi için bir çalışmanız var mı? Askıya çıkarılan işçinin işveren tarafından gerekli kurumlara işçinin de takip ve kontrol edebileceği bir yolla bildirilmesi için bir çalışma var mı? Askıya çıkarılan işçinin hak kaybını engellemek için sigortasının üçte 2'sinin devlet, üçte 1'inin işveren tarafından karşılanması için bir çalışma var mı? Sektörde kayıt dışı çalışmayı önleyici çalışmanız var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorum Kültür Bakanına: Bir, Taşınmaz Kültür Varlıklarına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik kapsamında 2020-2021 yılları içerisinde Adana'da gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan yerlerin bakım ve onarımı için aynı, nakdî ve teknik yardım sağlanması kapsamında kaç kişi ve kuruluş faydalanmıştır? Bu kuruluşlar hangileridir? Toplamda ne kadar nakdî destek sağlanmıştır?

İki, Adana İl Kültür Turizm Müdürlüğüyle ortak planlanan Adana Karataş ve Yumurtalık sahil hattının deniz turizmine elverişli hâle getirilmesi için yatırım programınız var mıdır?

Üç, RTÜK son iki sene içerisinde kaç kuruma hangi nedenlerle toplam ne kadar ceza kesmiştir?

Dört, son üç sene içerisinde Kültür Bakanlığına bağlı Adana ilimizde bulunan kamu taşınmazlarının hangileri satılmıştır, hangileri özelleştirme kapsamına alınmıştır? Satılan kamu taşınmazlarından elde edilen gelir ne kadardır?

Beş, Bakanlığımızın son üç sene içerisinde Adana'daki turizm gelirlerini artırmak amacıyla yaptığı yatırımlar nelerdir?

BAŞKAN – Sayın Ataş...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sorum Kültür Bakanlığına. Kayseri'nin Yahyalı ilçesinde kendi alanında dünyanın en büyük ikinci şelalesi olan Kapuzbaşı Şelaleleri yer almaktadır ancak bölgedeki imkânlar oldukça yetersizdir. Bölgeye yapılması düşünülen bir yatırım var mıdır?

Kayseri Kültepe Kaniş-Karum Ören Yeri'ndeki kazılarda altı bin yıl öncesine ait bulgular ortaya çıkmıştır. Bölgeye beklenen önem verilmemektedir. Kazı çalışmalarının hızlandırılması ve bölgenin turizme kazandırılmasına dönük bir çalışmanız var mıdır?

Kayseri'nin sembolü Erciyes Dağı sadece kış aylarında kullanılmaktadır. Hâlbuki Erciyes Dağı doğal güzelliği, eteklerinde bulunan Kapadokya ve doğal sazlıklarıyla ziyaretçileri büyülemektedir. Bölgede turizmi on iki aya çıkaracak bir çalışma veya yatırım var mıdır?

Yeşilhisar ilçemizde bulunan, tarihi 6'ncı yüzyıla dayanan Soğanlı Vadisi'ne ve UNESCO Geçici Miras Listesi'ne giren Koramaz Vadisi'nin turizme kazandırılması için herhangi bir çalışmanız var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bosna Hersek'te yaşayan Sırların Sırp Cumhuriyeti Entite Meclisi ülkeden ayrılma yönünde karar aldı. Bu nedenle Dayton Anlaşması'yla bağımsızlığı onaylanan Bosna Hersek'in yeniden parçalanma tehlikesi ortaya çıkmıştır. Bu konuda Bosna Hersek'i destekleyecek ve gereken adımları atacak mısınız?

ASELSAN'daki çip uzmanlarını Hollanda'ya kaptırdınız; yetmedi. Türkiye'nin yatak odası olan kozmik odaya FETÖ'yü soktunuz, Tank Palet Fabrikası Katar'a gitti. Şimdi, Türkiye'nin en stratejik kurumu olan ASELSAN için dolaşan iddialar var. Birleşik Arap Emirlikleri'yle yapılan anlaşmanın içeriği nedir? Genelkurmay Başkanı yalanladı ama sizden yanıt bekliyoruz. Durduk yere bu iddialar ortaya çıkmaz. Birçok kişi bu işin içinde bir bit yeniğinin olduğunu söylüyor. ASELSAN için ne diyorsunuz?

En son olarak büyükelçilik resmî sosyal medya hesabındaki fotoğraf konusunda ne diyorsunuz? Katar'a yaptığınız ziyarette mali destek için bu ülkeye gittiğiniz yönünde gazetecilerin sorularıyla muhatap oldunuz. 2022 Dünya Kupası'nda Türkiye'den 3.250 polis görev yapacak. Askerimizi gönderdiniz, şimdi de Türk polisini Katar'da bekçilik yapmaya gönderiyorsunuz. Bu ekonomik krizi aşmak için Katar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İmir...

NURAN İMİR (Şırnak) – Sorum Kültür Bakanlığına: Önerge verdik, cevap alamadık, bu sebeple tekrar sormak istiyorum. Onlarca Kürt dil kurumu, milyonlarca Kürt ve çocukları adına Cizre'deki Medresa Sor yani Kırmızı Medrese'nin Kürt dili ve edebiyatı üniversitesi olmasını talep etmektedirler. Bu konuda bir çalışmanız var mı ya da çalışmanız olacak mı?

Şırnak'ta İçişleri Bakanlığı dışında sizin ve diğer bakanlıkların projeleri var mı, varsa nelerdir? Bakanlık olarak son dört yılda Şırnak'a turizm adına yaptığınız yatırımlar nelerdir?

AİHM kararları sizleri bağlıyor mu, bağlamıyor mu?

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Komisyon...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Sayın Başkan, Komisyonumuza yönelik doğrudan bir soru olmamıştır, sorulara Sayın Bakanlarımız cevap vereceklerdir. Ben, sadece size, Divana, katkıda bulunan tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Bütçelerin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, çok özür dilerim.

Pek kısa efendim, Bakan başlamadan...

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Altay.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, önceki açıklamasında kullandığı "Ben senin yerinde olsam o gazeteciye iki tokat atardım." ifadesini düzeltmek istediğine çünkü şiddetin her türlüsüne, özellikle gazetecilere yönelik şiddete karşı olduklarına ilişkin açıklaması (x)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben, biraz önce, Sayın Bakan'a Katar'da "Para istemeye mi geldiniz?" diyen gazeteciye çok sert, okkalı cevap verirsiniz mealinde "İki tokat atardım." dedim, onu düzeltmemiz lazım. Çünkü şiddetin her türlüsüne, özellikle gazetecilere yönelik şiddete karşıyız, kayıtlara geçsin efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

**III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

(x) Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu Birleşim Tutanak Dergisi'nin 517'nci sayfasında yer almaktadır.

*G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)**1) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) YurtdiŐi Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı**Đ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)**1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı**H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)**1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı**I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)**1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı**İ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)**1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı**J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)**1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı**K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı**L) DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı**M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı**N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)**1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezı Yönetim Bütçesi**2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezı Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN - Sayın Bakan...

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Hişyar Bey, “Afganistan’a Mehmetçik gidecek.” dedi. Mehmetçik demesinden memnun oldum ama Afganistan’a asker göndermeyeceğiz, o bilgiyi vermek isterim.

Sayın Çeviköz, “belge” dediğiniz, bu belge Kıbrıs Rum gazetesinde yayınlandı ve o belgeye göre, Rum kesimi “Çavuşoğlu taviz vermedi.” diyor. Siz de “Tek taraflı müdahale hakkımızdan taviz verdiniz.” diyorsunuz. Biz, öyle bir taviz vermedik. Orada Kıbrıs, KKTC Yönetimi de vardı, tüm arkadaşlarımız var, kayıtlarımız da var, böyle bir taviz vermedik. Bunu da zaten açıklamıŐtım.

Sayın Sibel Özdemir, çok teşekkür ediyorum. Sizin her yerde biraz önce anlattıklarınızı söylediğinizi biliyorum, sadece burada anlatmadıklarınızı “Vaktimiz de yok.” dediniz, eksik kalan kısmını ben tamamladım ve burada da bunları söylemenizi arzu ederiz. Elbette bir raporda olumsuz yönler de var,

olumlu yönler de var. Biz, açıklamalarımızda olumsuz yönlerini eleştiriyoruz -Sayın Oluç burada yok-olumlu kısmına da olumlu baktığımızı, memnuniyet duyduğumuzu söylüyoruz. Son derece objektif açıklamalar yapıyoruz.

Sayın Felaknas Uca, biz Ezidileri hedef almıyoruz. Biz, Sincar'da PKK'yı hedef alıyoruz ama Nadia Murad'ın da söylediği gibi... O, bana da söyledi "Operasyonları durdurun çünkü siz havadan bombaladığınız zaman, PKK'yı hedef aldığımız zaman PKK saklanıyor, Ezidi çocukları ön plana koyuyor, o yüzden Ezidiler ölüyor." dedi. Katar'daki konuşmamızın tutanakları da var, onları da sizinle paylaşırım. Ayrıca bu bilgileri Amerika'da birçok NATO üyesi, o günkü ABD Dışişleri Bakanı dâhil, Pompeo dâhil herkese de anlattı. Ben de anlatmasını özellikle istedim çünkü bu YPG/PKK'ya oralarda destek veriliyor.

Ben İYİ Partinin Batı Trakya Türkleri konusunda hassasiyet göstermediğini söylemedim, tam tersi İYİ Partinin göstereceğini, gösterdiğini söyledim. En son Bulgaristan Türkleri konusunda da aynı şekilde beklediğimizi söyledik ama bu konuda beklemediğimiz kesimlerin de olduğunu söyledik ama Sayın Oluç'un açıklamasından da memnuniyet duydum. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Batı Trakya Türkleriyle ilgili kararını Yunanistan'ı, uygulamamasından dolayı eleştirdiğini de söyledi, bunun için teşekkür ediyoruz.

Sayın Erhan Usta "Katar'da Dışişleri Bakanı, Türkiye ekonomisi çok önemli fırsatlar sunuyor." dedi. Her ülke kullanıyor bunu, Amerika da kullanıyor. Bir ülke ekonomisinin iyi fırsatlar sunması demek, o ülkedeki ekonomik şartlar iyi demektir. Elbette, her yatırımcı bunu değerlendirmek ister.

Diğer taraftan, bu "gazeteci" dediğiniz kişi, Katarlı değil. Birçoğunuz Katarlı... Burada değil de. Baktım Katarlı... Bu, Reuters muhabiri, Kanadalı bir gazeteci. Ne olduğu önemli değil ama kasıtlı ve yanlış bir soru sordu. Ben de gerekli cevabımı verdim, sorusunun yanlış olduğunu ve doğru bilgileri de kendisine verdim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Okkalı olsaydı, okkalı.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sizin gibi tabii, tokadı basamadım ama gayet kibar bir dille, diplomatik bir dille söylediklerine katılmadığımı söyledim. Yani siz de "sözle okkalı bir tokat" demişsiniz, düzeltiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – TRT kesmeseydi biz de duyardık ama TRT kesti... TRT yayını kesti...

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Efendim, Sayın Erhan Usta, Ermenistan konusunda "büyükçeliklik" demedim efendim. Şimdi, baktım tutanağa öyle dememişim, basına da öyle yansımamış, yanlış anlaşılmış. Biz, diyalogların başlayabilmesi için -doğrudan diyalogun- özel temsilciler atayacağız dedik. Hatta Ermenistan atadı. Biz de önümüzdeki günlerde özel temsilcimizi de belirledik, gerekli resmî işlemi yapacağız. Rusya veya başkasıyla değil artık, Azerbaycan da bunun çok, son derece isabetli olduğunu söyledi, tıpkı uçuşlarla ilgili... Biz her konuyu Azerbaycan'la koordine ediyoruz, konuşuyoruz, onlarla beraber karar veriyoruz; özel temsilci atıyoruz, büyükçeliklik değil. İleride normalleşirse Ermenistan bu son yaşananlardan ders alıp barışı, huzuru tercih ederse yarın büyükçeliklik de açılabilir bu normalleşme sürecinde. Bu konuda da yine Azerbaycan'la birlikte karar veririz.

Sayın Oluç kendisi yok ama burada bizim söylediğimiz şu...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben dinliyorum, ben dinliyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi konusunda, uygulama konusunda biz Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin, oradaki büyükçeliklerin haksızlık yaptığını ve uzun süre -içeriği önemli değil; o karar, bu karar; her karar uygulanacaksa- yirmi yıldır uygulamayan

ülkelere bir müeyyide yapılmazken Türkiye'yi tercih etmelerinin, hedef almalarının yanlış olduğunu söylüyoruz, burada siyasi davranıldığını söylüyoruz biz efendim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Şimdi, Sayın Bakanımızın da hakkını yememek için...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sayın Bakanımızdan kesmiyorsunuz değil mi efendim?

BAŞKAN – Hayır efendim, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Bunu Sayın Meral Daniş Beştaş da söyledi yani burada çifte standart vardır, bunu açıkça söylüyoruz. Evet, mahkeme, Kavala'yla ilgili bir beraat kararı verdi ama sizin de söylediğiniz gibi hem Demirtaş hem Kavala'yla ilgili çok sayıda suçlama var, bunların da ne olduğunu siz çok iyi biliyorsunuz, o yüzden hapisneden çıkmamışlardır. Ben doğruyu söyledim, doğruyu da her yerde açık, net bir şekilde söylerim. Benim Cumhurbaşkanı da her zaman doğruyu söylememi ister ama sizler de –biraz önce kendiniz de söylediniz, maalesef Sayın Uca da aynı şekilde- PKK yüzünden doğruları söyleyemiyorsunuz yani bunu daha önce de söyledim, söyleyemiyorsunuz, maalesef öyle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz kendinizle karıştırdınız bizi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sayın Engin Altay, bakınız, “hain” dediniz, “ihamet” dediniz, “vatana ihanet” dediniz, “Sessiz kalamayız.” dediniz. Siz Büyükelçimle ilgili “Görüştü.” diyorsunuz, Büyükelçim “Görüşmedim.” diyor. İddia sahibi, iddiasını kanıtlamakla mükelleftir, aksi takdirde ona ne dendiğini siz çok iyi biliyorsunuz, “müfteri” denir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kendi Bakanlığınızdan aldığımız bilgi, kendi Bakanlığınızdan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Ayrıca, sizin temsilcinizin görüşüğünü kabul ettiniz; madem ihanettir, madem kabul edemezsiniz, madem sessiz kalamazsınız –sizin sözlerinizden alıntı yaptım ben gereğini yaparsınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 15 Temmuzun arkasında mı bu adam, bunu söyleyecek olan sizsiniz. 15 Temmuzun arkasında mı, 15 Temmuzun mimarı mı, çıkıp bunu siz söyleyeceksiniz. Büyükelçinizi göndermeyeceksiniz o zaman.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Kıbrıs'ta tabii, biz egemen eşitlik diyoruz. Çünkü federasyon için son müzakere yapacağımızı Crans-Montana'da kayıtlara geçirdik. “Bir daha federasyon için, siyasi eşitlik için müzakereye başlamayacağız.” dedik ve sözümüzde de duruyoruz.

Sayın Başkan, arkadaşlarımızdan gelen diğer sorulara da yazılı bir şekilde cevap vereceğim.

Ben çok teşekkür ediyorum tüm milletvekillerine, sabahtan beri devam eden müzakereler ve sorular için, eleştiriler için. Cevaplarımda da hiç kimseye hakaret etmedim, kimsenin şahsını da hedef almadım, gayet nezaket içinde, somut bilgilerle cevap vermeye çalıştım.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Ersoy, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Sayın Erhan Usta, İYİ Parti Grup Başkan Vekili “Kültür’e hiç değinmediniz.” dediniz. Vallahi ben konuşmamın üçte 2'sini kültüre ayırdım; sinemaya, tiyatroya, müzisyenlere, arkeolojiye, müzelere, kütüphanelere, festival müjdelere, birçok

konuya değindim. Ha bu konuştuklarımın üç katı daha anlatacağım şey var ama burada vakit oldukça sınırlı. Siz ne kadar sorunuz varsa bana düzenli olarak yazın, ben size çok detaylı bir şekilde... O sorduğunuz konuların hepsi aslında konuşma metnimde vardı ama siz de biliyorsunuz, her dakika konuşma kesiliyor, mecburen değinemiyoruz, vakit de olmuyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Ticarete konu olan kısımlarıyla konuştunuz, daha “soft” olan kısımlarıyla ilgili.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – “Soft” kısımları da vardı ama süre kalmıyor ki nasıl anlatabilirim? Burada var, istiyorsanız bakın orijinal metnini de vereyim size, rahat rahat okuyun yani.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben zaten “Bunları bilmiyorsunuz.” demiyorum...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – İşte ben de size anlatıyorum, burada vakit sınırlı olduğu için yapacak bir şey yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Plan ve Bütçe Komisyonunda da sormuştum, orada da konuşmadınız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Siz bize ne kadar sorunuz varsa gönderin, biz onların hepsini tek tek cevaplarız.

Yine, Kütahya Milletvekilimiz Sayın Ahmet Erbaş’ın Aizanoi ve Kütahya Müzesiyle ilgili talepleri, istekleri vardı. Ben göreve ilk geldiğim yıl aslında Aizanoi’yı ziyaret ettim, hakikaten desteklenmesi gereken önemli bir kültür merkezimiz, arkeoloji alanımız. Buradaki desteklerimizi artıracğıız, onun sözünü veriyorum, sıkı sıkıya da takip edeceğim, zaten siz de çok sıkı takip ediyorsunuz. Yine, Kütahya Müzesinin tamamlanması için ekstra bir bütçe gerekiyorsa o bütçeyi de ayırıp en kısa sürede Kütahya Müzemizi tamamlayacağız.

Şimdi, Ebrü Günay, HDP Mardin Milletvekilinin bir sorusu vardı “Kültür Bakanlığı, AK PARTİ iktidarı boyunca sadece 5 Kürtçe kitap basmıştır.” diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bakın, şu ana kadar 6 tane temel eser yayınlandı, 4 tane temel eser 2022 yılı sonuna kadar hazır hâle geliyor, şu anda sonuna doğru geldik. 20 tane ilave klasik eser çalışması da 2022 yılı içinde tamamlanmaya çalışılıyor, hazır hâle getirilmeye çalışılıyor.

NURAN İMİR (Şırnak) – Raflarda kalmasın.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Nuran İmir, HDP: Bakanlık tarafından hazırlanan dokümanlarda başka kültürden hususlara yer verilmediği iddiası. Bakanlığımız tarafından yayınlanan Ermeni Bestekârlar, Kürdili Hicazkâr Faslı, Aynı Telden Ayrı Dilden Gayrimüslim Besteciler, Farklı Diller Farklı Renkler iki sesli yayın eserleri içeriğinde toplumun ortak duygu ve düşüncesini içerecek şekilde kültürümüze ait Kürtçe, Ermenice, Arapça, Süryanice, Boşnakça, Azerice, Kazakça, Lazca, Zazaca, Rumca sesli eserlerine yer verilmiştir. Ayrıca, Ahmed-i Hani’nin 1692 yılında Kürtçenin Kurmanci lehçesiyle yazdığı Mem ve Zîn adlı eserlerinden yola çıkarak Cuma Boynukara’nın yazdığı Mem ile Zîn adlı eserinin 2012-2013 sanat sezonunda Diyarbakır Devlet Tiyatrosu’nda 61, 2018-2019 sanat sezonundaysa Van Devlet Tiyatrosu’nda 38 temsili gerçekleştirilmiştir. Hani “Hiç oynamıyorsunuz.” diyorsunuz ya, oynuyoruz aslında.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 81'inci maddesi uyarınca Kürtçe olarak basıldığı, talep sahiplerince beyan edilen süreli olmayan yayınlara -yani kitaplara- ilişkin olarak 17 Haziran 2016-17 Haziran 2021 tarihleri arasında 1.431 kitap için toplam 1 milyon 310 bin 356 adet bandrol tedarik edilmiş. Hani "İzin vermiyorsunuz." diyorsunuz, bense adetlerine kadar size veriyorum. Yani özetle, Kürtçe kitap da basıyoruz, tiyatro da oynuyoruz, müzik de çalıyoruz.

CHP Bursa Milletvekili Yüksel Özkan, "TİKA projelerinin yürütülmesi ve takibine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi konusunda ne yapılmaktadır?" diye bir sorunuz var. Uluslararası kalkınma iş birliği faaliyetleri yürüten TİKA Başkanlığımızca gerçekleştirilen projeler, ilgili ülkelerin ihtiyaçları ve sahaya özel siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel şartlar ile Başkanlığın mevzuatı ve bütçe imkânları çerçevesinde ve devletler arası üst düzey görüşmeler ve iş birliği anlaşmaları ile Hükûmet plan, programları ve öncelikleri tarafından belirlenmektedir.

Bakın, bu TİKA yatırımları, siz kapıyı çaluyorsunuz, "Şurayı restore edeceğim, şunu yapacağım, şu hizmeti götüreceğim." dediğiniz zaman öyle görüldüğü kadar kolay kabul görmüyor; büyükelçiliklerimiz, Dışişleri Bakanlığımız tarafından uluslararası, çok detaylı birçok görüşme, protokol, hatta çoğu zaman liderler bazında görüşmelerle sağlanan mutabakatlarla oluyor. O yüzden o kadar, görüldüğü kadar kolay değil ama hassasiyetle takip ediyoruz. Bu hassasiyetler göz önünde bulundurularak Başkanlıkça yürütülecek projelerin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esaslarının belirleyeceği yönetmelik hususundaki çalışmalara da devam etmekteyiz.

Yine, Orhan Çakırlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yeter, yazılı versin.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Yazılı versin.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Yazılı versin, yazılı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – İki üç soru kaldı...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, yazılı olarak bunları şey yaparsak efendim...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Sonra yazılı olarak veririz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde'de tarihî eserlerin restorasyonu hep yarım kaldı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, çok kısa, gece geç olduğu için...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Bakan Çavuşoğlu bize doğrudan sataştı.

BAŞKAN – Bir saniye efendim...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Bakan, bana ve Feleknaş Vekilimize...

BAŞKAN – Bir saniye efendim...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, gecenin bu saatinde polemği uzatmak gibi bir niyetim yok ama bir Dışişleri Bakanının kullandığı bu dili -en hafifinden- çok talihsiz bulduğumu, daha

başka bir cümle söylemek istemiyorum. Aslında belki de biraz itiraftır “Ne yapayım ben, Cumhurbaşkanının söylediklerinin dışına çıkamıyorum, her gün ‘AİHM kararına uymayacağız.’ diyen bir Cumhurbaşkanı varken ben Dışişleri Bakanı olarak nasıl gelip burada göğsümü gereyim, bu kararlar uygulanacak diyeyim.” demiş olduğunu varsayıyorum, öyle söyleyeyim.

Bugün bir kez daha gördük, maalesef, dış politikamız: Dün düşman dediklerimiz bugün dost, dün dost dediklerimiz bugün düşman olmuş, yanardöner bir dış politika var. Ülkede, içeride de dışarıda da maalesef barış üzerine, kardeşlik üzerine, demokrasi üzerine, çözüm üzerine bir politika yürütülmüyor. Tabii ki kendisini de anlıyorum yani Erdoğan’ın, Sağlık Bakanına kameralar önünde neler yaptığını gördük, asla yadırgamıyorum, küçümsemek için de söylemiyorum. Biz HDP’liyiz, HDP’nin programı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Beştaş.

60’a göre...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bunu geçirelim zapta...

BAŞKAN – Peki, tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz HDP Grubuyuz, HDP’nin programı, tüzüğü, ilkeleri, ne söylerse o doğrultuda çalışırız; kiblemiz bellidir, yaptıklarımız bellidir ve buna inanıyoruz ki bugün söylediklerinin yarın aksini söyleyecek ama biz doğru bildiğimiz yolda başarıya ulaşacağız ve biz kazanacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

25.- Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu’nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sayın Başkanım, ben de konuşurken milletimi referans alırım ve milletimin adına konuşurum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Milletimin hissiyatını dile getiririm ve bu konuda nasıl konuşacağımı da PKK güdümündeki bir partinin mensubundan öğrenecek değilim.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Maskeniz düştü, gerçek yüzünüzü ortaya koydunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, oylama?

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu saate kadar bizi izleyenler varsa öncelikle onlara iyi akşamlar diliyorum.

Dışişleri Bakanının maskesi düştü. (HDP sıralarından alkışlar) “Sabahtandır ben kimseye kötü bir söz etmedim, gayet iyiyim, gayet güzelim, size bir dış politika anlatıyorum.” dedi.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – PKK’ya laf söyledi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Baştan beri söyledi, en baştan beri söyledi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Ama maalesef iş kendisine gelince, tutumuna gelince, işte bilmem neyin güdümünde, bunun güdümünde.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Gütümünde olmadığınızı söyleyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Siz millete dayanıyorsunuz da biz ağaçlara mı dayanıyoruz? (HDP sıralarından alkışlar) Biz nereye dayanıyoruz? Bizi buraya getiren kim? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Kandile dayanıyorsunuz, Kandile.

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – PKK gütümünde...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Bizi buraya getiren o “millet” dediğiniz insanlar. Halk bizi buraya getirdi hem de size rağmen. İşte burada koro hâlinde itiraz edin. AKP'nin bu bütçede tek bir derdi var. Kamuoyunda oyları düşüyor, herkes artık AKP'den kaçıyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – En baştan beri söylüyor Sayın Bakanımız, bizim duruşumuz bu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Ekonomide çözüme, kriz almış başını gidiyor, “Aman bu bütçede gerçek yüzümüz görünmesin.”

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Milletimizin çizdiği istikamette, çizdiği rotada yol alıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Ya, siz bize, siz bize “terör, terör” diyeceğinize... Bunu biliyorum, grubunuzdan öğrendiniz. Bize cevap veremedikleri her an bu lügati kullanıyorlar. Ya, ayıptır ya, Bağdadi burada öldürüldü ya, Türkiye'nin sınırının dibinde. IŞİD'le ilişkilerinizden dolayı bütün dünya AKP'yi sorumlu tutuyor. Birleşmiş Milletlerin savaş suçu listesinde var ve siz o çetelere, Ahrar el-Şam'dan IŞİD'e kadar hepsine vekâlet verdiniz ve kuzeydoğu Suriye'de sizin adınıza Kürtleri öldürüyorlar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Çetelerden mafyalara, DAES'ten paralel yapılarla, PKK'dan PYD'ye, YPG'ye; Türkiye düşmanlarıyla mücadele edeceğiz Allah'ın izniyle!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bunu gayet iyi biliyoruz ve şu anda Türkiye, uluslararası camiada IŞİD'in en büyük ortağı ve dostu olarak biliniyor; bunu siz de biliyorsunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

ALİCAN ÖNLÜ (Tunceli) – Suçlasanız da bir yere varamazsınız!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakanım.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

IŞİD'le göğüs göğüse mücadele eden, savaşan ve 4 binden fazla DAES terör örgütü mensubunu yok eden ülke Türkiye Cumhuriyeti'dir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

ALİCAN ÖNLÜ (Tunceli) – Koyun koyuna yatıyorsunuz, koyun koyuna!

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sayın Başkan, IŞİD, DAES lanetli ve eli kanlı bir terör örgütüdür. Eğer biraz önceki konuşmacı... (Gürültüler)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Bu ülkede IŞİD'liler gözaltına alınıyor, arka kapıdan bırakılıyor, nasıl oluyor? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Bir de PKK'ya söyleyin! PKK'ya aynısını söyleyin, görelim!

DIŞIŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Bir dakika sayın arkadaşlar.

Biraz önceki konuşmacı “PKK terör örgütüdür.” derse ben sözümü geri alacağım.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

Ben burada tutanıklara geçireceğim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Hadi, “PKK terör örgütüdür.” de!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – IŞİD ve El-Kaide’yle ilgili tek soru soracağım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – PKK, terör örgütü müdür, değil midir?

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tek şey, ben değil, uluslararası kurumlar -açmayacağım- FATF’nin raporu var.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – PKK’ya bir laf söyle, PKK’ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – PKK’ya bir şey diyemedi!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – IŞİD ve El Kaide’nin uluslararası finansmanının hareketini engellemediği için Türkiye gri listededir.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – PKK’ya terör örgütü diyemedi! Yuh!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu da size yeter, size yeter! (HDP sıralarından alkışlar)

(Gürültüler)

BAŞKAN – Herhâlde ara vermemizi istiyorsunuz siz? Ara mı verelim yani? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür Merkezi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi sırasıyla yedinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım:

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI**1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	7.109.129.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	6.213.507.769,30
---------------	------------------

Bütçe Gideri	5.630.308.151,94
--------------	------------------

İptal Edilen Ödenek	583.020.069,32
---------------------	----------------

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	529.034.589,32
-------------------------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2022 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU**1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	271.781.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	271.781.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	191.882.000,00
Bütçe Gideri	181.184.186,49
İptal Edilen Ödenek	10.697.813,51

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	177.882.000,00
Tahsilat	180.077.722,33
Ret ve İadeler	66.241,74
Net Tahsilat	180.011.480,59

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	552.760.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	552.760.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	413.963.000,00
Bütçe Gideri	413.027.325,83
İptal Edilen Ödenek	935.674,17

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	399.678.000,00
Tahsilat	396.737.937,02
Ret ve İadeler	119.769,59
Net Tahsilat	396.618.167,43

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2022 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	494.548.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	494.348.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	371.880.119,80
Bütçe Gideri	359.501.265,19
İptal Edilen Ödenek	12.378.854,61

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	320.480.000,00
Tahsilat	355.167.153,35
Ret ve İadeler	129.897,50
Net Tahsilat	355.037.255,85

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2022 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 70.907.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 70.607.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 47.610.830,00

Bütçe Gideri 47.027.059,54

İptal Edilen Ödenek 583.770,46

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 45.205.000,00

Tahsilat 45.025.312,23

Ret ve İadeler 5.289,22

Net Tahsilat 45.020.023,01

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 788.230.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.403.223.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 926.253.503,01

Bütçe Gideri 909.711.540,00

İptal Edilen Ödenek 15.290.026,31

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek 1.251.936,70

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 982.615.000,00

Tahsilat 1.176.280.761,49

Ret ve İadeler 122.122.967,37

Net Tahsilat 1.054.157.794,12

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI**1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 680.983.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 679.983.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 551.309.828,39

Bütçe Gideri 357.813.548,22

İptal Edilen Ödenek 184.102.889,13

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek 9.393.391,04

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 488.147.000,00

Tahsilat 491.474.339,15

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

1) *Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 452.783.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 452.683.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	362.312.545,00
Bütçe Gideri	361.503.025,63
İptal Edilen Ödenek	525.119,37
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	284.400,00

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	351.748.000,00
Tahsilat	355.752.321,79
Ret ve İadeler	3.251,64
Net Tahsilat	355.749.070,15

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir...

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

1) *Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 28.441.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 28.441.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	16.623.000,00
Bütçe Gideri	16.402.617,25
İptal Edilen Ödenek	220.382,75

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	15.610.000,00
Tahsilat	16.523.161,92

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezinin 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	10.892.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	10.892.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezinin 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezinin 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	7.517.000,00
Bütçe Gideri	6.767.923,97
İptal Edilen Ödenek	749.076,03

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	6.971.000,00
Tahsilat	6.939.343,87

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezinin 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ BAŞKANLIĞI

1) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	12.113.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	12.113.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	7.999.158,99
Bütçe Gideri	6.609.208,77
İptal Edilen Ödenek	1.389.950,22

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	7.408.000,00
Tahsilat	7.313.147,71

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türk Dil Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRK DİL KURUMU

1) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	28.940.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	92.201.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Dil Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türk Dil Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Türk Dil Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	29.581.100,00
---------------	---------------

Bütçe Gideri	23.366.684,78
--------------	---------------

İptal Edilen Ödenek	6.214.415,22
---------------------	--------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	210.343.000,00
----------------------	----------------

Tahsilat	34.426.493,34
----------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Dil Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türk Tarih Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRK TARİH KURUMU

1) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	61.493.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 95.360.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Tarih Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türk Tarih Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Türk Tarih Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 94.176.398,23

Bütçe Gideri 61.875.407,71

İptal Edilen Ödenek 32.300.990,52

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 212.049.000,00

Tahsilat 88.363.505,42

Ret ve İadalar 1.776,60

Net Tahsilat 88.361.728,82

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Tarih Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kapadokya Alan Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI

1) *Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 35.403.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 34.903.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kapadokya Alan Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kapadokya Alan Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	25.230.000,00
Bütçe Gideri	9.327.837,43
İptal Edilen Ödenek	15.902.162,57

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	25.230.000,00
Tahsilat	12.762.180,51

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kapadokya Alan Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

1) *Dışişleri Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	7.487.450.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Dışişleri Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	5.477.164.597,66
Bütçe Gideri	5.244.435.627,27
İptal Edilen Ödenek	131.769.285,88
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	100.959.684,51

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	968.161.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.158.672.000,00
---------------	------------------

Bütçe Gideri	1.144.730.270,21
--------------	------------------

İptal Edilen Ödenek	13.941.729,79
---------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türk Akreditasyon Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	57.036.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	68.599.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Akreditasyon Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türk Akreditasyon Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	54.848.000,00
---------------	---------------

Bütçe Gideri	41.479.416,68
--------------	---------------

İptal Edilen Ödenek	13.368.583,32
---------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	49.850.000,00
Tahsilat	46.647.030,19
Ret ve İadeler	9.372,00
Net Tahsilat	46.637.658,19

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Akreditasyon Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece yedinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı olmalarını temenni ediyorum.

Sayın milletvekilleri, yedinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddelerini sırasıyla görüşmek için 14 Aralık 2021 Salı günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.19

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Erasmus+ Öğrenci Değişim Programı kapsamındaki öğrencilerin hibe desteği alamadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/54833)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Mevlüt ÇAVUŞOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. 24.11.2021

Onursal ADIGÜZEL**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ**

Erasmus+ değişim programıyla yurt dışına giden üniversite öğrencilerine ödenen hibelerde yaşanan aksaklıklara ilişkin iddialar bir süredir gündemde yer almaktadır. Bilindiği üzere, Türkiye Ulusal Ajans tarafından tahsis edilen hibe miktarında geçmiş yıllara kıyasla önemli oranda kesintiye gidilmiş, bu durum birçok öğrencinin mağdur olmasına neden olmuştur. Bununla birlikte, birçok öğrenci hibelerin azaltılmasına ek olarak hibelerin 3 ay gibi uzun bir süredir yatırılmadığından şikayet etmektedir. Yine basına yansıdığı üzere geçtiğimiz aylarda Ulusal Ajans tarafından yapılan açıklamada, hibelerdeki kesintinin “2021-2027 Erasmus+ Program Tüzüğü'nün Avrupa Birliği tarafından 6 ay gecikmeli olarak, ancak Haziran 2021 tarihinde onaylamasından kaynaklandığı” belirtilmiş, yükseköğretim kurumlarına şu an için “asgari” bir ödemenin yapıldığı, önümüzdeki süreçte hibelerde değişim olabileceği ifade edilmiştir.

Bu kapsamda;

- 1- Hibelerde yaşanan gecikmenin sebebi nedir?
- 2- Dönem ortasına gelinmesine rağmen, bazı öğrencilerin 3 aydır hibe desteği alamadığı, bir kısmının ise eksik ödeme aldığı yönündeki iddialar doğru mudur?
- 3- Hibelerin ödenmesine ilişkin öngörülen bir tarih var mıdır?
- 4- Ulusal Ajans'ın açıklamasına istinaden, hibe miktarlarında herhangi bir artış yaşanması gündemde midir?

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
Dış Politika, Analiz ve EŐgüdümlü Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-72763276-610-33628460
Konu : Yazılı soru önergesi / Sn. Onursal
Adıgüzel / 7/54833

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 09.12.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0924976 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Onursal Adıgüzel'in 7/54833 sayılı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Dışişleri Bakanı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ONURSAL ADIGÜZEL'İN 7/54833 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YANIT**

SORU:

Erasmus+ değişim programıyla yurt dışına giden üniversite öğrencilerine ödenen hibelerde yaşanan aksaklıklara ilişkin iddialar bir süredir gündemde yer almaktadır. Bilindiği üzere, Türkiye Ulusal Ajans tarafından tahsis edilen hibe miktarında geçmiş yıllara kıyasla önemli oranda kesintiye gidilmiş, bu durum birçok öğrencinin mağdur olmasına neden olmuştur. Bununla birlikte, birçok öğrenci hibelerin azaltılmasına ek olarak hibelerin 3 ay gibi uzun bir süredir yatırılmadığından şikayet etmektedir. Yine basına yansıdığı üzere geçtiğimiz aylarda Ulusal Ajans tarafından yapılan açıklamada, hibelerdeki kesintinin “2021-2027 Erasmus+ Program Tüzüğü’nün Avrupa Birliği tarafından 6 ay gecikmeli olarak, ancak Haziran 2021 tarihinde onaylanmasından kaynaklandığı” belirtilmiş, yükseköğretim kurumlarına şu an için “asgari” bir ödemenin yapıldığı, önümüzdeki süreçte hibelerde değişim olabileceği ifade edilmiştir.

Bu kapsamda;

- 1- Hibelerde yaşanan gecikmenin sebebi nedir?
- 2- Dönem ortasına gelmesine rağmen, bazı öğrencilerin 3 aydır hibe desteği alamadığı, bir kısmının ise eksik ödeme aldığı yönündeki iddialar doğru mudur?
- 3- Hibelerin ödenmesine ilişkin öngörülen bir tarih var mıdır?
- 4- Ulusal Ajans’ın açıklamasına istinaden, hibe miktarlarında herhangi bir artış yaşanması gündemde midir?

YANIT:

AB’nin 2021-27 bütçesi, yaklaşık 1 yıl gecikmeyle 2021 yılının Temmuz ayı sonuna doğru kabul edilmiştir..

Bu gecikme nedeniyle, ülkemiz Erasmus’a Katılım Anlaşması’nı ancak 27 Ekim 2021 tarihinde imzalayabilmiş olup, henüz AB ülkemize 2021 yılı için fon tahsis edememiştir. Fon tahsisinin 2022 yılının ilk haftalarında mümkün olabileceği görülmektedir.

AB’nin bütçe sürecini zamanında tamamlayamaması ve Katılım Anlaşması’nın AB tarafından hazır hale getirilememesi nedeniyle, Erasmus+ programından yararlananların hibe süresi ve tutarlarında üniversiteler tarafından kısıtlamaya gidilmiştir. Benzer bir durum yedi yıllık (2014-2020) mali dönemin başı olan 2014 yılında diğer ülkelerde de yaşanmıştır.

Nitekim Ulusal Ajans da bu çerçevede, durumu zamanında üniversitelerin dikkatine getirerek, önceki yıllara ait geçici ve sınırlı fonların mevcut riskler göz önünde bulundurularak kullanılmasını telkin etmiştir.

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
(Z-66625779-610-33628460 sayılı yazının ekidir)

Bazı üniversiteler, 2020 yılında kullanılmayan fonlarını 2021 yılı için kullanmıştır. İlgili üniversitelerin çoğunluğu, 2021 yılı için yararlanıcı sayısını azaltarak veya başka yöntemlerle Erasmus hibesi kullanmış ya da hiç kullanılmamayı tercih etmiştir. Bazı üniversiteler ise, öğrencilerine olası riskleri de hatırlatarak 2021 yılı Erasmus programına 2020 yılının kısıtlı fonlarıyla katılma fırsatı sunmuştur. Bu çerçevede, bazı üniversitelerde öğrencilere, olası miktar ve süre azaltılması risklerini kabul ederek kendi istekleriyle yurtdışına gittiklerine dair bir taahhütname de imzalatıldığı öğrenilmiştir.

Yurtdışında mağdur durumda olduğunu bildiren öğrencilere, üniversitelerimiz, Büyükelçiliklerimiz ve Başkonsolosluklarımızca da destek olunmakta ve yol gösterilmektedir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

35'İNCİ BİRLEŞİM
13 ARALIK 2021 PAZARTESİ
SAAT: 11.00

DANIŐMA KURULU ÖNERİŐ

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6 Aralık 2021 Pazartesi günkü Gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 6 Aralık 2021 Pazartesi günü saat 12.00’de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00’den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 17 Aralık 2021 Cuma günü görüşmelere saat 14.00’te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de altmış dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda, istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların yetmiş dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların yetmiş dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların üçüncü turda altmış beşer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) dördüncü ve beşinci turlarda seksener dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) altıncı turda altmışar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) diğer turlarda ise yetmişer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük’ün 61’inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırmaması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük’ün 86’ncı maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 24.11.2021 tarihli 23’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

35'İNCİ BİRLEŞİM

13 ARALIK 2021 PAZARTESİ

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 281) 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.12.2021) (X)

2.- (S. Sayısı: 282) 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.12.2021) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

8'inci Gün

13.12.2021 PAZARTESİ

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

VII. TUR

202-. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)

203-. RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Düz. ve Den. Kur. Büt.) (Bütçe + Kesin Hesap)

204-. DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

205-. DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

206-. TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

207-. VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

208-. TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

209-. YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

210-. ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

211-. ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

212-. ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

213-. TÜRK DİL KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

214-. TÜRK TARİH KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

215-. KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

216-. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)

217-. AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)

218-. TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

(CHP, AK PARTİ, İYİ PARTİ, MHP, HDP)

(Siyasi parti grupları ve istemi hâlinde Yürütme adına yapılacak konuşma süresi: 70'er dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)

